

BILTEN

TROMJESEČNO IZVJEŠĆE

HRVATSKA NARODNA BANKA

160

Godina XVI • Lipanj 2010.

HNB

BILTEN 160

IZDAVAČ

HRVATSKA NARODNA BANKA
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3
10002 Zagreb
Telefon centrale: 01/ 4564-555
Telefon: 01/ 4565-006
Telefaks: 01/ 4564-687

<http://www.hnb.hr>

Podaci se objavljuju prema kalendaru objavljivanja podataka. Kalendar se objavljuje na web-stranicama Međunarodnoga monetarnog fonda (<http://dsbb.imf.org>).
Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka obvezno navedu izvor.
Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.
Tiskano u 550 primjeraka

ISSN 1331-6036

HNB

HRVATSKA NARODNA BANKA

BILTEN 160

Zagreb, lipanj 2010.

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Ekonomski indikatori

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Površina (km ²)	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538
Broj stanovnika (mil.)	4,426	4,440	4,440	4,440	4,439	4,442	4,440	4,436	4,434	4,429
BDP (mil. HRK, tekuće cijene) ^a	176.690	190.796	208.223	227.012	245.550	264.367	286.341	314.223	342.159	333.063
BDP (mil. EUR, tekuće cijene)	23.146	25.538	28.112	30.011	32.759	35.725	39.102	42.833	47.370	45.379
BDP po stanovniku (EUR)	5.229	5.752	6.331	6.759	7.380	8.043	8.807	9.656	10.683	10.245
BDP – godišnja stopa rasta (% , stalne cijene)	3,0	3,8	5,4	5,0	4,2	4,2	4,7	5,5	2,4	-5,8
Prosječna godišnja stopa inflacije ^b	4,6	3,8	1,7	1,8	2,1	3,3	3,2	2,9	6,1	2,4
Tekući račun platne bilance (mil. EUR)	-568	-821	-2.099	-1.889	-1.434	-1.976	-2.717	-3.236*	-4.338*	-2.448*
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	-2,5	-3,2	-7,5	-6,3	-4,4	-5,5	-6,9	-7,6*	-9,2*	-5,4*
Izvoz robe i usluga (% BDP-a)	40,7	42,3	39,6	43,8	43,5	42,8	43,5	42,7	42,0	35,6*
Uvoz robe i usluga (% BDP-a)	45,1	47,4	49,1	50,6	49,4	48,9	50,2	50,1	50,1	39,4*
Inozemni dug (mil. EUR, na kraju razdoblja) ^c	12.264	13.609	15.144	19.884	22.933	25.761	29.274	32.929	39.125	43.081*
Inozemni dug (% BDP-a)	53,0	53,3	53,9	66,3	70,0	72,1	74,9	76,9	82,6	94,9*
Inozemni dug (% izvoza robe i usluga)	130,2	125,9	136,1	151,3	161,0	168,7	172,3	179,9	196,6	266,8*
Otplaćeni inozemni dug (% izvoza robe i usluga) ^{c, d}	25,5	27,5	27,5	21,3	22,5	25,0	35,8	33,3	28,2	46,2*
Bruto međunarodne pričuve (mil. EUR, na kraju razdoblja)	3.783	5.334	5.651	6.554	6.436	7.438	8.725	9.307	9.121	10.376
Bruto međunarodne pričuve (mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	4,3	5,3	4,9	5,2	4,8	5,1	5,3	5,2	4,6	7,0
Nacionalna valuta: kuna (HRK)										
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 EUR)	7,5983	7,3700	7,4423	7,6469	7,6712	7,3756	7,3451	7,3251	7,3244	7,3062
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 USD)	8,1553	8,3560	7,1457	6,1185	5,6369	6,2336	5,5784	4,9855	5,1555	5,0893
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	7,6339	7,4710	7,4070	7,5642	7,4957	7,4000	7,3228	7,3360	7,2232	7,3396
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	8,2874	8,3392	7,8725	6,7044	6,0312	5,9500	5,8392	5,3660	4,9344	5,2804
Saldo proračuna konsolidirane opće države (% BDP-a) ^e	-6,5	-5,9	-4,3	-5,4	-4,2	-3,5	-2,6	-2,0	-1,8	-4,3
Javni dug (% BDP-a) ^f	34,5	35,5	34,9	35,7	37,9	38,5	36,0	33,4	29,3	35,3
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.)	16,1	15,8	14,8	14,3	13,8	12,7	11,2	9,6	8,4	9,1
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.)	42,6	41,8	43,3	43,1	43,5	43,3	43,6	44,2	44,5	43,3

^a Početkom 2009. DZS je revidirao podatke o BDP-u za razdoblje od 1995. do 2008., koji sada uključuju procjenu sive ekonomije, novu procjenu stambene rente te novu procjenu i raspodjelu usluga financijskog posredovanja. Podaci o BDP-u za 2006., 2007., 2008. i 2009. temelje se na procjeni tromjesečnog obračuna i kao takvi privremenog su karaktera.

^b Stopa inflacije mjerena je indeksom potrošačkih cijena.

^c U sklopu obveza preuzetih u pretristupnim pregovorima s Europskom komisijom na početku 2008. stupile su na snagu promjene u pravnoj regulativi vezane uz praćenje inozemnog zaduživanja. Stanje inozemnog duga na kraju 2007. stoga je prikazano prema starom sustavu izvještavanja. Da bi se omogućila godišnja usporedba, stanje inozemnog duga na kraju 2007. izračunato je i na osnovi novog sustava izvještavanja, koji pokazuje da bi stanje duga bilo veće za 325 mil. EUR, te bi iznosilo 33.254 mil. EUR. Od početka 2009. u primjeni je novi, unaprijeđeni sustav obrade podataka, pri čemu je, radi usporedivosti, izračunato i stanje duga na kraju 2008., koje bi prema tom sustavu bilo veće za 366 mil. EUR te bi iznosilo 39.491 mil. EUR. Podaci ne uključuju dug s osnove kružnih izravnih ulaganja koji je na kraju 2008. iznosio 826 mil. EUR, a na kraju 2009. godine 1.499 mil. EUR.

^d Otplate inozemnog duga uključuju otplate glavnice s osnove obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita te ukupne otplate kamata, bez otplata kamata s osnove izravnih ulaganja.

^e Ukupni saldo bez kapitalnih prihoda (GFS 1986) od 1999. do 2001. prikazan je na gotovinskom načelu, a nakon toga na modificiranom obračunskom načelu. HAC, HC, HFP i DAB uključeni su od 2001., pri čemu je HAC isključen od 2008. nadalje.

^f Javni dug je dug opće države. Od 2008. dug HAC-a isključen je iz duga opće države.

Sadržaj

Tromjesečno izvješće

Sažetak	5
Međunarodno okruženje	6
Potražnja	8
Osobna potrošnja	8
Bruto investicije u fiksni kapital	9
Državna potrošnja	9
Uvoz robe i usluga	10
Izvoz robe i usluga	10
Proizvodnja	11
Industrija	11
Trgovina	12
Građevinarstvo	12
Tržište rada	13
Zaposlenost i nezaposlenost	13
Plaće i troškovi rada	13
Okvir 1. Beveridgeeva krivulja u Hrvatskoj	14
Cijene	15
Potrošačke cijene	15
Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima	17
Tečaj	17
Monetarna politika i instrumenti	19
Monetarno okruženje	19
Korištenje instrumenata monetarne politike	19
Primarni novac i međunarodne pričuve	20
Monetarna kretanja	21
Tržište novca	23
Kamatne stope na novčanom tržištu	23
Kamatne stope poslovnih banaka	24
Tržište kapitala	26
Tržište vlasničkih vrijednosnih papira	26
Tržište dužničkih vrijednosnih papira	27
Međunarodne transakcije	29
Račun tekućih transakcija	29
Robna razmjena	30
Račun kapitalnih i financijskih transakcija	31
Inozemni dug	31
Okvir 2. Financijske izvedenice u statistici platne bilance	33
Državne financije	33
Obilježja fiskalne politike u prva tri mjeseca 2010.	33
Prihodi i rashodi državnog proračuna	33
Operativni saldo državnog proračuna i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama	34
Državni dug	35
Usporedba Hrvatske i odabranih zemalja Srednje i Istočne Europe	35

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama	43
A. Monetarni i kreditni agregati	44
Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati	44
B. Monetarne institucije	45
Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija	45
Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive	46
C. Hrvatska narodna banka	47
Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke	47
D. Banke	49
Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka	49
Tablica D2: Inozemna aktiva banaka	50
Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države	51
Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora	51
Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima	52
Tablica D6: Depozitni novac kod banaka	52
Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka	53
Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka	53
Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca	54
Tablica D10: Inozemna pasiva banaka	54
Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka	55
Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka	55
E. Stambene štedionice	57
Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica	57
F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost	58
Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke	58
Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke	59
Tablica F3: Obvezne pričuve banaka	60
Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka	61
G. Financijska tržišta	62
Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule	62
Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima	63
Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule	64
Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite	65
Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite	66
Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja	67
H. Gospodarski odnosi s inozemstvom	68
Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica	68
Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge	69
Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi	70
Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja	71

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja	72	I. Državne financije – izabrani podaci	91
Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica	74	Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti	91
Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka	75	Tablica I2: Operacije državnog proračuna	92
Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost	76	Tablica I3: Dug središnje države	93
Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke	78	J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci	94
Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja	79	Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima	94
Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune	80	Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena	95
Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima	81	Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće	95
Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	83	Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača	96
Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima	84	Popis banaka i štedionica	97
Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora	86	Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke	98
Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica	88	Kratice i znakovi	99
Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja	89		
Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja	89		
Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja	90		

Tromjesečno izvješće

Sažetak

Zbog nepovoljnih kretanja u međunarodnom okružju, ali i naglašenog smanjenja domaće potražnje, realni se BDP u protekloj godini smanjio čak za 5,8%. Iako su kretanja pokazatelja gospodarske aktivnosti koji su dostupni na mjesečnoj razini, tijekom prvog tromjesečja tekuće godine divergentna, nepovoljne su promjene bile izraženije od onih pozitivnih, što potvrđuje i prva procjena godišnje dinamike realnog BDP-a, koja pokazuje da je u razdoblju od siječnja do ožujka 2010. ostvaren pad od 2,5%. U spomenutom razdoblju industrijska proizvodnja blago je porasla u odnosu na prethodno tromjesečje, a to se može povezati s početkom oporavka izvoza. Pritom ipak valja naglasiti da je spomenuto povećanje izvoza bilo znatno ispod prosjeka zemalja Srednje i Istočne Europe te baltičkih zemalja. S druge strane, u prvom tromjesečju 2010. realni promet u maloprodaji stagnirao je na razini s kraja prošle godine, dok je aktivnost u građevinarstvu nastavila snažno opadati.

Rast izvoza i istodoban pad uvoza rezultirali su nastavkom kontrakcije manjka u robnoj razmjeni, što je i nadalje glavni uzrok smanjenja neravnoteža na tekućem računu platne bilance u promatranom razdoblju. Ipak, valja primijetiti da je, unatoč značajnoj kontrakciji, manjak na tekućem računu i dalje relativno visok u odnosu na druge zemlje usporedivih značajki, što upozorava na potrebu dodatne prilagodbe manjka.

Nepovoljna kretanja gospodarske aktivnosti i dalje utječu na tržište rada, stoga se broj zaposlenih nastavio smanjivati, a broj nezaposlenih rasti. Unatoč tome, čini se kako se dinamika povećavanja broja nezaposlenih ipak postupno usporava, a vidljivo je i povećano zapošljavanje s evidencije HZZ-a te veći broj prijavljenih slobodnih radnih mjesta. S druge strane, prilagodba plaća recesijskim uvjetima u gospodarstvu i dalje traje pa su u prvom tromjesečju neto i bruto plaće smanjene u odnosu na kraj protekle godine, i to u nominalnom i realnom izrazu.

Slaba domaća potražnja i smanjenje jediničnog troška rada u industriji, ali i povoljan bazni učinak, rezultirali su nastavkom trenda usporavanja ukupne godišnje inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj te je ona u travnju 2010. iznosila 0,6%, dok je temeljna inflacija i dalje negativna. Promatra li se struktura indeksa potrošačkih cijena prema pet glavnih komponenata, može se primijetiti da je najveći doprinos usporavanju godišnjeg rasta potrošačkih cijena u prva četiri mjeseca 2010. dalo smanjenje godišnjih stopa promjena cijena prerađenih i neprerađenih prehrambenih proizvoda te cijena usluga. Nasuprot tome, do pritiska na rast inflacije potrošačkih cijena dolazilo je zbog rasta cijena energije (naftnih derivata i plina). Naftni derivati poskupjeli su zbog povećanja cijena sirove nafte na svjetskom tržištu i deprecijacije kune prema američkom dolaru.

Tečaj kune prema euru u prvih je pet mjeseci 2010. bio prilično stabilan, pri čemu je domaća valuta u spomenutom razdoblju ojačala tek za 0,6% u odnosu na euro. Središnja banka nije održala nijednu deviznu aukciju, već se u rad deviznog tržišta uključila samo putem transakcija s Ministarstvom financija, kojem je neto prodala 206,5 mil. EUR. Na svjetskom deviznom tržištu tijekom svibnja nastavio se trend slabljenja eura prema američkom dolaru, koji je započeo u prosincu 2009., a njegovom daljnjem slabljenju najviše pridonosi jačanje nesigurnosti ulagača zbog visokog proračunskog manjka pojedinih zemalja iz eurozone.

Stabilnost tečaja kune u odnosu na euro ostvarena je u uvjetima visoke kunske likvidnosti i povoljne devizne likvidnosti

banaka. Visoka likvidnost najviše se ogledala u svakodnevnom i rekordnom korištenju prekonocnoga novčanog depozita kod HNB-a, čije je prosječno dnevno stanje u prva četiri mjeseca 2010. iznosilo 5,2 mlrd. kuna. Zadržavanje dobre likvidnosti bankovnog sustava u prvom je tromjesečju 2010. rezultiralo smanjenjem potreba poslovnih banaka za financiranjem primarne likvidnosti putem novčanog tržišta, a time i ukupnog prometa na novčanom tržištu. Tako su u prvom tromjesečju ove godine dodatno smanjene i vagane kamatne stope na prekonocne kredite u izravnoj međubankovnoj trgovini. Nakon što su se ove kamatne stope krajem prošle godine spustile na razine svog petogodišnjeg minimuma, oko 1,0%, u prva tri mjeseca ove godine pale su ispod te razine. Takva kretanja pogodovala su i padu kamatnih stopa na kratkoročne kredite banaka, dok istodobno nije došlo do pada kamatnih stopa na dugoročne kredite, koje su ostale na višim razinama. U skladu s time prirast kredita poduzećima na početku 2010. odnosio se na povećanje kratkoročnih kredita, dok su se dugoročni krediti poduzeća smanjili.

Središnja je banka nastavila podupirati visoku likvidnost sustava kako bi potaknula oživljavanje kreditne aktivnosti poslovnih banaka, a posebice rast kredita sektoru poduzeća. Rast bankovnih plasmana poduzećima u prva četiri mjeseca tekuće godine iznosio je 2,8%, a zajedno sa smanjenjem štednih i oročenih depozita poduzeća, do kojeg je vjerojatno došlo zbog blagog pada pasivnih kamatnih stopa, rezultirao je rastom njihova depozitnog novca i rastom novčane mase (M1). Rast plasmana banaka središnjoj državi bio je izraženiji, dok su plasmani stanovništvu stagnirali. Najveći dio sredstava za financiranje tih plasmana banke su osigurale povlačenjem svojih depozita iz inozemstva, pa se u spomenutom razdoblju inozemna pozicija poslovnih banaka zamjetno pogoršala.

Upravo je pad inozemnih sredstava domaćih sektora odredio priljev kapitala iz inozemstva, koji je u prvom tromjesečju tekuće godine bio znatno manji nego lani. Kod obveza domaćih sektora bilježi se blago smanjenje, pri čemu su se vlasnička ulaganja povećala, a dužničke obveze smanjile, uglavnom nakon otplate državnih euroobveznica u veljači. Država je isplatu euroobveznica pretežno financirala sredstvima s depozita kod HNB-a koja su pribavljena prošlogodišnjim izdanjem obveznica na američkom tržištu i novim zaduživanjem kod Svjetske banke.

Osim toga, značajnim novim zaduživanjima pretežito na domaćem tržištu država je osigurala sredstva za financiranje manjka državnog proračuna od 5,5 mlrd. kuna u prvom tromjesečju (prema metodologiji GFS 2001 i na gotovinskom načelu). Naime, niska razina gospodarske aktivnosti, rastuća nelikvidnost u gospodarstvu i ubrzanje pada nominalne mase bruto plaća rezultirali su slabim prikupljanjem prihoda državnog proračuna u prvom tromjesečju 2010. Tako su prihodi od socijalnih doprinosa zamjetno smanjeni u odnosu na isto razdoblje lani, dok su prihodi od PDV-a, unatoč povećanju osnovne stope PDV-a još u kolovozu prošle godine, stagnirali. Na nepovoljno kretanje ukupnih prihoda utjecao je i pad prihoda od kvazikorporacija, odnosno činjenica da je preneseni dio dobiti HNB-a bio manji u usporedbi s dijelom dobiti prenesenim u 2009. godini. Takva su kretanja donekle ublažili prihodi od posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke te prihodi od naplaćenih dugovanja na osnovi trošarina na naftne derivate (u što su uključene naknade za ceste). S druge strane, sve su rashodne stavke, osim naknada zaposlenima, povećane u odnosu na prva tri mjeseca protekle godine.

Međunarodno okružje

Oporavak svjetskoga gospodarstva na početku 2010. godine nadmašio je očekivanja, no istodobno je njegov nejednak tijek u razvijenim zemljama i zemljama u razvoju, kao i unutar tih skupina, postao još izraženiji. Tako su među razvijenim zemljama, u kojima je blagi oporavak započeo u drugoj polovini 2009., najpovoljnija kretanja ostvarena u SAD-u, dok gospodarstva Japana i eurozone bilježe mnogo blaži rast. Zemlje u razvoju, posebice velika azijska gospodarstva, dodatno su ojačale gospodarsku aktivnost i visokim stopama realnog rasta dale ključan doprinos oporavku svjetskoga gospodarstva.

Prve procjene za prvo tromjesečje 2010. upućuju na neznatan gospodarski rast u eurozoni (0,2% na tromjesečnoj razini), što je u skladu s očekivanjima i znači poboljšanje u odnosu na stagnaciju ostvarenu u prethodnom tromjesečju. Takav rezultat prati vrlo slična pozitivna kretanja u najvećim državama članicama, posebice Njemačkoj, Francuskoj i Italiji, a oporavak se ogleda i u činjenici da je pad realnog BDP-a zabilježen samo u dvije članice – Grčkoj i Cipru. Pritom treba istaknuti da značajniji oporavak u pojedinim zemljama, osobito Grčkoj, Španjolskoj,

Irskoj i Portugalu, donekle usporava fiskalna konsolidacija nužna kako bi se proračunski manjak sveo na održive razine koje neće dodatno povećavati potrebu za financiranjem u uvjetima izrazito visokih razina javnog duga. Upravo su spomenute poteškoće, kao i mogućnost njihova prelijevanja na ostale države članice i utjecanja na stabilnost zajedničke valute, ključni rizici koji bi u idućem razdoblju mogli ugroziti oporavak gospodarstva u eurozoni.

Ostvareni rast realnog BDP-a uglavnom je bio potaknut izvozom, na koji je povoljno utjecao oporavak inozemne potražnje. Osim toga, u prvom je tromjesečju primjetan bio rast industrijske proizvodnje, i to posebice u ožujku. Investicije i osobna potrošnja u eurozoni i dalje su slabe, pa je tako tijekom prva tri mjeseca zabilježen daljnji pad maloprodaje u odnosu na prethodno tromjesečje. Prosječna je godišnja stopa promjene indeksa potrošačkih cijena pak zamjetno porasla u prvom tromjesečju (za 1,1%), i to ponajprije zbog ubrzanja rasta u ožujku, što je uglavnom posljedica kretanja cijena energije.

Postupno jačanje gospodarske aktivnosti ipak se još nije

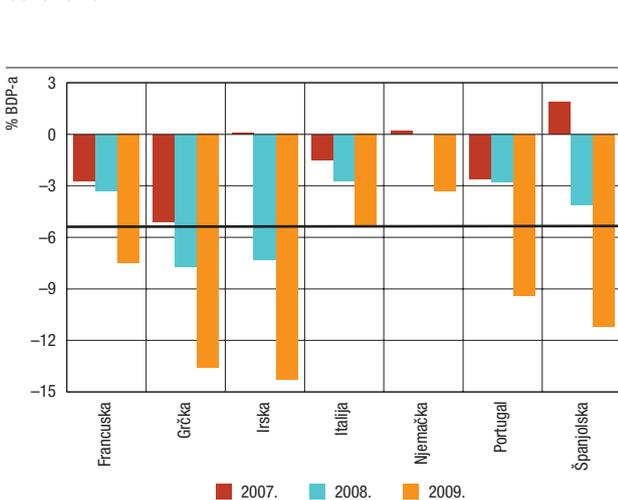
Tablica 1. Kretanje realnog BDP-a u odabranim zemljama
stope promjene u odnosu na prethodno tromjesečje

	1. tr. 2008.	2. tr. 2008.	3. tr. 2008.	4. tr. 2008.	1. tr. 2009.	2. tr. 2009.	3. tr. 2009.	4. tr. 2009.	1. tr. 2010.
SAD	-0,2	0,4	-0,7	-1,4	-1,6	-0,2	0,6	1,4	0,8
Eurozona	0,8	-0,3	-0,4	-1,9	-2,5	-0,1	0,4	0,1	0,2
Njemačka	1,6	-0,6	-0,3	-2,4	-3,5	0,4	0,7	0,2	0,2
Francuska	0,5	-0,6	-0,3	-1,7	-1,4	0,2	0,3	0,5	0,1
Italija	0,4	-0,7	-1,1	-2	-2,9	-0,3	0,4	-0,1	0,5
Španjolska	0,4	0,0	-0,6	-1,1	-1,7	-1,0	-0,3	-0,1	0,1
Austrija	1,2	0,2	-0,8	-1,2	-2,2	-0,5	0,7	0,3	0,0
Grčka	0,7	0,6	0,1	-0,7	-1,0	-0,3	-0,5	-0,8	-0,8
Portugal	0,1	0,2	-0,5	-1,7	-1,9	0,5	0,5	-0,3	1,0
EU-27	0,7	-0,2	-0,5	-1,9	-2,4	-0,3	0,3	0,1	0,2
Velika Britanija	0,7	-0,1	-0,9	-1,8	-2,6	-0,7	-0,3	0,4	0,2

Napomena: Sivom bojom označena su tromjesečja u kojima je ostvaren rast ili stagnacija realnog BDP-a (prema sezonski prilagođenim podacima), a žutom bojom ona u kojima je zabilježen pad.

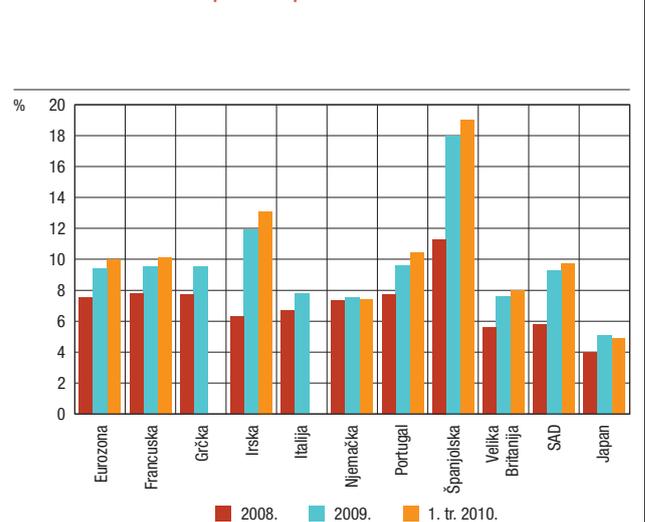
Izvori: Bureau of Economic Analysis; OECD; Eurostat

Slika 1. Saldo proračuna opće države u odabranim zemljama eurozone

Izvor: EK

Slika 2. Anketna stopa nezaposlenosti

Napomena: Podaci za prvo tromjesečje 2010. još nisu dostupni za Grčku i Italiju.
Izvori: Eurostat; Bureau of Labor Statistics; OECD

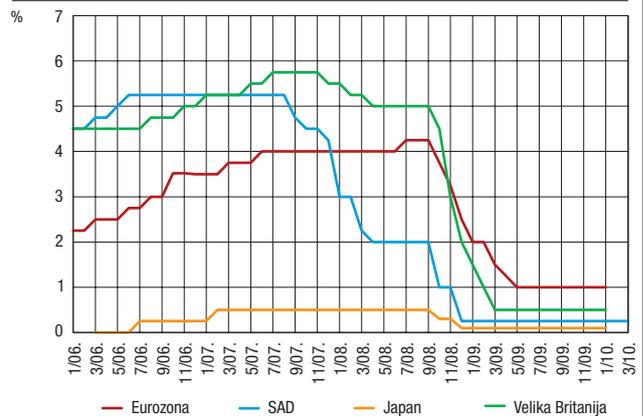
odrazilo na kretanja na tržištu rada, koja su se nastavila pogoršavati, pa se prosječna stopa nezaposlenosti u eurozoni nastavila povećavati i dosegla 10%, što je najviša razina još od sredine 1998. Ipak, od kraja prethodne godine prisutan je trend usporavanja pada zaposlenosti. Vrlo slabe naznake gospodarskog oporavka te izrazite poteškoće vezane uz spomenuti proračunski manjak nekih država članica, kao i s njima povezana neizvjesnost na financijskim tržištima, glavni su razlozi zbog kojih je ESB svoju ključnu kamatnu stopu zadržao na razini od 1%, na kojoj se nalazi još od drugog tromjesečja 2009.

U zemljama EU koje nisu članice eurozone kretanja su bila prilično neujednačena, stoga je primjerice u Velikoj Britaniji zabilježen tek neznatan rast, dok se on u Švedskoj primjetno ubrzao. Među novim članicama EU kontinuirano najbolji rezultati bilježe se u Poljskoj, koja je ujedno i jedina zemlja EU koja u 2009. nije ušla u recesiju. Među preostalim zemljama ove skupine krizom su i dalje u znatnoj mjeri pogođene Estonija, Litva i Rumunjska, u kojima se tijekom promatranog razdoblja nastala kontrakcija realnog BDP-a (kretanja u ovoj skupini zemalja detaljnije se opisuju u poglavlju Usporedba Hrvatske i odabranih zemalja Srednje i Istočne Europe).

Najveće svjetsko gospodarstvo, ono SAD-a, već treće tromjesečje zaredom bilježi pozitivnu stopu realnog rasta, koja je u prva tri mjeseca tekuće godine iznosila 0,8% na tromjesečnoj razini, nešto manje nego u posljednjem tromjesečju 2009. Postupni oporavak osobne potrošnje, dinamičan rast izvoza robe i usluga te investicije u fiksni kapital dali su pozitivan doprinos gospodarskom rastu. Osim što se oporavila gospodarska aktivnost, došlo je i do pozitivnih kretanja na tržištu rada, odnosno pojavile su se i naznake stabilnog rasta zaposlenosti, pa se i stopa nezaposlenosti spustila ispod razine od 10%. U promatranom je razdoblju zabilježen i porast razine potrošačkih cijena, čija se godišnja stopa promjene povećala na 2,4%, uglavnom zbog primjetnog rasta cijena energenata. Unatoč tome Fed je, kako bi nastavio podržavati započeti gospodarski oporavak, zadržao ključne kamatne stope na istoj razini na kojoj se nalaze od kraja 2008. godine (0% – 0,25%).

Gospodarstva zemalja u razvoju i onih s tržištima u nastajanju najviše su pridonijela oporavku svjetskoga gospodarstva. Pritom su povoljnija gospodarska kretanja i niske kamatne stope u razvijenim zemljama pridonijeli ponovnom rastu kapitalnih priljeva u ovu skupinu zemalja. Najveće zemlje iz ove skupine, Kina i Indija, u promatranu su tri mjeseca 2010. ponovno zabilježile

Slika 4. Referentne kamatne stope u odabranim zemljama

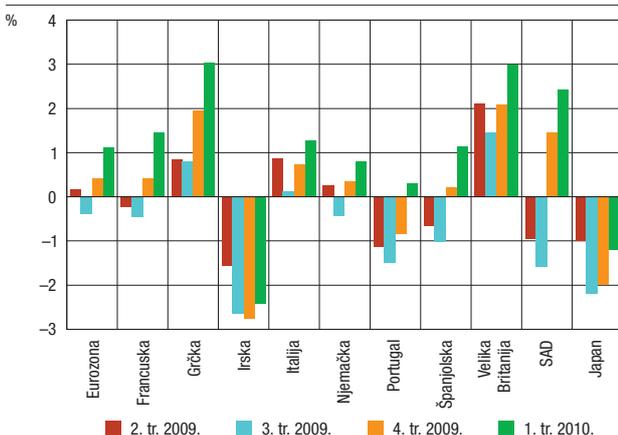
Napomena: Za stope određene u rasponu, prikazana je gornja granica raspona. Izvori: ESB; Fed; središnje banke Japana i Velike Britanije

visoke stope realnog rasta kakve su ostvarivale prije krize, a što je uvelike potaknuto domaćom potražnjom i opsežnim poticajnim mjerama makroekonomske politike. U slučaju Kine znatan je činitelj rasta bio i izrazit rast izvoza nakon oporavka inozemne potražnje i ponovnog rasta obujma svjetske trgovine.

Početak 2010. godine obilježio je nastavak trenda povećavanja cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, pa je prosječna cijena barela sirove nafte u travnju 2010. bila za 12,4% viša nego u prosincu 2009. te je iznosila 84,2 USD. Rast cijena nafte u promatranom je razdoblju ponajprije bio potaknut porastom optimizma i očekivanjima da će oporavak svjetskoga gospodarstva povećati potražnju za sirovom naftom. Kad je riječ o potražnji, valja napomenuti da je Međunarodna agencija za energiju (IEA) povećala svoje prognoze za ovu godinu, i to ponajprije zbog gospodarskih pokazatelja za zemlje nečlanice OECD-a koji su bolji nego što se očekivalo. Predviđa se da će rast potražnje za naftom u tekućoj godini biti ponajprije potaknut snažnom potražnjom iz Kine i s Bliskog istoka. Međutim, izrazitiji rast cijena još uvijek je ograničen relativno velikim zalihama sirove nafte.

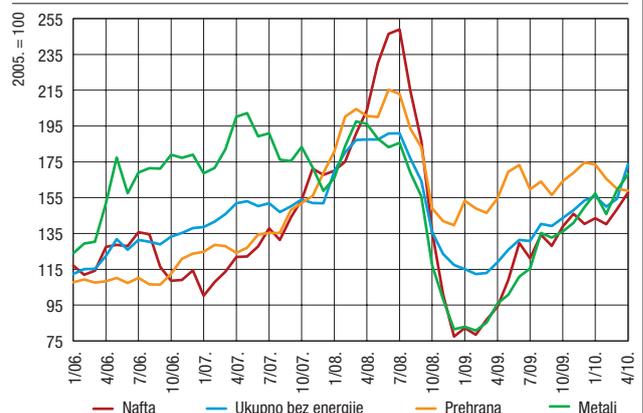
Osim nafte na svjetskom su tržištu poskupjele i druge sirovine. Agregatni HWWI indeks, kojim se opisuje kretanje cijena

Slika 3. Indeks potrošačkih cijena godišnje stope promjene

Izvori: Eurostat; OECD

Slika 5. Cijene sirove nafte i drugih sirovina^a na svjetskom tržištu

^a Za prikazane cijene sirovina, koje isključuju energiju, cijene prehrane i metala, rabi se tzv. HWWI indeks. Taj indeks izračunava Institut za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (HWWI) na temelju cijena sirovina izraženih u američkim dolarima. Izvori: Bloomberg; HWWI

sirovina na svjetskom tržištu (bez energije, izraženih u američkim dolarima), u travnju je bio za 13,2% veći nego u prosincu 2009. Pritom se može izdvojiti rast cijena industrijskih

sirovina, posebice željezne rude, metala i tekstila. Istodobno je zabilježen pad cijena prehrambenih proizvoda, ponajviše žitarica i šećera.

Potražnja

Prema DZS-ovoj procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a u posljednjem je tromjesečju 2009. zabilježena godišnja kontrakcija ukupne gospodarske aktivnosti od 4,5%. Sezonski prilagođeni podaci pokazuju kako je smanjenje negativne godišnje stope promjene BDP-a u odnosu na stopu zabilježenu u prethodnom tromjesečju (-5,7%) posljedica povoljnoga baznog učinka, ali i intenziviranja gospodarske aktivnosti. Ipak, pri interpretaciji navedenih podataka treba biti iznimno oprezan jer je veliki pozitivan doprinos kretanju BDP-a na kraju prošle godine potjecao od kategorije promjena zaliha, u koju je uključena statistička diskrepancija između proizvodne i rashodne strane obračuna BDP-a.

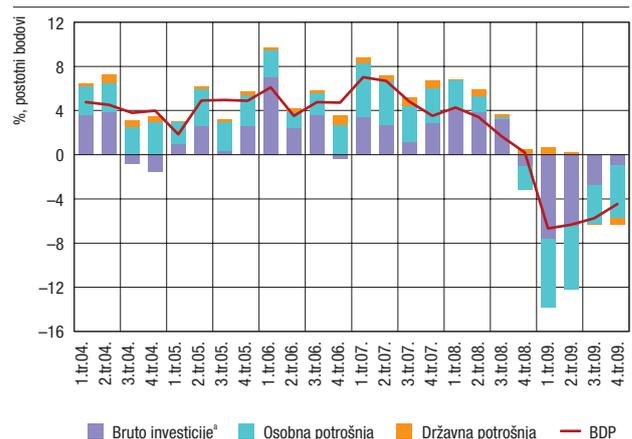
Promotri li se cijela 2009., realna vrijednost BDP-a smanjena je za 5,8% u odnosu na prethodnu godinu¹. U takvim se kretanjima ogledala istodobna kontrakcija domaće i inozemne potražnje, koja je uglavnom bila posljedica svjetske gospodarske krize. Analiza pojedinih sastavnica rashodne strane obračuna BDP-a pokazuje da je pojedinačno najveći negativan doprinos kretanju ukupne gospodarske aktivnosti u prošloj godini dao izvoz robe i usluga. Padu realnog BDP-a osjetno su pridonijele i negativne promjene osobne potrošnje te investicija u fiksni kapital, ali i promjena zaliha. S druge strane, doprinos državne potrošnje promjeni gospodarske aktivnosti u 2009. bio je neutralan. Nadalje, s obzirom na to da se kontrakcija domaće potražnje pretežno odnosila na dobra inozemnog podrijetla (trajna potrošačka dobra, automobile, strojeve i opremu) te da su u domaće proizvode namijenjene izvozu značajnim dijelom ugrađene uvezene sastavnice, u prošloj je godini došlo do iznimno snažnog pada ukupnog uvoza.

Dostupni pokazatelji gospodarskih kretanja za prvo tromjesečje 2010. ne daju sasvim jasnu sliku o smjeru promjene agregatne potražnje. Naime, zamjetan nominalni porast robnog izvoza te podaci o realnoj proizvodnji i strukturi prometa u industriji po tržištima (domaće, inozemno) upućuju na intenziviranje realnog izvoza robe. S druge strane, nastavak snažnog pada radova

na gradilištima i nominalnog uvoza kapitalnih proizvoda navješćuje daljnju kontrakciju investicija u fiksni kapital. Osim toga, sudeći prema podacima o realnom prometu od trgovine na malo, potrošnja je kućanstava, unatoč negativnim kretanjima izvoza njezina financiranja te i nadalje niskoj razini potrošačkog optimizma, u promatranom razdoblju stagnirala na razini s kraja 2009. Prva procjena tromjesečnog obračuna BDP-a za razdoblje od siječnja do ožujka 2010. pokazuje da je na godišnjoj razini ostvaren pad od 2,5%, što upućuje na zaključak da je pad investicijske aktivnosti (uključujući promjenu zaliha) te osobne potrošnje u odnosu na isto razdoblje lani bio kudikamo izraženiji od pozitivnih učinaka koje je na ukupnu gospodarsku aktivnost imao porast inozemne potražnje.

Slika 7. Realne stope rasta BDP-a (u %) i relativni doprinosi kategorija domaće potražnje (u postotnim bodovima)

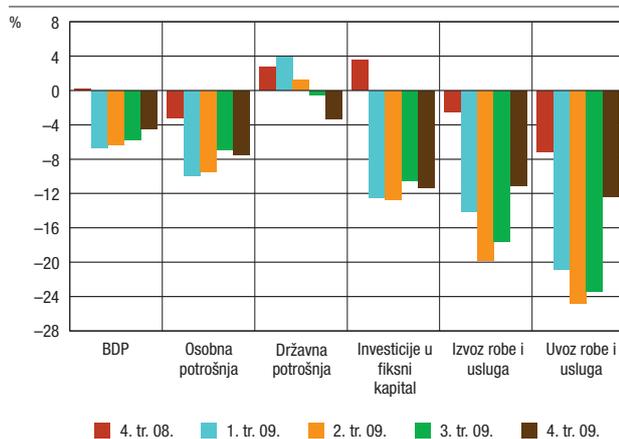
originalni podaci

^a Bruto investicije obuhvaćaju bruto investicije u fiksni kapital i promjenu zaliha.
Izvor: DZS

Slika 6. Bruto domaći proizvod i komponente agregatne potražnje

originalni podaci, realne godišnje stope rasta

Izvor: DZS

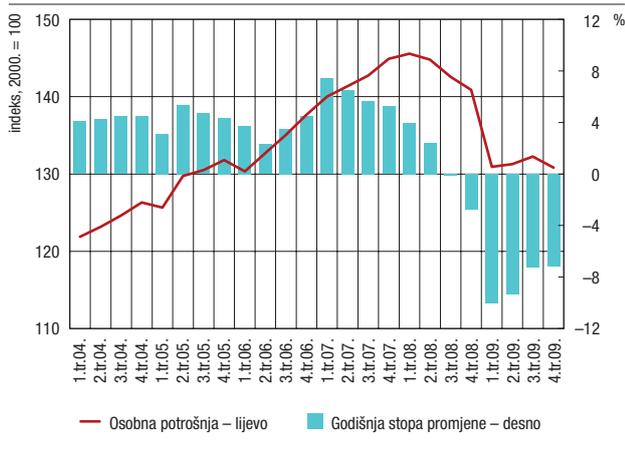
Osobna potrošnja

Prema sezonski prilagođenim podacima tijekom posljednjeg je tromjesečja 2009. potrošnja kućanstava ponovno oslabjela, pri čemu uzroke takvih kretanja valja ponajprije tražiti u nastavku pada realnoga raspoloživog dohotka stanovništva zbog nepovoljnih kretanja na tržištu rada. Nadalje, visoka razina nesigurnosti potrošača glede kretanja budućeg dohotka i razmjerno visoke kamatne stope poslovnih banaka na novo zaduživanje rezultirali su daljnjim smanjivanjem zaduženosti stanovništva na osnovi kredita i posljedičnom manjom potrošnjom.

Iz podataka o realnom prometu od trgovine na malo u razdoblju od siječnja do ožujka 2010. vidljivo je da osobna potrošnja robe stagnira na razini s kraja prošle godine. Pritom je realna masa neto plaća nastavila padati pod utjecajem smanjenja broja zaposlenih osoba i realnih plaća, što je pratio i nadalje izrazito nizak optimizam potrošača. U promatranom se razdoblju nastavio i proces smanjivanja zaduženosti stanovništva na osnovi potrošačkih kredita uzetih od banaka, uz istodobni rast štednje u obliku depozita.

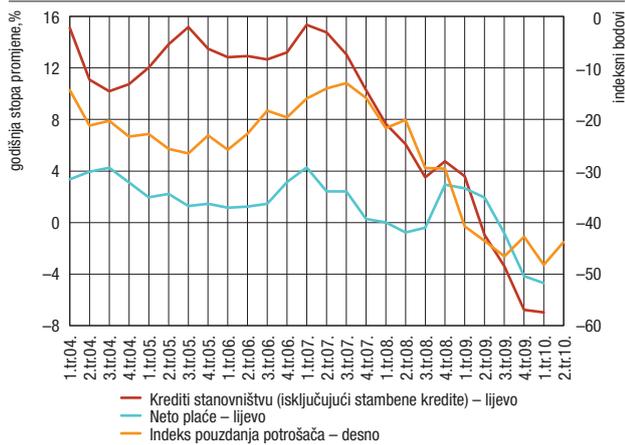
¹ Podaci za razdoblje od prvog tromjesečja 2006. do četvrtog tromjesečja 2009. godine privremeni su i temelje se na DZS-ovoj procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a.

Slika 8. Osobna potrošnja
desezonirano

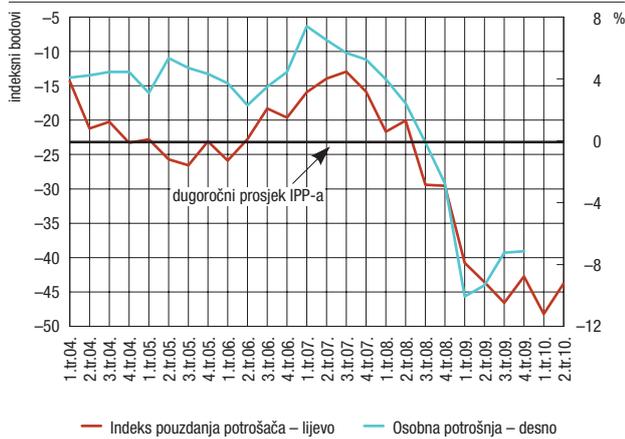
Izvor: DZS

Slika 9. Odrednice osobne potrošnje
originalni podaci

Izvori: DZS; HNB

Slika 10. Potrošački optimizam i osobna potrošnja
desezonirani podaci, indeksni bodovi i godišnja stopa promjene

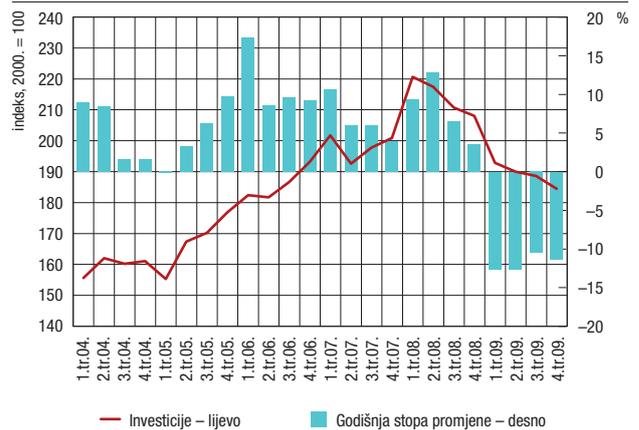
Izvori: DZS; HNB

Bruto investicije u fiksni kapital

U razdoblju od listopada do prosinca 2009., prema sezonski prilagođenim podacima, zabilježen je nastavak kontrakcije kapitalnih investicija. U promatranom se razdoblju nastavio pad ulaganja poduzeća u strojeve i opremu, a dodatno su smanjene i investicije u sve vrste građevina. Građevinsku aktivnost privatnog sektora posebice je ograničavao zamjetan višak ponude stambenih jedinica na tržištu te rastuća neizvjesnost glede mogućnosti njihove prodaje, dok je država osjetno smanjila investicije u prometnu infrastrukturu ne bi li zauzdale rast manjka državnog proračuna.

Pokazatelji investicijske aktivnosti za prvo tromjesečje 2010. godine upozoravaju na nastavak negativnih kretanja promatrane sastavnice agregatne potražnje. Tako je u tom razdoblju nastavljena kontrakcija građevinske aktivnosti zbog smanjene potražnje svih institucionalnih sektora. Zaustavljanje silazne faze investicijskog ciklusa u građevinarstvu kočilo je mnogo ograničavajućih činitelja, a prije svega višak ponude stambenog prostora, neizvjesnost buduće gospodarske situacije te općenito nepovoljni uvjeti financiranja novih investicija u građevinske objekte. Također, sudeći prema podacima DZS-a o robnoj

Slika 11. Bruto investicije u fiksni kapital
desezonirano

Izvor: DZS

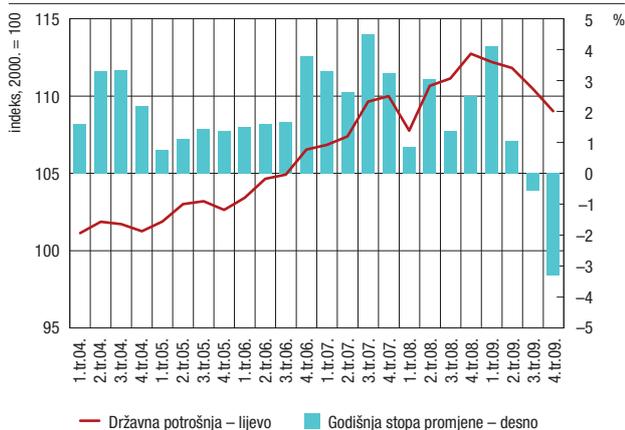
razmjeni s inozemstvom, u promatranom se razdoblju nastavila silazna faza investicijskog ciklusa poduzeća u strojeve i opremu.

Državna potrošnja

Podaci za razdoblje od listopada do prosinca 2009., iz kojih je isključen utjecaj sezone, upućuju na dodatno snižavanje državne potrošnje u usporedbi s prethodnim tromjesečjem. To je u cijelosti posljedica pada realnih izdataka države za dobra i usluge, s obzirom na to da podaci o kretanju broja zaposlenih u državnoj upravi i javnim službama u promatranom razdoblju pokazuju da su se realni izdaci za naknade zaposlenima povećali.

Prema preliminarnim, sezonski prilagođenim podacima DZS-a o broju zaposlenih po djelatnostima tijekom prvog tromjesečja 2010. zaposlenost u državnoj upravi i javnim službama blago je smanjena u usporedbi s prethodnim tromjesečjem, stoga su se i realni izdaci za naknade zaposlenima smanjili. Istodobno podaci Ministarstva financija upućuju na porast rashoda za korištenje dobara i usluga na razini središnje države.

Slika 12. Državna potrošnja
desezonirano

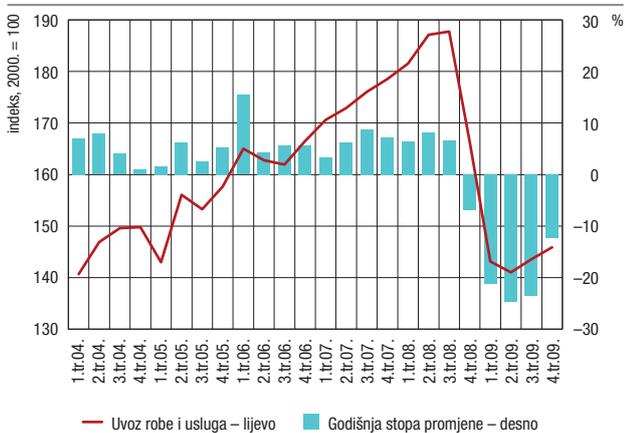

Izvor: DZS

Uvoz robe i usluga

Podaci o realnom uvozu robe i usluga (sezonski prilagođeni) tijekom posljednjeg tromjesečja 2009. upućuju na njegov porast u odnosu na razdoblje od srpnja do rujna. Povećanje ukupnog uvoza vjerojatno se može povezati s procesom obnavljanja zaliha u poduzećima te, s obzirom na uvoznu zavisnost domaćega gospodarstva, donekle i s porastom ukupnog izvoza zabilježenim u istom razdoblju.

Slika 13. Uvoz robe i usluga
desezonirano

Izvor: DZS

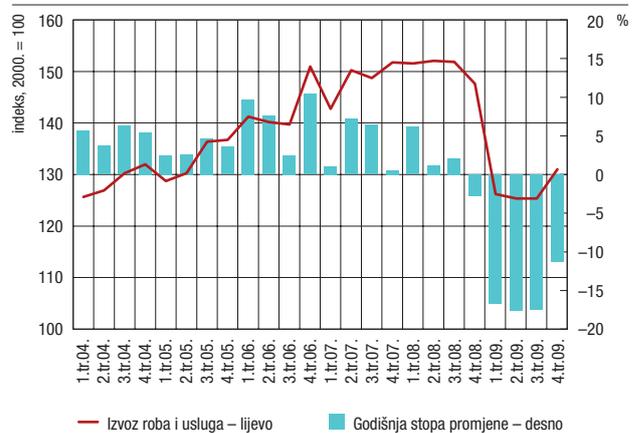
Sezonski prilagođeni podaci o robnom uvozu za prvo tromjesečje 2010. potvrđuju da se robni uvoz smanjio u odnosu na prosječnu razinu iz prethodnog tromjesečja, a tome je vjerojatno najviše pridonio nastavak negativnih promjena kod uvoza kapitalnih proizvoda (strojeva i cestovnih vozila). Međutim, valja upozoriti da su podaci DZS-a o kretanju uvozne i izvozne komponente robne razmjene nominalni pa se njihove promjene mogu znatno razlikovati od realnih. Naime, budući da se poduzeća u inozemstvu smanjenoj potražnji zbog gospodarske krize prilagođavaju, između ostalog, i snižavanjem cijena svojih proizvoda, teško je na temelju ovih podataka izvoditi zaključke o kretanju domaće potražnje za inozemnim proizvodima.

Izvoz robe i usluga

Prema desezoniranim vrijednostima realni je izvoz robe i usluga tijekom četvrtog tromjesečja 2009. porastao u odnosu na prethodno tromjesečje. Čini se da se navedeno povećanje može u cijelosti objasniti porastom inozemne potražnje za domaćom robom zbog početka oporavka gospodarske aktivnosti na inozemnim tržištima, dok je istodobno potražnja za uslugama nastavila slabjeti.

Nominalni podaci o ukupnom robnom izvozu za prvo tromjesečje ove godine upućuju na zamjetan porast inozemne potražnje. Ipak, valja napomenuti da je zabilježen porast izvoza u najvećoj mjeri bio potaknut prodajom brodova. Na osnovi kretanja broja noćenja stranih turista u komercijalnom smještaju može se ustvrditi da je u istom razdoblju blago porasla potražnja za domaćim turističkim uslugama, no za potvrdu tog zaključka valja pričekati objavu platne bilance za prvo tromjesečje 2010.

Slika 14. Izvoz robe i usluga
desezonirano

Izvor: DZS

Proizvodnja

Prema proizvodnoj metodi obračuna BDP-a realna bruto dodana vrijednost² stvorena u gospodarstvu tijekom posljednjeg tromjesečja 2009. bila je za 4,2% niža u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, dok sezonski prilagođeni podaci upućuju na blago ubrzanje njezina pada u odnosu na prethodno tromjesečje. Smanjenje realnog BDV-a u četvrtom tromjesečju u odnosu na treće tromjesečje 2009. zabilježeno je kod većine gospodarskih djelatnosti, a najizraženije je bilo u djelatnostima građevinarstva, trgovine te hotela i restorana. Nasuprot tome, porast BDV-a ostvaren je u djelatnostima poljoprivrede te financijskog posredovanja. Opisana kretanja rezultat su nastavka slabljenja domaće potražnje.

Promatramo li razinu 2009., bruto dodana vrijednost realno se smanjila za 4,0%. Pritom je najsnažnije usporevanje rasta

BDV-a u odnosu na prethodnu godinu ostvareno u trgovini, pod utjecajem niske razine potrošnje kućanstava i smanjene turističke potrošnje. Izrazito negativne bile su i godišnje stope promjene BDV-a djelatnosti industrije te građevinarstva, dok ostvarena negativna godišnja stopa promjene BDV-a djelatnosti hotela i restorana zrcali nepovoljna kretanja realnog izvoza turističkih usluga. S druge strane, formiranje dodane vrijednosti kod djelatnosti poljoprivrede, financijskog posredovanja i usluga u javnom sektoru tijekom 2009. na godišnjoj je razini poraslo.

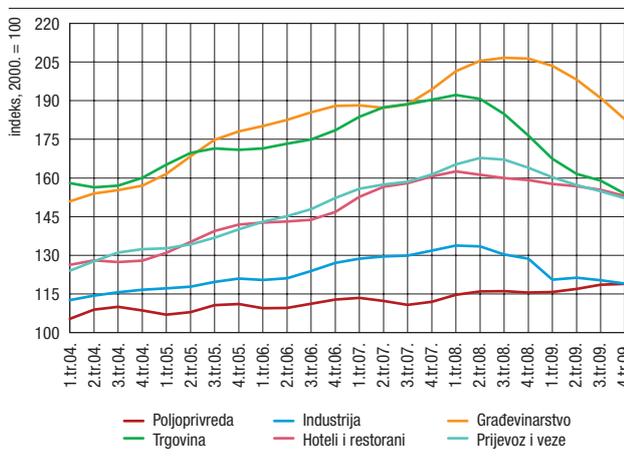
Dostupni podaci na mjesečnoj razini tijekom prvog tromjesečja 2010. pokazuju da su kretanja aktivnosti u pojedinim područjima gospodarstva različita. Naime, sezonski i kalendarski prilagođeni podaci o obujmu industrijske proizvodnje za razdoblje od siječnja do ožujka upućuju na porast proizvodnje u odnosu na prethodno tromjesečje, dok je u istom razdoblju u području djelatnosti trgovine realni promet od trgovine na malo stagnirao na razini s kraja prošle godine. S druge strane, indeks fizičkog obujma građevinskih radova tijekom prva dva mjeseca tekuće godine nastavio je slabjeti u usporedbi s razdobljem od listopada do prosinca 2009. godine, a u prvom je tromjesečju smanjen i broj evidentiranih noćenja turista u komercijalnom smještaju. Nadalje, nastavljena su nepovoljna kretanja u djelatnostima prijevoza, skladištenja i veza.

Industrija

Bruto dodana vrijednost industrije u posljednjem je tromjesečju 2009., prema sezonski prilagođenim podacima, blago smanjena u usporedbi s razdobljem od srpnja do rujna. Na godišnjoj razini, smanjenje BDV-a navedenog sektora u promatranom razdoblju iznosilo je 7,0%. S obzirom na to da dodana vrijednost djelatnosti industrije čini približno petinu BDV-a gospodarstva, njezina je kontrakcija jedan od glavnih uzroka pada ukupnog BDV-a tijekom promatranog razdoblja.

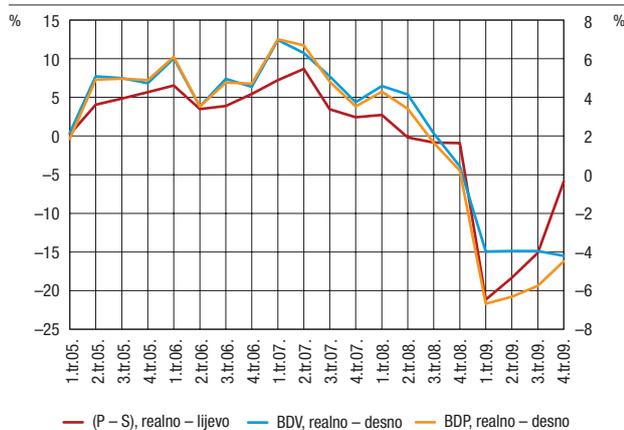
Nakon što je tijekom posljednjeg tromjesečja 2009. tekuća proizvodnja stagnirala, početak 2010. godine prema sezonski i

Slika 15. Bruto dodana vrijednost u izabranim djelatnostima trend-ciklus

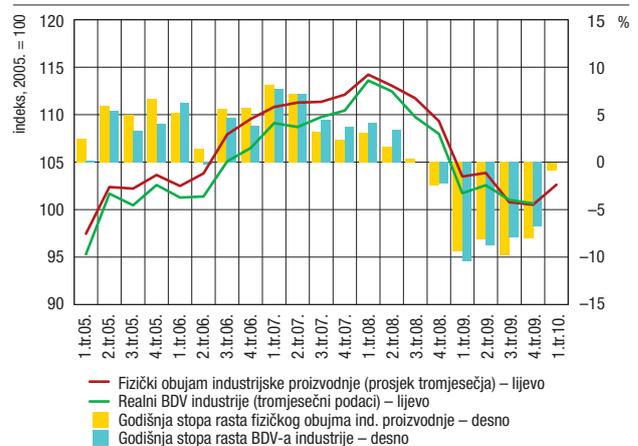
Izvor: DZS

Slika 16. BDV, BDP i porezi na proizvode umanjeni za subvencije (P – S) originalni podaci, godišnje stope promjene

Izvor: DZS

Slika 17. Industrija desezonirano

Izvor: DZS

² U nacionalnim računima bruto dodana vrijednost gospodarstva izražava se u tzv. bazičnim cijenama, dok se bruto domaći proizvod izražava u tržišnim cijenama. Razlika je između tih dviju vrijednosti ukupan iznos poreza na proizvode umanjeno za subvencije (neto indirektni porezi). Kako DZS u okviru obračuna BDP-a u cijenama iz prethodne godine ne objavljuje kategoriju neto indirektnih poreza, ta se vrijednost može izračunati kao rezidual konstruiranih ulančanih serija BDP-a i BDV-a (referentna godina je 2000.) u cijenama iz prethodne godine.

kalendarski prilagođenim podacima obilježio je porast obujma industrijske proizvodnje. Tome su prije svega pridonijele visoke razine proizvodnje u siječnju. Ako se u obzir uzme i povoljan učinak baznog razdoblja, godišnje smanjenje razine industrijske proizvodnje u prvom tromjesečju 2010. znatno je usporeno i iznosilo je tek 0,8%. Nominalni podaci o prometu u industriji na domaćem i stranom tržištu te o robnoj razmjeni pokazuju da su opisana kretanja vjerojatna posljedica istodobnog porasta inozemne i daljnjeg slabljenja domaće sastavnice potražnje.

Promatra li se glavne industrijske grupacije, u razdoblju od siječnja do ožujka 2010. porastu tekuće proizvodnje najznačajnije je pridonio porast proizvodnje kapitalnih proizvoda, što je rezultat pojačane aktivnosti na popravcima i instaliranju strojeva i opreme. Takva bi se kretanja mogla objasniti odgađanjem zamjene dotrajalih dijelova strojeva i opreme radi ostvarivanja financijskih ušteda u uvjetima nepovoljnih gospodarskih okolnosti. Pozitivan doprinos dale su i proizvodnja dobara za široku potrošnju, pod značajnim utjecajem porasta proizvodnje namještaja na strani trajnih proizvoda te jačanja proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i pripravaka kod netrajnih potrošačkih dobara, kao i proizvodnja energije. Nasuprot tome, kretanju ukupne industrijske proizvodnje negativno je pridonio pad proizvodnje intermedijarnih proizvoda, pri čemu se ističe niža razina proizvodnje ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda i gotovih metalnih proizvoda, odnosno proizvoda koji se upotrebljavaju u građevinarstvu.

Trgovina

Sezonski prilagođeni podaci za četvrto tromjesečje 2009. upozoravaju na intenziviranje tromjesečnog smanjenja bruto dodane vrijednosti trgovine, dok je na godišnjoj razini ostvaren pad od 13,3%. Opisane su nepovoljne promjene u velikoj mjeri rezultat smanjenja realnoga raspoloživog dohotka stanovništva te i nadalje pesimističnog raspoloženja potrošača. Upravo je kontrakcija dodane vrijednosti ovog područja djelatnosti najznačajnije pridonijela padu ukupnog BDV-a gospodarstva.

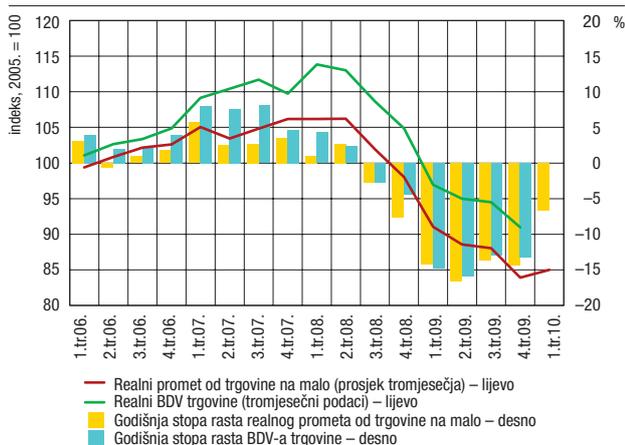
Sezonski i kalendarski prilagođeni podaci upućuju na stagnaciju realne maloprodaje tijekom prvog tromjesečja 2010. Kućanstva se tako i nadalje prvenstveno sustežu od kupnja trajnih dobara te motornih vozila, što potvrđuju podaci DZS-a o prometu po trgovačkim strukama, kao i podaci MUP-a o kretanju broja novoregistriranih osobnih vozila.

Građevinarstvo

Bruto dodana vrijednost građevinarstva u posljednjem se tromjesečju 2009. godine, prema sezonski prilagođenim podacima, na tromjesečnoj razini dodatno smanjila te je bila čak za 13,4% niža u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine. Sve intenzivnija nepovoljna kretanja u ovom području djelatnosti rezultat su smanjenih ulaganja svih institucionalnih sektora u građevinske objekte, posebice zbog slabije investicijske aktivnosti države u infrastrukturne projekte, a valja istaknuti i negativan utjecaj suzdržavanja stanovništva od ulaganja u stambeni fond.

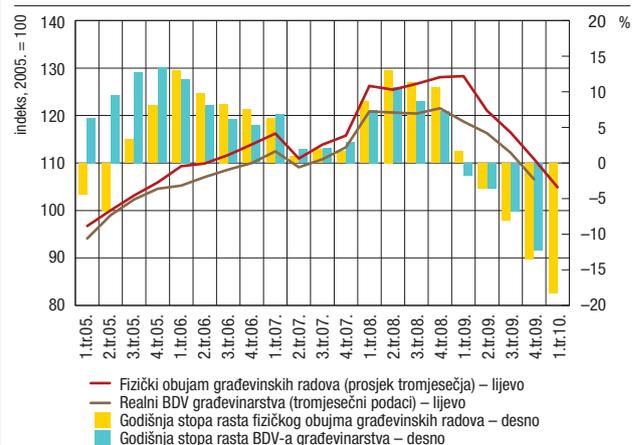
Indeks fizičkog obujma građevinskih radova tijekom siječnja i veljače, prema sezonski prilagođenim podacima, dodatno se smanjio u odnosu na prethodno tromjesečje te je čak za 19,0% manji u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine. Daljnje intenziviranje negativnih tromjesečnih promjena rezultat je smanjenog broja odrađenih sati radnika i na zgradama i na ostalim građevinama. Na opisane promjene djelovao je pad investicijske aktivnosti svih institucionalnih sektora. Tako je sektor poduzeća smanjio svoje ulagačke aktivnosti zbog otežanih uvjeta financiranja novih kapitalnih projekata te neizvjesnih uvjeta poslovanja (visoka nelikvidnost i pad ostvarene dobiti). Nastojanje da se spriječi rast manjka državnog proračuna rezultiralo je padom ulaganja sektora države. Višak ponude stambenog prostora i nadalje sprječava zaustavljanje silazne faze investicijskog ciklusa u stanogradnji, što je uvjetovano pojačanom nesigurnošću stanovništva glede kretanja budućeg dohotka, donekle nepovoljnim uvjetima kreditiranja stambenih ulaganja i očekivanjima daljnjeg pada cijena nekretnina.

Slika 18. Trgovina
desezonirano

Izvor: DZS

Slika 19. Građevinarstvo
desezonirano

Izvor: DZS

Tržište rada

Nepovoljna kretanja na tržištu rada nastavila su se i tijekom prvog tromjesečja 2010. godine. Tako se, prema sezonski prilagođenim podacima, u promatranom razdoblju zaposlenost kontinuirano smanjivala, a nezaposlenost povećavala. Istodobno su prilagodbe na strani plaća intenzivirane, pri čemu je zabilježen godišnji pad nominalnih bruto i neto plaća. Potrebno je istaknuti da je godišnji pad plaća u javnim i državnim službama bio znatno izraženiji u odnosu na smanjenje plaća u drugim područjima gospodarstva. Smanjenje nominalnih neto plaća, dodatno pojačano uvođenjem posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke, odredilo je i negativne promjene realnih neto plaća.

Zaposlenost i nezaposlenost

Prema privremenim podacima DZS-a u prvom se tromjesečju 2010. nastavio pad zaposlenosti. Ipak, desezonirani podaci upućuju i na postupno usporavanje tog pada. Smanjenje ukupne zaposlenosti izraženije je kod zaposlenih u obrtu i slobodnim zanimanjima te individualnih poljoprivrednika koji su aktivni osiguranici

HZMO-a, ali, kao i u prethodnim razdobljima, najznačajniji su negativan doprinos opisanom kretanju, zbog najvećeg udjela u ukupnoj zaposlenosti, dali zaposleni u pravnim osobama. Kretanje broja osiguranika HZMO-a, koji ne podliježe reviziji te se rabi kao dobar kratkoročni pokazatelj broja zaposlenih, također potvrđuje negativna kretanja zaposlenosti.

Promotri li se struktura ukupne zaposlenosti po djelatnostima NKD-a, u prvom se tromjesečju jedino u javnoj upravi broj zaposlenih zadržao na razini iz istog razdoblja prethodne godine, dok se u svim ostalim djelatnostima broj zaposlenih osoba smanjio. Istodobno je industrija bila sektor u kojem je najveći broj ljudi ostao bez posla (te je time najviše pridonijela negativnom kretanju ukupne zaposlenosti), a građevinarstvo djelatnost u kojoj je u promatranom razdoblju negativna godišnja stopa promjene bila najveća. Što se tiče uslužnog sektora, u kojem je zaposleno više od 40% ukupno zaposlenih, smanjenje zaposlenosti i nadalje je najizrazitije u trgovini, ali nepovoljna kretanja karakteriziraju i ostale uslužne djelatnosti.

Iako podaci DZS-a i HZMO-a upućuju na smanjenje zaposlenosti u prvom tromjesečju 2010., prema podacima HZZ-a istodobno se povećava zapošljavanje. Tako je posredovanjem HZZ-a u promatranom razdoblju zaposleno za 14,4% više osoba nego u istom razdoblju prethodne godine (na spomenutu stopu utjecala je i niska razina zapošljavanja u istom razdoblju 2009.). Na veću potrebu za radnicima upućuju i podaci o slobodnim radnim mjestima koja poslodavci prijavljuju HZZ-u, čiji je broj porastao u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, i to nakon negativnih godišnjih stopa promjene tijekom cijele 2009. U porastu je također broj brianskih iz evidencije zbog drugih razloga. Osim povećanih odljeva, u evidenciji HZZ-a u promatranom su razdoblju bile vidljivije i visoke razine priljeva novih nezaposlenih, od kojih je većina pristigla izravno iz radnog odnosa.

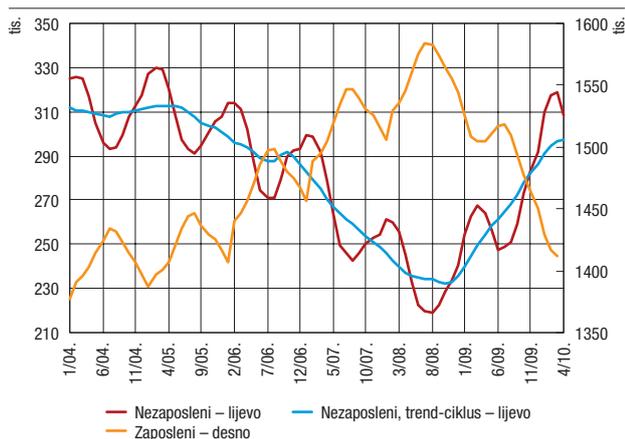
Povećanje odljeva iz evidencije HZZ-a nije bilo dovoljno da bi poništilo istodobni rast broja prijavljenih nezaposlenih osoba, što se naposljetku odrazilo na povećanje razine registrirane nezaposlenosti. No, broj nezaposlenih osoba rastao je nešto slabijom dinamikom. Tako je na kraju ožujka u evidenciji HZZ-a bilo registrirano 318.658 nezaposlenih osoba ili za 19,2% više nego na kraju istog mjeseca prethodne godine. Tijekom cijelog prvog tromjesečja nezaposlenost je porasla u svim dobnim skupinama, a posebice u skupini koja obuhvaća starije od 19, a mlađe od 30 godina, pa je ona tako najviše pridonijela rastu ukupne nezaposlenosti.

Pod utjecajem opisanih kretanja prosječna se stopa registrirane nezaposlenosti tijekom prvog tromjesečja 2010. povećala za 3,4 postotna boda u odnosu na isto razdoblje prošle godine te je iznosila 18,1%. Prema posljednjim rezultatima Ankete o radnoj snazi anketna je stopa nezaposlenosti u posljednjem tromjesečju 2009. iznosila 9,2% te je na razini cijele godine porasla na 9,1% (za usporedbu, u 2008. iznosila je 8,4%).

Plaće i troškovi rada

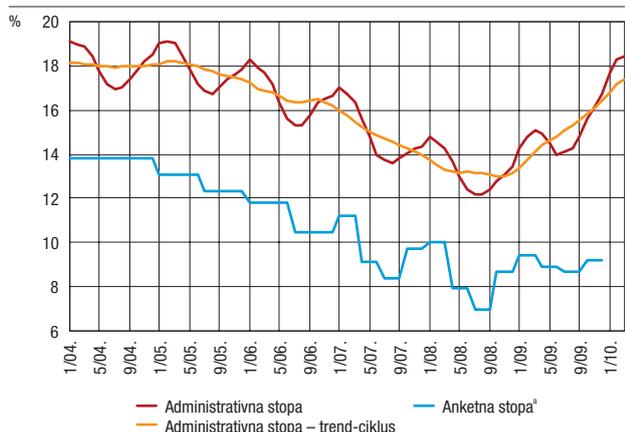
Krajem prethodne godine, uz znatan vremenski odmak u odnosu na zaposlenost i nezaposlenost, nepovoljna su se gospodarska kretanja započela sve snažnije odražavati na plaće. U posljednjem tromjesečju 2009. zabilježene su prve negativne godišnje stope promjene plaća, dok su nominalne plaće isplaćene tijekom prva tri mjeseca tekuće godine smanjene na godišnjoj razini za 1,4% u bruto i 1,1% u neto iznosu. Kasna prilagodba plaća pokazuje da su se poslodavci kriznim uvjetima u početku prilagođavali pretežno na osnovi zaposlenosti, a tek kasnije i na osnovi plaća. No, potrebno je istaknuti da se pad mjesečnih neto plaća počeo bilježiti još u kolovozu prethodne godine, nakon uvođenja

Slika 20. Nezaposleni u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

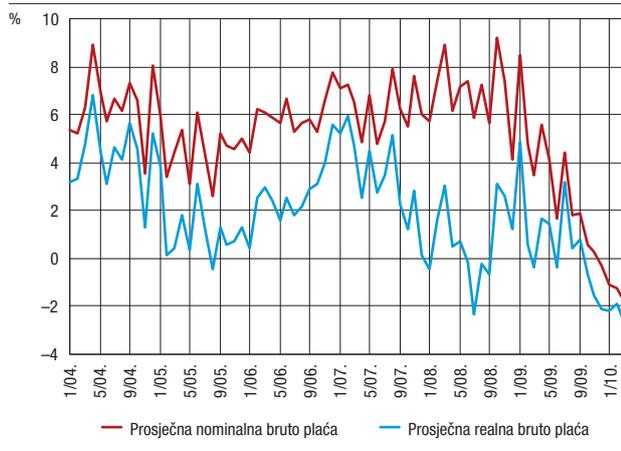
Izvori: DZS; HZZ

Slika 21. Administrativna i anketna stopa nezaposlenosti

* Od početka 2007. godine rezultati Ankete o radnoj snazi objavljuju se tromjesečno.
Izvor: DZS

Slika 22. Prosječne bruto plaće
godišnje stope promjene

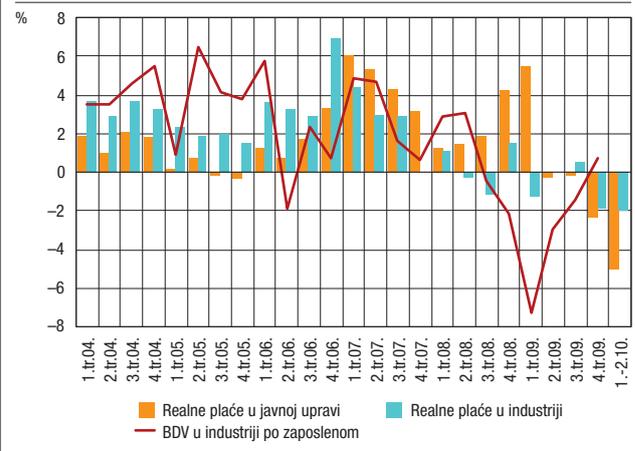

Napomena: Podaci se odnose na plaće isplaćene u tekućem razdoblju.
Izvor: DZS

posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke³. Prema izračunu DZS-a poseban porez na neto plaće uzrokovao je smanjenje prosječne neto plaće isplaćene u prvom tromjesečju za 2,8%, pri čemu je najveći utjecaj posebnog poreza zabilježen kod neto plaća u financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja, a najmanji kod administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti. Ako se uključi utjecaj posebnog poreza, prosječna nominalna neto plaća isplaćena tijekom trećeg tromjesečja na godišnjoj se razini smanjila za 3,8%.

Kretanje nominalnih bruto plaća u prvom tromjesečju 2010., uz istodobno nešto višu razinu potrošačkih cijena na godišnjoj razini, dovelo je do smanjenja realnih bruto plaća u gotovo svim djelatnostima. Zbog utjecaja posebnog poreza još je izrazitiji bio pad realnih neto plaća.

Slika 23. Prosječne realne bruto plaće u javnoj upravi i industriji te bruto dodana vrijednost u industriji po zaposlenom
godišnje stope promjene

Napomena: Podaci se odnose na plaće obračunate u tekućem razdoblju.
Izvor: DZS

U posljednjem su tromjesečju prethodne godine realne bruto plaće u industriji imale negativne godišnje stope promjene. Isti se pokazatelj, pod utjecajem daljnjeg pada plaća u svim područjima djelatnosti osim u djelatnostima opskrbe električnom energijom i plinom, na godišnjoj razini smanjio i u prvom tromjesečju tekuće godine. Zahvaljujući stagnantnom kretanju realnog BDV-a u industriji u posljednjem tromjesečju 2009. i snažnoj prilagodbi broja zaposlenih u industriji, proizvodnost rada u tom je sektoru povećana prvi put nakon sredine 2008. godine. Štoviše, s obzirom na to da je i u prvom tromjesečju zabilježeno znatno smanjenje broja zaposlenih u industriji uz istodobnu stagnaciju fizičkog obujma industrijske proizvodnje, čini se da bi se i početkom 2010. moglo nastaviti poboljšanje proizvodnosti rada uvjetovano smanjenjem zaposlenosti.

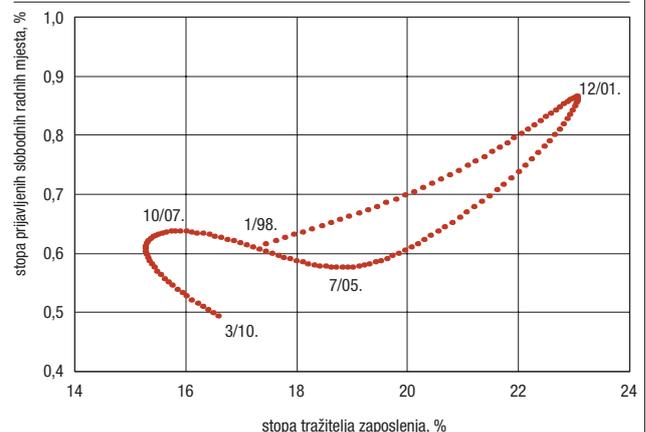
Okvir 1. Beveridgeeva krivulja u Hrvatskoj

Pojam Beveridgeeve krivulje označuje empirijsku negativnu vezu između stope nezaposlenosti⁴ i stope slobodnih radnih mjesta⁵. Takav je negativan odnos prvi put implicitno naglasio William Beveridge (1944.), po kojem je krivulja i dobila ime, a njegov grafički prikaz prvi je predstavio Christopher Pissarides (1986.) na primjeru tržišta rada Velike Britanije za razdoblje od 1967. do 1983. godine.

Svrha Beveridgeeve krivulje jest odvojiti djelovanje strukturalnih i cikličkih činitelja na tržištu rada, koji djeluju na oblik i položaj krivulje. Tako pomaci krivulje prema ishodištu ili od ishodišta označuju poboljšanje ili pogoršanje stupnja djelotvornosti procesa zapošljavanja, kojim se spontano povezuju nezaposlene osobe u potrazi za poslom i poslodavci u potrazi za radnicima. S druge strane, djelovanje poslovnog ciklusa utječe na kretanje po fiksnoj Beveridgeevoj krivulji, zbog čega u vrijeme porasta agregatne potražnje dolazi do otvaranja novih radnih mjesta i smanjenja nezaposlenosti, što rezultira kretanjem po krivulji u smjeru

lijevo gore. U obratnom smjeru djeluju recesivna kretanja u gospodarstvu, za koje je karakteristično kretanje po Beveridgeevoj

Slika 24. Beveridgeeva krivulja u Hrvatskoj

Izvori: HZZ; izračuni HNB-a

³ Prema Zakonu o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke (NN, br. 94/2009.) na ukupan mjesečni iznos primitka veći od 3.000 kn, a manji od 6.000 kn plaća se poseban porez od 2%, dok se porez od 4% plaća na ukupan mjesečni iznos primitka veći od 6.000 kn.

⁴ Omjer broja nezaposlenih osoba i veličine radne snage

⁵ Omjer slobodnih radnih mjesta i veličine radne snage

krivulji prema njezinu desnom donjem kraju.

Beveridgeeva krivulja na primjeru Hrvatske prikazana je za razdoblje od siječnja 1998. do ožujka 2010. godine. Pritom valja istaknuti neke specifičnosti upotrijebljenih podataka koje su utjecale na grafički prikaz krivulje. Naime, kako prijavljena slobodna radna mjesta pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje čine varijablu tijekom, potrebno je i razinu nezaposlenosti (tj. varijablu stanja) preinačiti u odgovarajuću varijablu tijekom, a to je razina tražitelja zaposlenja. Razina tražitelja zaposlenja tijekom određenog mjeseca odgovara zbroju nezaposlenih osoba na kraju prethodnog mjeseca i novoprijavljenih nezaposlenih osoba tijekom promatranog mjeseca. Stoga su za grafički prikaz upotrijebljene varijable stope tražitelja zaposlenja⁶ i stope prijavljenih slobodnih radnih mjesta.

Prema obliku i položaju Beveridgeeve krivulje u Hrvatskoj može se zaključiti da je podrazdoblje⁷ od početka 1998. do kraja 2001. godine obilježeno pogoršanjem procesa zapošljavanja, dok suprotan zaključak vrijedi za podrazdoblje od 2002. do sredine 2005. godine. Nakon toga slijedi podrazdoblje utjecaja porasta gospodarske aktivnosti na kretanje po fiksnoj krivulji prema njezinu lijevom gornjem kraju koje se održalo gotovo do kraja 2007. godine. Od tada Beveridgeeva krivulja počinje zakretati u smjeru suprotnom od kazaljke na satu te je uočljivo kretanje prema njezinu desnom donjem kraju, što je tipično za razdoblja recesije.

Potrebno je napomenuti kako se podrazdoblje pogoršanja

procesu zapošljavanja podudara s razdobljem djelovanja recesivnih kretanja u hrvatskom gospodarstvu, dok je podrazdoblje poboljšanja procesa zapošljavanja obuhvaćeno razdobljem znatnog porasta gospodarske aktivnosti. Stoga bi se moglo zaključiti da grafički prikaz Beveridgeeve krivulje nije dostatan za precizno odjeljivanje utjecaja strukturalnih i cikličkih činitelja na tržištu rada. Ipak, strukturalni činitelji koji su mogli djelovati na uočena podrazdoblja promjene djelatnosti procesa zapošljavanja vjerojatno su promjene u stupnju obrazovne ili regionalne neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada.

Pri analizi Beveridgeeve krivulje svakako valja istaknuti i nekoliko značajnih ograničenja u upotrijebljenim podacima. S obzirom na važnu ulogu HZZ-a kao posrednika u procesu zapošljavanja, uzeti su administrativni podaci o nezaposlenosti, koji u usporedbi s podacima Ankete o radnoj snazi precjenjuju stvarnu nezaposlenost u gospodarstvu. Upravo su na administrativne podatke velik utjecaj imale zakonodavne izmjene, odnosno donošenje Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti u 2002. godini⁸, kojima se uvodi obveza aktivnog traženja posla te ukida zakonska obveza poslodavaca da prijave slobodna radna mjesta HZZ-u. Budući da su se zbog toga istodobno smanjile razine nezaposlenosti i prijavljenih slobodnih radnih mjesta, zakonodavne su se izmjene vrlo vjerojatno odrazile i na uočeno podrazdoblje poboljšanja djelatnosti procesa zapošljavanja⁹.

Cijene

Prvo tromjesečje 2010. obilježio je nastavak trenda usporavanja ukupne inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj, pri čemu se prosječna godišnja stopa promjene cijena smanjila s 1,6% u posljednjem tromjesečju 2009. na 0,9% u prvom tromjesečju 2010. Kretanje potrošačkih cijena bilo je pod dominantnim utjecajem domaćih činitelja, posebice slabe domaće potražnje. U uvjetima pada naknada po zaposlenom na godišnjoj razini i rasta proizvodnosti rada (jer je smanjenje zaposlenosti bilo izraženije od smanjenja proizvodnje) smanjili su se i jedinični troškovi rada¹⁰. Nadalje, ostvarivanju niske i stabilne inflacije u domaćem gospodarstvu pridonosio je i stabilan tečaj kune prema euru. Nasuprot

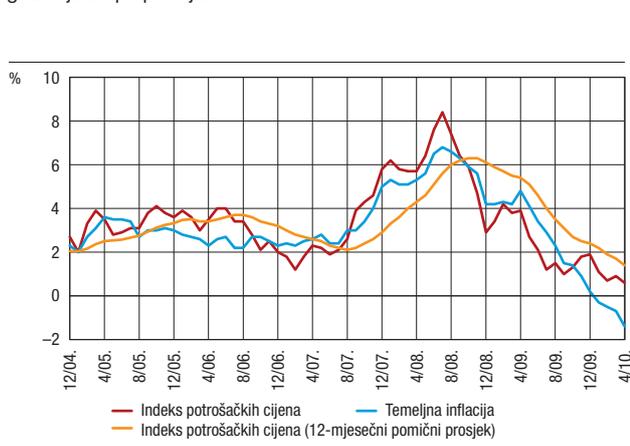
tome, do pritiska na rast inflacije potrošačkih cijena tijekom prvog tromjesečja dolazilo je zbog rasta cijena energije (naftnih derivata i plina). Rast cijena naftnih derivata posljedica je povećanja cijena sirove nafte na svjetskom tržištu i deprecijacije kune prema američkom dolaru.

Potrošačke cijene

U prvom tromjesečju 2010. godišnja se stopa inflacije potrošačkih cijena smanjila, i to s 1,9% u prosincu 2009. na 0,9% u ožujku 2010. To je pretežno bilo posljedica povoljnog učinka baznog razdoblja povezanog s izrazitim povećanjem administrativno reguliranih cijena početkom 2009., a djelomično i posljedica pada cijena određenih prehrambenih proizvoda (posebice mesa) u prvom tromjesečju ove godine. Temeljna inflacija nastavila se kretati silaznim trendom. Pritom se njezina godišnja stopa promjene spustila s 0,2% u prosincu 2009. na -0,7% u ožujku 2010. U tome se dobrim dijelom ogleda i nadalje niska razina osobne potrošnje, koju uvjetuje nastavak pada raspoloživog dohotka stanovništva te pesimistično raspoloženje potrošača.

Kretanje alternativnih pokazatelja inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj uglavnom je bilo jednoznačno. Naime, u prvom je tromjesečju 2010. zabilježeno povećanje mjesečnih stopa

Slika 25. Indeks potrošačkih cijena i temeljna inflacija^a godišnje stope promjene

^a Temeljna inflacija izračunava se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i cijene proizvoda koje su administrativno regulirane (među ostalim, tu su svrstane cijene električne struje i naftnih derivata).

Izvor: DZS

6 Omjer razine tražitelja zaposlenja i veličine radne snage

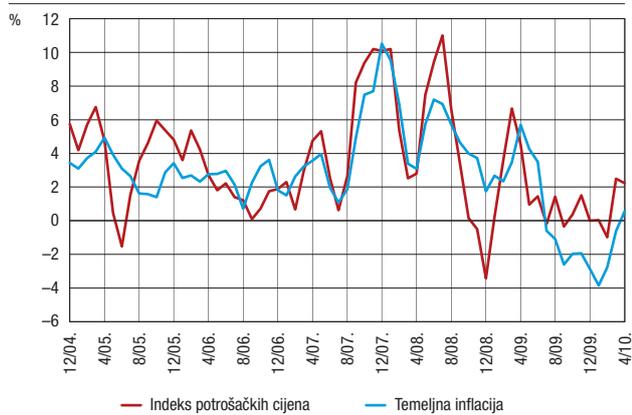
7 Mjeseci koji označuju početak i kraj određenih podrazdoblja, s obzirom na značajne prilagodbe originalnih podataka, služe tek u ilustrativne svrhe.

8 NN, br. 52/2002.

9 Prema procjenama HZZ-a učinak zakonodavnih izmjena na tržište rada iščeznuo je u 2004. godini.

10 Posljednji dostupni podaci pokazuju da se godišnja stopa promjene jediničnih troškova rada u industriji smanjila s 3,5% u trećem tromjesečju na -1,2% u četvrtom tromjesečju 2009., prema desezoniranim podacima. Istodobno se godišnja stopa promjene jediničnih troškova rada na razini ukupnoga gospodarstva smanjila s 2,9% na -1,0%.

Slika 26. Indeks potrošačkih cijena i temeljna inflacija
stope promjene na godišnjoj razini

Napomena: Stope promjene na godišnjoj razini izvedene su iz mjesečnih promjena tromjesečnoga pomičnog prosjeka sezonski prilagođenih baznih indeksa cijena.
Izvori: DZS; izračuni HNB-a

Slika 27. Indeks potrošačkih cijena, ukupno i po komponentama
godišnje stope promjene

Izvor: DZS

Tablica 2. Indeks potrošačkih cijena i njegove komponente
godišnje stope promjene

	Ponder 2010.	2009. XII.	2010.			
			I.	II.	III.	IV.
Ukupni indeks	100,0	1,9	1,1	0,7	0,9	0,6
Energija	13,8	7,9	9,5	7,0	10,1	10,8
Neprerađeni prehrambeni proizvodi	14,2	-1,6	-3,1	-4,4	-4,7	-3,9
Prerađeni prehrambeni proizvodi (uključujući alkohol i duhan)	23,2	1,8	0,4	0,2	0,3	-1,8
Industrijski proizvodi bez prehrane i energije	27,7	-0,5	-0,7	-0,2	-0,5	-0,5
Usluge	21,2	3,9	2,1	1,9	1,9	1,6

Izvor: DZS

ukupne i temeljne inflacije potrošačkih cijena na godišnjoj razini, no te su stope još uvijek relativno niske.

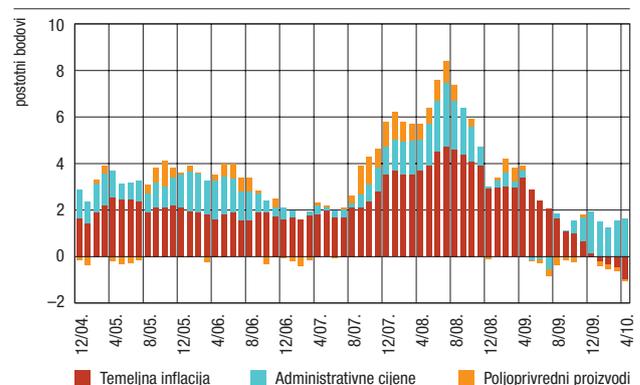
Promatra li se struktura indeksa potrošačkih cijena prema pet glavnih komponenata, može se primijetiti da je najveći doprinos usporevanju godišnjeg rasta potrošačkih cijena u prvom tromjesečju 2010. dalo smanjenje godišnjih stopa promjene cijena neprerađenih i prerađenih prehrambenih proizvoda te cijena usluga. Neprerađeni prehrambeni proizvodi imali su negativnu godišnju stopu promjene cijena od sredine 2009., pri čemu se u prvom tromjesečju 2010. ta stopa dodatno smanjila, i to s -1,6% u prosincu 2009. na -4,7% u ožujku 2010. godine. Tome je najviše pridonio spomenuti pad godišnje stope promjene cijena mesa te cijena povrća i voća. Nadalje, zabilježeno je smanjenje godišnje stope promjene cijena prerađenih prehrambenih proizvoda (uključujući alkohol i duhan), i to s 1,8% u prosincu 2009. na 0,3% u ožujku 2010. Glavni je razlog taj što je iz izračuna za siječanj tekuće godine iščeznuo doprinos poskupljenja duhanskih preradevina¹¹ zbog povećanja trošarina početkom 2009. godine. Inflacija cijena usluga također se zamjetno usporila, pri čemu se njezina godišnja stopa rasta snizila s 3,9% u prosincu 2009. na 1,9% u ožujku 2010. Takva su kretanja većinom posljedica činjenice da je iz izračuna indeksa cijena usluga iščeznuo doprinos znatnog poskupljenja medicinskih i bolničkih usluga početkom 2009. godine.

Kod industrijskih proizvoda bez prehrane i energije, koji čine oko 28% košarice za izračun ukupnog indeksa potrošačkih cijena, još se bilježi pad cijena na godišnjoj razini. Njihova godišnja stopa promjene u ožujku 2010., kao i u prosincu 2009. godine, iznosila je -0,5%. Promatra li se struktura tih proizvoda, može se primijetiti da najveći doprinos negativnoj godišnjoj stopi promjene njihovih cijena još uvijek daju cijene odjeće i obuće te cijene automobila.

Kao što je spomenuto, daljnji rast cijene energije uzrokovao je pritisak na rast ukupne inflacije potrošačkih cijena, pri čemu se godišnja stopa promjene cijene energije povećala sa 7,9% u prosincu 2009. na 10,1% u ožujku 2010. Posljedica je to povećanja cijena plina i poskupljenja naftnih derivata zbog poskupljenja sirove nafte na svjetskom tržištu.

Trend usporavanja ukupne inflacije potrošačkih cijena u

Slika 28. Doprinosi^a komponenata indeksa potrošačkih cijena godišnjoj stopi inflacije

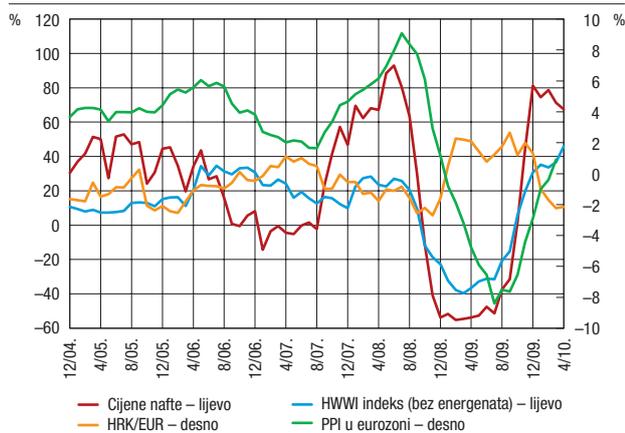

^a Doprinos se definira kao relativna važnost određene komponente indeksa potrošačkih cijena u ukupnoj inflaciji. Zbroj doprinosa svih komponenata izraženih u postotnim bodovima u određenom mjesecu daje iznos godišnje stope inflacije potrošačkih cijena.

Izvori: DZS; izračuni HNB-a

¹¹ Međutim, doprinos cijena duhanskih preradevina godišnjoj stopi promjene cijena prerađenih prehrambenih proizvoda u ožujku 2010. bio je prilično visok te je iznosio 2,1 postotni bod. Taj je doprinos u potpunosti iščeznuo u travnju 2010., tj. godinu dana nakon što su drugi put povećane cijene tih proizvoda.

Slika 29. Uvezena inflacija: cijene nafte, HWWI indeks cijena sirovina^a, prosječni tečaj kune prema euru i cijene pri proizvođačima (PPI) u eurozoni
godišnje stope promjene

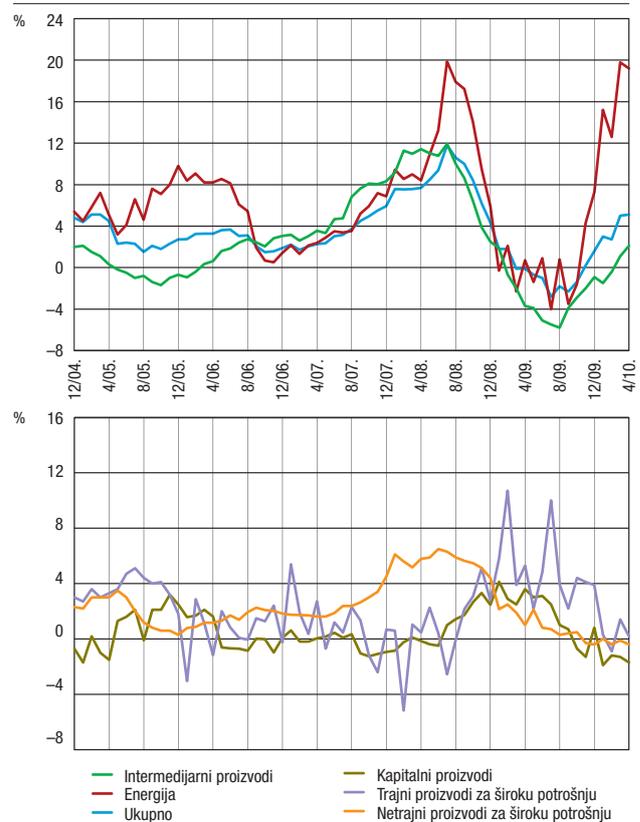
^a Indeks se izračunava na temelju cijena sirovina izraženih u američkim dolarima.
Izvori: Bloomberg; HWWI; Eurostat; HNB

Hrvatskoj nastavio se i početkom drugog tromjesečja 2010., pri čemu se godišnja stopa promjene spustila s 0,9% u ožujku na 0,6% u travnju. Najveći doprinos tome dao je godišnji pad cijena prerađenih prehrambenih proizvoda, što je poglavito rezultat spomenute činjenice da je iz njihova izračuna iščeznuo doprinos zamjetnog poskupljenja duhanskih prerađevina u travnju 2009. Kretanje ostalih glavnih komponenata u travnju 2010. nije značajnije pridonijelo promjeni ukupne inflacije potrošačkih cijena. Temeljna inflacija još uvijek ima negativnu godišnju stopu promjene: u travnju je iznosila -1,4%, što je znatno niže u odnosu na -0,7%, koliko je iznosila u ožujku. Ključni uzrok toga jest opisano kretanje cijena duhanskih prerađevina.

Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Na kretanje cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima tijekom prvog tromjesečja 2010. godine najviše je utjecalo povećanje godišnje stope promjene cijena energije sa 7,3% u prosincu 2009. na 19,8% u ožujku 2010. To se pretežno može objasniti poskupljenjem plina i povećanjem proizvođačkih cijena naftnih derivata zbog poskupljenja sirove nafte na svjetskom tržištu. Tako se, ponajprije pod utjecajem vanjskih činitelja, nastavio trend povećavanja ukupne godišnje stope promjene cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima koji je počeo u posljednjem tromjesečju 2009., pri čemu se ta stopa povećala s 1,6% u prosincu 2009. na 5,0% u ožujku 2010. Navedeno potvrđuje i kretanje indeksa koji ne uključuje cijene energije, a koji je u ožujku

Slika 30. Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima po glavnim industrijskim grupacijama
godišnje stope promjene

Izvor: DZS

2010. bio za 0,3% niži nego u istom razdoblju prethodne godine. U skladu s time cijene netrajnih proizvoda namijenjenih finalnoj potrošnji u prosjeku su bile nešto niže u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, dok su se cijene trajnih proizvoda za široku potrošnju vrlo blago povećale.

Pod utjecajem povećanja cijena intermedijarnih proizvoda u travnju 2010. zabilježen je blagi rast godišnje stope promjene cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima, na 5,1%. U toj skupini najviši je bio rast cijena u proizvodnji metala, što se može objasniti povećanjem cijena metala na svjetskom tržištu. Nasuprot tome, godišnje stope promjene cijena ostalih glavnih komponenata indeksa cijena pri proizvođačima u travnju su se smanjile u odnosu na prethodni mjesec.

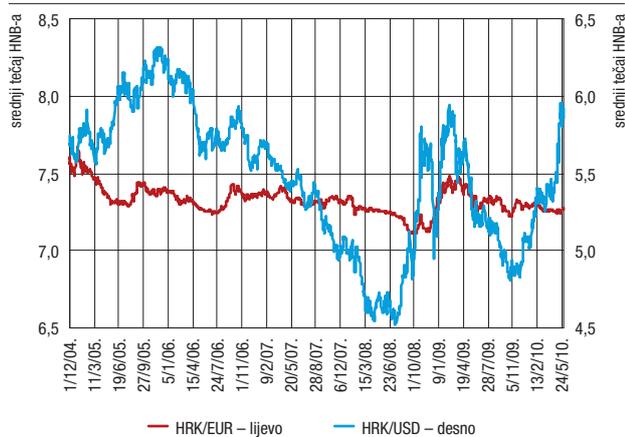
Tečaj

Tečaj kune prema euru bio je stabilan u prvih pet mjeseci ove godine. Tako je kuna tijekom prvog tromjesečja ojačala za 0,6%, a u prva dva mjeseca drugog tromjesečja neznatno je oslabjela, za 0,1%, pri čemu se vrijednost eura smanjila sa 7,31 kune 31. prosinca 2009. na 7,26 kuna 31. svibnja 2010. Varijabilnost tečaja mjerena prosječnom apsolutnom promjenom dnevnog tečaja bila je mala (0,07%) i prilično niža nego u istom razdoblju prethodne godine. Stabilnost tečaja ostvarena je u uvjetima visoke kunske likvidnosti i povoljne devizne likvidnosti banaka, a HNB tijekom prvih pet mjeseci ove godine nije održao nijednu deviznu aukciju. Središnja se banka u rad deviznog tržišta uključila samo putem transakcija s Ministarstvom financija, kojem je

u spomenutom razdoblju neto prodala 206,5 mil. EUR i povukla na taj način iz optjecaja 1,5 mlrd. HRK.

Povećanje nesklonosti riziku, koje je kod ulagača bilo prisutno zbog velikoga proračunskog manjka u pojedinim zemljama iz eurozone, uvelike je utjecalo na pad vrijednosti eura na svjetskom deviznom tržištu u prvih pet mjeseci ove godine. Osim toga, na pad eura utjecali su i podaci koji pokazuju da se gospodarstvo SAD-a oporavlja brže nego ono u eurozoni. Tako je tečaj američkog dolara prema euru ojačao ukupno za 13,6%, s razine od 1,44 USD/EUR zabilježene 31. prosinca 2009. na 1,24 USD/EUR 31. svibnja 2010. Pad povjerenja ulagača u euro kulminirao je u drugoj polovini travnja te početkom svibnja, a 9.

Slika 31. Nominalni dnevni tečaj kune prema euru i američkom dolaru

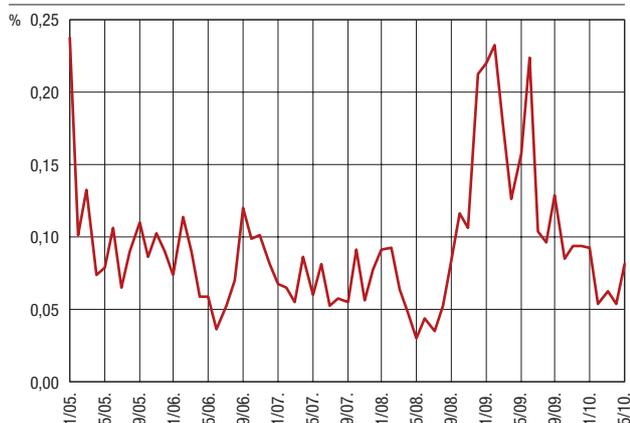

Izvor: HNB

svibnja obznanjeno je da su ministri financija i središnji bankari zemalja eurozone te Međunarodni monetarni fond postigli dogovor o osnivanju fonda za očuvanje financijske stabilnosti u eurozoni, tj. za pomoć ugroženim zemljama eurozone, u ukupnom iznosu od 750 mlrd. EUR. Najveći dio tog iznosa osigurale bi države članice Europske unije na osnovi novih kredita i garancija, kao i pomoću postojećih mehanizama pomoći za zemlje članice u teškoćama, dok bi MMF sudjelovao još s 250 mlrd. EUR. Uz to, Europska središnja banka najavila je i nove mjere kojima je cilj normalizacija stanja na financijskom tržištu u eurozoni, a jedna od najznačajnijih mjera odnosi se na program otkupa privatnih i državnih obveznica radi osiguranja dubine i likvidnosti na problematičnim segmentima financijskog tržišta. Osim prema američkom dolaru euro je u takvim uvjetima oslabio i prema drugim valutama, uključujući švicarski franak i funtu sterlinga, što je rezultiralo 2,5%-tnom deprecijacijom kune prema košarici valuta (31. svibnja 2010. naprama 31. prosinca 2009.).

Tijekom prvog tromjesečja 2010. godine zabilježeno je poboljšanje pokazatelja cjenovne konkurentnosti hrvatskog izvoza, pri čemu je realni efektivni tečaj kune deflaciran potrošačkim cijenama oslabio za 1,1%, a onaj deflaciran cijenama pri

Slika 32. Varijabilnost tečaja^a

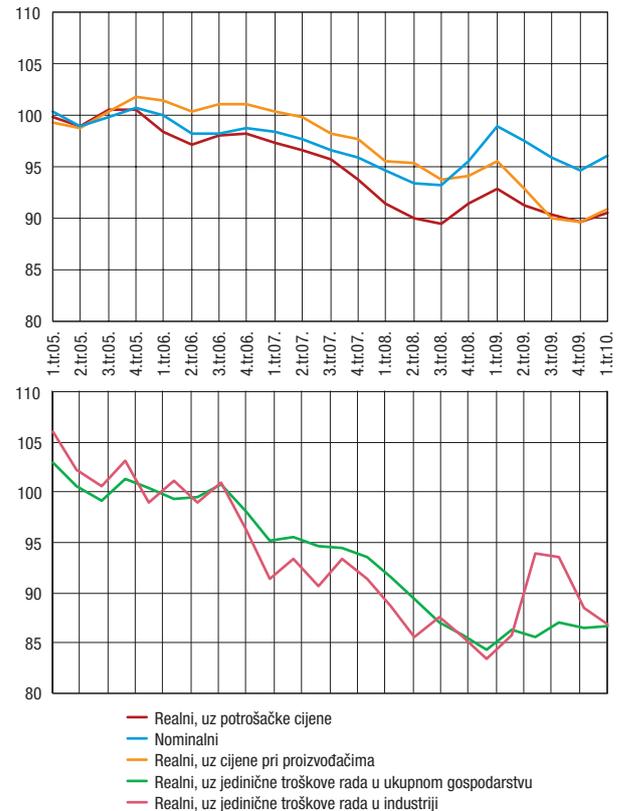

^a Mjesečna varijabilnost tečaja izračunata je kao prosjek apsolutnih vrijednosti dnevnih stopa promjene tečaja kune prema euru.

Izvor: HNB

Slika 33. Indeksi^a nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune

deflacirani potrošačkim cijenama, cijenama pri proizvođačima i jediničnim troškovima rada, 2005. = 100

^a Pad indeksa upućuje na aprecijaciju kune.

Izvor: Izračun HNB-a

proizvođačima za 1,4% u odnosu na prosjek prethodnog tromjesečja. Takva su kretanja bila posljedica nominalne deprecijacije kune prema košarici valuta (za 1,6%), na što je osobito utjecala deprecijacija kune prema američkom dolaru. Istodobno su domaće cijene rasle brže od inozemnih, stoga je realna deprecijacija kune prema košarici valuta bila nešto slabija od nominalne.

Najnoviji podaci o kretanju indeksa realnoga efektivnog tečaja kune deflaciranog jediničnim troškovima rada dostupni su za četvrto tromjesečje 2009. te pokazuju da je u ukupnom gospodarstvu ostvarena blaga realna efektivna deprecijacija kune: 0,1% u odnosu na prethodno tromjesečje. Ona je zabilježena unatoč nominalnoj aprecijaciji kune prema košarici valuta od 1,4% zbog toga što je pad jediničnih troškova rada u Hrvatskoj bio izraženiji nego u zemljama trgovinskim partnerima. Naime, na razini ukupnoga gospodarstva u četvrtom je tromjesečju 2009. u Hrvatskoj blago porastao bruto domaći proizvod u odnosu na prethodno tromjesečje¹², što je uz pad zaposlenosti rezultiralo rastom proizvodnosti rada. Budući da su istodobno naknade zaposlenima stagnirale, jedinični su se troškovi rada smanjili u odnosu na prethodno tromjesečje. Nasuprot tome, indeks realnoga efektivnog tečaja kune deflaciran jediničnim troškovima rada u industriji u četvrtom je tromjesečju 2009. aprecirao za 1,8% u odnosu na prethodno tromjesečje. To je bila posljedica nominalne efektivne aprecijacije kune i činjenice da je pad jediničnih troškova rada u industriji u Hrvatskoj bio manje izražen nego u zemljama trgovinskim partnerima.

12 Prema sezonski prilagođenim podacima

Monetarna politika i instrumenti

Monetarno okružje

Visoka razina primarne likvidnosti, niske kamatne stope na novčanom tržištu i stabilno kretanje tečaja domaće valute bili su glavne odrednice monetarnog okružja u prvom tromjesečju 2010. godine, a takve su se okolnosti zadržale i na početku drugog tromjesečja. HNB je nastavio podupirati visoku likvidnost monetarnog sustava kako bi potaknuo oživljavanje kreditne aktivnosti poslovnih banaka, posebice usmjerene prema sektoru poduzeća, te kako bi naposljetku došlo do prijenosa slobodnih financijskih sredstava iz bankarskog u realni sektor gospodarstva. Pritom središnja banka ne odustaje od provođenja politike stabilnog tečaja domaće valute pa će se visoka likvidnost održavati dok god nema naznaka da se njome ugrožava stabilnost tečaja, a time i stabilnost cijena. Iako se u opisanim uvjetima još ne bilježi izraženiji oporavak kreditne aktivnosti banaka kad je riječ o privatnom sektoru, tijekom prva četiri mjeseca ipak je ostvaren blagi rast kredita poduzećima, dok krediti stanovništvu stagniraju. Usto, započele su se održavati aukcije HBOR-a za poticanje kreditiranja poduzeća, no njihov bi se učinak na kreditne agregate, kao i učinak idućih aukcija, tek trebao ostvariti u nastavku godine.

Korištenje instrumenata monetarne politike

Zahvaljujući deviznim transakcijama središnje banke u četvrtom tromjesečju 2009. i spuštanju stope obvezne pričuve s 14% na 13% u veljači 2010. godine, u monetarnom se sustavu formirao znatan višak likvidnosti, koji je odredio korištenje instrumenata monetarne politike tijekom prva četiri mjeseca 2010. Tako u navedenom razdoblju i nadalje nije bilo potrebe za održavanjem obratnih repo aukcija, a stabilno kretanje tečaja nije zahtijevalo ni devizne operacije s poslovnim bankama. Promet je zabilježen tek u deviznim transakcijama sa središnjom državom, u kojima je u razdoblju od siječnja do travnja ostvarena neto prodaja deviza u iznosu od 206,8 mil. EUR, čime je iz sustava povučeno 1,5 mlrd. kuna, no to nije bitnije utjecalo na iznimno povoljnu kunsku likvidnost sustava.

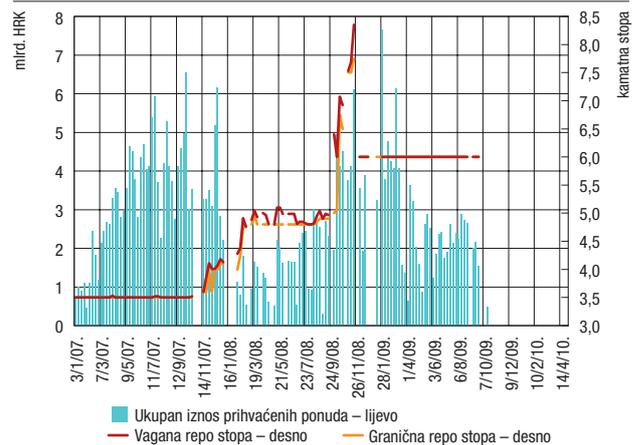
Višak likvidnosti banaka najviše se ogledao u svakodnevnom i rekordno velikom korištenju prekonočnoga novčanog depozita kod HNB-a, na koji poslovne banke ostvaruju prinos od 0,5%, što je bilo tek nešto niže od prekonočne kamatne stope na međubankovnom novčanom tržištu. Stoga je prosječno dnevno

stanje prekonočnog depozita u prva četiri mjeseca 2010. iznosilo 5,2 mlrd. kuna. Kako je u istom razdoblju ukupni dnevni višak likvidnosti, uključujući i sredstva prekonočnog depozita, iznosio 5,7 mlrd. kuna, razvidno je da poslovne banke velikom većinom slobodnih novčanih sredstava za sada upravljaju prilično pasivno, deponirajući ga kod središnje banke, što se može povezati s manjkom povoljnih prilika za plasiranje viškova sredstava i pojačanom nesklonošću preuzimanju novih rizika.

Nakon pada ukupne obračunate obvezne pričuve banaka u veljači zbog spuštanja propisane stope obračuna, u sljedećim je mjesecima kretanje sredstava steriliziranih ovim instrumentom monetarne politike bilo izrazito stabilno. Promatra li se prvih pet mjeseci 2010., sredstva ukupno obračunate obvezne pričuve banaka smanjila su se za 2,6 mlrd. kuna te su pri obračunu u svibnju iznosila 37,8 mlrd. kuna. Pritom je pad kunske obvezne pričuve bio nešto brži od pada devizne pričuve, -6,9% naprama -4,9%.

Devizna likvidnost banaka, mjerena omjerom likvidnih deviznih potraživanja i njihovih ukupnih deviznih obveza, tijekom

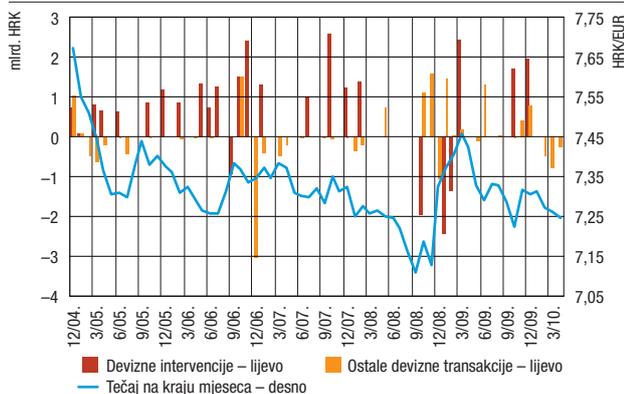
Slika 35. Redovite obratne repo operacije

Izvor: HNB

Slika 34. Devizne transakcije Hrvatske narodne banke i srednji tečaj HRK/EUR

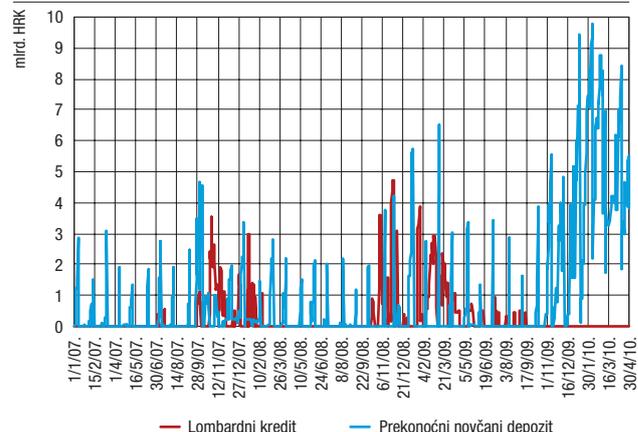
tekući tečaj

Napomene: Pozitivne vrijednosti deviznih intervencija i deviznih transakcija odnose se na otkupe deviza od strane HNB-a. U ostale devizne transakcije ubrajaju se kupoprodaje deviza s MF-om i ugovori o razmjeni (engl. swap) s poslovnim bankama.

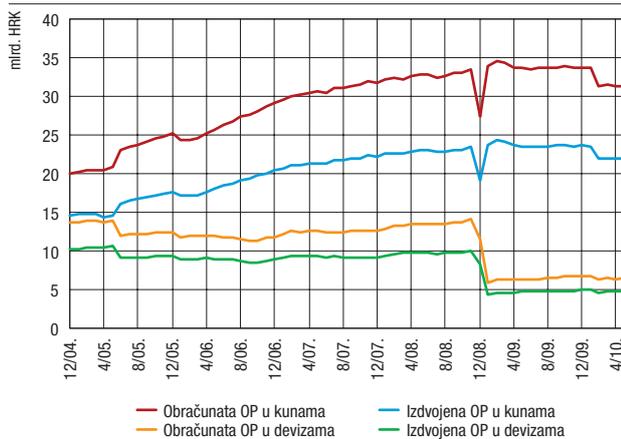
Izvor: HNB

Slika 36. Korištenje stalno raspoloživih mogućnosti

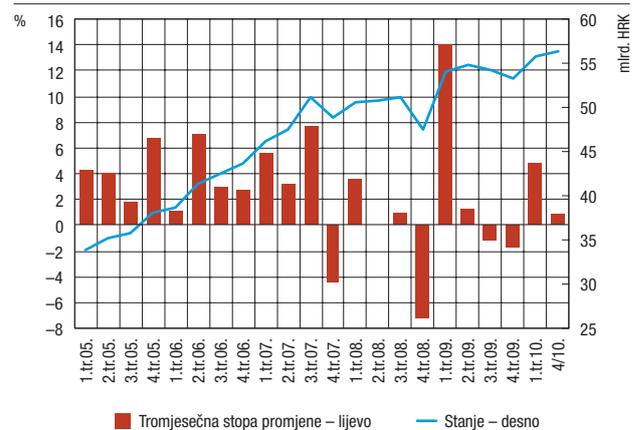
Izvor: HNB

Slika 37. Obvezna pričuva kod HNB-a
tekući tečaj

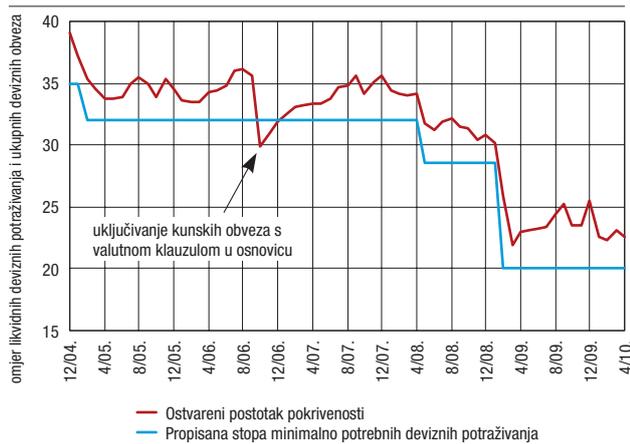
Izvor: HNB

Slika 39. Primarni novac
desezonirano

Izvor: HNB

Slika 38. Minimalno potrebna devizna potraživanja

Izvor: HNB

prvog tromjesečja i u travnju 2010. godine bila je stabilna i također povoljna. Tako su poslovne banke u prosjeku raspolagale približno s 0,7 mlrd. EUR viška devizne likvidnosti, a na kraju travnja omjer pokrivenosti deviznih obveza iznosio je 22,5%, odnosno 2,5 postotnih bodova iznad propisane razine. U strukturi pasive banaka i nadalje se nastavio trend smanjivanja obveza indeksiranih uz valutnu klauzulu, čiji se udio u ukupnim deviznim obvezama, koje su na kraju travnja iznosile 202,7 mlrd. kuna, spustio na razinu nižu od 3,0%.

Primarni novac i međunarodne pričuve

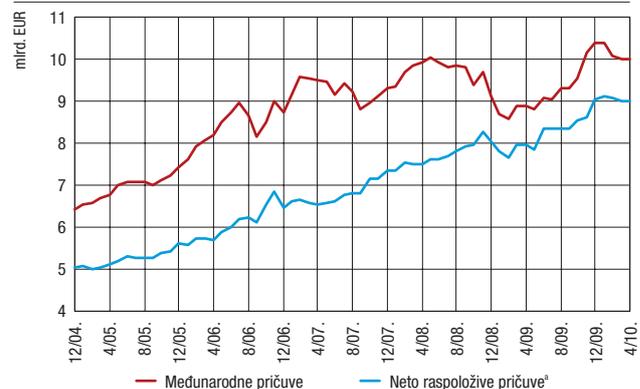
U prva četiri mjeseca 2010. primarni novac (M0) smanjio se za 3,7%, što je pretežno posljedica sniženja stope obvezne pričuve iz veljače. Naime, na osnovi oslobođenih sredstava obvezne pričuve poslovne su banke odobrile kredit HBOR-u u iznosu od 2,0 mlrd. kuna u sklopu poticajnog programa Vlade za oporavak kreditiranja poduzeća. Ta je sredstva zatim HBOR deponirao na poseban račun kod HNB-a, a to se evidentira kao prirast depozita središnje države kod HNB-a i čini odljev likvidnosti iz sustava, pa je tako došlo do jednokratnog smanjenja primarnog novca. Kako se u nastavku godine budu realizirale poticajne

kreditne linije za poduzeća, koje na aukcijama dodjeljuje HBOR, s tog će se računa postupno povlačiti sredstva, što će na kraju ponovno povećati likvidnost.

Što se tiče ostalih komponenata primarnog novca, u prva četiri mjeseca 2010. gotov novac izvan banaka blago se smanjio, dok je najsnažniji rast bio onaj prekonocnih depozita banaka kod HNB-a. Promatra li se pak godišnja razina, za monetarni agregat M0 i nadalje se bilježi rast, koji je na kraju travnja iznosio 3,1%, a porast primarnog novca potvrđuje i kretanje njegove desezonirane vrijednosti.

Zbog visoke razine likvidnosti i stabilnog tečaja nije bilo potrebe za značajnim korištenjem instrumenata monetarne politike pa su se međunarodne pričuve HNB-a tek neznatno promijenile. Njihovo blago smanjenje u razdoblju od siječnja do travnja 2010. odnosilo se prvenstveno na povlačenje deviznog depozita države kod HNB-a, koji se uključuje u bruto iznos međunarodnih pričuva. Na razinu bruto pričuva također su utjecale neto prodaje deviza Ministarstvu financija, i to u iznosu od 170,8 ml. EUR u prvom tromjesečju i 36,0 ml. EUR u travnju, dok je devizna obvezna pričuva stagnirala. Krajem travnja bruto međunarodne pričuve iznosile su 10,0 mlrd. EUR, odnosno bile su

Slika 40. Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke
tekući tečaj

^a Neto raspoložive pričuve definirane su kao međunarodne pričuve umanjene za inozemnu pasivu, obveznu pričuvu u devizama, opću i posebnu alokaciju posebnih prava vučenja iz 2009. godine, devizne depozite države i izvanbilancične obveze (ugovore o razmjeni, engl. *swap*).

Izvor: HNB

za 12,9% više nego u travnju 2009. godine. Neto raspoložive međunarodne pričuve stagnirale su tijekom prva četiri mjeseca 2010. te su krajem travnja iznosile 9,0 mlrd. EUR, no na godišnjoj razini zabilježen je prirast od 13,3%.

Monetarna kretanja

Monetarna kretanja u prvom tromjesečju 2010. godine obilježili su pad neto inozemne aktive monetarnog sustava i nešto umjereniji rast neto domaće aktive, što je rezultiralo blagim smanjenjem ukupnih likvidnih sredstava (M4). Plasmani banaka središnjoj državi znatno su se povećali, dok su plasmani banaka privatnom sektoru rasli umjereno, i to isključivo plasmani sektoru poduzeća. U strukturi M4 nastavio se trend pada kunskih i rasta deviznih depozita, iako sporije nego u prijašnjem razdoblju. Slična kretanja monetarnih i kreditnih agregata zabilježena su i na početku drugog tromjesečja 2010. godine.

Ukupna likvidna sredstva

Smanjenje ukupnih likvidnih sredstava u prvom tromjesečju 2010. iznosilo je 1,1 mlrd. kuna ili 0,5%, dok je u travnju M4 stagnirao. Izostanak njegova snažnijega sezonskog smanjenja

na početku kalendarske godine povoljno se odrazio na godišnju stopu promjene, koja je od početka godine ponovno pozitivna te je na kraju travnja iznosila 1,5%.

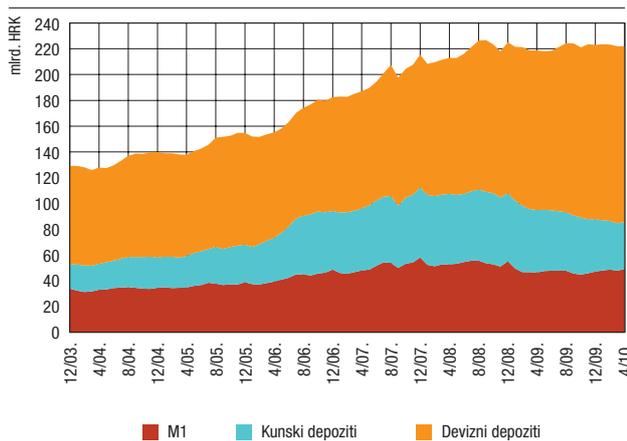
Novčana masa

Novčana se masa (M1) u prvom tromjesečju 2010. povećala za 0,5 mlrd. kuna (1,2%). Tome je najviše pridonio depozitni novac poduzeća, koji se povećao za više od 1,0 mlrd. kuna, što se može objasniti rastom kredita odobrenih tom sektoru, ali i smanjenjem njihovih štednih i oročenih depozita zbog blagog smanjenja pasivnih kamatnih stopa banaka. Stanje na tekućim računima i žiroračunima ostalih domaćih sektora gotovo je stagniralo, dok se količina gotovog novca izvan banaka smanjila za 0,5 mlrd. kuna. Novčana se masa povećala i na početku drugog tromjesečja, pa se, uz snažan učinak baznog razdoblja, godišnja stopa promjene ovog monetarnog agregata također povećala te je na kraju travnja iznosila 5,5%.

Nemonetarni depoziti

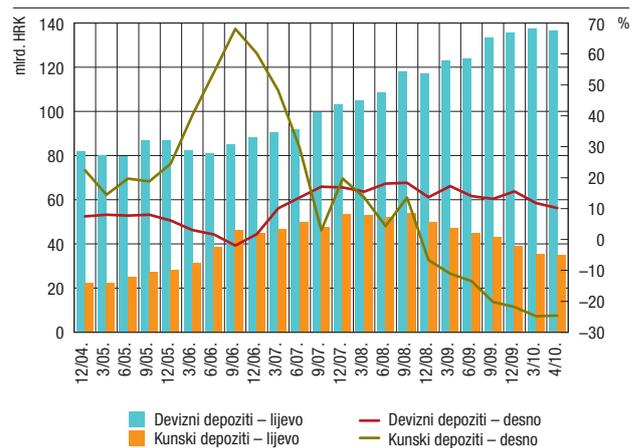
Trend usporavanja rasta štednih i oročenih depozita domaćih sektora bio je prisutan tijekom cijele 2009. godine, a na početku

Slika 41. Monetarni agregat M4

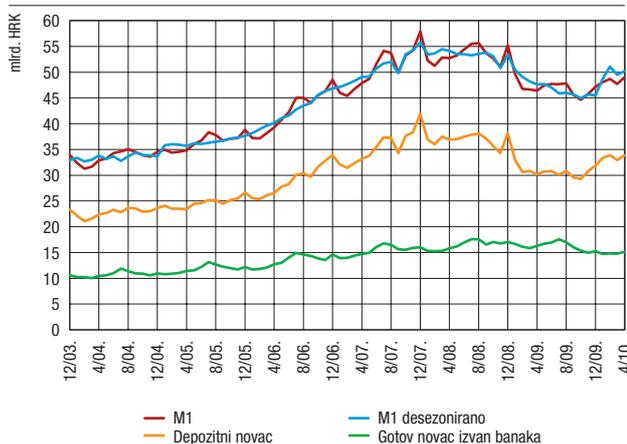
Napomena: Kunske depozite uključuju obveznice i instrumente tržišta novca.
Izvor: HNB

Slika 43. Kunski i devizni depoziti

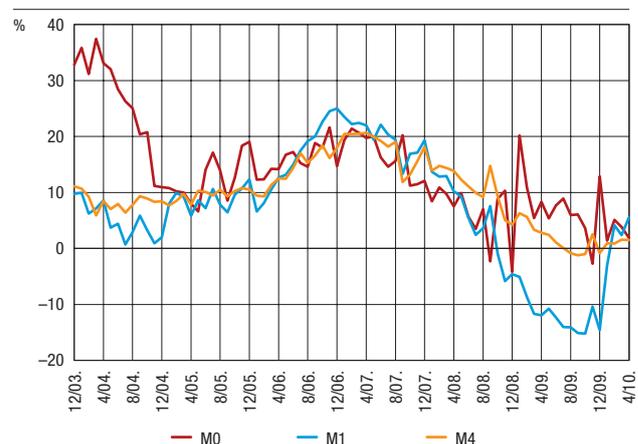
Izvor: HNB

Slika 42. Novčana masa

Izvor: HNB

Slika 44. Monetarni agregati
godišnje stope promjene

Izvor: HNB

2010. zabilježen je njihov pad. Takva kretanja rezultat su smanjenja kunskih i sporijeg rasta deviznih depozita. Naime, kunski depoziti smanjili su se u prva tri mjeseca 2010. za 3,6 mlrd. kuna, dok su se devizni depoziti povećali za 1,9 mlrd. kuna, što je gotovo trostruko manje od povećanja zabilježenog u istom razdoblju prošle godine. Smanjenje štednih i oročenih depozita odraz je kretanja u realnom sektoru gospodarstva.

Promatrano po sektorima, u prva tri mjeseca poduzeća su smanjila svoje štedne i oročene depozite za 2,3 mlrd. kuna, što se gotovo u potpunosti odnosilo na njihove kunske depozite. Znatno pad depozita zabilježen je kod ostalih bankarskih i ostalih nebankarskih financijskih institucija te lokalne države (1,0 mlrd. kuna), a depoziti stanovništva u istom su se razdoblju povećali za 1,6 mlrd. kuna. Na početku drugog tromjesečja stanje štednih i oročenih depozita dodatno se smanjilo, za 1,2 mlrd. kuna, i to u cijelosti zbog pada depozita poduzeća. Promatramo li godišnju razinu, kunski nemonetarni depoziti svih domaćih sektora na kraju travnja 2010. bili su za četvrtinu manji nego na kraju istog mjeseca prošle godine, dok se rast deviznih depozita na godišnjoj razini usporio i iznosio je 10,2%.

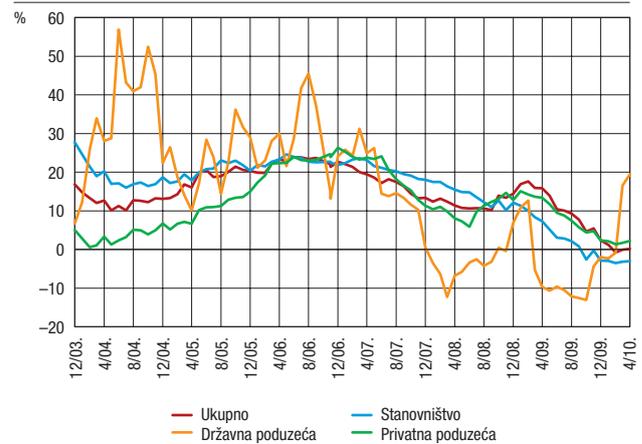
Plasmani

Nakon što je 2009. godinu obilježio pad kreditne aktivnosti banaka, u prvom tromjesečju 2010. plasmani privatnom sektoru blago su se povećali, a rast se sličnom dinamikom nastavio i na početku drugog tromjesečja. Tako su u prva četiri mjeseca 2010. plasmani banaka nebankarskom sektoru porasli ukupno za 3,1 mlrd. kuna ili za 1,3%. Pozitivnom kretanju plasmana u promatranom razdoblju zasigurno je pridonio blagi pad aktivnih kamatnih stopa i izrazito povoljna razina likvidnosti u bankovnom sustavu, no niska kreditna potražnja i nadalje utječe na izostanak značajnijeg oporavka kreditne aktivnosti.

Rast kredita banaka gotovo se isključivo odnosio na sektor poduzeća. Plasmani poduzećima u prvom su tromjesečju 2010. porasli za 2,2 mlrd. kuna, a u travnju još za 0,7 mlrd. kuna, stoga se njihova godišnja stopa rasta povećala na 3,0%. Pritom valja naglasiti da je, za razliku od posljednjeg tromjesečja 2009., kada se gotovo polovina prirasta plasmana odnosila na kreditiranje državnih poduzeća, rast u prva četiri mjeseca ove godine uglavnom generiran kreditiranjem privatnih poduzeća. Promatra li se pak ročna struktura kredita poduzećima, na početku 2010. vidljivo je povećanje udjela kratkoročnih kredita, što se može povezati s padom kamatnih stopa banaka, koji je bio najizraženiji

Slika 46. Krediti poslovnih banaka

godišnje stope promjene

Napomena: Ukupni krediti poslovnih banaka uključuju i kredite središnjoj državi.
Izvor: HNB

upravo kod te vrste kredita, dok su se kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima zadržale na visokim razinama. Značajniji poticaj rastu kredita poduzećima moguće je očekivati u nastavku godine, posebice ako se intenzivira realizacija kredita u sklopu mjera Vlade RH za financiranje poduzeća posredovanjem HBOR-a.

Za razliku od plasmana poduzećima, kreditiranje stanovništva i dalje pokazuje silazni trend. U prva četiri mjeseca 2010. krediti stanovništvu smanjili su se za 0,5 mlrd. kuna, tako da su na kraju travnja bili za 3,0% manji nego na kraju istog mjeseca prethodne godine. U njihovoj strukturi najsnažniji je bio pad kredita za kupnju automobila, kredita po kreditnim karticama i ostalih nenamjenskih kredita.

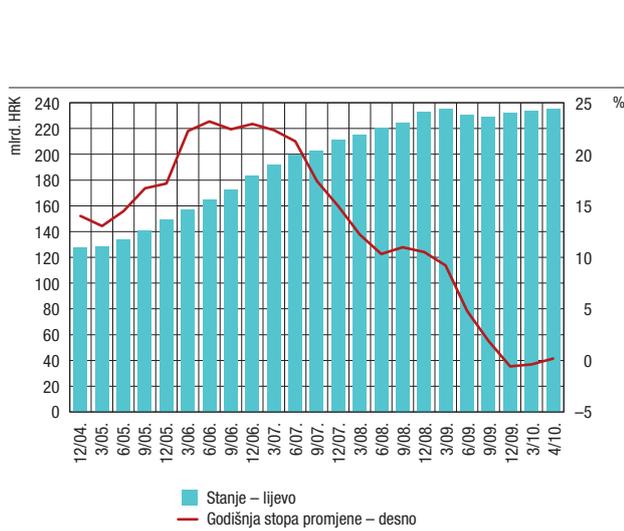
Plasmani banaka središnjoj državi

Financiranje središnje države kod domaćih poslovnih banaka nastavilo se i u prvom tromjesečju 2010., kada su se plasmani banaka državi povećali za 3,7 mlrd. kuna (od čega se 2,0 mlrd. kuna odnosilo na sindicirani kredit banaka odobren HBOR-u). Pridoda li se tome pad depozita kod banaka i HNB-a od 2,8 mlrd. kuna, ukupna neto pozicija države u odnosu na banke pogoršala se za 6,5 mlrd. kuna. Osim što su je kreditirale banke, država je u ožujku znatna financijska sredstva prikupila i izdanjima kunskih i eurskih obveznica na domaćem tržištu, od čega je najveći dio bio iskorišten za refinanciranje. Na početku drugog tromjesečja plasmani banaka državi dodatno su porasli, no, zahvaljujući snažnijem rastu depozita, ukupna neto pozicija države u tom se mjesecu poboljšala. Ipak, stanje neto potraživanja banaka od središnje države na kraju travnja bilo je za 27,1% veće nego na kraju 2009. godine.

Inozemna aktiva i pasiva

Prvo tromjesečje 2010. obilježio je snažan pad neto inozemne aktive poslovnih banaka, u iznosu od 4,1 mlrd. kuna. To se smanjenje gotovo u potpunosti odnosilo na pad depozita banaka u inozemstvu, a tim su sredstvima banke financirale rast plasmana državi i poduzećima. Na kretanje ukupne inozemne aktive i pasive znatno je također utjecala politika pojedinih banaka koje su povećanjem svojih inozemnih obveza i istodobnim plasiranjem tih sredstava u inozemstvo na kraju obračunskog razdoblja privremeno povećavale bilančno stanje svoje imovine. Nakon rasta potkraj ožujka u travnju je zato zabilježen pad inozemne aktive i inozemne pasive banaka od 2,0 mlrd. kuna, no to nije utjecalo

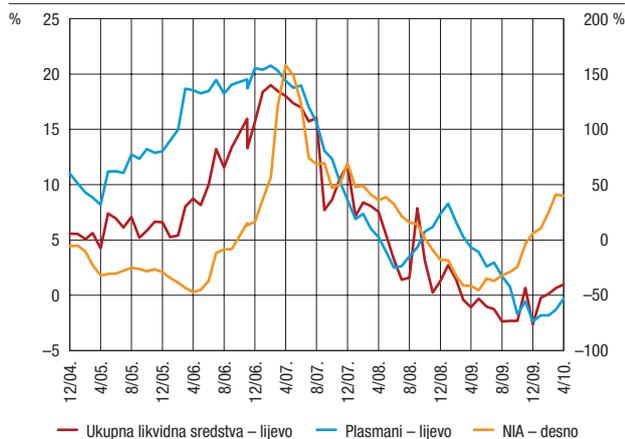
Slika 45. Plasmani banaka nebankarskom sektoru

Izvor: HNB

Slika 47. Neto inozemna aktiva, ukupna likvidna sredstva i plasmani banaka privatnom sektoru

stope promjene realne vrijednosti u usporedbi s istim mjesecom prethodne godine

Izvor: HNB

Tržište novca

Razdoblje na prijelazu 2009. u 2010. te početak 2010. godine obilježili su visoka razina likvidnosti bankovnog sustava i snažno smanjivanje kamatnih stopa na novčanom tržištu. Aktivne i pasivne kamatne stope poslovnih banaka pod utjecajem dobre likvidnosti nastavile su pad započet sredinom protekle godine. Pritom je smanjenje kratkoročnih kamatnih stopa bilo izrazitije u odnosu na smanjenje dugoročnih kamatnih stopa banaka. Slične su bile i promjene prinosa na državne vrijednosne papire (Slika 48.). Razlike u intenzitetu smanjivanja pojedinih kamatnih stopa banaka utjecale su na porast kamatnih razlika po indeksiranim kunskim kreditima i deviznim depozitima (koji se približio razini od 5,0 postotnih bodova) tijekom prvog tromjesečja, a istodobno su se smanjile kamatne razlike po "čistim" kunskim kreditima i depozitima.

Kamatne stope na novčanom tržištu

Visoka likvidnost u bankovnom sustavu tijekom prvog tromjesečja 2010. znatno je umanjila potrebu banaka za financiranjem

na stanje njihove ukupne neto inozemne pozicije.

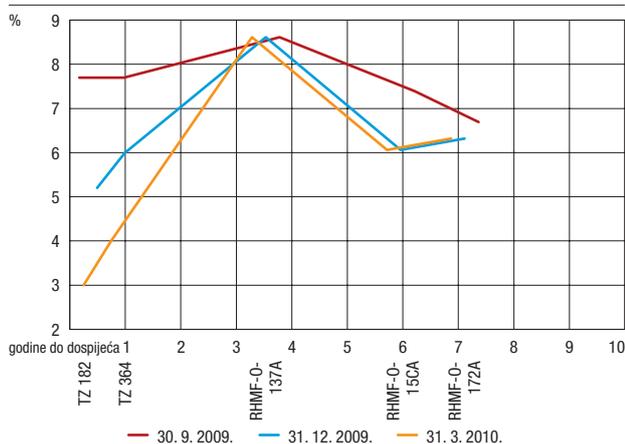
Godišnje stope promjene realnih vrijednosti osnovnih monetarnih agregata upućuju na postupno zaustavljanje njihova silaznog trenda. Tako se za realnu vrijednost ukupnih likvidnih sredstava od veljače ponovno bilježi pozitivan realni rast na godišnjoj razini, a usporio se i realni godišnji pad plasmana banaka privatnom sektoru. Ipak, valja napomenuti da su takva kretanja djelomično posljedica slabljenja inflatornih pritisaka.

njihove primarne likvidnosti putem novčanog tržišta. Tako je u prvom tromjesečju 2010. ostvareni promet iznosio ukupno 83,3 mlrd. kuna, ili 1,3 mlrd. kuna prosječno dnevno, što je približno za 46,0 mlrd. kuna manje nego u posljednjem tromjesečju 2009. godine.

Pad ukupnog prometa rezultirao je uočljivom promjenom strukture trgovanja na novčanom tržištu, pa je trgovina depozitnim novcem svojim udjelom prvi put zauzela manje od 80,0% ukupnoga kreditiranja, dok se preostalo financiranje odnosilo uglavnom na repo poslove. Pritom se najviše smanjila trgovina depozitnim novcem među bankama (za približno 29,0 mlrd. kuna), a u tom su razdoblju smanjeni i trgovanje putem nebankarskih financijskih institucija te trgovanje banaka s ostalim pravnim osobama (u sličnim iznosima u oba segmenta trgovanja: za oko 9,0 mlrd. kuna).

Opseg trgovanja depozitnim novcem među bankama početkom ove godine nastavio se smanjivati te je u prvom tromjesečju iznosio samo 15,0 mlrd. kuna, što odgovara razini prometa ostvarenoj sredinom 2003. godine. Ukupnom smanjenju prometa

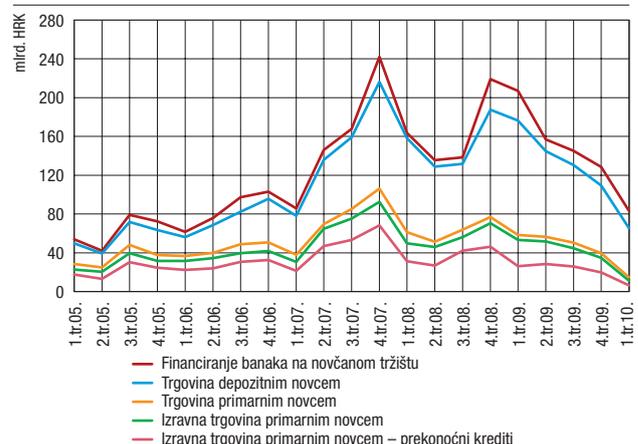
Slika 48. Krivulje prinosa kunskih trezorskih zapisa MF-a i državnih obveznica

Izvori: HNB; Zagrebačka burza

Slika 49. Promet na novčanom tržištu

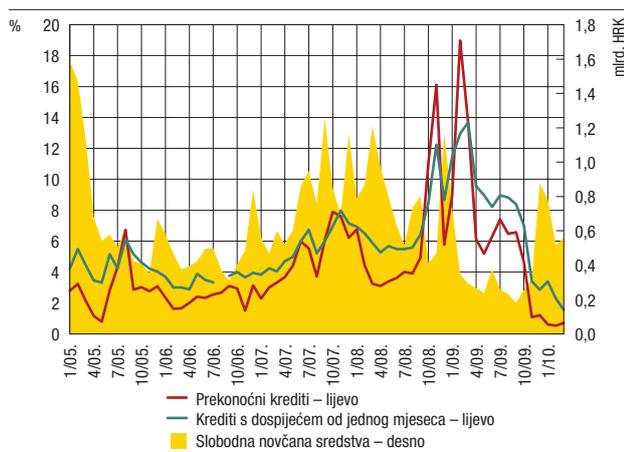
tromjesečni podaci

Izvor: HNB

Slika 50. Kamatne stope u izravnoj trgovini među bankama i slobodna novčana sredstva banaka

mjesečni prosjeci na osnovi dnevnih podataka

Izvor: HNB

najviše je pridonijelo smanjenje prometa u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem. To je rezultiralo povećanjem udjela trgovine putem Tržišta novca Zagreb (TNZ), na kojem je ostvarena približno četvrtina ukupno ostvarenog prometa.

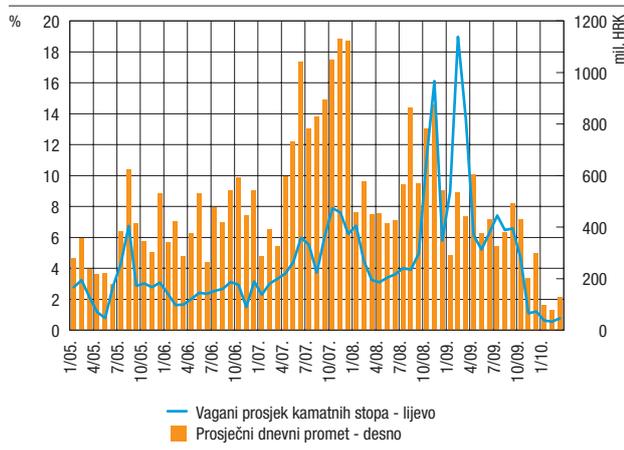
Prekonoćni su krediti najlikvidniji instrument u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem, iako je i nadalje primjetljiva tendencija smanjivanja njihova udjela u ukupnoj izravnoj trgovini, pa je početkom 2010. godine on blago premašivao polovinu ukupne trgovine. Smanjivanje obujma kreditiranja u tom je razdoblju bilo vidljivo i kod kredita s dužim rokovima dospjeća, najoštrije kod kredita s rokovima dospjeća od jednog i dva tjedna (prosječno za nešto više od 4,0 mlrd. kuna).

Vrlo dobra likvidnost bankovnog sustava u prvom tromjesečju ove godine dodatno je smanjila vagane kamatne stope na prekonoćne kredite u izravnoj međubankovnoj trgovini. Nakon što su se ove kamatne stope krajem godine spustile na razine svog petogodišnjeg minimuma, približno 1,0%, u prva tri mjeseca ove godine pale su ispod te razine: na 0,61% u siječnju, 0,53% u veljači te 0,71% u ožujku.

Početkom ove godine država je proračunski manjak uglavnom financirala tekućim zaduženjima kod poslovnih banaka ili

Slika 51. Izravna međubankovna trgovina prekonoćnim kreditima

mjesečni prosjeci na osnovi dnevnih podataka

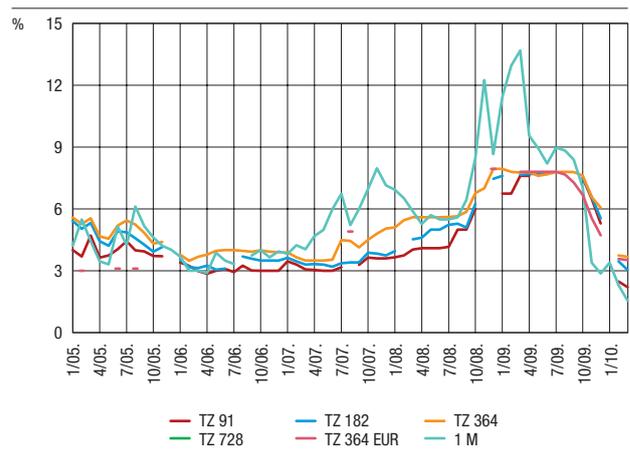
Izvor: HNB

korištenjem sredstava prikupljenih otprije izdanim obveznicama. Tako su potrebe države za dodatnom likvidnošću bile umanjene, pa u siječnju čak nije bilo aukcija trezorskih zapisa MF-a. S druge strane, zanimanje ulagača za ove kratkoročne dužničke vrijednosne papire nije slabilo, čemu je pridonijela i visoka razina likvidnosti. Tako su ponude ulagača na aukcijama održanima u veljači i ožujku uvelike premašivale planirane iznose izdanja trezorskih zapisa. U tim je mjesecima MF održao osam aukcija, na kojima su prikupljene ukupno 6,2 mlrd. kuna, od čega najviše zahvaljujući izdanju kunskih trezorskih zapisa u ožujku.

Navedeni odnosi ponude i potražnje na aukcijama trezorskih zapisa tijekom prvog tromjesečja 2010. godine potaknuli su dodatno smanjivanje zahtijevanih prinosa na trezorske zapise svih rokova dospjeća. Najnižu razinu u ožujku 2010. imale su kamatne stope na trezorske zapise s najkraćim rokom dospjeća (91 dan), koje su se s 5,30% u prosincu spustile na 2,20% u ožujku. Nešto blaži pad kamatnih stopa zabilježen je u promatranom razdoblju kod trezorskih zapisa s dužim rokovima dospjeća. Vagane kamatne stope na trezorske zapise s rokom dospjeća od 182 dana pale su s 5,55%, koliko su iznosile u prosincu 2009. godine, na 3,04% u ožujku 2010. godine, dok su u istom

Slika 52. Kamatne stope na trezorske zapise MF-a i u izravnoj trgovini među bankama

ročna struktura

Izvori: MF; HNB

razdoblju kamatne stope na jednogodišnje zapise u kunama pale sa 6,06% na 3,68%. Najblaže smanjenje zabilježeno je kod jednogodišnjih eurskih izdanja trezorskih zapisa, čije su se kamatne stope u tom razdoblju smanjile s 4,72% na 3,52%.

Stanje ukupno upisanih trezorskih zapisa krajem ožujka ove godine smanjeno je za oko 600,0 mil. kuna u odnosu na stanje u veljači te je iznosilo 23,2 mlrd. kuna, što je za 1,1 mlrd. kuna više od stanja duga po trezorskim zapisima krajem prethodne godine. Smanjenje upisanih trezorskih zapisa u ožujku rezultat je manjih izdanja eurskih trezorskih zapisa, dok je stanje duga po kunskim trezorskim zapisima blago poraslo (s 13,1 na 13,3 mlrd. kuna).

Kamatne stope poslovnih banaka

Dobra likvidnost bankovnog sustava i pad kamatnih stopa na novčanom tržištu zabilježeni početkom ove godine pogodovali su nastavku smanjivanja kamatnih stopa poslovnih banaka. To se prije svega odnosi na kamatne stope na depozite te na kratkoročne kredite. S druge strane, dugoročne kamatne stope uglavnom su ostale stabilne tijekom prva tri mjeseca ove godine. U istom je razdoblju zabilježen porast kamatnih razlika kunskih indeksiranih kredita i deviznih depozita, dok je kamatna razlika

po "čistim" kunskim kreditima i depozitima smanjena, što je bilo najizrazitije u ožujku.

Smanjenje kamatnih stopa na kratkoročne kunske kredite poduzećima bez valutne klauzule bilo je posebno izraženo početkom ove godine, pa su se one u ožujku spustile na razinu od 7,24% (s 8,32% u veljači odnosno 8,31% u siječnju). Kamatne stope na kratkoročne kredite bez valutne klauzule odobrene stanovništvu ostale su stabilne na razini od 12,6%, na kojoj stagniraju proteklih godinu dana. Dvije glavne sastavnice u strukturi navedenih kratkoročnih kamatnih stopa, one po kartičnim i okvirnim kreditima stanovništvu, i nadalje su iznimno stabilne.

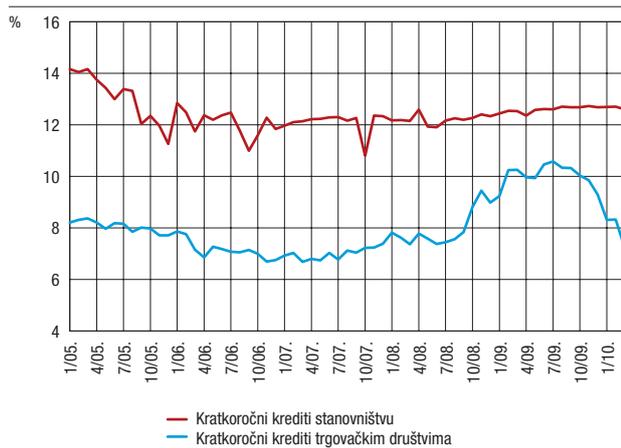
Kamatne stope na dugoročne kredite s valutnom klauzulom stanovništvu tijekom prva tri mjeseca ove godine vrlo su se blago smanjile, pa i nadalje ostaju na povišenim razinama (8,96% u siječnju i veljači te 8,82% u ožujku). Smanjenje kamatnih stopa na dugoročne kredite isključivo je posljedica nižih kamatnih stopa na kredite za kupnju automobila te ostale dugoročne kredite. Kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima u razdoblju od prosinca 2009. do ožujka 2010. godine blago su porasle: sa 7,31% na 7,67%.

Smanjenje kamatnih stopa na oročene kunske depozite bez

valutne klauzule, koje je obilježilo veći dio 2009. godine, nastavljeno je blagom dinamikom i početkom 2010. godine, pa su te kamatne stope u ožujku pale na najnižu razinu dotad (približno 2,0%). Kretanje navedenih kamatnih stopa odražava snažan pad kamatnih stopa na depozite poduzećima oročene do mjesec dana, čija je dinamika čvrsto povezana s kretanjima na novčanom tržištu, te u nešto manjoj mjeri smanjenje kamatnih stopa na depozite poduzećima oročene na rok od jedne do dvije godine, čije ih kretanje također prati. Kamatne stope na oročene devizne depozite blago su se smanjile s 3,65% na početku godine na 3,31% u veljači i na 3,17% u ožujku. Relativno stabilne ostale su kamatne stope na devizne depozite po viđenju (0,41%) i kunske depozite bez valutne klauzule (0,18%).

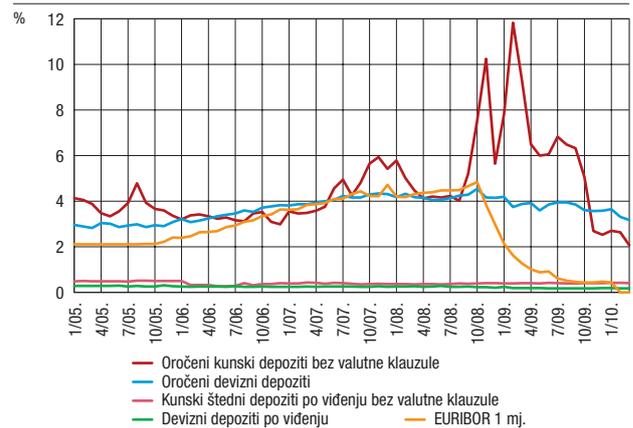
Navedena kretanja aktivnih i pasivnih kamatnih stopa utjecala su na nastavak blagog porasta kamatne razlike u ožujku 2010. godine po indeksiranim kunskim kreditima i deviznim depozitima (s 4,30 postotnih bodova u prosincu 2009. na 4,88 u ožujku 2010.). Istodobno se smanjila kamatna razlika po "čistim" kunskim kreditima i depozitima (s 8,90 u prosincu 2009. na 8,40 u ožujku 2010.), što je stabiliziralo opću kamatnu razliku, koja i nadalje oscilira oko 7,0 postotnih bodova.

Slika 53. Prosječne aktivne kamatne stope^a poslovnih banaka na kratkoročne kredite bez valutne klauzule

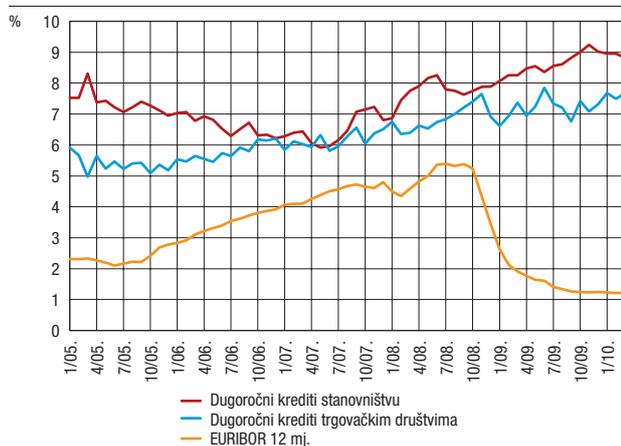
^a Prosječna vagana kamatna stopa na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu
Izvor: HNB

Slika 55. Prosječne pasivne kamatne stope^a poslovnih banaka

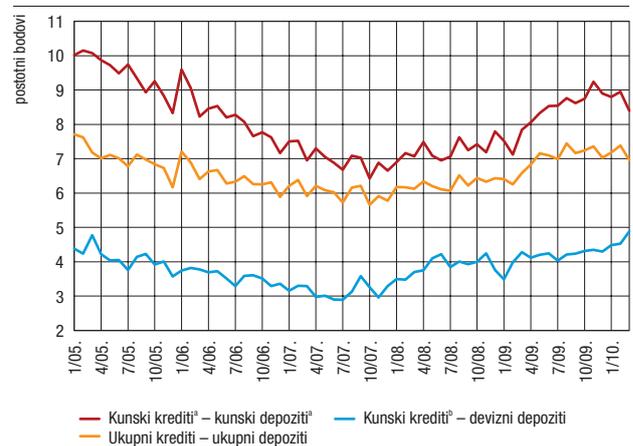
^a Prosječna vagana kamatna stopa na novozaprimljene depozite u izvještajnom mjesecu
Izvor: HNB

Slika 54. Prosječne aktivne kamatne stope^a poslovnih banaka na dugoročne kredite s valutnom klauzulom

^a Prosječna vagana kamatna stopa na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu
Izvor: HNB

Slika 56. Razlike između prosječnih kamatnih stopa poslovnih banaka na kredite i na depozite

^a Bez valutne klauzule; ^b S valutnom klauzulom
Izvor: HNB

Tržište kapitala

Europska i svjetska dionička tržišta u siječnju i veljači bilježila su pad vrijednosti indeksa ispod razina s početka godine, ponajviše zbog zabrinutosti oko mjera kineske vlade poduzetih radi usporavanja snažne kreditne ekspanzije. Za europska tržišta, posebno obveznička, važni su bili i događaji vezani uz planove Grčke o obuzdavanju proračunskog manjka i postizanju fiskalne održivosti te uz neizvjesnost koja je pratila pregovore o paketu pomoći Grčkoj. Svjetska su se tržišta oporavila do kraja ožujka, kako su pristizale pozitivne vijesti o rastu indeksa pouzdanja potrošača u eurozoni i potrošnje u SAD-u te o relativno niskoj inflaciji. S druge strane, na regionalnim je tržištima ostvaren snažan rast cijena dionica u siječnju i njihova manja korekcija u veljači te stagnacija krajem tromjesečja, a ta su se kretanja odrazila i na CROBEX. Optimizam koji je obilježio sam početak godine zadržao je regionalna tržišta u pozitivnom ozračju i doveo do rasta cijena dionica na razini cijeloga tromjesečja. Tako je do kraja ožujka CROBEX narastao za 6,9%, a indeks dionica kojima se najviše trgovalo i koje imaju veliku tržišnu kapitalizaciju, CROBEX 10, za čak 9,8%, što upućuje na koncentraciju rasta cijena u segmentu likvidnijih dionica. U travnju su dodatnu potporu ovom oporavku pružile pozitivne vijesti o zaradama kompanija u SAD-u, pa je pozitivan trend na stranom i domaćem tržištu nastavljen. Krajem travnja CROBEX je bio za 7,8%, a CROBEX 10 za 10,2% viši nego početkom godine.

U prvom tromjesečju 2010. trendovi na domaćem tržištu dužničkih vrijednosnih papira također su bili pozitivni. Rast obvezničkog indeksa CROBIS od 1,2% u tom razdoblju ne uključuje snažan rast cijena novoizdanih desetogodišnjih obveznica Republike Hrvatske neposredno nakon njihova izdavanja. Cijena nove obveznice s valutnom klauzulom u euru porasla je za 5,6%, a cijena kunske obveznice za 4,5% od izdanja do kraja ožujka. Dvije novoizdane obveznice znatno su pridonijele i rastu trgovine obveznicama u ožujku. U travnju su nastavljeni pozitivni pomaci na obvezničkom tržištu, pa je krajem travnja CROBIS bio za 1,7% veći nego početkom godine.

Tržište vlasničkih vrijednosnih papira

U prvom tromjesečju 2010. tromjesečni promet dionica¹³ znatno je porastao te je iznosio 3,4 mlrd. kuna, što je za 0,8 mlrd. kuna više nego u prethodnom tromjesečju. U promatranom se razdoblju najviše trgovalo dionicama T-HT-a, koje su u

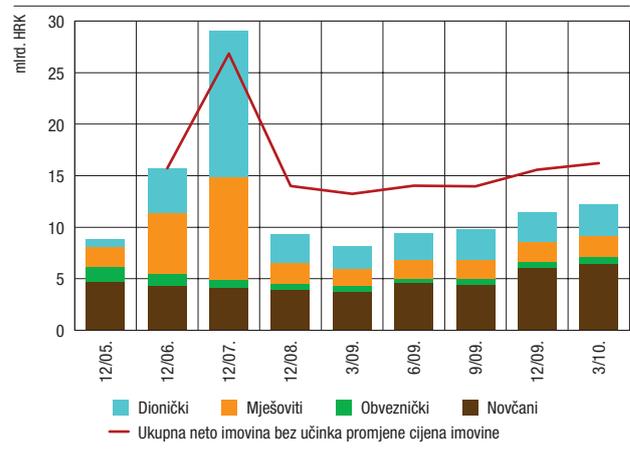
ukupnom tromjesečnom prometu sudjelovale s 18,6%, a slijedile su ih dionice Ine d.d. (12,5%) i Zagrebačke banke d.d. (11,5%). Osim dionicama T-HT-a (31,6%) u travnju 2010. najviše se trgovalo dionicama Zagrebačke pivovare d.d. (25,2%) i Atlantske plovbe d.d. (4,9%).

Rast cijena ostvaren u siječnju 2010. zaustavljen je u veljači te je CROBEX¹⁴ nastavio stagnirati do kraja ožujka. Stoga je i tromjesečni rast od 6,9%, koji je CROBEX podigao na razinu od 2142,8 bodova, proizišao ponajviše iz njegova rasta u siječnju. Travanj je donio ponovni blagi rast vrijednosti CROBEX-a na 2161,3 boda, pa je taj indeks u travnju bio na razini za 0,9% višoj nego u ožujku.

Zahvaljujući blagom oporavku domaćeg tržišta kapitala tijekom prvog tromjesečja 2009., ukupna neto imovina otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom nastavila se povećavati, pa je krajem ožujka 2010. bila za 0,8 mlrd. kuna veća u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja te je iznosila 12,2 mlrd. kuna. Porast neto imovine investicijskih fondova u 2010. uglavnom je posljedica priljeva sredstava u najmanje rizične novčane fondove. Porasla je i neto imovina obvezničkih i dioničkih fondova, i to uglavnom zbog uplata u promatranom razdoblju, a samo manjim dijelom zbog ostvarenog porasta cijena vrijednosnih papira.

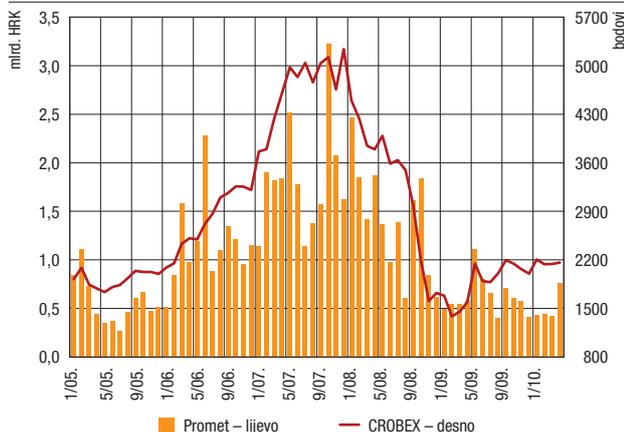
Kao rezultat rasta cijena većine dionica uvrštenih na Zagrebačku burzu, na kraju ožujka 2010. tržišna kapitalizacija¹⁵ dionica povećala se za 4,8% u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja te je iznosila 141,9 mlrd. kuna. Travanj 2010. donio je pad tržišne kapitalizacije dionica na 139,5 mlrd. kuna, što je i nadalje za 3,0% više nego početkom 2010.

Slika 58. Kretanje neto imovine otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom prema njihovoj vrsti

Izvor: Hanfa

Slika 57. Mjesečni promet dionica na hrvatskom tržištu kapitala i vrijednost indeksa CROBEX na kraju mjeseca

Izvor: Zagrebačka burza

13 Za razdoblje od siječnja 2002. do veljače 2007. podaci o ukupnom prometu dionica dobiveni su kao zbroj pojedinačnih prometa dionica na Varaždinskoj i Zagrebačkoj burzi, a od ožujka 2007. i pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj koriste se podaci s jedinstvene Zagrebačke burze.

14 Od 19. ožujka 2007. primjenjuje se nova metodologija izračuna indeksa CROBEX, u koji se od tada uključuje samo onaj iznos tržišne kapitalizacije koji je stvarno raspoloživ i dostupan za trgovanje, jer je dotad indeks CROBEX bio vagan na osnovi pune tržišne kapitalizacije. Osim toga, utvrđene su i nove procedure za ubrzan ulazak novih najlikvidnijih dionica na tržištu.

15 U izračun tržišne kapitalizacije dionica na Zagrebačkoj burzi uključuje se puni iznos tržišne kapitalizacije za one dionice kojima se u prethodna tri mjeseca redovno trgovalo, dok se za dionice kojima se nije trgovalo u posljednjih mjesec dana odnosno tri mjeseca iznos tržišne kapitalizacije umanjuje za polovinu odnosno za tri četvrtine.

Tržište dužničkih vrijednosnih papira

Tijekom prvog tromjesečja 2010. na domaće su tržište dužničkih vrijednosnih papira uvrštena tri nova dužnička izdanja, a u ožujku je dospjela kunska državna obveznica izdana 2005. godine nominalnog iznosa 3 mlrd. kuna. Kako bi refinancirao ovo izdanje i pribavio nova sredstva, MF je izdao početkom ožujka dvije nove obveznice, koje su potom uvrštene na Zagrebačku burzu. Uvrštene su dvije nove desetogodišnje državne obveznice, i to kunska obveznica u iznosu od 3,5 mlrd. kuna koja je izdana uz prinos od 6,95% te kunska obveznica s valutnom klauzulom u euru u iznosu od 350 mil. EUR, izdana uz prinos od 6,7%. Osim toga, uvrštena je i obveznica Hrvatske pošte d.d., nominalne vrijednosti izdanja 41 mil. EUR, izdana u srpnju prethodne godine. Tako je posljednjeg dana travnja 2010. na Zagrebačkoj

burzi kotiralo ukupno 35 obveznica, od čega devet državnih obveznica, osam obveznica jedinica lokalne samouprave, jedna obveznica državnih agencija (HBOR) te 17 korporacijskih obveznica. Osim toga, na Zagrebačkoj je burzi krajem siječnja 2010. bilo uvršteno 37 izdanja komercijalnih zapisa od ukupno 21 izdavatelja, što je za jedan komercijalni zapis i jednog izdavatelja manje nego na kraju 2009.

U prvom tromjesečju 2010. promet obveznica bio je više nego dvostruko veći u odnosu na prethodno tromjesečje te je iznosio 2,1 mlrd. kuna, ponajviše zahvaljujući novouvrštenim državnim obveznicama, koje su činile 37,5% prometa. Pritom je pojedinačno najveći udio u prometu obveznica u promatranom razdoblju imala kunska državna obveznica s dospijecom 2017. godine (25,0%), slijedile su dvije novoizdane obveznice RH koje

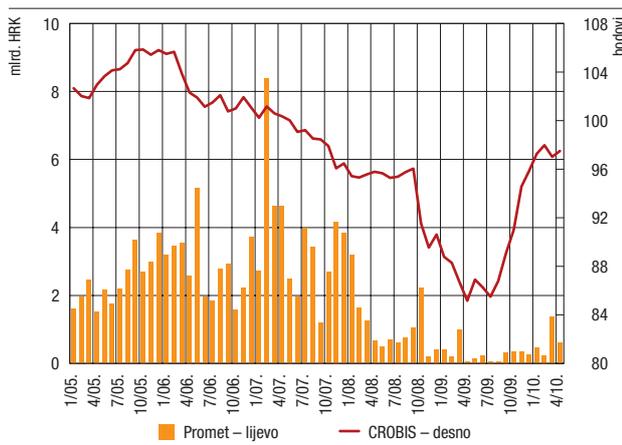
Tablica 3. Izdanja obveznica na domaćem tržištu

stanje na dan 30. travnja 2010.

Simbol	Izdavatelj	Datum izdavanja	Dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja	Nominalna kamatna stopa	Posljednja cijena ^a	Tekući prinos 30.4.2010.
RHMF-O-125A	Republika Hrvatska	23.5.2002.	23.5.2012.	EUR	500.000.000	6,875%	104,50	6,579%
RHMF-O-142A	Republika Hrvatska	10.2.2004.	10.2.2014.	EUR	650.000.000	5,500%	101,00	5,446%
RHMF-O-19BA	Republika Hrvatska	29.11.2004.	29.11.2019.	EUR	500.000.000	5,375%	89,10	6,033%
RHMF-O-157A	Republika Hrvatska	14.7.2005.	14.7.2015.	EUR	350.000.000	4,250%	89,45	4,751%
RHMF-O-15CA	Republika Hrvatska	15.12.2005.	15.12.2015.	HRK	5.500.000.000	5,250%	98,00	5,357%
RHMF-O-137A	Republika Hrvatska	11.7.2006.	11.7.2013.	HRK	4.000.000.000	4,500%	86,95	5,175%
RHMF-O-172A	Republika Hrvatska	8.2.2007.	8.2.2017.	HRK	5.500.000.000	4,750%	93,20	5,097%
RHMF-O-203A	Republika Hrvatska	5.3.2010.	5.3.2020.	HRK	3.500.000.000	6,750%	103,30	6,534%
RHMF-O-203E	Republika Hrvatska	5.3.2010.	5.3.2020.	EUR	350.000.000	6,500%	105,60	6,155%
GDKC-O-116A	Grad Koprivnica	29.6.2004.	29.6.2011.	HRK	60.000.000	6,500%	93,52	6,950%
GDZD-O-119A	Grad Zadar	1.9.2004.	1.9.2011.	EUR	18.500.000	5,500%	98,10	5,607%
GDRI-O-167A	Grad Rijeka	18.7.2006.	18.7.2016.	EUR	24.574.513	4,125%	-	-
GDST-O-137A	Grad Split	24.7.2006.	24.7.2013.	EUR	8.000.000	4,563%	102,30	4,460%
GRVI-O-17AA	Grad Vinkovci	23.10.2007.	23.10.2017.	HRK	42.000.000	5,500%	-	-
GROS-O-17AA	Grad Osijek	30.10.2007.	30.10.2017.	HRK	25.000.000	5,500%	-	-
GDST-O-15BA	Grad Split	27.11.2007.	27.11.2015.	EUR	8.100.000	4,750%	-	-
GDST-O-177A	Grad Split	8.7.2008.	8.7.2017.	EUR	8.200.000	6,000%	-	-
HBOR-O-112A	Hrvatska banka za obnovu i razvitak	11.2.2004.	11.2.2011.	EUR	300.000.000	4,875%	-	-
RBA-O-112A	Raiffeisenbank Austria d.d.	10.2.2006.	10.2.2011.	HRK	600.000.000	4,125%	100,36	4,110%
PODR-O-115A	Podravka d.d.	17.5.2006.	17.5.2011.	HRK	375.000.000	5,125%	96,20	5,327%
NEXE-O-116A	Nexe grupa d.d.	14.6.2006.	14.6.2011.	HRK	750.000.000	5,500%	87,25	6,304%
HEP-O-13BA	Hrvatska elektroprivreda d.d.	29.11.2006.	29.11.2013.	HRK	500.000.000	5,000%	91,70	5,453%
ATGR-O-11CA	Atlantic grupa d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	115.000.000	5,750%	87,82	6,547%
INGR-O-11CA	Ingra d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	200.000.000	6,125%	83,00	7,380%
OPTE-O-142A	Optima telekom d.o.o.	1.2.2007.	1.2.2014.	HRK	250.000.000	9,125%	61,00	14,959%
JDGL-O-126A	Jadran Galenski laboratorij d.d.	11.6.2007.	11.6.2012.	HRK	125.000.000	5,650%	-	-
JDRA-O-129A	Jadranska d.d.	13.9.2007.	13.9.2012.	HRK	75.000.000	6,475%	99,07	-
JRLN-O-12AA	Jadrolinija d.d.	25.10.2007.	25.10.2012.	HRK	70.000.000	6,500%	100,50	6,468%
OIV-O-14BA	Odašiljači i veze d.o.o.	20.11.2007.	20.11.2014.	HRK	100.000.000	7,250%	95,00	7,632%
HEP-O-17CA	Hrvatska elektroprivreda d.d.	7.12.2007.	7.12.2017.	HRK	700.000.000	6,500%	94,88	6,851%
RPRO-O-181A	Rijeka promet d.d.	25.1.2008.	25.1.2018.	HRK	192.000.000	6,813%	-	-
PLOR-O-133A	Plodine d.d.	4.3.2008.	4.3.2013.	HRK	100.000.000	9,000%	85,00	10,588%
MTEL-O-137A	Metronet telekomunikacije d.d.	17.7.2009.	17.7.2013.	EUR	19.800.000	12,000%	-	-
SCVI-O-14CA	Športski centar Višnjik d.o.o.	23.12.2008.	23.12.2014.	EUR	9.600.000	8,813%	-	-
HP-O-127A	HP-Hrvatska pošta d.d.	1.7.2009.	1.7.2012.	EUR	41.000.000	9,000%	-	-

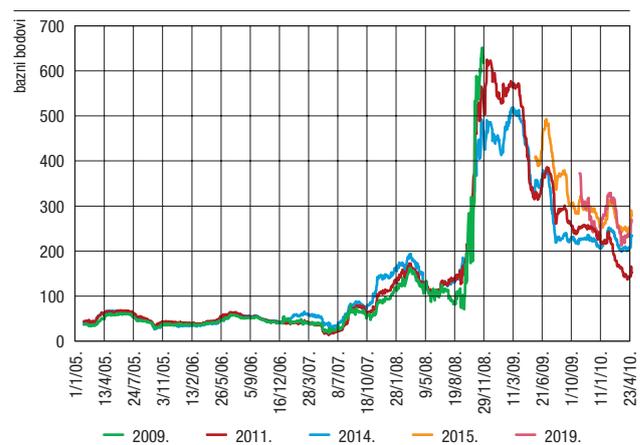
^a U redovitom prometu

Slika 59. Mjesečni promet obveznica na hrvatskom tržištu kapitala i vrijednost indeksa CROBIS na kraju mjeseca

Izvor: Zagrebačka burza

Slika 60. Razlika prinosa između hrvatskih euroobveznica s dospeljećem 2009., 2011., 2014., 2015. i 2019. i referentnih njemačkih i američkih obveznica

Izvor: Bloomberg

dospijevaju 2020. godine s udjelom čiste kunske obveznice od 21,5% i 16,5% za državnu obveznicu s valutnom klauzulom, te kunska državna obveznica s dospeljećem 2013. godine (9,8%). Porast potražnje za dužničkim financijskim instrumentima tijekom prvog je tromjesečja najvećim dijelom bio usmjeren prema državnim obveznicama, pa se njihov udio u ukupnom prometu dužničkih vrijednosnih papira povećao u odnosu na prethodno tromjesečje te je iznosio 92,3%. Razdoblje nešto višeg prometa obveznica na domaćem tržištu nastavljeno je i u travnju 2010., no ipak se trgovalo manje nego u ožujku. Rast potražnje za državnim obveznicama tijekom četvrtog je tromjesečja 2009. povećao i vrijednost obvezničkog indeksa Zagrebačke burze, CROBIS-a, koja je na kraju ožujka iznosila 97,0 bodova. Pozitivan trend zadržan je i u travnju, pa je CROBIS do kraja mjeseca porastao na 97,5 bodova.

Uvrštenja dviju novih državnih obveznica i rast cijena tijekom prvog tromjesečja 2010. povećali su tržišnu kapitalizaciju državnih obveznica, obveznica lokalne samouprave i HBOR-a za 26,3% u odnosu na kraj 2009., pa je ona potkraj prosinca iznosila 5,2 mlrd. EUR, odnosno oko 11,5% BDP-a. Istodobno se u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja povećala i tržišna kapitalizacija korporacijskih obveznica (za 20,6%) te je iznosila 608 mil. EUR, odnosno oko 1,34% ostvarenog BDP-a. U travnju 2010. tržišne kapitalizacije državnih obveznica, obveznica lokalne samouprave i HBOR-a i korporacijskih obveznica vrlo su blago porasle, odnosno ostale su gotovo nepromijenjenima u

odnosu na kraj ožujka.

Nakon što je krajem veljače dospjela euroobveznica nominalnog iznosa 500 mil. EUR, krajem travnja 2010. na inozemnim tržištima kotiralo je ukupno pet izdanja hrvatskih obveznica, od čega je njih tri bilo nominirano u eurima i dvije u američkim dolarima. Njihova ukupna nominalna vrijednost na kraju travnja 2010. iznosila je 3,8 mlrd. EUR, što je za 0,4 mlrd. EUR manje nego na kraju 2009. Smanjenje ukupne nominalne vrijednosti izdanih međunarodnih obveznica iskazane u eurima bilo je manje od iznosa dospjelih obveznica zbog jačanja tečaja američkog dolara prema euru.

Pad zahtijevanih prinosa na hrvatske euroobveznice, započeo u drugom tromjesečju 2009., nastavio se i tijekom prva tri mjeseca 2010. Tako su na kraju ožujka razlike između zahtijevanih prinosa na hrvatske euroobveznice s rokovima dospeljeca 2011., 2014. i 2015. godine i prinosa na usporedive njemačke obveznice iznosile 150, 205 i 251 bazni bod, što je nešto niže nego na kraju prosinca, kada su te razlike iznosile 233, 215 i 238 baznih bodova. Razlika u prinosu na novu hrvatsku euroobveznicu s rokom dospeljeca 2019. godine i referentnu američku vrijednosnicu krajem ožujka iznosila je 231 bazni bod, što je također blago smanjenje u odnosu na kraj 2009. godine, kada je ta razlika iznosila 238 baznih bodova. Na kraju travnja 2010. zahtijevani su prinosi na sve hrvatske euroobveznice porasli, što je posljedica zabrinutosti tržišta oko planova za fiskalnu prilagodbu i mogućnosti Grčke da postigne fiskalnu održivost.

Tablica 4. Izdanja međunarodnih obveznica Republike Hrvatske stanje na dan 31. ožujka 2010.

Obveznica	Datum izdavanja	Valuta	Iznos	Nominalna kamatna stopa	Prinos pri izdavanju	Razlika prinosa pri izdavanju	Razlika prinosa ^a 30.6.2009.	Razlika prinosa ^a 30.9.2009.	Razlika prinosa ^a 31.12.2009.	Razlika prinosa ^a 31.3.2010.
Londonski klub A, 2010.	31.7.1996.	USD	857.796.000	6-mj. LIBOR + 81,25 b.b.			333	234	302	162
Euroobveznice, 2011.	14.3.2001.	EUR	750.000.000	6,75%	6,90%	215	363	258	233	150
Euroobveznice, 2010.	14.2.2003.	EUR	500.000.000	4,625%	4,65%	102	306	134	223	
Euroobveznice, 2014.	15.4.2004.	EUR	500.000.000	5,000%	5,11%	101	371	226	215	205
Euroobveznice, 2015.	27.5.2009.	EUR	750.000.000	6,500%	6,57%	406	470	300	274	251
Euroobveznice, 2019.	5.11.2009.	USD	1.500.000.000	6,750%	7,01%	324			239	231

^a Prema usporedivoj obveznici

Izvor: Bloomberg

Međunarodne transakcije

Prvo tromjesečje 2010. godine obilježeno je nastavkom smanjivanja neravnoteže na tekućem računu platne bilance, na što je najveći utjecaj imala daljnja kontrakcija manjka u robnoj razmjeni. Priljeve na kapitalnom i financijskom računu gotovo je u potpunosti odredila promjena međunarodnih pričuva, a istodobno je zabilježeno smanjenje ostalih inozemnih sredstava i obveza. Pritom je pad dužničkih obveza potaknut ponajprije otplatom državne euroobveznice u veljači, što je vidljivo i u promjeni stanja bruto inozemnog duga RH, koje se neznatno smanjilo.

Račun tekućih transakcija

Prema preliminarnim podacima za prvo tromjesečje 2010. manjak na tekućem računu platne bilance smanjio se za petinu u odnosu na prvo tromjesečje prethodne godine, čemu je ključan doprinos dao nastavak kontrakcije robnog manjka. Takvo je, pak, kretanje posljedica rasta robnog izvoza od 4,6%, dok je uvoz u istom razdoblju nastavio padati, iako nešto blaže nego u prethodna četiri tromjesečja. Osim toga, pozitivan su utjecaj na kretanje ukupnog manjka tekućeg računa imali i tekući transferi, čiji se pozitivan saldo povećao gotovo za četvrtinu u odnosu na isto razdoblje 2009., ponajviše zahvaljujući povećanim prihodima stanovništva. S druge strane, kretanja na računu faktorskih dohodaka i usluga djelovala su u smjeru povećanja manjka tekućeg računa. Tako se pozitivan saldo na računu usluga neznatno smanjio, i to ponajprije zbog jačeg rasta rashoda nego prihoda. Nešto snažniji rast manjka na računu faktorskih dohodaka može se, pak, povezati s kretanjima dohodaka od vlasničkih ulaganja.

Blago smanjivanje pozitivnog salda na računu usluga tijekom prvog tromjesečja tekuće godine posljedica je pada neto prihoda od usluga prijevoza te povećanja manjka na računu ostalih usluga, dok su se neto prihodi od turizma lagano povećali. Porast neto prihoda od turizma posljedica je nešto jačeg porasta prihoda nego rashoda, dok je obrnut bio slučaj kod ostalih usluga, pri čemu posebno treba istaknuti rast rashoda za razne poslovne usluge. Što se tiče usluga prijevoza, smanjenje pozitivnog salda određeno je jačim padom prihoda, posebice od zračnog prijevoza putnika, nego rashoda, kod kojih je najveći pad ostvaren u cestovnom prijevozu robe.

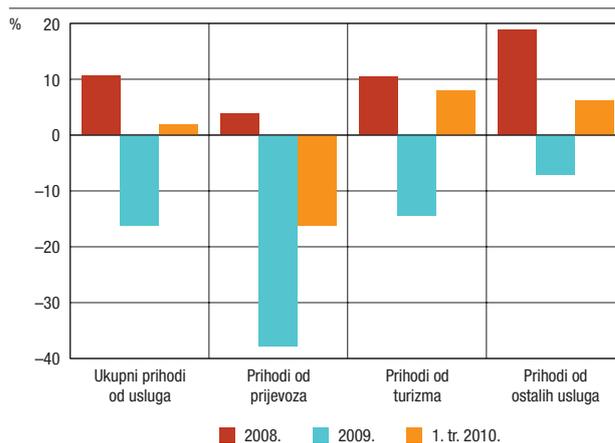
Prihodi od turizma u prva su tri mjeseca 2010. porasli za 8,0% na godišnjoj razini, što je rezultat povećanog broja

dolazaka stranih gostiju, ali i blagog povećanja njihove prosječne potrošnje. Prema podacima DZS-a, koji obuhvaćaju samo dolazke u komercijalne smještajne kapacitete, u prvom je tromjesečju 2010. ostvaren njihov porast za 2,5% u odnosu na prvo tromjesečje 2009., dok je broj noćenja porastao za 5,7%. Opisana kretanja uglavnom odražavaju izrazit porast dolazaka u ožujku, što se može pripisati pojačanim dolascima gostiju u razdoblju prije Uskrsa, koji je ove godine bio početkom travnja.

Promjene na računu faktorskih dohodaka u odnosu na prvo tromjesečje 2009. uglavnom su određene povećanjem manjka od izravnih i portfeljnih ulaganja, koje je djelomično nadomješteno kontrakcijom manjka na osnovi neto kamatnih dohodaka. Rast manjka na računu dohodaka od izravnih ulaganja može se povezati s činjenicom da su strana poduzeća u vlasništvu rezidenata ostvarila gubitak u promatranom razdoblju, dok su poduzeća u stranom vlasništvu koja posluju u RH imala dobit. Na spomenuto kretanje neto kamatnih dohodaka utjecao je pad kamatnih rashoda banaka i ostalih sektora, što se djelomice može

Slika 61. Prihodi od usluga

godišnje stope promjene

Izvor: HNB

Tablica 5. Tekući račun platne bilance

u milijunima eura

	2007.	2008.	2009.	1.tr.2009.	1.tr.2010. ^a	Indeksi	
						2009./2008.	1.tr.2010./1.tr.2009.
TEKUĆE TRANSAKCIJE	-3.236	-4.338	-2.448	-1.845	-1.405	56,4	76,1
1. Roba	-9.434	-10.794	-7.398	-1.732	-1.289	68,5	74,4
1.1. Prihodi (fob)	9.193	9.814	7.691	1.929	2.017	78,4	104,6
1.2. Rashodi (fob)	-18.626	-20.608	-15.089	-3.660	-3.306	73,2	90,3
2. Usluge	6.267	6.958	5.676	135	124	81,6	91,8
2.1. Prihodi	9.115	10.091	8.454	773	788	83,8	101,9
2.2. Rashodi	-2.847	-3.133	-2.778	-639	-664	88,7	104,0
3. Dohodak	-1.112	-1.572	-1.761	-454	-493	112,0	108,4
3.1. Prihodi	1.293	1.352	783	215	88	58,0	40,9
3.2. Rashodi	-2.405	-2.924	-2.545	-669	-580	87,0	86,7
4. Tekući transferi	1.043	1.070	1.036	207	253	96,7	122,2
4.1. Prihodi	1.576	1.684	1.607	349	395	95,4	113,2
4.2. Rashodi	-533	-614	-572	-142	-142	93,1	100,0

^a Preliminarni podaci

Izvor: HNB

povezati s razinom referentnih kamatnih stopa nižom nego početkom prethodne godine. Ipak, istodobno su se kamatni rashodi središnje države povećali za trećinu u odnosu na prvo tromjesečje 2009.

Neto prihodi na računu tekućih transfera povećali su se gotovo za četvrtinu na godišnjoj razini, i to u cijelosti zbog kretanja na strani prihoda, dok su rashodi ostali na istoj razini kao u prvom tromjesečju 2009. Pritom se spomenuti porast prihoda uglavnom vezuje uz povećanje prihoda stanovništva, posebice od darova i donacija te radničkih doznaka, dok je kod sektora države ostvaren nešto blaži rast.

Robna razmjena

U prvom je tromjesečju 2010., prema podacima DZS-a, nastavljen trend kontrakcije robnog manjka prisutan od početka prethodne godine, i to za trećinu u odnosu na isto razdoblje 2009. Ukupan robni izvoz tako je porastao na godišnjoj razini za 4,8%, te je iznosio 2,0 mlrd. EUR, dok je uvezeno robe u vrijednosti od 3,3 mlrd. EUR, odnosno za 10,3% manje nego u prvom tromjesečju 2009. Isključe li se iz ukupne robne razmjene nafta i naftni derivati te ostala prijevozna sredstva, intenzitet kontrakcije manjka je sličan, odnosno pad na strani izvoza je blag, a pad na strani uvoza nešto snažniji.

Rast ukupnoga robnog izvoza ponajprije se može povezati s izrazitim porastom izvoza brodova u prva tri mjeseca tekuće godine, poglavito u Italiju, a pozitivan je doprinos dao i izvoz nafte, što se djelomice objašnjava cjenovnim činiteljima. Isključe li se navedena dva odsjeka SMTK, izvoz se na godišnjoj razini ipak neznatno smanjio (-2,3%), ali za razliku od najvećeg dijela prethodne godine, kad su negativna kretanja bila prisutna gotovo u svim odsjecima, pad je ograničen na manje od polovine. Pritom su znatno slabiji rezultati ostvareni u izvozu ribe i ribljih preradevina te električne energije, ali treba istaknuti da su u tim odsjecima u istom razdoblju lani zabilježene neuobičajeno visoke vrijednosti izvoza. Nadalje, nepovoljan utjecaj na kretanje ukupnog izvoza imalo je smanjenje izvoza raznih kapitalnih proizvoda, posebice električnih strojeva, aparata i uređaja. S druge strane, primjetljivo je porastao izvoz metalnih ruda i otpadaka metala (ponajprije aluminija), medicinskih i farmaceutskih pripravaka (gotovo u cijelosti u Rusiju i SAD) kao i plastičnih materija u primarnim oblicima te pokućstva i dijelova pokućstva.

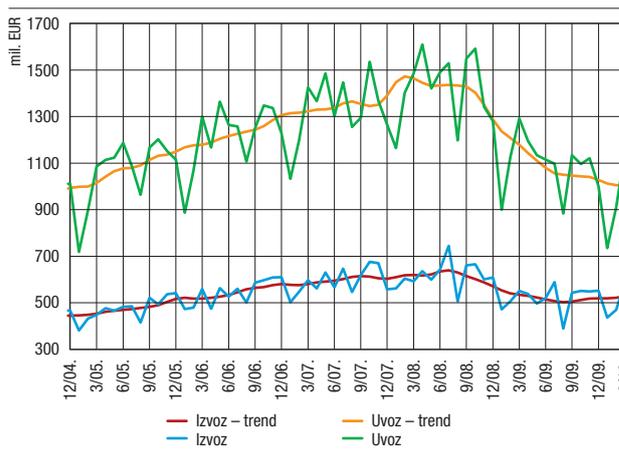
Na strani robnog uvoza godišnja je stopa pada primjetljivo ublažena u odnosu na prethodnih nekoliko tromjesečja, no kao

i kod izvoza, to se uglavnom može objasniti znatnim porastom uvezene vrijednosti nafte, a u nešto manjoj mjeri porastom uvoza brodova. Tako je pad robnog uvoza, nakon što se isključe spomenuta dva odsjeka, u prvom tromjesečju bio i nadalje iznimno visok te iznosio 15,8%. Kao i tijekom najvećeg dijela prethodne godine, najsnažniji je pad, od gotovo 40% na godišnjoj razini, ostvaren kod uvoza cestovnih vozila, čime je njihov uvoz pao na razine na kojima se nalazio 2000. godine. Osim toga, negativna su kretanja u razmjeni kapitalnih proizvoda prisutna i na strani uvoza, gdje je zabilježen pad od 22,2% u odnosu na prva tri mjeseca 2009., a znatan je pad ostvaren i kod željeza i čelika te zemnoga i industrijskog plina. Zamjetljiv porast uvoza ostvaren je u samo nekoliko odsjeka, i to kod organskih kemijskih proizvoda, umjetnih gnojiva te obojenih metala.

Promatraju li se kretanja robne razmjene na osnovi desezoniranih podataka (isključujući naftu i naftne derivate te ostala prijevozna sredstva), vidljivi su različiti trendovi kod izvoza i uvoza. Tako je tromjesečna stopa rasta izvoza u promatranom razdoblju bila pozitivna, čime je nastavljen povoljan trend započet u posljednja tri mjeseca 2009., dok istodobno na strani uvoza nema jasnih znakova oporavka te je pad prisutan već osam tromjesečja

Slika 62. Robni izvoz (fob) i uvoz (cif)

bez ostalih prijevoznih sredstava te nafte i naftnih derivata

Izvori: DZS; HNB

Tablica 6. Robni izvoz i uvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja udjeli u postocima

Ekonomске grupacije	Izvoz			Uvoz		
	2008.	2009.	1. tr. 2010. ^a	2008.	2009.	1. tr. 2010. ^a
EU-27	60,9	60,5	61,7	64,1	62,7	59,0
Austrija	5,8	5,4	5,0	4,9	5,0	4,4
Italija	19,2	19,1	24,3	17,1	15,4	14,3
Njemačka	10,7	11,0	9,8	13,4	13,5	12,6
Slovenija	7,8	7,4	7,2	5,6	5,7	5,5
Efta	1,2	1,7	1,1	1,7	2,6	2,1
Cefta	23,5	21,3	16,2	5,0	5,1	4,8
Bosna i Hercegovina	15,3	12,9	9,7	2,7	2,7	2,7
Srbija	5,5	5,3	3,8	1,4	1,3	1,3
Crna Gora	1,3	1,6	0,9	0,0	0,2	0,0
Ostalo	14,3	16,5	20,9	29,1	29,6	34,1
Rusija	1,3	1,5	1,4	10,3	9,5	8,5
Kina	0,3	0,4	0,3	6,2	6,8	7,8

^a Preliminarni podaci

Izvor: DZS

zaredom. U skladu s tim, nastavljen je trend kontrakcije manjka u robnoj razmjeni, koji je na tromjesečnoj razini prisutan još od prva tri mjeseca 2008.

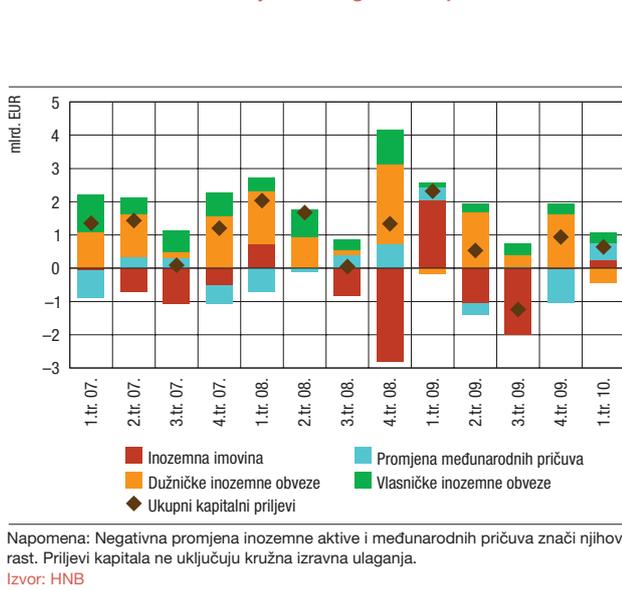
Za razliku od kretanja koja su prevladavala u prethodnim razdobljima, tijekom prvog tromjesečja 2010. došlo je do povećanja udjela izvoza u zemlje članice EU, ponajprije zahvaljujući već spomenutom pojačanom izvozu brodova u Italiju. Izvoz u zemlje članice Cefte nastavio je padati intenzivnije nego izvoz u druge skupine zemalja, što je dovelo do znatnog smanjenja njihova udjela u hrvatskom izvozu. Spomenuti se pad može objasniti nastavkom kontrakcije gospodarske aktivnosti i potražnje u navedenim zemljama. Posebice se pritom ističe zamjetljiv pad izvoza u Bosnu i Hercegovinu, koji se može povezati sa smanjenim izvozom električne energije te pogonskih strojeva i uređaja u tu zemlju. Na strani uvoza su, pak, i nadalje prisutni trendovi iz prethodnog razdoblja; udio zemalja EU u ukupnom uvozu nastavio se smanjivati, dok je uvoz iz zemalja Efte i Cefte pao umjereno, pa je njihov udio u ukupnom uvozu ostao stabilnim. S druge strane, uvoz iz ostalih zemalja blago je porastao, uvelike potaknut rastom vrijednosti uvezene nafte, poglavito iz Turske i Azerbajdžana, kao i uvozom zrakoplova iz Kanade.

Račun kapitalnih i financijskih transakcija

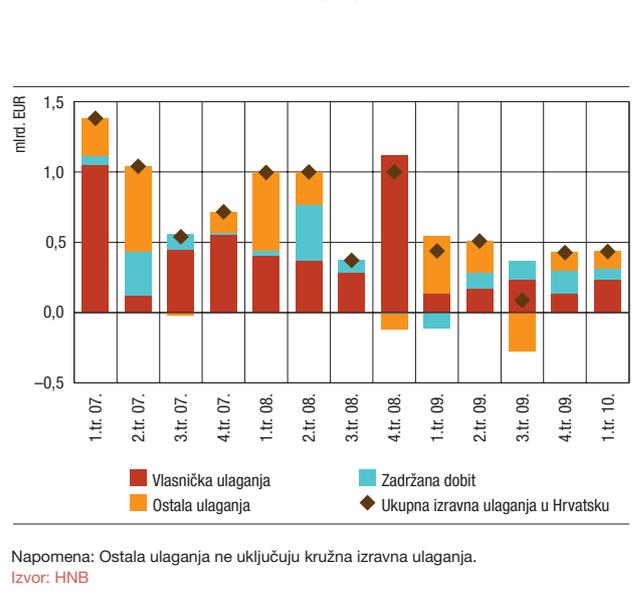
Isključi li se promjena u međunarodnim pričuvama koje su smanjene za 0,5 mlrd. EUR, tijekom prvog tromjesečja 2010. godine na kapitalnom i financijskom računu priljev kapitala bio je neznatan. Pritom su domaći sektori smanjili svoju inozemnu imovinu za 0,2 mlrd. EUR i istodobno u samo malo manjem iznosu smanjili su svoje obveze.

Smanjenje inozemne imovine domaćih sektora u cijelosti je posljedica pada inozemne aktive banaka u prvom tromjesečju, i to u cijelosti u siječnju, dok su ostali domaći sektori, ponajprije investicijski fondovi, povećali stanje svoje inozemne imovine uglavnom ulaganjima u dionice i vlasničke udjele na inozemnim tržištima. Što se tiče promjena u obvezama domaćih sektora prema inozemstvu tijekom prvog tromjesečja, do njihova je smanjenja došlo zbog pada dužničkih obveza, odnosno stanja inozemnog duga, dok su se vlasničke obveze u istom razdoblju povećale. Pad inozemnog duga uglavnom je posljedica smanjenja obveza s osnove portfeljnih ulaganja, točnije otplate državne obveznice u iznosu od 500 mil. EUR koja je dospjela u veljači. Osim toga, treba spomenuti i znatnije smanjenje inozemnih obveza banaka u siječnju, no ono je, kao i na strani sredstava,

Slika 63. Izvori financiranja tekućeg računa platne bilance

Slika 64. Inozemna izravna ulaganja u Hrvatsku

uslijedilo nakon privremenog povećanja inozemne zaduženosti banaka u prosincu 2009. Ipak, do kraja tromjesečja banke su veći dio toga smanjenja nadomjestile novim zaduženjima. Što se tiče vlasničkih obveza, njihov rast u prvom tromjesečju rezultat je povećanja izravnih vlasničkih ulaganja u RH.

Ukupna izravna ulaganja u Hrvatsku u prvom su tromjesečju 2010. iznosila 0,4 mlrd. EUR, što je samo malo manje od razine ulaganja ostvarene u istom razdoblju prethodne godine. Pritom je u njihovoj strukturi došlo do promjene, i to u korist izravnih vlasničkih u odnosu na izravna dužnička ulaganja. Tako su u odnosu na isto razdoblje 2009. godine blago porasla nova vlasnička ulaganja, pri čemu se ističu ona ostvarena putem dokapitalizacije u financijskom sektoru. Osim toga, porasle su i zadržane zarade stranih vlasnika domaćih poduzeća, dok je, s druge strane, u odnosu na prvo tromjesečje 2009. zabilježen zamjetljivo niži iznos dužničkih izravnih ulaganja.

Inozemni dug¹⁶

Tijekom prvog tromjesečja 2010. inozemni je dug RH, isključujući promjenu kružnih izravnih dužničkih ulaganja, ostao gotovo nepromijenjen, odnosno smanjio se samo za 77 mil. EUR. Takve su promjene ponajviše uzrokovane smanjenjem duga središnje države, koja je u veljači otplatila euroobveznicu izdanu 2003. godine u vrijednosti od 500 mil. EUR, dok su poduzeća nastavila blago povećavati stanje svojih obveza prema inozemstvu, i prema inozemnim bankama, i prema vlasnički povezanim poduzećima u inozemstvu. Nadalje, poslovne su banke tijekom prvog tromjesečja ostvarile neznatnu promjenu duga (-13 mil. EUR, uključujući promjenu hibridnih i podređenih instrumenata).

U prvom se tromjesečju 2010. inozemni dug sektora države smanjio za 254 mil. EUR. Pritom se središnja država zadužila kod Svjetske banke za iznos od 0,2 mlrd. EUR te otplatila euroobveznicu vrijednu 0,5 mlrd. EUR koja joj je dospjela na naplatu u veljači. Osim toga, treba istaknuti da se stanje inozemnog duga središnje države povećalo za 90 mil. EUR kao rezultat međualutnih promjena, tj. jačanja dolara prema izvještajnoj valuti, euru, od čega se najveći dio odnosio na stanje duga po obveznicama izdanim na američkom tržištu u studenome 2009. Jednako kao središnja država i HBOR je smanjio stanje inozemnog

¹⁶ Podaci prikazani i opisani u odjeljku Inozemni dug ne uključuju dug s osnove kružnih izravnih ulaganja.

Tablica 7. Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

na kraju razdoblja, u milijunima eura i postocima

Sektor dužnika	Stanje			Struktura			Apsolutni prirast		
	2008.	2009.	III. 2010.	2008.	2009.	III. 2010.	2008.	2009. ^a	III. 2010.
1. Država ^b	4.197	5.165	4.911	10,7	12,0	11,4	-1.241	998	-254
2. Središnja banka (HNB)	2	1	1	0,0	0,0	0,0	0	-1	0
3. Banke	10.079	10.680	10.658	25,8	24,8	24,8	1.161	616	-22
4. Ostali domaći sektori	19.836	21.344	21.513	50,7	49,5	50,0	4.899	1.211	169
5. Izravna ulaganja	5.010	5.891	5.921	12,8	13,7	13,8	1.052	767	30
U čemu: Hibridni i podređeni instrumenti	218	378	388	0,6	0,9	0,9	162	160	9
Ukupno (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	39.125	43.081	43.004	100,0	100,0	100,0	5.871	3.591	-77

^a Prirast duga izveden je iz usporedivih podataka (prelazak na unaprijeđeni sustav obrade podataka povećao bi stanje inozemnog duga na kraju 2008. za 366 mil. EUR, na 39,5 mlrd. EUR).

^b Država ne uključuje HBOR, a od početka 2008. ni HAC, čiji je dug tada iznosio 1,2 mlrd. EUR. Oboje je reklasificirano u ostale domaće sektore.

Izvor: HNB

duga, i to za 0,1 mlrd. EUR, uglavnom otplatama kratkoročnih kredita. S druge strane, poduzeća u javnom i mješovitom vlasništvu ostvarila su novih 0,3 mlrd. EUR neto korištenja kredita, uglavnom dugoročnih. Time se dug javnog sektora, koji obuhvaća sve spomenute subjekte, smanjio za ukupno 0,1 mlrd. EUR. Potencijalni dug javnog sektora, odnosno dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor, nastavio se blago smanjivati te je na kraju ožujka 2010. iznosio samo 7 mil. EUR.

Poslovne su banke tijekom prvog tromjesečja 2010. smanjile svoje inozemne obveze za 13 mil. EUR (uključujući promjenu stanja hibridnih i podređenih instrumenata). Pritom se zaduživanje banaka, nakon stagnacije u veljači, ponovo pojačalo u ožujku, čime je nadomješten izrazit pad zabilježen u siječnju. Sveukupno se tako, uz blage promjene stanja duga, udio banaka u ukupnom inozemnom dugu zadržao na razini s kraja prethodne godine (25,7%).

Vrlo blagi intenzitet rasta inozemnog duga poduzeća zabilježen u posljednjem tromjesečju 2009. nastavio se i u prvom tromjesečju 2010. Poduzeća su tako svoj dug prema inozemnim

bankama i vlasnički povezanim poduzećima povećala za 0,2 mlrd. EUR, što je slično kao i u posljednjem tromjesečju 2009., kad se intenzitet zaduživanja smanjio na najnižu razinu od početka gospodarske krize. Među pojedinim kategorijama društava, cjelokupni prirast duga u prvom tromjesečju odnosi se na trgovačka društva, i ona u javnom i mješovitom vlasništvu, i ona u privatnom vlasništvu. Pritom je rast duga javnih i mješovitih poduzeća uglavnom rezultat korištenja novih kredita, dok je kod privatnih poduzeća rast stanja duga dodatno potaknut nepovoljnim međuvalutnim promjenama povezanima sa slabljenjem izvještajne valute, eura, prema američkom dolaru. Nebankarske financijske institucije nastavile su smanjivati stanje inozemnih obveza, i to za gotovo dvostruko veći iznos nego u posljednjem tromjesečju 2009. Osim toga, treba istaknuti i da je u prvom tromjesečju 2010. nastavljen daljnji rast ukupnih kašnjenja otplata glavnice i plaćanja kamata, koji se intenzivirao u posljednjem tromjesečju 2009., a posebno je naglašen kod privatnih trgovačkih društava.

Tablica 8. Inozemni dug poduzeća, isključujući kružna izravna ulaganja te hibridne i podređene instrumente

na kraju razdoblja, u milijunima eura i postocima

Sektor dužnika				Struktura			Apsolutni prirast		
	2008.	2009.	III. 2010.	2008.	2009.	III. 2010.	2008.	2009. ^a	III. 2010.
1. Nebankarske financijske institucije	6.764	7.417	7.050	28,8	27,6	26,1	1.205	216	-367
2. Javna i mješovita trgovačka društva	4.687	5.350	5.657	19,5	19,9	20,9	2.021	479	307
3. Ostala trgovačka društva	12.911	13.811	14.071	50,7	51,4	52,0	2.542	1.109	260
4. Ostalo ^b	266	280	268	1,1	1,0	1,0	20	14	-12
Ukupno (1+2+3+4)	24.628	26.857	27.046	100,0	100,0	100,0	5.789	1.818	189

^a Prirast duga izveden je iz usporedivih podataka (prelazak na unaprijeđeni sustav obrade podataka povećao bi stanje inozemnog duga poduzeća na kraju 2008. za 411 mil. EUR).

^b Uključuje ostale bankarske institucije, neprofitne institucije, obrtnike i trgovce te domaćinstva.

Izvor: HNB

Okvir 2. Financijske izvedenice u statistici platne bilance

Financijska izvedenica ili derivat jest instrument čija vrijednost ovisi o vrijednosti nekog drugog, temeljnog instrumenta (dinara, valuta) u dogovorenom budućem razdoblju. Stranke koje međusobno ugovaraju ovakav instrument čine to kako bi se zaštitile od različitih oblika rizika ili kako bi zaradile izlažući se riziku. U hrvatskom je bankovnom sustavu iznos ukupno sklopljenih ugovora o financijskim izvedenicama rastao zajedno s intenzivnim zaduživanjem banaka u inozemstvu, a krajem 2008. godine primijećene su njihove neuobičajeno visoke vrijednosti.

Naime, neke poslovne banke intenzivno ulaze u poslove s financijskim izvedenicama, sklapajući ugovore kojima se, primjerice, štite od tečajnog rizika (npr. za kredite iskazane u švicarskim francima). Promjene u vrijednosti temeljnog instrumenta na kojemu se zasniva izvedenica rezultiraju različitim vrijednostima izvedenica na određeni dan (tzv. fer vrijednost) sve do njegova dospijanja. Sa stajališta platne bilance relevantna je fer vrijednost izvedenice na datum dospijanja, odnosno vrijednost po kojoj se izvedenica realizira, a koja čini razliku između ugovorene

vrijednosti temeljnog instrumenta (engl. *strike price*) i tržišne vrijednosti na dan dospijanja. Kako bi se održala ravnoteža platne bilance, potrebno je evidentirati fer vrijednost na financijskom računu platne bilance u okviru stavke financijskih izvedenica jer realizacija ovakvih ugovora znači povećanje ili smanjenje valute, odnosno depozita, za domaći sektor koji je u ovakvu transakciju uključen. Dobit, odnosno gubitak na temelju ovakvog posla ne evidentira se na računu dohotka.

Budući da postojeći sustav monetarne statistike ne nudi dovoljno informacija o trgovini spomenutim instrumentima, tijekom 2009. HNB je počeo prikupljati dodatne podatke o spomenutim transakcijama kako bi se njima mogla upotpuniti statistika platne bilance, a spomenuti su podaci, počevši od prvog tromjesečja 2010., uključeni u platnu bilancu. Prema preliminarnim podacima banke su u prvom tromjesečju 2010. ostvarile gubitak vezan uz financijske izvedenice u iznosu od 61 mil. EUR, što je zabilježeno na financijskom računu platne bilance.

Državne financije

Obilježja fiskalne politike u prva tri mjeseca 2010.

Niska razina gospodarske aktivnosti, rastuća nelikvidnost u gospodarstvu te ubrzanje pada nominalne mase bruto plaća rezultirali su slabim prikupljanjem prihoda državnog proračuna¹⁷ u prvom tromjesečju 2010. Tako su prihodi od socijalnih doprinosa zamjetljivo smanjeni u odnosu na isto razdoblje lani, dok su prihodi od PDV-a, unatoč povećanju osnovne stope PDV-a još u kolovozu prošle godine, stagnirali. Osim toga, na nepovoljno kretanje ukupnih prihoda utjecao je i pad prihoda od kvazikorporacija, odnosno činjenica da je preneseni dio dobiti HNB-a bio manji u usporedbi s prenesenim dijelom dobiti u 2009. godini. Takva su kretanja donekle ublažili prihodi od posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke te prihodi od naplaćenih, ranije dospjelih potraživanja na osnovi trošarina na naftne derivate. S druge strane, sve su se rashodne stavke, osim naknada zaposlenima, povećale. Istodobno, država je zamjetljivo smanjila kapitalna ulaganja, ali u konačnici je u prvom tromjesečju 2010. ostvareno neto zaduživanje državnog proračuna (prema metodologiji GFS 2001 i na gotovinskom načelu) u iznosu od čak 5,5 mlrd. kuna. Za financiranje manjka, ali i refinanciranje obveza koje su dospjevale na naplatu, korištena su sredstva depozita kod HNB-a, a veliki su iznosi pribavljeni i zaduživanjem, ponajviše na domaćem financijskom tržištu. Dug se državnog proračuna tako tijekom prva tri mjeseca povećao za 2,3 mlrd. kuna te je na kraju ožujka dosegao 112,6 mlrd. kuna.

U travnju ove godine Vlada je donijela sveobuhvatan program gospodarskog oporavka, kojim se u kratkom roku želi potaknuti brži izlazak domaćega gospodarstva iz krize, a u srednjem i dugom roku riješiti neke od strukturnih problema hrvatskoga gospodarstva kako bi se stvorilo konkurentnije gospodarstvo i povećao životni standard. Međutim, iako predložene mjere jesu korak u pravom smjeru, u ovom trenutku još nisu poznati detalji kao ni datum početka primjene mnogih od najavljenih mjera te se stoga ne mogu precizno procijeniti njihovi fiskalni i ukupni ekonomski učinci.

Prihodi i rashodi državnog proračuna

Prema preliminarnim informacijama MF-a prihodi državnog proračuna u prva tri mjeseca tekuće godine iznosili su 25,3 mlrd. kuna i bili su za 2,8% manji nego u istom razdoblju 2009. Najveći doprinos padu ukupnih prihoda dali su tzv. ostali prihodi, i to kategorija povlačenja iz prihoda kvazikorporacija te prihodi od socijalnih doprinosa, dok su se porezni prihodi povećali. Pritom treba napomenuti kako bi pad ukupnih prihoda bio znatno veći da nije bilo prošlogodišnjih izmjena poreznog sustava kojima su uvedeni novi porezi te je povećana porezna stopa.

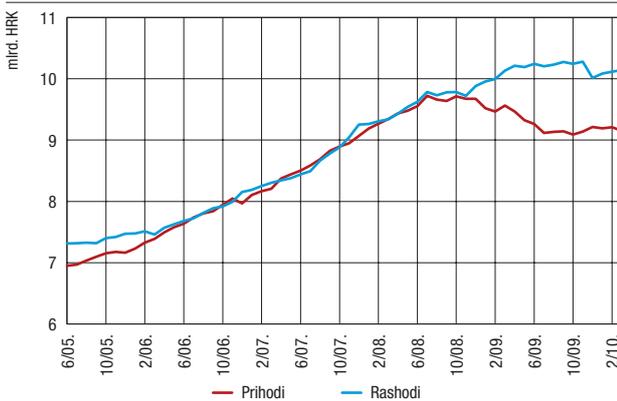
Naime, zbog uvođenja posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke početkom drugog polugodišta 2009. godine, znatan pozitivan doprinos ukupnim prihodima dali su prihodi od tzv. ostalih poreza. Ujedno, s obzirom na godišnji pad nominalnog prometa od trgovine na malo i robnoga uvoza, stagnacija prihoda od PDV-a može se objasniti povoljnim baznim učinkom, odnosno povećanjem osnovne stope PDV-a u kolovozu prošle godine.

Pad potražnje, ponajprije domaće, odrazio se i na prihode od trošarina, i to pogotovo na prihode od trošarina na automobile, a smanjenje je zabilježeno i kod prihoda od trošarina na pivo te duhanske preradevine. S druge strane, prihodi od trošarina na naftne derivate snažno su porasli, što je vjerojatno posljedica naplate dijela već dospjelih potraživanja na osnovi tog posebnog poreza, s obzirom na to da je realni promet od trgovine na malo motornim gorivima i mazivima smanjen. Kako trošarine na naftne derivate imaju velik udio u ukupnim trošarinama, a povećali su se i prihodi od trošarina na alkohol i bezalkoholna pića, ukupne su trošarine u prvom tromjesečju bile čak za trećinu veće nego lani.

Prihodi od poreza na dobit u prvom su tromjesečju 2010. pali za 3,6%, što se može povezati s pogoršanjem poslovnih rezultata obveznika poreza na dobit u 2009., ali i rastućom nelikvidnošću u gospodarstvu, koja je rezultirala nemogućnošću ispunjavanja poreznih obveza gospodarskih subjekata.

17 Tijekom pisanja ovoga teksta podaci o izvanproračunskim korisnicima i jedinicama lokalne države nisu bili raspoloživi.

Slika 65. Prihodi i rashodi državnog proračuna

Napomena: Trend-vrijednosti izračunate su kao pomični dvanaestomjesečni prosjeci originalnih podataka. Uključeni su prihodi od prodaje i rashodi za nabavu nefinancijske imovine.

Izvori: MF; izračun HNB-a

Porast nelikvidnosti te intenziviranje pada broja zaposlenih i nominalnih bruto plaća doveli su i do smanjenja prihoda od socijalnih doprinosa te poreza na dohodak. Treba napomenuti da u apsolutnom iznosu smanjenje poreza na dohodak na razini državnog proračuna nije veliko, jer velika većina tog prihoda pripada izravno jedinicama lokalne države.

Najveći negativan doprinos ukupnim приходima dali su tzv. ostali prihodi, ponajprije zbog pada prihoda od kvazikorporacija. Naime, u ožujku prošle godine u državni proračun uplaćeno je 1,3 mlrd. kuna dijela dobiti HNB-a iz 2008., dok je ove godine uplaćeno 0,3 mlrd. kuna, i to u drugom tromjesečju. S druge strane, prihodi od administrativnih pristojbi zamjetljivo su povećani, što se može povezati s prošlogodišnjim uvođenjem naknada za pružanje usluga pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža.

Rashodi državnog proračuna u razdoblju od siječnja do ožujka iznosili su 30,5 mlrd. kuna, što je za 5,8% više nego u istom tromjesečju prošle godine. Pritom je u odnosu na isto razdoblje prošle godine primjetljiv izrazit rast rashoda za subvencije, pomoći unutar opće države te ostalih kapitalnih rashoda.

U strukturi rashoda najveći udio zauzimaju socijalne naknade, koje su se u prvom tromjesečju blago povećale. Takva kretanja posljedica su povećanja izdataka za socijalne naknade iz osiguranja, čiji se, pak, rast uvelike može objasniti dinamikom izdataka za mirovine i mirovinska primanja. Naime, prema podacima HZMO-a prosječna mirovina i broj umirovljenika povećani su u odnosu na isto razdoblje prošle godine. S druge strane, negativna stopa promjene ostvarena je kod naknada za socijalnu pomoć te izdataka za socijalne naknade za zaposlenike.

Naknade zaposlenima u prvom su tromjesečju 2010. na godišnjoj razini smanjene za 2,8%, što je rezultat vraćanja osnovice za izračun plaća zaposlenika u javnim i državnim službama u drugom tromjesečju prošle godine na razinu iz prosinca 2008. Na smanjenje tih izdataka utjecao je i pad broja zaposlenih u javnoj i državnoj upravi te djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, dok je u suprotnom smjeru djelovalo povećanje broja zaposlenika u obrazovanju.

Znatan doprinos rastu ukupnih rashoda dale su pomoći unutar opće države, većinom zbog transfera HC-u na osnovi naknada za ceste sadržanih u cijeni goriva, a djelomice i zbog transfera sredstava lokalnoj državi iz fonda izravnjanja za decentralizirane funkcije. Također, vidljivo su povećane i subvencije, iako je državnim proračunom za 2010. planirano njihovo znatno

smanjenje u odnosu na 2009. godinu. Takva se kretanja vjerojatno mogu objasniti plaćanjem obveza na osnovi subvencija prenesenih iz 2009., s obzirom na to da su ukupni izdaci za subvencije u prošloj godini bili manji od planiranih. Nadalje, rast transfera na osnovi naknada za ceste HAC-u rezultirao je i snažnim povećanjem tzv. ostalih rashoda, a tome je pridonijela i isplata prenesenih državnih poticaja za stambenu štednju iz 2009. na početak 2010. godine.

Operativni saldo državnog proračuna i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama

Manjak tekućih prihoda nad rashodima rezultirao je negativnim neto operativnim saldonom u iznosu od 5,2 mlrd. kuna. Istodobno, nabava nefinancijske imovine, koja prikazuje kapitalne investicije države, iznosila je 0,3 mlrd. kuna. Ona je bila vidljivo manja nego u prva tri mjeseca prošle godine, a najviše su se smanjila ulaganja u postrojenja i opremu. U skladu s opisanim kretanjima u prvom je tromjesečju ove godine ostvareno neto zaduživanje (prema metodologiji GFS 2001, na gotovinskom načelu) na razini državnog proračuna u iznosu od 5,5 mlrd. kuna.

Tablica 9. Operativni saldo, transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama, prema metodologiji GFS 2001

u milijunima kuna i postocima

	Konsolidirana središnja država		
	I.-III. 2009.	I.-III. 2010.	I.-III. 2010./I.-III. 2009.
1. Promjena neto vrijednosti (neto operativni saldo)	-2.820	-5.224	85,2
1.1. Prihodi	26.021	25.291	-2,8
1.2. Rashodi	28.841	30.516	5,8
2. Promjena neto nefinancijske imovine	404	271	-32,8
2.1. Nabava nefinancijske imovine	475	340	-28,4
2.2. Prodaja nefinancijske imovine	71	69	-3,6
3. Neto posuđivanje (+) / zaduživanje (-) (1 - 2)	-3.224	-5.495	70,5
3. Financiranje (5 - 4) Transakcije u financijskoj imovini i obvezama	3.224	5.495	70,5
4. Promjena financijske imovine	984	-3.895	-495,9
4.1. Domaće	984	-3.895	-495,9
4.2. Inozemne	0	0	-
5. Promjena obveza	4.208	1.600	-62,0
5.1. Domaćih	8.304	472	-94,3
5.2. Inozemnih	-4.096	1.128	-127,5

Napomena: Na gotovinskom načelu

Izvori: MF; izračun HNB-a

Znatan dio potrebnih sredstava država je osigurala već u 2009. izdavanjem obveznice na američkom financijskom tržištu. Stoga su u prvom tromjesečju korištena sredstva depozita države kod HNB-a. Osim toga, prema podacima MF-a država je naplatila dio otprije odobrenih zajmova te je i taj iznos djelomice korišten za financiranje manjka. Financijska imovina države tako je u prvom tromjesečju smanjena za ukupno 3,9 mlrd. kuna. Ostatak potrebnih sredstava za financiranje manjka, ali i refinanciranje obveza koje su dospjevale na naplatu, osiguran je zaduživanjem, pa su obveze državnog proračuna u promatranom razdoblju narasle za 1,6 mlrd. kuna.

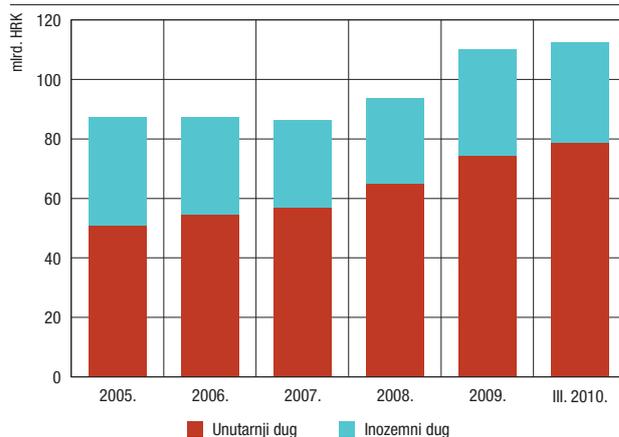
Državni dug

Dug državnog proračuna povećan je u prva tri mjeseca tekuće godine za 2,3 mlrd. kuna te je na kraju ožujka iznosio 112,6 mlrd. kuna. Zbog znatnog zaduživanja na domaćem tržištu te velikih otpлата dospjelih inozemnih obveza navedeni porast u potpunosti odražava povećanje unutarnjeg duga. Također, u istom se razdoblju primjetljivo povećao i potencijalni dug države, djelomice kao rezultat zaduživanja HBOR-a kod domaćih banaka. Tako su se odobrena državna jamstva u prvom tromjesečju povećala za 3,4 mlrd. kuna, te su iznosila 54,0 mlrd. kuna.

Državni se proračun u prva tri mjeseca 2010. većinom oslanjao na zaduživanje na domaćem tržištu. Tako su početkom ožujka izdane obveznice u iznosu od 3,5 mlrd. kuna i 350 mil. EUR, s dospeljećem u ožujku 2020. godine. Nadalje, domaće banke odobrile su državi sindicirani kredit u iznosu od 500 mil. EUR, koji dospijeva u dvije jednake rate, od kojih prva krajem ožujka 2013., a druga godinu dana potom, a primjetljivo je povećan i dug na osnovi trezorskih zapisa. Istodobno, državi je na naplatu dospjela 3,0 mlrd. kuna vrijedna domaća obveznica i kredit u iznosu od 500 mil. EUR, pa je naposljetku unutarnji dug državnog proračuna povećan za 4,4 mlrd. kuna.

Od inozemnih obveza u veljači je dospjela inozemna obveznica u nominalnom iznosu od 500 mil. EUR, a ujedno je u prvom tromjesečju otplaćena i prva ovogodišnja rata Londonskom klubu. S druge strane, državi je Svjetska banka odobrila kredit

Slika 66. Dug državnog proračuna na kraju razdoblja

Izvor: HNB

u iznosu od 200 mil. EUR na rok od 15,5 godina za razvoj fiskalnoga, socijalnoga i financijskog sektora, pa je vanjski dug smanjen za 2,1 mlrd. kuna.

Usporedba Hrvatske i odabranih zemalja Srednje i Istočne Europe

U većem dijelu Europe sredinom 2009. godine započeo je proces gospodarskog oporavka, što se nastavilo i na početku 2010. Pritom valja istaknuti kako on nije bio podjednako rasprostranjen u svim zemljama. Kada je riječ o novim članicama Europske unije, oporavak koji je zabilježen u Poljskoj, Slovačkoj i Češkoj, mjereno sezonski prilagođenim tromjesečnim stopama promjene realnog BDP-a, bio je mnogo iznad prosjeka Europske unije, a nastavio se i tijekom prvog tromjesečja 2010. Nasuprot tome, u Rumunjskoj i Sloveniji te u Hrvatskoj još nema naznaka poboljšanja gospodarskih kretanja, a u baltičkim su zemljama vidljive samo kratkotrajne i vrlo nestabilne naznake oporavka. Čini se kako se općenito može ustvrditi da su tri prvo spomenute zemlje Središnje Europe izašle iz recesije te se nalaze u blago uzlaznoj fazi poslovnog ciklusa, dok je kod preostalih zemalja oporavak gospodarske aktivnosti još vrlo krhak i neizvjestan.

Promotri li se 2009. godina u cjelini, najsnažniji pad realnog BDP-a zabilježen je u Letoniji (–18%), a slijedile su Estonija i

Litva (između –14% i –15%), dok je u preostalim šest zemalja Srednje i Istočne Europe, osim Poljske, čiji je BDP realno porastao za 1,7%, pad na godišnjoj razini prosječno iznosio gotovo 6%. Pritom je u većini zemalja tijekom druge polovine godine došlo do intenziviranja gospodarske aktivnosti. Ono je samo kod nekih zemalja proizašlo i iz ekspanzivne državne potrošnje (Češka i Poljska), dok se općenito može ustvrditi da se oporavak uglavnom zasnivao na porastu inozemne potražnje zbog oporavka gospodarske aktivnosti u starim članicama Europske unije, a posebice Njemačkoj, najvažnijem izvoznom tržištu većine promatranih zemalja. Tako je već u trećem tromjesečju 2009. započeo naglašeni rast izvoza, a pozitivna su kretanja, s manjim odstupanjima, nastavljena i krajem 2009. te početkom 2010. Inozemna je potražnja potaknula i oporavak domaće industrijske proizvodnje, koja je u većini zemalja u prva tri mjeseca tekuće godine realno porasla na godišnjoj razini.

S druge strane, podaci o promjenama potrošnje kućanstava

Tablica 10. Bruto domaći proizvod

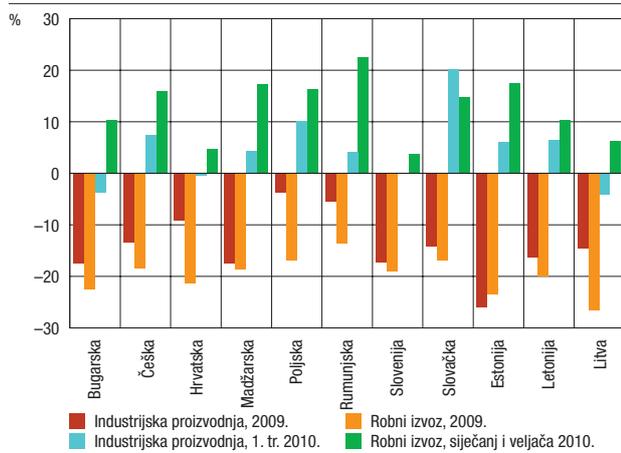
stope promjene u odnosu na prethodno tromjesečje, sezonski prilagođeni podaci

	1. tr. 2008.	2. tr. 2008.	3. tr. 2008.	4. tr. 2008.	1. tr. 2009.	2. tr. 2009.	3. tr. 2009.	4. tr. 2009.	1. tr. 2010.
Češka	0,3	0,7	0,2	–0,7	–4,1	–0,3	0,6	0,7	0,2
Estonija	–3,0	–0,5	–1,2	–4,7	–9,0	–2,3	–0,5	2,5	–2,3
Hrvatska	3,6	–0,6	–1,3	–1,5	–3,3	–0,4	–0,6	–0,2	–1,2
Letonija	–2,3	–2,2	–1,4	–5,3	–10,7	–0,4	–4,0	–2,9	0,3
Litva	0,2	0,5	–1,2	–1,2	–13,7	–1,0	1,0	1,3	–3,9
Mađarska	1,0	–0,3	–0,9	–2,1	–2,9	–1,4	–0,6	0,2	0,9
Poljska	1,3	0,9	0,7	–0,3	0,5	0,6	0,6	1,1	0,5
Rumunjska	3,8	1,5	–0,4	–2,2	–4,1	–1,5	0,1	–1,5	–0,3
Slovačka	–1,9	1,5	1,2	0,3	–7,3	0,8	1,2	1,7	0,8
Slovenija	1,6	0,6	0,1	–3,1	–6,0	–0,1	0,1	–0,3	–0,5

Napomena: Podaci za Bugarsku nisu dostupni. Zbog primijenjene metode sezonskog prilagođavanja moguće su revizije prikazanih podataka.

Izvori: Eurostat; DZS; HNB

Slika 67. Industrijska proizvodnja (obujam) i robni izvoz (nominalna vrijednost u eurima) godišnje stope promjene

Izvori: Eurostat; DZS

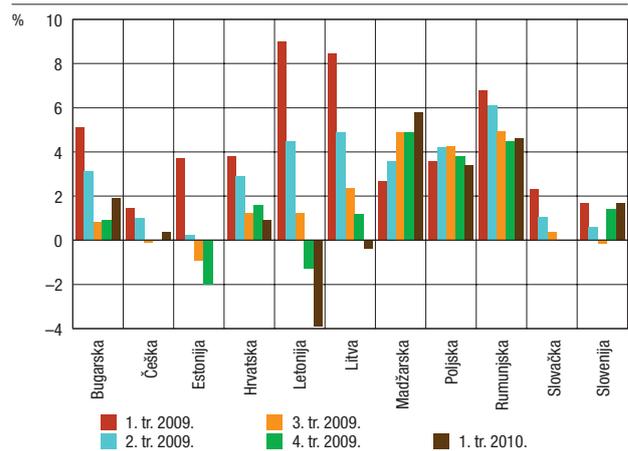
te bruto investicijama u fiksni kapital tijekom druge polovine 2009. upućuju na nastavak slabljenja domaće privatne potražnje u gotovo svim zemljama regije. Zbog toga je i oporavak robnog uvoza bio znatno slabiji i manje ujednačen nego u slučaju izvoza, što je potpomoglo dodatnu kontrakciju vanjskotrgovinskih manjkova. Tek je početkom 2010. došlo do snažnijeg jačanja robnog uvoza, koji je rastao dvostruko brže od izvoza (prema sezonski prilagođenim podacima, u prva dva mjeseca 2010. robni uvoz nominalno je porastao za 6,4%, a izvoz za 3,2%). Ipak, valja naglasiti da se u Mađarskoj, Slovačkoj, Sloveniji, ali i Estoniji, uvoz kontinuirano povećava još od sredine 2009. godine, za razliku od Hrvatske, gdje se uvoz smanjuje već gotovo dvije godine.

Nasuprot poboljšanju salda u robnoj razmjeni, u međunarodnoj razmjeni usluga u posljednjem tromjesečju 2009. kod većine je promatranih zemalja bila vidljiva daljnja kontrakcija viška. Tome nasuprot, preostali dio tekućeg računa, koji se odnosi na faktorske dohotke i tekuće transfere, pridonio je smanjenju platno-bilančnih manjkova. Pritom je na poboljšanje salda na računima faktorskih dohodaka većine zemalja, osim Poljske, utjecao pad kamatnih troškova te rashoda od izravnih ulaganja. Sveukupno

gledajući, manjak na tekućem računu novih zemalja članica EU, isključujući Maltu i Cipar, smanjio se s čak $-9,5\%$ BDP-a u 2008. na samo $-0,3\%$ BDP-a u 2009., što je ponajviše rezultat kretanja u robnoj razmjeni. Kontrakcija manjka najizrazitija je bila u baltičkim zemljama, koje su nakon dvoznamenkastih manjkova u prethodnim godinama, u 2009. ostvarile višak na tekućem računu od prosječno $6,0\%$ BDP-a. S druge strane, valja primijetiti da je, unatoč znatnoj kontrakciji, manjak tekućeg računa u Bugarskoj i nadalje relativno visok ($-9,4\%$ BDP-a) u odnosu na druge zemlje, a slična je situacija i u Hrvatskoj ($-5,4\%$ BDP-a) i Rumunjskoj ($-4,5\%$ BDP-a).

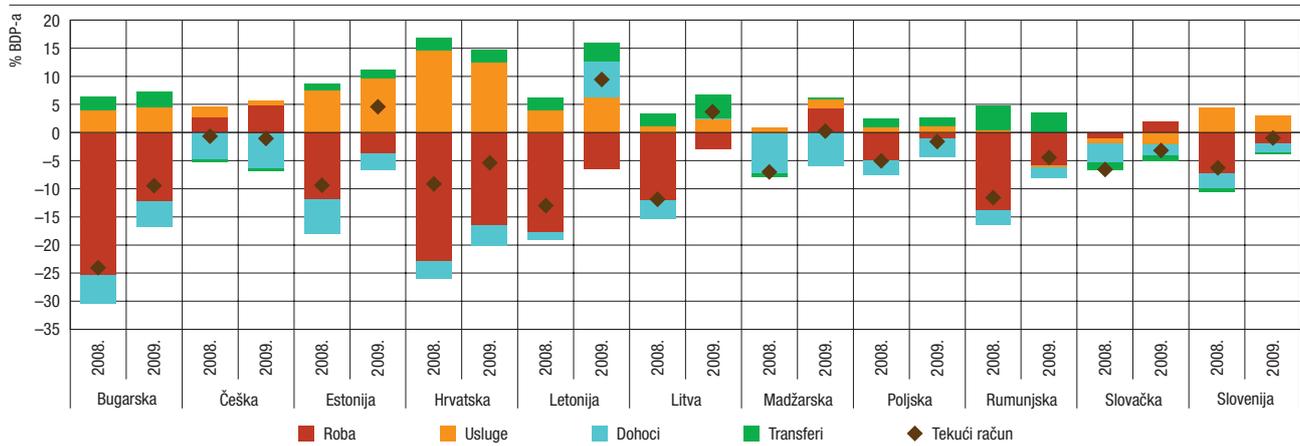
U uvjetima slabe domaće potražnje inflacija potrošačkih cijena nastavila se krajem 2009. kretati silaznim trendom. No u prvom tromjesečju 2010. u većini zemalja Srednje i Istočne Europe godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena porasla je u odnosu na prethodno tromjesečje, a glavni pokretač inflatornih pritisaka bile su cijene energije, i to posebice naftnih derivata, plina i električne energije. S druge strane, u Letoniji je zabilježen snažan pad godišnje stope inflacije, i to ponajprije zbog pada cijena usluga te cijena prehrambenih i industrijskih proizvoda bez prehrane i energije. Smanjenje stope inflacije zabilježeno je i u

Slika 69. Inflacija potrošačkih cijena prosječne godišnje stope promjene

Izvori: Eurostat; DZS

Slika 68. Struktura tekućeg računa platne bilance

Izvori: Eurostat; HNB

Hrvatskoj te Poljskoj, ali ono je bilo relativno slabije izraženo. U većini zemalja u prvom tromjesečju 2010. godišnja stopa inflacije ostala je relativno niskom, odnosno kretala se u širokom rasponu od -3,9% u Letoniji do 5,8% u Mađarskoj.

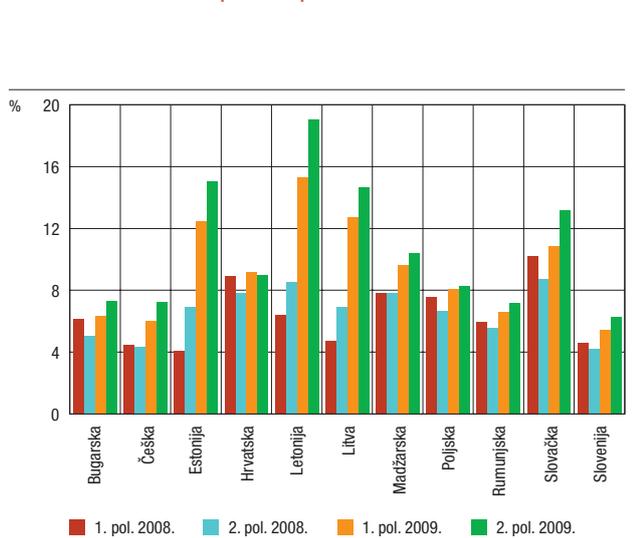
Gospodarski oporavak još se nije pozitivno odrazio na tržište rada, pa se i u posljednjem tromjesečju 2009. u svim zemljama Srednje i Istočne Europe smanjila zaposlenost. Promatrano na razini cijele 2009. godine, prelijevanje negativnih učinaka gospodarske krize na tržište rada bilo je najizrazitije u baltičkim zemljama, posebice u Letoniji, gdje je najviše ljudi ostalo bez posla (zaposlenost se smanjila za 12,6%). S druge strane, jedino je Poljska sve do posljednjeg tromjesečja prošle godine ostvarivala porast broja zaposlenih, pa je na godišnjoj razini taj rast iznosio 0,4%. Zanimljivo je da većina zemalja, unatoč naglašenom ograničavanju javne potrošnje, nastavlja sa zapošljavanjem u djelatnostima javnog sektora, dok se u ostatku gospodarstva naj-snažnije prilagodbe provode u građevinarstvu, industriji i trgovini. U skladu s opisanim, u svim se promatranim zemljama, osim u Češkoj (koja je imala i najnižu stopu nezaposlenosti u 2009.), stopa anketne nezaposlenosti povećala.

Kao i u Hrvatskoj, u većini ostalih zemalja poslodavci su se

gospodarske aktivnosti, fiskalne vlasti baltičkih zemalja te Mađarske bile su usmjerene ponajprije na ograničavanje znatnog porasta manjka. Tako su se rashodi u tim zemljama smanjili u odnosu na 2008., a stabilnost javnih financija osiguravala se i povećanjem poreza. Ipak, u Litvi i Letoniji zbog znatnog pada prihoda došlo je do snažnog povećanja manjka u odnosu na 2008. godinu. Ujedno, saldo konsolidirane opće države primjetljivo se pogoršao i u Bugarskoj te Rumunjskoj. Kako se manjak konsolidirane opće države u promatranim zemljama većinom financirao zaduživanjem, njihov javni dug u 2009. u odnosu na kraj 2008. vidljivo se povećao.

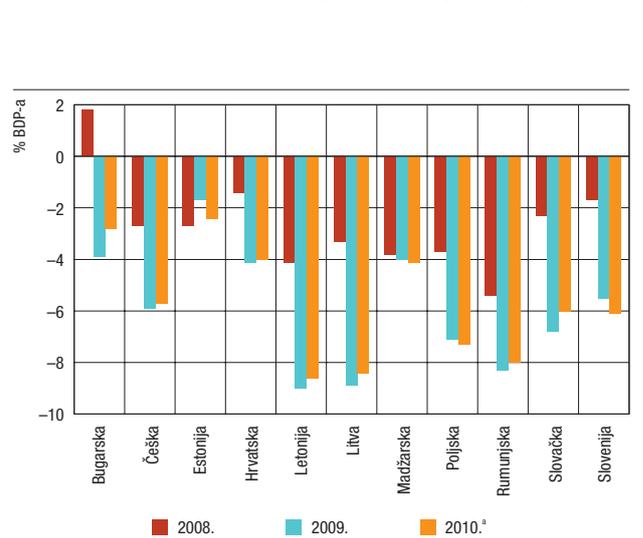
Uz povećanu potražnju država za domaćim financijskim sredstvima zbog rastućih proračunskih manjkova i težeg pristupa međunarodnim izvorima financiranja kao i relativno niske rizičnosti kredita državi, banke su se tijekom 2009. više okrenule financiranju tog sektora. Tako plasmani središnjoj državi u gotovo svim promatranim zemljama vidljivo rastu još od kraja 2008., a u nekim su se zemljama i više nego udvostručili (primjerice u Poljskoj, Rumunjskoj, Češkoj i Estoniji). I na početku 2010. spomenuti su se plasmani zadržali na dosegnutim razinama, a jedino je u Sloveniji zabilježeno njihovo postupno smanjivanje

Slika 70. Anketna stopa nezaposlenosti

Izvori: Eurostat; DZS

Slika 71. Saldo konsolidirane opće države (ESA 95)

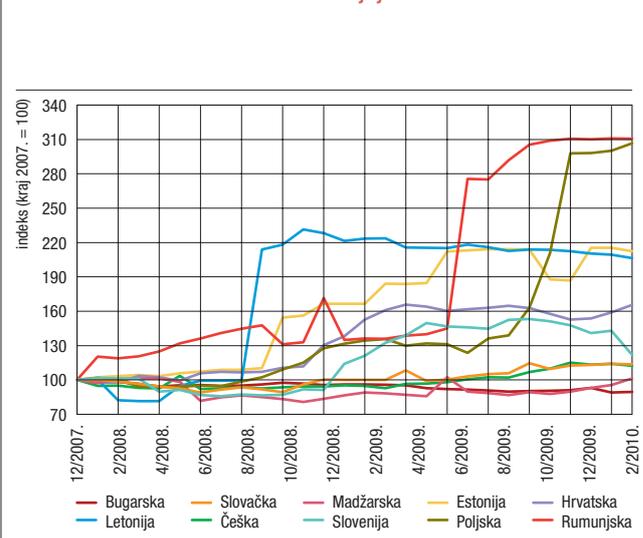

* Procjena Europske komisije
Izvori: Eurostat; EK; MF

novonastalim okolnostima prilagođivali najprije ukidanjem radnih mjesta, a tek onda smanjivanjem plaća. Tako je smanjenje nominalnih bruto plaća u posljednjem tromjesečju zabilježeno jedino u baltičkim zemljama i Mađarskoj, a na razini godine samo u baltičkim zemljama. Promatrano po sektorima, u posljednjem je tromjesečju, ali i u cijeloj 2009., Letonija ponajviše smanjila plaće u svom javnom sektoru. Iako je prilagodba plaća tijekom posljednja tri mjeseca 2009. u većini zemalja bila znatnija u javnom sektoru u odnosu na privatni, na razini cijele godine plaće u javnom sektoru u Poljskoj, Slovačkoj, Litvi, Sloveniji, Češkoj i Hrvatskoj rasle su zahvaljujući pozitivnim kretanjima u prethodnim razdobljima.

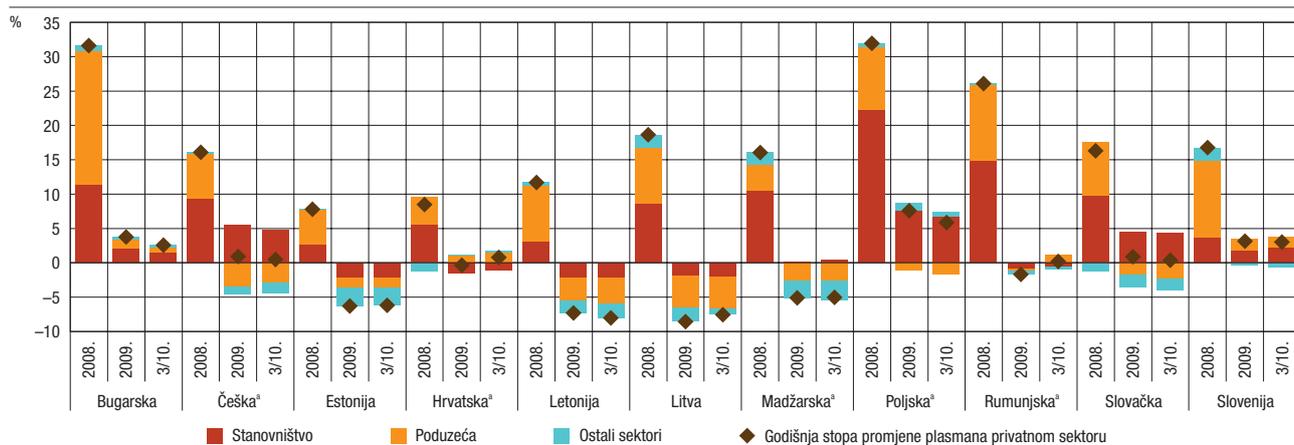
Neke zemlje regije tijekom 2009. godine fiskalnim su poticajima pokušale izravno utjecati na povećanje agregatne potražnje te pouzdanja u gospodarski oporavak, a među njima se mogu izdvojiti Slovenija, Češka, Poljska te donekle Slovačka. Iako su u tim zemljama ostvarene i određene uštede u javnom sektoru, one su većinom dopustile slobodno djelovanje automatskih stabilizatora, što je rezultiralo znatnim povećanjem manjka konsolidirane opće države u odnosu na 2008. S druge strane, u uvjetima primjetljive kontrakcije fiskalnih prihoda, potaknute padom

Slika 72. Plasmani banaka središnje državi

Izvor: Nacionalne središnje banke

Slika 73. Plasmani banaka privatnom sektoru
doprinosi godišnjoj stopi promjene, na kraju razdoblja

^a Isključujući utjecaj tečaja

Izvor: Nacionalne središnje banke

na razine s početka financijske krize.

Za razliku od plasmana državi, plasmane privatnom sektoru tijekom 2009. godine obilježili su znatno nepovoljniji trendovi nego prethodnih godina, i to pod utjecajem nesigurnosti glede budućih gospodarskih kretanja kao i povećanog rizika od rasta nenaplativosti potraživanja od privatnog sektora. Ipak, opisani su trendovi u većini zemalja usporeni ili zaustavljeni u prvom tromjesečju 2010., ali oporavak kreditne aktivnosti još je slab. Najveći doprinos blagom oporavku plasmana došao je od kredita stanovništvu, koji se gotovo u svim zemljama nalaze na višim razinama nego u istom razdoblju prošle godine, dok se krediti poduzećima nastavljaju smanjivati. Iznimku od opisanog obrascu čini Hrvatska, u kojoj su krediti stanovništvu u prvom tromjesečju 2010. stagnirali, a plasmani poduzećima umjereno rastu već drugo tromjesečje zaredom. Osim toga, u baltičkim je zemljama došlo do pada kredita stanovništvu, no valja naglasiti da je u njima kontrakcija bila zabilježena kod kreditiranja svih institucionalnih sektora.

Nasuprot kretanjima plasmana privatnom sektoru, rast se štednih i oročenih depozita u poslovnim bankama u prvom tromjesečju 2010. nastavio usporavati gotovo u svim promatranim zemljama, i to većinom s dvoznamenkastih na jednoznamenkaste godišnje stope rasta. Samo u dvije zemlje zabilježen je i njihov pad na godišnjoj razini (u Estoniji i Slovačkoj, i to zbog utjecaja visokoga baznog razdoblja), dok iznimku čine Rumunjska i Bugarska s i nadalje snažnim priljevom depozita. Promatraju li se pojedini sektori, u većini zemalja najsnažniji je rast depozita stanovništva, što se može povezati s većom sklonošću građana štednji u razdobljima povećane neizvjesnosti, nepovoljnih očekivanja glede budućih kretanja i s time što su se bankovni sustavi u ovim zemljama pokazali stabilnima. Nasuprot tome, depoziti poduzeća kod većine se zemalja i nadalje smanjuju kako poduzeća troše svoje zalihe likvidnosti, a snažan rast zabilježen je jedino u Poljskoj (14,2%) i Letoniji (13,1%). Kada je riječ o valutnoj strukturi depozita, u prvom tromjesečju 2010. kod gotovo svih zemalja, osim Hrvatske i Madžarske, uočljivo je blago smanjenje udjela depozita u stranoj valuti u ukupnim depozitima.

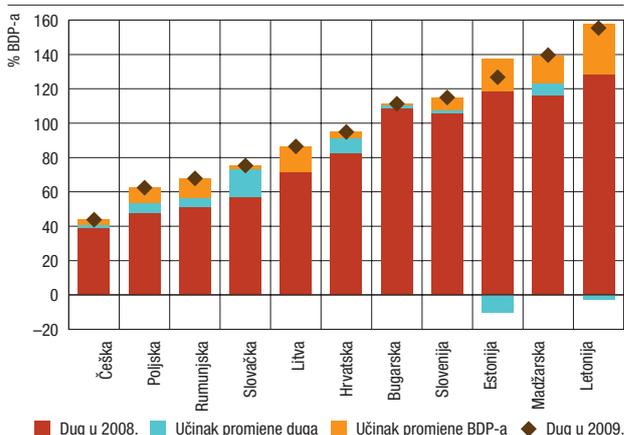
Glede priljeva inozemnoga kapitala u zemlje Srednje i Istočne

18 U pojedinim zemljama smanjenje nominalnog BDP-a iskazanog u eurima uvelike je odredila deprecijacija domaćih valuta prema euru. To je bilo najizrazitije u slučaju Poljske, čiji je nominalni BDP izražen u zlotima porastao za 5,4%, dok se zbog deprecijacije zlota njegova eurska vrijednost smanjila za 14,4%.

Europe krajem 2009., može se ustvrditi da je, unatoč blagom intenziviranju, on i nadalje bio relativno ograničen. Izravna inozemna ulaganja ostala su skromna, premda je u posljednjem tromjesečju 2009. vidljiv oporavak u odnosu na prethodni dio godine, kada su inozemni ulagači bili iznimno suzdržani. Pritom su veći iznosi izravnih ulaganja ostvareni u Madžarskoj, Češkoj i Bugarskoj. Dužnička ulaganja, odnosno prirast inozemnog duga, također su i nadalje vrlo ograničena, pogotovo kada je riječ o zaduživanju poslovnih banaka i poduzeća koja samo refinanciraju postojeće dospelje obveze. Znatniji priljevi kapitala vidljivi su jedino u portfeljnim ulaganjima, što se većinom odnosi na zaduživanje središnje države putem izdanja obveznica na inozemnom tržištu radi financiranja proračunskih manjkova.

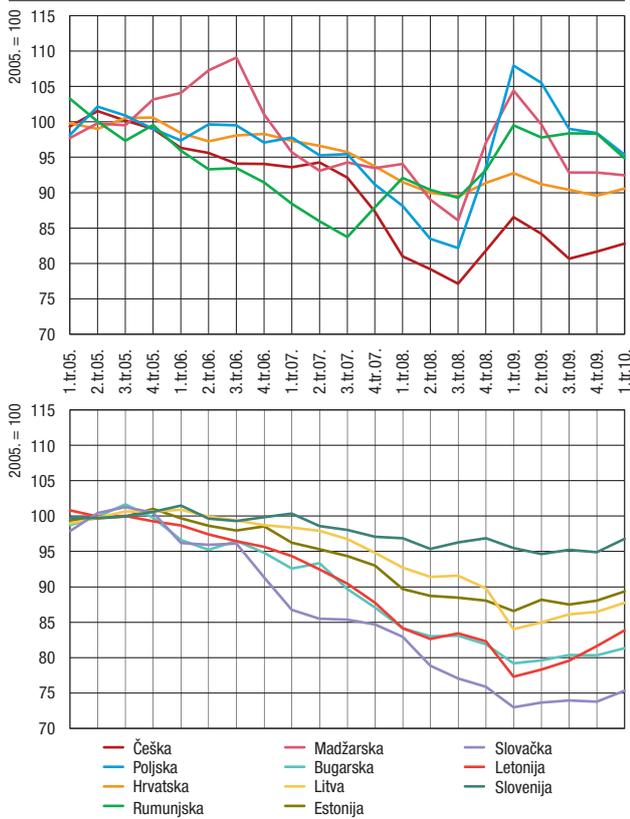
Unatoč pojačanom zaduživanju države, otežani pristup inozemnim izvorima financiranja u gotovo svim zemljama rezultirao je znatno sporijim rastom ukupnoga inozemnog duga nego u godinama prije početka krize. U tome iznimku čini Slovačka, čija se razina inozemnog duga u 2009. povećala gotovo za trećinu. Unatoč sasvim blagom rastu, ili čak i padu duga, u svim se zemljama pokazatelj inozemne zaduženosti pogoršao, i to uglavnom kao posljedica pada BDP-a¹⁸. Pritom se ističe Letonija, kod

Slika 74. Bruto inozemni dug
stanje na kraju godine, na osnovi eurskih vrijednosti

Izvor: Nacionalne središnje banke

Slika 75. Indeks^a realnoga efektivnog tečaja deflaciranog potrošačkim cijenama

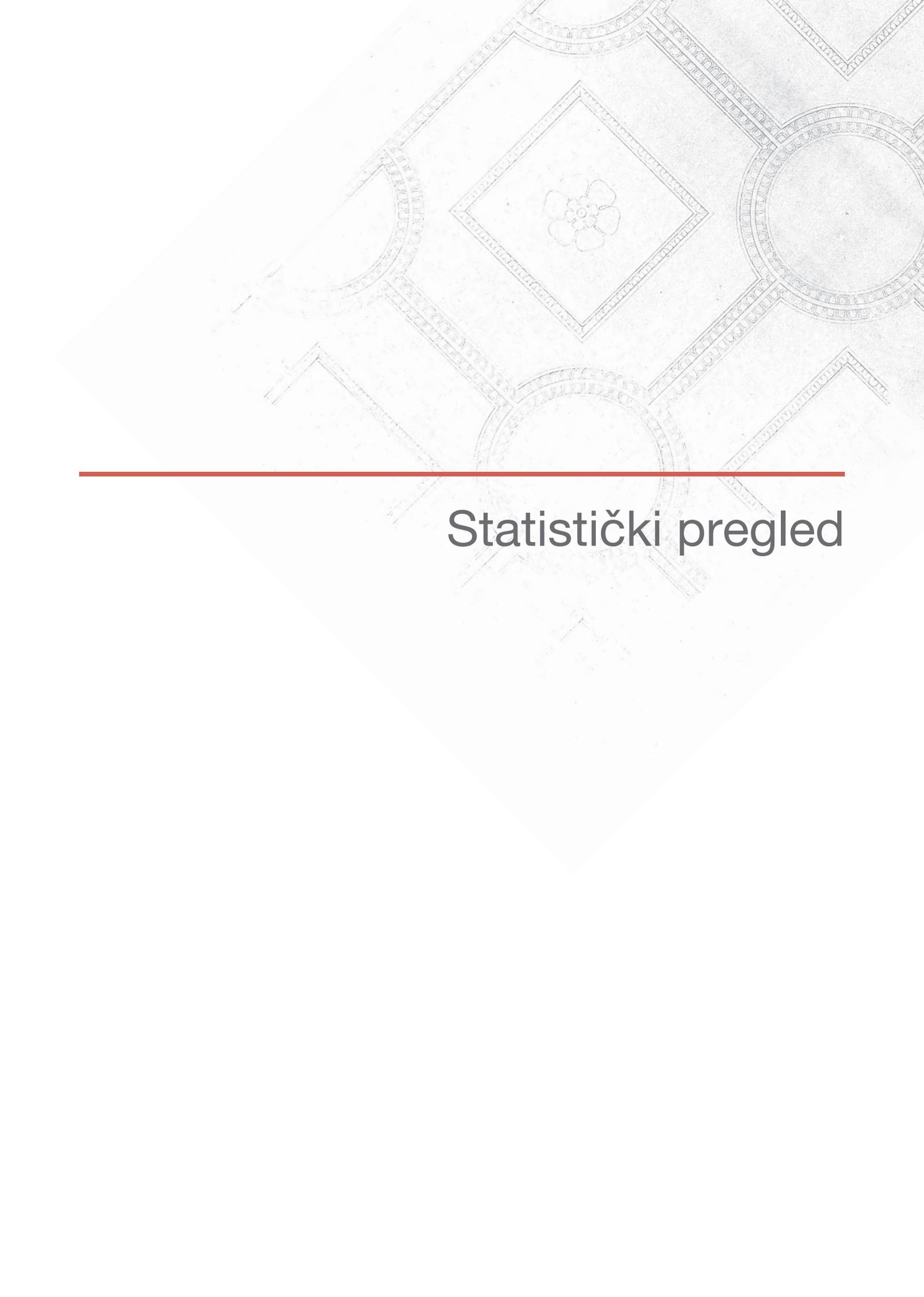
^a Pad indeksa upućuje na realnu efektivnu aprecijaciju.

Izvori: BIS; HNB

koje je unatoč smanjenju inozemnog duga kontrakcija nominalnog BDP-a rezultirala porastom relativnog pokazatelja zaduženosti za gotovo 30 postotnih bodova u odnosu na 2008. godinu.

Nakon što su se premije za rizik na državne obveznice zemalja Srednje i Istočne Europe znatno povećale u jeku krize, početkom 2009. došlo je do promjene percepcije rizika svjetskih ulagača te postupnog pada premija, koji se nastavio i u prva tri mjeseca 2010. Najveću EMBI razliku prinosa na kraju ožujka 2010. imala je Rumunjska, a slijedile su je Hrvatska, Litva, Bugarska i Mađarska, dok je Poljsku karakterizirala najmanja razlika prinosa. U travnju se, zbog jačanja nesigurnosti na financijskom tržištu vezanog uz rješavanje problema visokih proračunskih manjkova i fiskalne stabilnosti pojedinih zemalja članica eurozone, posebice Grčke, zaustavio trend pada razlike prinosa te su se one povećale na razine slične onima s kraja prošle godine.

Isti su činitelji tijekom prvog tromjesečja 2010. u zemljama s fleksibilnim tečajnim režimima utjecali na jačanje deviznih tečajeva njihovih valuta u odnosu na euro. Kretanja na svjetskom deviznom tržištu i slabljenje eura prema ostalim glavnim svjetskim valutama u Češkoj i Mađarskoj, kao i u zemljama u kojima je domaća valuta euro ili vezana uz euro, rezultirali su nominalnom deprecijacijom njihovih valuta prema košarici valuta glavnih trgovinskih partnera. To je gotovo u svim spomenutim zemljama dovelo i do realne efektivne deprecijacije tečaja deflaciranog potrošačkim cijenama, što upućuje na poboljšanje cjenovne konkurentnosti. Nasuprot tome, realna aprecijacija bila je jače izražena jedino u Poljskoj i Rumunjskoj.

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Podaci o potraživanjima i obvezama financijskih institucija klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima. Institucionalni sektori su sljedeći: financijske institucije, središnja država, ostali domaći sektori i inozemstvo. Sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnja banka, banke, ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Banke su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za obavljanje bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama, uključujući i štedionice u prijelaznom razdoblju. U sektor banke ne uključuju se banke u stečaju i bivše filijale banaka čije je sjedište izvan Republike Hrvatske. Ostale bankarske institucije su stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge i investicijski fondovi. Nebankarske financijske institucije su financijske institucije koje nisu klasificirane kao banke ili kao ostale bankarske institucije (npr. društva za osiguranje, mirovinski fondovi).

Središnja država obuhvaća podsektor Republika Hrvatska i podsektor republički fondovi. Do prosinca 2003. podsektor Republika Hrvatska obuhvaćao je organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste i Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, a podsektor

republički fondovi obuhvaća Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski fond za privatizaciju, Hrvatske vode i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Od siječnja 2004. Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste te Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka reklasificirani su iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi.

Ostali domaći sektori su: organi lokalne države, državna i ostala trgovačka društva te stanovništvo, uključujući obrtnike i neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu. Podsektor ostala trgovačka društva obuhvaća i banke u stečaju. U pojedinim tablicama ostali domaći sektori dijele se u sljedeće podsektore: lokalna država, koja obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva, koja obuhvaćaju državna i ostala trgovačka društva, te stanovništvo, koje uključuje i obrtnike i neprofitne institucije.

Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

Svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, pri čemu se devizne pozicije iskazuju u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja.

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta					
								Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
1996.	prosinac	8.770,4	11.368,9	11.494,9	36.701,1	24.960,4	33.831,2	11,35	7,83	7,67	4,88	-5,41	-11,61
1997.	prosinac	10.346,1	13.731,4	13.848,8	50.742,0	33.829,0	48.863,4	7,86	3,93	3,85	2,16	4,98	4,96
1998.	prosinac	9.954,2	13.531,4	13.615,2	57.340,3	44.626,8	59.792,0	7,24	6,92	6,59	2,51	3,73	0,25
1999.	prosinac ^a	10.310,0	13.858,9	13.965,7	56.659,3	40.003,8	55.875,8	4,53	5,46	5,48	2,28	0,35	-4,58
2000.	prosinac	11.717,3	18.030,3	18.256,4	73.061,1	44.043,9	60.883,8	7,32	10,04	9,89	3,66	10,46	2,66
2001.	prosinac	17.803,2	23.703,5	23.936,5	106.071,4	57.410,0	74.964,5	8,01	13,00	11,96	11,65	3,40	1,16
2002.	prosinac	23.027,9	30.869,8	31.876,7	116.141,8	83.324,4	97.463,7	10,72	6,11	6,79	1,65	7,92	2,15
2003.	prosinac	30.586,2	33.888,7	34.630,9	128.893,1	96.121,7	111.661,4	8,90	1,78	1,93	0,14	3,11	0,66
2004.	prosinac	33.924,4	34.562,1	35.186,5	139.947,7	108.205,1	127.308,6	8,69	2,86	2,68	0,23	2,15	1,99
2005.	prosinac	40.390,8	38.817,1	39.855,4	154.647,0	131.343,2	149.168,3	9,38	4,34	3,87	-0,02	1,84	1,94
2006.	prosinac	46.331,2	48.521,0	49.141,7	182.458,6	154.844,1	183.379,5	3,17	4,75	4,07	1,57	3,38	2,99
2007.	prosinac	51.923,9	57.878,3	58.663,4	215.822,1	166.375,5	210.828,4	3,73	6,71	6,62	3,95	3,54	2,65
2008.	prosinac	49.743,0	55.222,3	56.044,6	225.018,5	183.279,1	232.982,1	-9,89	8,17	8,49	3,17	5,68	1,96
2009.	svibanj	53.900,4	47.447,0	47.941,0	218.112,8	193.128,0	232.234,6	1,55	2,21	2,27	-0,31	0,59	-0,90
	lipanj	55.100,6	47.698,9	48.149,7	218.416,2	188.300,5	230.767,0	2,23	0,53	0,44	0,14	-2,50	-0,63
	srpanj	55.147,1	47.664,7	48.169,2	221.354,8	189.639,5	231.193,3	0,08	-0,07	0,04	1,35	0,71	0,18
	kolovoz	55.346,9	47.815,0	48.297,2	224.444,3	186.660,7	230.228,9	0,36	0,32	0,27	1,40	-1,57	-0,42
	rujan	52.791,1	45.559,4	46.011,5	224.086,6	184.717,4	228.759,2	-4,62	-4,72	-4,73	-0,16	-1,04	-0,64
	listopad	54.446,1	44.657,2	45.158,6	221.147,8	183.289,0	227.891,2	3,13	-1,98	-1,85	-1,31	-0,77	-0,38
	studen	53.699,8	45.748,0	46.255,6	223.600,6	179.711,1	231.436,6	-1,37	2,44	2,43	1,11	-1,95	1,56
	prosinac	56.141,9	47.181,7	47.760,5	223.094,6	178.083,2	231.661,9	4,55	3,13	3,25	-0,23	-0,91	0,10
2010.	siječanj	57.770,5	48.084,2	48.541,3	223.486,8	181.640,3	233.047,7	2,90	1,91	1,63	0,18	2,00	0,60
	veljača	57.234,3	48.701,2	49.190,9	223.347,0	184.078,9	232.731,5	-0,93	1,28	1,34	-0,06	1,34	-0,14
	ožujak	54.694,4	47.726,2	48.329,4	222.043,1	184.290,7	233.913,8	-4,44	-2,00	-1,75	-0,58	0,12	0,51
	travanj	54.076,0	48.982,2	49.554,8	222.055,0	184.328,8	234.764,5	-1,13	2,63	2,54	0,01	0,02	0,36

^a Plasmani su jednokratno smanjeni u iznosu od 2.759,4 milijuna kuna.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati • U tablici se iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta. U rujnu 1999. godine provedena je revizija svih monetarnih agregata. U starijim publikacijama HNB-a podaci o potraživanjima i obvezama štedionica nisu obuhvaćeni u izračunu monetarnih agregata.

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena pozicija u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan banaka, depozite ostalih bankarskih institucija i ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod banaka. Novčana masa M1a obuhvaća gotov novac izvan banaka i depozitni novac kod banaka uvećan za depozitni novac središnje države kod banaka.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1,

štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih institucija (Tablica B1)).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Plasmani su potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

U svibnju 1999. godine pokrenut je stečajni postupak nad nekoliko banaka, koje su zbog toga isključene iz monetarne statistike. Prema podacima za travanj 1999. udio tih banaka u monetarnom agregatu M1 iznosio je 259,3 mil. kuna, a u monetarnom agregatu M4 iznosio je 4.035,8 mil. kuna. Podaci za lipanj 1999. godine bit će usporedivi s podacima za srpanj 1999. godine ako se stavka Plasmani banaka poveća za iznos od 3.513,5 mil. kuna.

B. Monetarne institucije

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
AKTIVA										
1. Inozemna aktiva (neto)	31.742,6	23.303,8	27.614,5	49.446,5	41.739,4	45.011,4	41.846,6	39.268,1	37.752,4	37.726,2
2. Plasmani	141.278,1	168.427,7	200.328,9	226.076,1	254.569,8	253.523,6	258.672,7	261.468,2	262.293,5	262.542,2
2.1. Potraživanja od središnje države (neto)	13.969,6	19.259,4	16.949,4	15.247,7	21.587,7	21.861,7	25.625,0	28.736,7	28.379,8	27.777,7
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	125.790,7	147.414,3	181.031,9	207.398,7	231.472,7	229.870,2	231.076,3	230.602,7	231.979,9	232.453,6
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	624,0	592,2	1.029,5	1.640,0	441,9	681,7	844,2	934,7	733,1	1.062,7
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	893,9	1.161,8	1.318,1	1.789,7	1.067,4	1.109,9	1.127,3	1.194,2	1.200,8	1.248,2
Ukupno (1+2)	173.020,7	191.731,5	227.943,3	275.522,6	296.309,2	298.534,9	300.519,3	300.736,3	300.045,9	300.268,4
PASIVA										
1. Novčana masa	34.562,1	38.817,1	48.521,0	57.878,3	55.222,3	47.181,7	48.084,2	48.701,2	47.726,2	48.982,2
2. Štedni i oročeni depoziti	22.479,2	27.992,1	44.836,8	53.644,9	50.070,3	39.139,4	37.566,6	36.290,8	35.504,6	35.143,5
3. Devizni depoziti	81.742,9	86.760,8	88.256,7	103.090,1	117.194,8	135.410,6	136.377,7	136.988,6	137.324,5	136.478,0
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	1.163,5	1.077,0	844,1	1.208,8	2.531,1	1.362,8	1.458,3	1.366,3	1.487,7	1.451,3
5. Ograničeni i blokirani depoziti	2.067,0	2.092,3	2.504,5	2.280,9	3.094,2	2.598,3	2.585,2	2.659,7	2.451,4	2.477,0
6. Ostalo (neto)	31.006,1	34.992,2	42.980,2	57.419,6	68.196,5	72.842,0	74.447,3	74.729,6	75.551,5	75.736,4
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	173.020,7	191.731,5	227.943,3	275.522,6	296.309,2	298.534,9	300.519,3	300.736,3	300.045,9	300.268,4

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija • Bilanca monetarnih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i banaka i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i banaka.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance banaka, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i kod banaka.

Novčana masa zbroj je gotovog novca izvan banaka, depozita

ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke, depozita ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod banaka (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance banaka, Tablica D1.).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance banaka, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite banaka kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance banaka. Ostalo (neto) su neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene pozicije aktive.

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj banaka	Banke klasificirane po veličini bilančne aktive						Ukupan broj štedionica	Štedionice klasificirane po veličini bilančne aktive		
			Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do manje od 2 mlrd. kn	Od 2 do manje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn		Manje od 10 mil. kn	Od 10 do manje od 100 mil. kn	100 i više mil. kn
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1996.	prosinac	57	10	26	6	9	4	2	22	10	11	1
1997.	prosinac	60	4	28	9	8	9	2	33	12	18	3
1998.	prosinac	60	3	26	8	11	10	2	33	4	25	4
1999.	prosinac	53	4	23	7	7	10	2	30	5	21	4
2000.	prosinac	45	3	15	9	6	10	2	29	5	19	5
2001.	prosinac	44	3	13	7	7	10	4	21	4	12	5
2002.	prosinac	46	4	13	7	9	8	5	10	3	5	2
2003.	prosinac	42	2	13	8	5	8	6	7	3	2	2
2004.	prosinac	39	1	12	9	6	5	6	6	3	3	-
2005.	prosinac	36	1	10	6	8	5	6	3	2	1	-
2006.	prosinac	35	2	6	5	10	4	8	3	2	1	-
2007.	prosinac	35	2	5	2	12	5	9	2	1	1	-
2008.	prosinac	36	2	7	1	11	6	9	2	1	1	-
2009.	svibanj	36	3	6	2	10	7	8	2	1	1	-
	lipanj	36	3	6	2	10	7	8	2	1	1	-
	srpanj	36	3	6	2	10	7	8	2	1	1	-
	kolovoz	36	3	6	2	10	7	8	2	1	1	-
	rujan	36	3	6	2	10	7	8	2	1	1	-
	listopad	36	3	6	2	10	7	8	2	1	1	-
	studen	36	3	5	3	10	7	8	2	1	1	-
	prosinac	36	3	5	3	10	7	8	2	1	1	-
2010.	siječanj	36	3	5	2	11	7	8	2	1	1	-
	veljača	36	3	5	2	11	7	8	2	1	1	-
	ožujak	36	3	5	2	11	7	8	2	1	1	-
	travanj	36	3	5	2	11	7	8	2	1	1	-

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive • U tablici se iskazuje ukupan broj banaka i štedionica u prijelaznom razdoblju, koje mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj

bilanci banaka. Monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji, a do veljače 2005. godine i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije.

PU tablici se također iskazuje klasifikacija banaka i štedionica prema veličini bilančne aktive.

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Kapitalski računi	5.096,5	5.357,4	5.408,8	6.664,5	9.562,4	11.151,3	11.710,7	11.760,2	11.749,0	11.585,3
7. Ostalo (neto)	-210,8	-498,2	-515,8	-665,6	-707,1	-735,9	-737,5	-737,9	-736,9	-736,2
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	49.868,5	59.153,0	68.064,6	72.425,1	66.885,8	75.828,3	76.032,8	73.315,6	72.669,5	72.594,5

^a Od prosinca 2002. računi SDA kod HNB-a za bruto i neto namire kupovine vrijednosnih papira reklasificirani su iz sektora središnja država u ostale domaće sektore.

^b Od listopada 2001. do svibnja 2003. Obveze prema stranim bankama obuhvaćaju i obveze na osnovi blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kod nerezidenata.

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke • U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvnu poziciju kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročene depozite kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmane u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države su krediti i dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od travnja 2001. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se u okviru te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa, te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama. Do travnja 2001. godine u kunske kredite državnim proračunu bili su svrstavani kratkoročni krediti odobreni za premošćivanje neusklađenosti između pritjecanja prihoda i izvršavanja rashoda državnog proračuna, dugoročni krediti odobreni na osnovi posebnih uredbi Vlade Republike Hrvatske i dospjela potraživanja od državnog proračuna, dok je stavka Devizni kredit državnim proračunu bila protustavka obvezi prema Međunarodnome monetarnom fondu nastaloj na osnovi sukcesije članstva u toj instituciji.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora su krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora, uključujući banke u stečajju.

Potraživanja od banaka su krediti bankama i dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka. Krediti bankama su lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti bankama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. godine zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999. godine, također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti su: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti banaka odobravani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti Hrvatske narodne banke kod banaka. Od travnja 2005. godine obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namiru (do polovine 1994.) te neurednosti banaka pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Od svibnja 1999. potraživanja od ostalih domaćih sektora uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenim od banaka nad kojima je pokrenut stečajni postupak. Pri reklasifikaciji štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama

Potraživanja od banaka i Potraživanja od ostalih bankarskih institucija.

Primarni novac čine gotov novac izvan banaka, novčana sredstva u blagajnama banaka, depoziti banaka kod Hrvatske narodne banke, depoziti ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke. Depozite banaka čine novčana sredstva na računima za namiru banaka, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te preko-noćni depoziti banaka. Depoziti ostalih bankarskih institucija su do rujna 2003. godine novčana sredstva na računima za namiru stambenih štedionica. Depoziti ostalih domaćih sektora su novčana sredstva na žiroračunima ostalih domaćih sektora, koji se na temelju zakona i drugih pravnih propisa uključuju u depozit kod Hrvatske narodne banke.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuće obračunate kamate, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava banke izdvajaju deviznu obveznu pričuvu na posebne račune HNB-a, a od kolovoza 2004. do listopada 2008. godine i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti su kunska sredstva izdvojena po nalogu suda ili na temelju propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečajju. Blokirani devizni depoziti su sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama.

Depoziti središnje države su depozitni novac i devizni računi Republike Hrvatske i republičkih fondova kod Hrvatske narodne banke te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i rashoda.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjani za neraspoređene račune aktive Bilance Hrvatske narodne banke.

Radi reklasifikacije štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Gotov novac izvan banaka, Blagajne banaka, Depoziti banaka i Depoziti ostalih bankarskih institucija.

D. Banke

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
AKTIVA										
1. Pričuve banaka kod središnje banke	33.718,2	41.775,2	48.384,7	50.178,9	40.705,6	45.902,1	48.086,9	47.082,8	44.631,9	43.661,3
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	22.962,9	28.283,1	31.814,1	35.929,1	32.700,5	40.860,4	42.995,9	42.435,7	39.921,3	38.938,0
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	10.755,3	13.492,1	16.570,6	14.249,8	8.005,1	5.041,7	5.091,0	4.647,1	4.710,7	4.723,3
2. Inozemna aktiva	43.551,0	35.572,5	39.621,2	46.438,5	50.246,6	49.577,0	42.798,2	42.358,5	44.828,0	42.875,8
3. Potraživanja od središnje države	21.051,3	28.877,2	27.936,8	28.971,5	37.801,1	44.249,5	44.532,5	46.063,5	47.952,1	48.266,0
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	125.707,9	147.340,9	180.967,8	207.330,7	231.408,6	229.866,1	231.072,1	230.598,6	231.975,9	232.449,6
4.1. Potraživanja od lokalne države	1.787,9	1.767,2	1.892,0	2.140,8	2.077,4	2.074,2	2.100,2	2.123,7	2.123,4	2.221,1
4.2. Potraživanja od trgovačkih društava	58.643,3	67.017,9	83.386,5	92.265,1	102.779,8	104.898,1	105.968,8	106.176,0	107.129,1	107.786,6
4.3. Potraživanja od stanovništva	65.276,7	78.555,7	95.689,3	112.924,9	126.551,4	122.893,7	123.003,1	122.298,9	122.723,4	122.441,9
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	624,0	592,2	1.029,5	1.640,0	441,9	681,7	844,2	934,7	733,1	1.062,7
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	893,9	1.161,8	1.318,1	1.789,7	1.067,4	1.109,9	1.127,3	1.194,2	1.200,8	1.248,2
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	225.546,2	255.319,8	299.258,1	336.349,4	361.671,2	371.386,3	368.461,3	368.232,3	371.321,8	369.563,7
PASIVA										
1. Depozitni novac	23.591,3	26.653,3	33.911,7	41.870,8	38.171,2	31.899,6	33.305,9	33.899,0	32.951,0	33.843,2
2. Štedni i oročeni depoziti	22.479,2	27.992,1	44.836,8	53.644,9	50.070,3	39.139,4	37.566,6	36.290,8	35.504,6	35.143,5
3. Devizni depoziti	81.742,9	86.760,8	88.256,7	103.090,1	117.194,8	135.410,6	136.377,7	136.988,6	137.324,5	136.478,0
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	1.163,5	1.077,0	844,1	1.208,8	2.531,1	1.362,8	1.458,3	1.366,3	1.487,7	1.451,3
5. Inozemna pasiva	61.163,7	67.112,3	76.076,0	65.152,6	75.296,1	80.365,3	76.956,0	76.380,2	79.719,4	77.718,2
6. Depoziti središnje države	6.821,8	9.287,0	10.800,4	13.525,8	16.007,5	18.219,3	16.774,8	16.978,2	17.384,2	17.609,3
7. Krediti primljeni od središnje banke	408,9	4.215,6	3.911,4	4.178,3	14,0	13,5	13,5	13,3	13,2	13,1
8. Ograničeni i blokirani depoziti	2.054,6	2.036,4	2.447,6	2.252,3	3.038,4	2.548,4	2.530,7	2.604,9	2.395,6	2.418,6
9. Kapitalski računi	28.666,4	32.665,7	40.805,1	53.178,9	60.317,4	66.306,4	66.809,4	67.193,1	67.930,5	67.929,5
10. Ostalo (neto)	-2.546,3	-2.480,4	-2.631,7	-1.753,2	-969,7	-3.879,1	-3.331,7	-3.482,1	-3.389,0	-3.041,2
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	225.546,2	255.319,8	299.258,1	336.349,4	361.671,2	371.386,3	368.461,3	368.232,3	371.321,8	369.563,7

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka • U konsolidiranu bilancu banaka uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama banaka. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između banaka.

Pričuve banaka kod središnje banke su kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva banaka u blagajnama i kunska novčana sredstva banaka na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države su sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite.

Stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju

obveze banaka prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na žiroračunima i tekućim računima te obveze banaka po izdanim kuskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslane na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti su kunske štedni depoziti po viđenju te kunske oročeni depoziti i kunske depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, devizni oročeni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze banaka po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: žiroračune i tekuće račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države su svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) banaka prema središnjoj državi.

Kreditni primljeni od središnje banke su krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod banaka, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske

pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vrijednosti i posebne rezerve za identificirane gubitke po skupnoj osnovi.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjene neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost izvedenih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12 • Ovaj skup tablica (osim Tablice D5) razrađeni je prikaz odgovarajućih pozicija aktive i pasive Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
1. Devizna inozemna aktiva	43.428,1	35.457,9	39.454,5	45.837,2	49.705,1	49.230,3	42.429,9	42.025,6	44.511,3	42.561,7
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	35.911,0	27.228,5	30.404,1	37.824,9	38.038,3	34.186,6	29.040,1	29.518,6	30.564,2	29.731,5
Efektivni strani novac	1.190,0	1.136,1	1.232,1	1.245,5	1.973,2	1.772,6	1.525,0	1.397,6	1.599,7	1.634,7
Tekući računi	906,2	860,2	870,1	1.305,2	2.109,8	1.338,7	1.219,4	1.344,0	1.368,0	1.358,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	30.943,7	20.874,6	23.509,4	31.726,1	31.444,5	29.254,5	24.447,6	24.791,1	25.651,5	24.995,6
Vrijednosni papiri	2.674,1	4.197,0	4.441,5	3.210,4	2.307,1	1.629,0	1.664,5	1.800,7	1.720,6	1.593,2
Kreditni	189,0	152,9	339,2	195,9	166,3	117,6	121,1	122,5	188,5	113,0
Dionice stranih banaka	8,1	7,8	11,8	141,9	37,4	74,2	62,6	62,8	35,9	36,3
1.2. Potraživanja od stranaca	7.517,1	8.229,4	9.050,4	8.012,3	11.666,8	15.043,7	13.389,8	12.507,0	13.947,1	12.830,2
Potraživanja od stranih država	7.066,6	7.735,7	8.217,0	6.696,1	9.976,8	13.477,2	11.836,4	10.959,3	12.361,2	11.198,5
Potraživanja od stranih osoba	450,2	493,1	798,1	1.295,2	1.613,5	1.534,5	1.536,6	1.529,2	1.564,0	1.605,8
Vrijednosni papiri	77,4	68,0	141,5	180,9	235,1	205,4	202,9	200,3	230,0	235,6
Kreditni	372,8	425,2	656,6	1.114,3	1.378,4	1.329,1	1.333,7	1.328,9	1.334,0	1.370,2
Dionice stranih osoba	0,3	0,5	35,3	20,9	76,5	32,0	16,8	18,4	21,9	25,8
2. Kunska inozemna aktiva	122,9	114,6	166,7	601,3	541,5	346,7	368,4	332,9	316,7	314,1
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	77,8	71,3	96,9	408,1	144,1	86,3	108,5	88,6	83,5	78,1
2.2. Potraživanja od stranaca	45,1	43,4	69,8	193,3	397,4	260,3	259,9	244,4	233,3	236,0
U tome: Kreditni	44,3	42,6	69,2	192,7	396,8	260,0	259,6	244,1	233,0	235,7
Ukupno (1+2)	43.551,0	35.572,5	39.621,2	46.438,5	50.246,6	49.577,0	42.798,2	42.358,5	44.828,0	42.875,8

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka • U tablici se iskazuju potraživanja banaka od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu aktivu i kunsku inozemnu aktivu. I u sklopu devizne i u sklopu kunske

inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih banaka i potraživanja od stranaca (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
1. Kunska potraživanja	16.270,2	20.532,7	22.703,0	24.081,8	24.901,6	24.461,9	24.758,0	25.652,3	27.442,5	27.351,3
1.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	14.465,6	17.352,6	18.361,2	19.057,3	19.899,5	19.230,6	19.545,9	20.500,5	20.409,9	20.406,5
Vrijednosni papiri	11.779,1	16.037,7	14.546,7	16.099,8	16.969,0	16.305,4	16.283,9	17.453,2	17.456,7	17.063,5
U tome: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	532,0	20,6	8,3	6,4	6,1	5,2	5,1	5,4	5,2	5,8
Krediti	2.686,5	1.314,9	3.814,5	2.957,5	2.930,4	2.925,1	3.262,0	3.047,3	2.953,3	3.343,0
1.2. Potraživanja od republičkih fondova	1.804,6	3.180,1	4.341,9	5.024,5	5.002,1	5.231,3	5.212,1	5.151,8	7.032,6	6.944,8
Vrijednosni papiri	621,1	–	–	–	6,1	–	–	–	–	–
Krediti	1.183,5	3.180,1	4.341,9	5.024,5	4.996,1	5.231,3	5.212,1	5.151,8	7.032,6	6.944,8
2. Devizna potraživanja	4.781,1	8.344,5	5.233,8	4.889,7	12.899,5	19.787,7	19.774,6	20.411,2	20.509,6	20.914,7
2.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	3.548,4	7.241,0	4.624,4	4.388,6	9.843,6	14.793,1	14.804,0	14.684,8	14.650,5	14.841,3
Vrijednosni papiri	1.117,0	1.248,1	429,0	268,4	300,7	234,7	232,6	208,4	196,3	194,5
Krediti	2.431,3	5.992,8	4.195,4	4.120,1	9.542,9	14.558,4	14.571,4	14.476,4	14.454,1	14.646,7
2.2. Potraživanja od republičkih fondova	1.232,8	1.103,5	609,4	501,2	3.055,9	4.994,6	4.970,6	5.726,4	5.859,1	6.073,5
Vrijednosni papiri	163,1	144,2	109,2	82,1	50,9	52,0	40,1	96,4	96,7	96,7
Krediti	1.069,7	959,3	500,2	419,1	3.005,1	4.942,6	4.930,5	5.629,9	5.762,4	5.976,8
Ukupno (1+2)	21.051,3	28.877,2	27.936,8	28.971,5	37.801,1	44.249,5	44.532,5	46.063,5	47.952,1	48.266,0

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od središnje države. U kuskim potraživanjima od Republike Hrvatske

stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.*	IV.
1. Kunska potraživanja	114.635,7	133.603,5	166.755,1	194.476,7	216.530,8	211.273,4	211.910,8	211.394,9	212.404,8	212.855,4
1.1. Instrumenti tržišta novca	2.510,0	2.329,9	1.980,7	2.147,4	2.674,5	2.040,2	1.980,9	1.984,3	1.956,6	1.970,7
1.2. Obveznice	559,8	361,6	1.088,8	1.366,0	1.341,4	1.691,0	1.720,4	1.724,8	1.741,2	1.738,7
1.3. Krediti	109.523,9	128.882,3	161.694,2	188.462,5	210.424,0	205.279,3	205.933,2	205.407,8	206.439,3	206.849,6
1.4. Dionice	2.042,0	2.029,6	1.991,4	2.500,8	2.090,8	2.262,9	2.276,4	2.278,1	2.267,7	2.296,3
2. Devizna potraživanja	11.072,2	13.737,4	14.212,8	12.854,0	14.877,8	18.592,7	19.161,3	19.203,7	19.571,1	19.594,2
2.1. Vrijednosni papiri	213,5	307,6	221,1	249,2	109,3	441,1	403,2	355,1	228,1	168,2
2.2. Krediti	10.858,6	13.429,8	13.991,6	12.604,9	14.768,5	18.151,7	18.758,1	18.848,6	19.343,0	19.426,0
Ukupno (1+2)	125.707,9	147.340,9	180.967,8	207.330,7	231.408,6	229.866,1	231.072,1	230.598,6	231.975,9	232.449,6

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim

instrumentima: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004. godine), krediti (uključujući akceptne kredite i kupljena potraživanja) i dionice.

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.*	IV.
KUNSKI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	3.870,0	4.495,0	8.156,4	7.982,0	7.926,5	8.156,4	8.474,1	8.199,2	9.985,9	10.287,8
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	2.686,5	1.314,9	3.814,5	2.957,5	2.930,4	2.925,1	3.262,0	3.047,3	2.953,3	3.343,0
1.2. Krediti republičkim fondovima	1.183,5	3.180,1	4.341,9	5.024,5	4.996,1	5.231,3	5.212,1	5.151,8	7.032,6	6.944,8
2. Krediti lokalnoj državi	1.701,9	1.613,9	1.720,3	1.867,5	1.786,9	1.795,4	1.828,1	1.851,3	1.862,0	1.962,6
3. Krediti trgovačkim društvima	42.844,7	49.105,9	64.666,3	74.001,7	82.431,7	80.913,1	81.431,5	81.582,8	82.172,7	82.760,0
4. Krediti stanovništvu	64.977,2	78.162,4	95.307,6	112.593,3	126.205,3	122.570,8	122.673,5	121.973,7	122.404,6	122.127,1
U tome: Stambeni krediti	21.397,9	27.571,1	36.927,3	45.218,6	52.305,5	52.949,4	53.321,3	53.110,1	53.596,5	53.489,1
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	154,5	46,5	304,4	213,6	36,1	236,5	137,9	168,9	196,2	245,7
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	558,0	591,8	854,4	947,6	741,4	689,0	741,0	837,4	825,9	839,9
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	114.106,4	134.015,6	171.009,4	197.605,7	219.128,0	214.361,3	215.286,1	214.613,3	217.447,3	218.223,1
DEVIZNI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	3.501,0	6.952,1	4.695,6	4.539,2	12.548,0	19.501,0	19.501,9	20.106,4	20.216,5	20.623,5
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	2.431,3	5.992,8	4.195,4	4.120,1	9.542,9	14.558,4	14.571,4	14.476,4	14.454,1	14.646,7
1.2. Krediti republičkim fondovima	1.069,7	959,3	500,2	419,1	3.005,1	4.942,6	4.930,5	5.629,9	5.762,4	5.976,8
2. Krediti lokalnoj državi	31,9	63,0	11,3	8,7	5,5	3,0	1,7	1,7	1,7	1,7
3. Krediti trgovačkim društvima	10.527,3	12.973,5	13.598,5	12.264,5	14.416,8	17.825,7	18.426,8	18.521,7	19.022,5	19.109,5
4. Krediti stanovništvu	299,5	393,3	381,8	331,6	346,1	323,0	329,6	325,2	318,8	314,8
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	52,9	19,9	68,1	74,0	1,2	31,0	14,2	13,8	10,7	12,0
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	255,3	512,3	360,5	668,0	143,5	269,4	232,0	204,5	223,3	259,2
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	14.667,8	20.914,1	19.115,9	17.886,0	27.461,1	37.953,0	38.506,2	39.173,2	39.793,6	40.320,7
UKUPNO (A+B)	128.774,2	154.929,7	190.125,3	215.491,7	246.589,1	252.314,3	253.792,3	253.786,5	257.240,9	258.543,8

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuju podaci o kuskim i deviznim kreditima banaka domaćim sektorima, pri čemu krediti

obuhvaćaju i akceptne kredite, financijski najam (leasing), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstva i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. godine i faktoring i forfaiting.

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
1. Lokalna država	2.020,7	1.688,7	1.803,8	2.689,4	2.441,1	1.377,7	1.264,1	1.110,0	1.063,6	1.113,2
2. Trgovačka društva	12.036,9	13.344,2	16.668,6	19.599,3	16.896,1	14.893,1	16.442,4	16.385,6	16.180,1	16.811,1
3. Stanovništvo	8.773,0	10.728,3	14.257,8	17.896,7	17.620,1	14.218,6	14.108,7	14.249,3	14.260,3	14.359,7
4. Ostale bankarske institucije	245,4	322,1	485,1	481,1	293,6	517,1	435,7	1.127,7	443,6	580,9
5. Nebankarske financijske institucije	517,5	571,3	697,6	1.205,2	921,1	893,4	1.055,2	1.026,7	1.003,7	978,6
6. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	-2,2	-1,3	-1,2	-0,9	-0,7	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	23.591,3	26.653,3	33.911,7	41.870,8	38.171,2	31.899,6	33.305,9	33.899,0	32.951,0	33.843,2

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka • U tablici se iskazuje depozitni novac kod banaka, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na žiroračunima i tekućim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih

institucija i nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslane na naplatu). Obveze banaka po izdanim kuskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor stanovništvo.

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
1. Štedni depoziti	2.233,9	2.493,6	2.905,6	3.086,1	2.770,3	2.523,1	2.528,5	2.549,6	2.490,9	2.454,5
1.1. Lokalna država	4,6	2,7	2,8	2,5	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
1.2. Trgovačka društva	38,8	101,6	110,3	154,7	108,8	203,7	253,9	279,1	226,4	206,0
1.3. Stanovništvo	2.190,5	2.388,3	2.792,4	2.929,0	2.657,7	2.268,9	2.260,8	2.259,5	2.247,6	2.235,1
1.4. Ostale bankarske institucije	–	–	–	–	–	5,0	5,0	5,0	8,5	3,5
1.5. Nebankarske financijske institucije	0,0	1,0	0,0	–	3,7	45,5	8,7	6,0	8,2	9,8
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	20.245,4	25.498,4	41.931,3	50.558,8	47.300,1	36.616,3	35.038,1	33.741,2	33.013,8	32.689,0
2.1. Lokalna država	550,8	508,7	491,8	549,5	726,0	498,8	813,3	862,2	850,4	875,2
2.2. Trgovačka društva	8.698,5	8.222,5	14.715,4	18.414,8	16.268,0	11.559,0	9.057,6	8.285,6	9.328,5	8.842,6
2.3. Stanovništvo	9.321,4	13.254,9	20.755,0	20.479,1	22.721,6	16.910,7	17.193,8	17.311,2	17.199,9	17.190,3
2.4. Ostale bankarske institucije	215,9	931,9	2.697,9	6.386,5	2.563,4	3.039,8	3.409,9	3.151,6	2.266,0	2.372,9
2.5. Nebankarske financijske institucije	1.458,8	2.580,4	3.271,3	4.728,9	5.021,1	4.608,1	4.563,5	4.130,6	3.369,0	3.408,0
Ukupno (1+2)	22.479,2	27.992,1	44.836,8	53.644,9	50.070,3	39.139,4	37.566,6	36.290,8	35.504,6	35.143,5

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka • U tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih

sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija kod banaka.

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
1. Štedni depoziti	22.144,6	22.641,0	22.698,6	22.845,0	21.262,2	20.781,0	20.660,7	21.280,4	20.942,3	20.802,5
1.1. Lokalna država	15,6	11,9	30,8	27,5	22,1	25,5	10,0	8,9	13,1	10,9
1.2. Trgovačka društva	4.273,2	4.408,3	4.589,7	5.543,6	5.132,0	5.053,6	4.758,6	5.240,1	5.299,6	5.125,5
1.3. Stanovništvo	17.708,9	17.933,6	17.609,9	16.720,8	15.682,8	15.148,7	15.316,9	15.394,3	15.086,5	15.093,8
1.4. Ostale bankarske institucije	15,4	116,0	276,7	251,7	121,4	150,4	159,7	143,7	170,9	165,8
1.5. Nebankarske financijske institucije	131,6	171,3	191,4	301,5	303,9	402,9	415,5	493,4	372,2	406,6
2. Oročeni depoziti	59.598,3	64.119,7	65.558,1	80.245,1	95.932,6	114.629,6	115.717,0	115.708,2	116.382,2	115.675,4
2.1. Lokalna država	0,3	3,2	1,9	2,1	2,3	2,5	6,2	6,2	6,3	9,3
2.2. Trgovačka društva	8.518,6	8.154,2	7.086,2	10.391,9	11.215,5	13.516,9	13.250,9	12.867,2	13.117,6	12.471,5
2.3. Stanovništvo	50.636,0	55.036,1	57.210,8	66.465,7	80.419,6	95.598,0	96.524,5	96.448,2	97.008,2	97.197,3
2.4. Ostale bankarske institucije	20,7	242,0	366,2	1.038,6	808,2	663,0	649,2	613,4	659,6	642,5
2.5. Nebankarske financijske institucije	422,7	684,2	892,9	2.346,8	3.487,0	4.849,1	5.286,2	5.773,1	5.590,5	5.354,9
Ukupno (1+2)	81.742,9	86.760,8	88.256,7	103.090,1	117.194,8	135.410,6	136.377,7	136.988,6	137.324,5	136.478,0

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka • U tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija

kod banaka. Devizni štedni depoziti su svi devizni depoziti po viđenju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a devizni oročeni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	–	–	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	–	–	–
2. Obveznice (neto)	170,5	164,9	340,9	632,0	609,5	765,3	766,0	777,1	988,8	988,1
3. Primljeni krediti	993,0	912,1	502,5	576,0	1.920,8	596,7	691,6	589,2	499,0	463,2
3.1. Lokalna država	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Trgovačka društva	40,3	40,8	0,0	152,9	3,5	4,6	4,5	4,2	4,0	2,9
3.3. Ostale bankarske institucije	842,8	828,1	492,8	266,4	1.719,2	551,8	669,4	574,6	495,0	460,3
3.4. Nebankarske financijske institucije	109,9	43,2	9,6	156,6	198,0	40,4	17,7	10,4	–	–
Ukupno (1+2+3)	1.163,5	1.077,0	844,1	1.208,8	2.531,1	1.362,8	1.458,3	1.366,3	1.487,7	1.451,3

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca • U tablici se iskazuju neto obveze banaka na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Instrumenti tržišta novca (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira.

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica, te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
1. Devizna inozemna pasiva	54.536,7	52.073,3	55.114,3	48.461,3	54.726,8	60.046,7	57.947,6	57.425,1	60.080,9	57.955,8
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	48.967,5	45.747,7	48.561,3	41.483,1	47.878,5	51.702,3	49.471,9	48.567,9	50.992,2	48.962,8
Tekući računi	127,6	156,3	195,0	258,8	176,6	221,0	248,5	272,3	271,2	372,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	16.056,8	12.523,1	12.174,1	10.562,9	14.016,4	21.945,8	20.476,7	19.995,6	20.669,6	19.983,9
Kredit	29.369,5	29.775,6	32.903,9	27.373,0	30.408,3	29.535,4	28.746,6	28.300,0	30.051,5	28.606,7
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	2.399,4	1.167,4	820,7	405,9	1.585,1	2.000,7	2.007,6	1.996,7	2.001,4	1.997,2
Obveznice	3.413,6	3.292,6	3.288,3	3.288,4	3.277,1	–	–	–	–	–
1.2. Obveze prema strancima	5.569,2	6.325,6	6.553,0	6.978,2	6.848,4	8.344,4	8.475,7	8.857,2	9.088,6	8.993,0
Štedni i oročeni depoziti	5.002,2	5.846,3	6.192,4	6.729,9	6.719,0	8.336,3	8.467,6	8.838,2	9.070,2	8.975,2
Depoziti po viđenju	1.052,5	1.172,9	1.635,8	1.537,2	1.374,5	1.267,8	1.265,6	1.292,3	1.410,2	1.338,2
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	3.949,6	4.673,4	4.556,7	5.192,7	5.344,6	7.068,6	7.202,0	7.545,9	7.660,0	7.637,0
Kredit	567,1	479,3	360,5	248,3	129,3	8,0	8,1	18,9	18,4	17,9
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	0,2	–	–	–	–	–	–	10,9	10,9	10,9
2. Kunska inozemna pasiva	6.627,0	15.039,1	20.961,8	16.691,3	20.569,2	20.318,6	19.008,4	18.955,1	19.638,5	19.762,4
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	6.103,9	14.099,6	20.087,0	16.093,8	20.061,0	19.943,0	18.619,5	18.570,2	19.270,1	19.387,3
Depozitni novac	145,1	179,6	1.438,1	519,0	898,1	359,1	497,6	569,6	273,7	341,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	2.846,9	6.979,5	11.198,8	11.423,7	15.014,2	14.654,3	13.180,7	13.062,1	12.952,7	13.016,5
Kredit	3.111,9	6.940,5	7.450,2	4.151,2	4.148,8	4.929,6	4.941,2	4.938,5	6.043,7	6.029,8
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	–	405,7	404,0	0,4	–	749,2	760,7	758,1	773,8	770,8
2.2. Obveze prema strancima	523,1	939,5	874,8	597,5	508,2	375,7	388,9	384,9	368,4	375,1
Depozitni novac	95,9	180,3	170,1	253,2	257,0	222,8	236,5	235,1	220,9	238,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	419,2	755,2	703,3	340,6	245,7	144,4	143,9	141,3	139,0	128,1
Kredit	8,0	4,0	1,4	3,7	5,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	8,0	4,0	1,4	3,7	5,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Ukupno (1+2)	61.163,7	67.112,3	76.076,0	65.152,6	75.296,1	80.365,3	76.956,0	76.380,2	79.719,4	77.718,2

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka • U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze banaka prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu pasivu i kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim bankama i obveze prema strancima (ukupno i po financijskim instrumentima). Stavke Krediti obuhvaćaju i izdane podređene i hibridne instrumente koje su upisali inozemni investitori.

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
1. Kunski depoziti	5.627,2	7.596,1	9.030,0	11.535,0	14.185,1	15.124,1	15.236,1	15.373,3	15.681,5	15.655,3
1.1. Depoziti Republike Hrvatske	445,1	605,0	497,5	666,4	429,5	356,6	493,2	401,2	449,9	640,7
Depozitni novac	373,3	458,1	366,2	454,9	176,7	189,3	255,6	162,5	155,4	164,8
Štedni depoziti	4,2	1,8	2,1	1,2	1,1	0,6	0,6	6,6	0,5	0,7
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	66,5	144,0	128,1	209,3	251,6	166,7	237,0	232,2	294,0	475,2
Krediti	1,1	1,0	1,0	1,0	-	-	-	-	-	-
1.2. Depoziti republičkih fondova	5.182,2	6.991,1	8.532,6	10.868,6	13.755,5	14.767,5	14.742,9	14.972,0	15.231,5	15.014,6
Depozitni novac	266,3	580,2	254,6	330,1	645,6	389,5	201,5	327,2	448,1	407,8
Štedni depoziti	3,5	1,9	14,6	2,4	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	262,3	251,7	496,7	413,6	385,8	410,8	475,0	537,8	649,4	437,8
Krediti	4.650,0	6.157,3	7.766,7	10.122,4	12.724,1	13.966,9	14.066,2	14.106,8	14.133,9	14.169,0
2. Devizni depoziti	1.194,6	1.690,9	1.770,4	1.990,8	1.822,5	3.095,2	1.538,8	1.604,9	1.702,8	1.954,0
2.1. Depoziti Republike Hrvatske	891,0	906,2	811,7	759,4	1.122,5	1.088,3	1.015,7	1.036,4	1.024,7	1.188,0
Štedni depoziti	189,7	340,6	264,8	527,4	666,8	716,8	337,5	410,2	459,3	495,3
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	23,2	38,7	275,0	49,7	330,0	309,4	646,1	593,5	532,4	659,2
Refinancirani krediti	678,1	527,0	271,9	182,3	125,7	62,2	32,1	32,7	33,0	33,5
2.2. Depoziti republičkih fondova	303,6	784,7	958,6	1.231,4	699,9	2.006,9	523,1	568,6	678,0	766,0
Štedni depoziti	156,5	139,4	93,4	85,7	107,1	106,6	54,3	72,9	54,6	63,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	147,1	25,8	356,2	153,8	519,6	256,4	212,8	241,2	260,5	303,5
Krediti	-	619,6	509,0	991,8	73,2	1.643,9	256,0	254,5	363,0	398,6
Ukupno (1+2)	6.821,8	9.287,0	10.800,4	13.525,8	16.007,5	18.219,3	16.774,8	16.978,2	17.384,2	17.609,3

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka • U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze banaka prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod banaka.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti

Republike Hrvatske i republičkih fondova. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te refinancirane kredite.

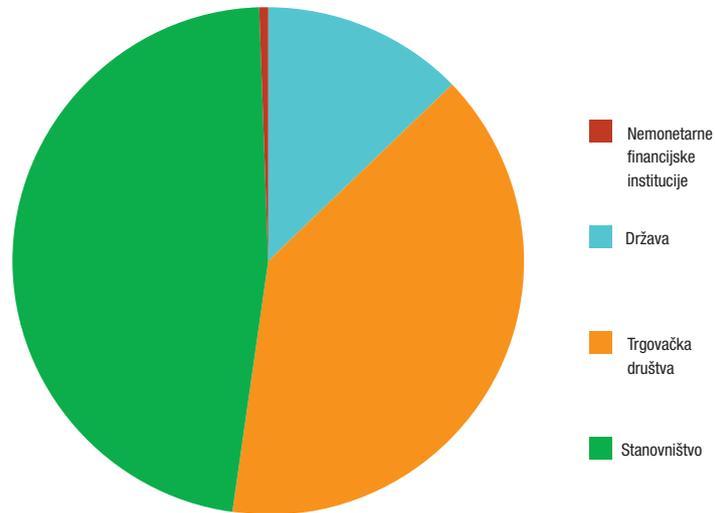
Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
1. Ograničeni depoziti	2.014,6	2.036,4	2.447,6	2.252,3	3.038,4	2.548,4	2.530,7	2.604,9	2.395,6	2.418,6
1.1. Kunski depoziti	1.267,4	1.277,1	1.427,0	1.322,8	1.478,8	1.366,0	1.394,1	1.433,3	1.403,2	1.334,5
1.2. Devizni depoziti	747,2	759,3	1.020,5	929,5	1.559,6	1.182,5	1.136,6	1.171,6	992,3	1.084,1
2. Blokirani devizni depoziti stanovništva	40,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	2.054,6	2.036,4	2.447,6	2.252,3	3.038,4	2.548,4	2.530,7	2.604,9	2.395,6	2.418,6

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka • U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti stanovništva.

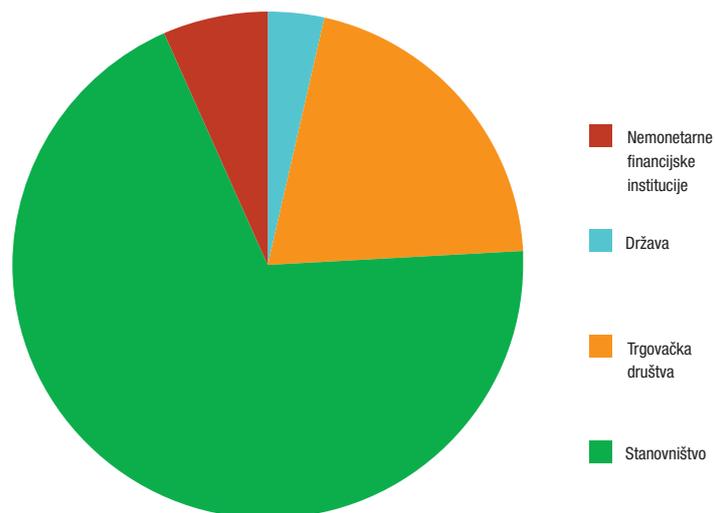
Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Slika D1.

**DISTRIBUCIJA KREDITA BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

travanj 2010.

Slika D2.

**DISTRIBUCIJA DEPOZITA KOD BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

travanj 2010.

Napomena:

Sektor "Nemonetarne finansijske institucije" obuhvaća ostale bankarske institucije i nebankarske finansijske institucije.
Sektor "Država" obuhvaća središnju i lokalnu državu.

E. Stambene štedionice

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
AKTIVA										
1. Pričuve kod središnje banke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	3.779,1	4.274,3	4.674,8	4.036,5	3.395,5	3.137,9	3.128,2	3.106,3	3.096,3	3.089,7
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	373,2	575,5	1.296,0	2.220,4	2.857,9	2.979,1	2.970,9	2.943,2	2.951,6	2.936,8
U tome: Potraživanja od stanovništva	373,2	575,5	1.296,0	2.220,4	2.857,9	2.979,1	2.970,9	2.943,2	2.951,6	2.936,8
4. Potraživanja od banaka	824,2	994,4	181,4	133,6	533,7	294,8	300,1	255,5	201,8	173,6
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5)	4.976,6	5.844,2	6.152,3	6.390,5	6.787,1	6.411,7	6.399,2	6.305,1	6.249,7	6.200,1
PASIVA										
1. Oročeni depoziti	4.728,2	5.514,7	5.803,6	6.037,9	6.297,6	5.711,8	5.716,9	5.560,6	5.485,2	5.425,1
2. Obveznice i instrumenti tržišta novca	10,7	10,3	61,7	40,1	91,5	230,8	198,7	242,9	265,6	283,4
3. Kapitalski računi	206,7	258,0	244,7	303,0	390,6	478,1	486,4	492,5	498,5	500,2
4. Ostalo (neto)	30,8	61,1	42,2	9,6	7,4	-8,9	-2,8	9,1	0,5	-8,7
Ukupno (1+2+3+4)	4.976,6	5.844,2	6.152,3	6.390,5	6.787,1	6.411,7	6.399,2	6.305,1	6.249,7	6.200,1

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica • U agregiranu bilancu stambenih štedionica uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama stambenih štedionica. Sva potraživanja i sve obveze stambenih štedionica odnose se isključivo na domaće sektore.

Pričuve stambenih štedionica kod središnje banke su novčana sredstva stambenih štedionica u blagajnama, a do rujna 2003. godine i kunska novčana sredstva stambenih štedionica na računima kod središnje banke.

Potraživanja od središnje države su kunska potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju prije svega kunske kredite dane lokalnoj državi i stanovništvu.

Potraživanja od banaka obuhvaćaju kredite dane bankama kao i depozite kod banaka, uključujući, od listopada 2003.

godine, račune za redovno poslovanje kod banaka.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju plasmane u investicijske fondove.

Stavka Oročeni depoziti su oročeni depoziti lokalne države i stanovništva.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze stambenih štedionica na osnovi izdanih obveznica i primljeni krediti.

Kapitalski računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vrijednosti i posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi. Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjani za neraspoređene račune aktive.

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospelje nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1996.	prosinac	6,50	–	11,00	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1997.	prosinac	5,90	–	9,50	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1998.	prosinac	5,90	–	12,00	19,00	7,00	14,00	19,00	18,00
1999.	prosinac	7,90	–	13,00	19,00	–	14,00	19,00	18,00
2000.	prosinac	5,90	–	12,00	18,00	–	13,00	18,00	18,00
2001.	prosinac	5,90	–	10,00	–	–	11,00	15,00	18,00
2002.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2003.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2004.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2005.	prosinac	4,50	3,50	7,50 ^c	–	–	8,50 ^c	15,00	15,00
2006.	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	prosinac	9,00 ^d	4,06	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2008.	prosinac	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
2009.	svibanj	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	lipanj	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	srpanj	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	kolovoz	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	rujan	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	listopad	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	studeni	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
2010.	siječanj	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	veljača	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	ožujak	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00
	travanj	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	15,00

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu. ^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima. ^c Od 14. prosinca 2005. ^d Od 31. prosinca 2007.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke • U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plašmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka je na lombardne kredite obračunavala i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalag za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim, u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadržavaju određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazani su vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 do rujna 1994. godine odnose se

na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine do rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednoga dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se za razdoblje do prosinca 1994. godine na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na upisane obvezne blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospijeca ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospijeca					Kamatne stope na prekonocne depozite kod HNB-a
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana	Od 364 dana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1996.	prosinac	5,50	-	-	8,00	9,50	-	-	-	-	-	-	-
1997.	prosinac	4,50	-	-	8,00	9,00	10,00	-	-	-	-	-	-
1998.	prosinac	5,90	-	-	9,50	10,50	11,00	-	4,60	3,12	3,08	-	-
1999.	prosinac	5,90	-	-	10,50	11,55	12,50	-	4,83	3,56	-	-	-
2000.	prosinac	4,50	-	-	6,65	7,00	7,70	-	5,51	4,83	-	-	-
2001.	prosinac	2,00	-	-	3,36	4,26	4,85	-	2,62	3,06	-	-	-
2002.	prosinac	1,75	-	-	2,08	-	-	2,30	2,68	-	-	-	-
2003.	prosinac	1,25	0,50	-	-	-	-	1,75	1,48	-	-	-	-
2004.	prosinac	1,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2005.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2006.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2007.	prosinac	0,75	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2008.	prosinac	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2009.	svibanj	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	lipanj	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	srpanj	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	kolovoz	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	rujan	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	listopad	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	studen	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	prosinac	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2010.	siječanj	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	veljača	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	ožujak	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
	travanj	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima.

postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke •

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja prosječnoga dnevnog stanja obvezne pričuve, izdvajaju na račune za namiru banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namiru neto pozicije iz Nacionalnoga klirinškog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke.

Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne

kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke. Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospijeca od 91 dan (stupac 7), odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonocni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka • U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunsku imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4=5+6	5	6	7	8	9	10	11
1996.	prosinac	35,91	3.652,9	3.652,9	–	–	3.312,0	–	4,99	–
1997.	prosinac	32,02	4.348,8	4.348,8	–	–	3.914,2	–	4,05	–
1998.	prosinac	29,57	13.112,7	3.967,2	9.145,4	57,4	3.469,8	1.467,6	5,28
1999.	prosinac	30,50	13.579,0	4.210,1	9.368,9	37,3	3.695,1	4.606,5	5,62
2000.	prosinac	23,22	16.245,8	4.646,8	11.599,0	5,0	4.191,6	5.544,6	4,05
2001.	prosinac	19,67	21.187,1	8.691,5	12.495,5	–	6.287,8	5.950,0	1,97	2,73
2002.	prosinac	19,00	25.985,1	11.447,1	14.538,0	–	8.156,7	7.139,9	1,72	2,16
2003.	prosinac	19,00	31.009,4	18.023,8	12.985,6	109,4	12.459,8	6.850,2	1,17	1,47
2004.	prosinac	18,00	33.615,7	20.040,9	13.574,8	430,1	14.664,1	10.171,3	1,22	1,36
2005.	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	prosinac	17,00	44.465,9	31.809,1	12.656,8	6.641,1	22.266,4	9.203,5	0,53	1,29
2008.	prosinac	14,87	41.474,4	29.179,7	12.294,7	461,9	20.425,8	8.807,0	0,52	0,81
2009.	svibanj	14,00	40.074,1	33.683,7	6.390,5	167,1	23.578,5	4.691,6	0,52	0,30
	lipanj	14,00	39.992,9	33.592,4	6.400,5	144,0	23.514,6	4.711,6	0,52	0,25
	srpanj	14,00	39.996,9	33.607,3	6.389,6	140,2	23.525,1	4.703,7	0,52	0,22
	kolovoz	14,00	40.057,0	33.623,7	6.433,2	136,0	23.536,5	4.726,5	0,52	0,30
	rujan	14,00	40.316,3	33.756,0	6.560,3	131,7	23.629,1	4.801,0	0,52	0,26
	listopad	14,00	40.547,6	33.890,5	6.657,1	134,0	23.723,3	4.859,0	0,52	0,35
	studenj	14,00	40.416,4	33.739,3	6.677,1	136,8	23.617,5	4.857,6	0,52	0,16
	prosinac	14,00	40.423,5	33.693,7	6.729,8	30,9	23.585,6	4.898,0	0,52	–
2010.	siječanj	14,00	40.448,1	33.667,2	6.780,9	–	23.567,0	4.937,3	0,52	–
	veljača	13,32	38.605,2	32.102,4	6.502,8	–	22.471,7	4.747,4	0,52	–
	ožujak	13,00	37.874,7	31.468,5	6.406,3	–	22.027,9	4.681,7	0,52	–
	travanj	13,00	37.779,3	31.362,6	6.416,7	–	21.953,8	4.692,1	0,52	–

dnevnim stanjem na svojim računima za namiru i u blagajnama, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvenu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuvene u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuvene, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuvene, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuvene kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuvene u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuvene u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje stanovništva s preostalim rokom dospijanja do 3 mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od

deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvenu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. do veljače 2009. posebnu obveznu pričuvenu na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvenu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvenu (od kolovoza 2004. do listopada 2008.).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupne obračunate obvezne pričuvene u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuvene kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuvene, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuvene koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuvene kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kunskog dijela obvezne pričuvene je fiksni i iznosi 70%.

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1996.	prosinac	267,9	2,63	98,5	780,9	–	183,8
1997.	prosinac	396,3	2,92	32,7	728,9	–	260,7
1998.	prosinac	221,9	1,65	445,5	850,4	1.377,4	141,3
1999.	prosinac	179,6	1,30	1.183,6	1.311,1	1.507,6	373,9
2000.	prosinac	638,8	10.721,4	3,32	80,1	2.485,3	1.692,7	2.006,5
2001.	prosinac	794,4	17.247,4	3,23	2,6	2.656,2	2.630,8	3.360,9
2002.	prosinac	1.225,0	10.398,0	3,53	0,6	4.965,5	1.273,9	4.279,5
2003.	prosinac	451,6	20.561,4	0,98	501,6	–	4.316,0	3.073,2
2004.	prosinac	1.495,5	26.126,1	2,64	0,0	–	–	4.581,7
2005.	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	–	–	4.163,3
2006.	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	–	–	–	5.993,7
2007.	prosinac	1.161,5	30.412,6	1,03	330,4	–	–	4.449,4
2008.	prosinac	1.168,7	28.101,4	1,03	289,1	–	–	6.171,2
2009.	svibanj	239,3	22.005,5	0,23	200,4	–	–	4.976,8
	lipanj	377,0	21.308,8	0,37	98,5	–	–	4.899,3
	srpanj	257,7	22.619,0	0,25	174,1	–	–	4.513,3
	kolovoz	233,3	24.161,5	0,23	79,8	–	–	3.770,8
	rujan	181,5	24.897,9	0,18	129,7	–	–	4.529,6
	listopad	253,8	24.146,7	0,26	–	–	–	5.406,8
	studen	320,1	24.082,1	0,33	–	–	–	5.101,7
	prosinac	880,0	24.885,6	0,91	–	–	–	4.776,6
2010.	siječanj	784,1	24.541,5	0,82	–	–	–	4.710,5
	veljača	519,6	23.949,6	0,55	–	–	–	5.225,8
	ožujak	555,7	23.023,3	0,59	–	–	–	5.116,9
	travanj	445,3	23.604,0	0,48	–	–	–	5.533,6

pričuve u stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na osnovi deviznih sredstava nerezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika kunkskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvenu i ostale obvezne depozite kod HNB-a.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti, uključujući sredstva granične obvezne pričuvene (od kolovoza 2004. do listopada 2008.). Od studenoga 2009. Hrvatska narodna banka na sredstva izdvojena deviznog dijela obvezne pričuvene ne plaća naknadu.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka • U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazuju se slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru i u blagajni (do listopada 2008.), a od studenoga 2008. kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru u razdoblju održavanja kuskog dijela obvezne pričuvene i minimalno potrebnog prosjeka na računu za namiru prema obračunu kuskog dijela obvezne pričuvene.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valuti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuvene u

stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuvene.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjen za dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

G. Financijska tržišta

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule
mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope u trgovanju depozitnim novcem među bankama		Kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule									
		Na prekonoćne kredite	Na ostale kredite	Ukupni prosjeak	Na kratkoročne kredite						Na dugoročne kredite		
					Ukupni prosjeak	Trgovačkim društvima	Stanovništvu			Ukupni prosjeak	Trgovač- kim dru- stvima	Stanovništvu	
8	9	10	11	12			13						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1996.	prosinac	9,66	10,72	18,46	19,35	19,18	20,18	19,90	23,12	11,51	11,29	14,28	
1997.	prosinac	8,46	9,49	14,06	14,12	13,17	19,26	19,34	18,11	13,24	12,98	13,75	
1998.	prosinac	10,00	15,91	16,06	16,22	14,89	20,77	20,80	19,92	11,73	11,48	13,16	
1999.	prosinac	9,92	12,78	13,54	13,52	10,55	20,83	20,84	20,39	15,14	15,31	14,16	
2000.	prosinac	2,39	4,45	10,45	10,45	6,81	20,30	20,33	19,05	9,90	9,64	12,97	
2001.	prosinac	2,49	2,18	9,51	9,49	5,43	18,81	18,85	14,88	11,42	10,06	13,14	
2002.	prosinac	1,03	1,59	10,91	11,24	7,44	15,16	15,28	9,84	7,32	6,48	7,88	
2003.	prosinac	6,54	6,36	11,45	11,80	8,02	14,89	15,01	12,38	8,51	6,14	10,69	
2004.	prosinac	4,87	4,74	11,44	11,71	8,33	14,19	14,27	12,29	9,31	6,90	11,16	
2005.	prosinac	3,08	3,91	9,91	9,99	7,71	11,26	13,18	5,35	8,75	6,48	10,35	
2006.	prosinac	3,14	2,52	9,07	9,37	6,75	11,84	13,21	4,67	7,53	5,86	9,44	
2007.	prosinac	6,23	7,33	9,32	9,74	7,39	12,34	13,19	4,95	7,50	6,66	8,01	
2008.	prosinac	5,77	6,77	10,71	10,89	8,98	12,33	12,97	4,96	9,05	8,10	10,35	
2009.	svibanj	5,20	6,28	11,52	11,58	9,93	12,58	13,17	4,29	10,56	9,84	11,24	
	lipanj	6,30	6,89	11,66	11,78	10,46	12,61	13,17	4,67	10,02	8,88	11,31	
	srpanj	7,41	8,22	11,81	11,86	10,58	12,60	13,17	4,34	10,94	10,16	11,44	
	kolovoz	6,47	7,92	11,88	11,93	10,34	12,70	13,22	3,58	10,83	9,99	11,30	
	rujan	6,58	7,48	11,82	11,89	10,32	12,68	13,22	4,08	10,59	9,20	11,46	
	listopad	4,66	5,80	11,70	11,74	10,03	12,68	13,24	4,20	10,93	10,16	11,29	
	studen	1,09	2,18	11,60	11,65	9,85	12,73	13,24	4,09	10,66	9,25	11,28	
	prosinac	1,20	1,50	11,12	11,22	9,29	12,68	13,24	4,89	9,77	8,27	11,33	
2010.	siječanj	0,62	1,08	10,97	10,99	8,31	12,69	13,20	4,11	10,56	7,55	11,38	
	veljača	0,55	0,88	10,86	10,96	8,32	12,70	13,19	4,26	9,32	6,36	11,28	
	ožujak	0,77	1,02	10,20	10,27	7,24	12,60	13,16	4,02	9,37	7,10	11,03	
	travanj	0,77	1,41	10,28	10,31	7,24	12,64	13,16	4,00	9,87	7,19	10,79	
Relativna važnost ^a		-	-	76,63	71,44	30,86	40,58	38,27	2,31	5,19	1,32	3,87	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Napomena: Zbog promjene metodologije statistike kamatnih stopa od 1. siječnja 2002. došlo je do loma u vremenskoj seriji, što se posebice odražava na kamatne stope prikazane u stupcima 5, 6 i 7. Naime, iz kratkoročnih kredita trgovačkim društvima isključeni su, među ostalim, međubankovni krediti, odobravani uz relativno niske kamatne stope. Na porast kamatnih stopa utječe i metodologija ponderiranja, pri čemu se za sve komponente koriste iznosi novoodobrenih kredita, uz iznimku okvirnih kredita, za koje se kao ponder koriste knjigovodstvena stanja, a čiji je relativan udio novim obuhvatom porastao.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule • U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Do veljače 1996. godine u stupcima 3 i 4 iskazivale su se kamatne stope na međubankovnom novčanom tržištu, prema podacima Tržišta novca Zagreb. Od ožujka 1996. godine do kolovoza 2002. godine iskazivale su se kamatne stope na novčanom tržištu izračunate kao vagani mjesečni prosjek vaganih dnevnih stopa ostvarenih posebno u trgovini prekonoćnim kreditima, a posebno u trgovini ostalim kreditima na Tržištu novca Zagreb. U razdoblju od svibnja 1998. godine do siječnja 2001. godine povrat kredita dobivenih na prekonoćnom međubankovnom tržištu bio je osiguran sredstvima obvezne pričuve banaka izdvojene kod HNB-a.

U Biltenu broj 157 izvršena je revizija podataka iz stupaca 3 i 4 za razdoblje od rujna 2002. nadalje. Od rujna 2002. iskazuju se kamatne stope na prekonoćne kredite i na ostale kredite

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima
mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom									Kamatne stope na kredite u eurima		
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite			Na dugoročne kredite			Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite		
			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1996.	prosinac	18,97	22,56	22,40	27,00	12,12	13,15	11,30	19,50	21,46	10,77
1997.	prosinac	14,40	16,92	17,00	14,02	12,25	13,00	11,02	13,61	14,95	9,71
1998.	prosinac	13,04	14,28	14,25	13,64	11,15	10,55	12,12	6,95	8,37	5,71
1999.	prosinac	12,53	13,66	13,54	17,21	10,81	10,46	11,65	6,75	7,43	6,07
2000.	prosinac	10,74	11,17	11,10	13,59	10,52	9,41	11,64	7,70	7,49	8,05
2001.	prosinac	9,29	9,45	9,45	11,30	9,20	7,52	10,79	5,94	5,70	7,27
2002.	prosinac	8,25	9,34	8,72	11,37	7,98	6,37	9,50	7,42	10,11	5,91	6,66	5,44
2003.	prosinac	7,07	7,21	7,00	8,66	7,03	5,76	8,04	6,02	9,70	5,62	6,22	5,18
2004.	prosinac	6,89	7,25	7,09	8,47	6,77	5,55	7,73	5,71	8,79	5,34	5,92	4,83
2005.	prosinac	6,18	6,52	6,34	7,91	6,07	5,18	6,98	4,95	8,10	5,29	5,28	5,30
2006.	prosinac	6,30	6,56	6,29	8,33	6,22	6,21	6,22	4,75	7,57	5,65	6,19	5,34
2007.	prosinac	6,73	6,86	6,86	6,84	6,66	6,51	6,80	5,12	8,24	6,79	6,59	7,10
2008.	prosinac	7,73	8,20	8,18	8,65	7,43	6,92	7,89	6,08	9,02	7,08	7,17	6,83
2009.	svibanj	8,08	8,11	8,01	9,55	8,05	7,24	8,55	6,33	9,68	7,56	7,72	7,28
	lipanj	8,21	8,36	8,29	9,43	8,10	7,85	8,36	6,28	9,59	7,65	7,82	7,24
	srpanj	8,06	8,36	8,23	10,44	7,88	7,34	8,56	6,49	9,73	7,69	7,82	7,50
	kolovoz	8,19	8,47	8,41	9,43	8,00	7,21	8,61	6,45	9,87	7,77	8,08	7,43
	rujan	8,25	8,76	8,69	9,80	7,86	6,76	8,82	6,55	9,83	7,48	7,93	7,06
	listopad	8,30	8,33	8,28	9,64	8,27	7,42	9,01	6,41	9,94	7,32	7,38	7,21
	studenj	8,34	8,22	8,16	9,06	8,44	7,08	9,24	6,50	10,07	8,55	7,48	8,90
	prosinac	8,28	8,48	8,41	10,23	8,11	7,31	9,02	6,45	9,96	6,98	7,35	6,49
2010.	siječanj	8,36	8,25	8,19	9,71	8,46	7,68	8,96	6,41	10,03	6,72	7,37	6,40
	veljača	8,24	8,26	8,15	9,75	8,23	7,49	8,96	6,39	9,89	6,94	7,33	6,55
	ožujak	8,45	8,72	8,68	9,32	8,28	7,67	8,82	6,41	9,77	6,95	7,42	6,50
	travanj	8,17	8,29	8,09	10,02	8,09	7,07	8,87	6,37	9,85	6,23	6,87	5,68
Relativna važnost ^a		18,23	7,08	6,33	0,75	11,15	4,85	6,30	1,79	4,51	5,14	2,37	2,77

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

izračunate kao vagani mjesečni prosjek vaganih dnevnih stopa ostvarenih izravnim trgovanjem depozitnim novcem među bankama

U stupcima od 5 do 13 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijecem na zahtjev.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite bez valutne klauzule dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu, osim kamatnih stopa na okvirne kredite na žiroračunima i tekućim računima, za koje su vagani prosjeci izračunati na osnovi stanja tih kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima • U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite s valutnom klauzulom i kredite u eurima (odnosno nje-mačkim markama) odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, ne-profitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu.

U stupcima od 3 do 11 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijecem na zahtjev.

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske depozite bez valutne klauzule								
		Ukupni prosjek	Na žiroračunima i tekućim računima	Na oročene depozite						
				Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite			Na dugoročne depozite		
					Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996.	prosinac	4,15	2,19	10,19	10,11	9,84	10,26	12,36	15,49	9,88
1997.	prosinac	4,35	2,19	9,10	9,08	9,30	8,96	9,48	11,24	8,06
1998.	prosinac	4,11	2,31	7,73	7,63	9,47	7,15	10,19	10,72	9,56
1999.	prosinac	4,27	2,24	8,87	8,79	9,62	8,38	10,96	11,56	10,18
2000.	prosinac	3,40	1,64	7,20	7,13	7,44	7,03	8,89	9,19	8,63
2001.	prosinac	2,76	1,40	5,68	5,60	6,35	5,38	7,35	7,93	6,70
2002.	prosinac	1,55	0,94	3,64	3,53	4,39	2,86	6,05	7,24	3,23
2003.	prosinac	1,66	0,75	4,46	4,46	3,62	4,69	4,58	4,90	2,82
2004.	prosinac	1,83	0,74	4,11	4,11	3,93	4,13	4,10	4,65	3,30
2005.	prosinac	1,58	0,61	3,36	3,34	3,89	3,23	4,12	5,04	3,49
2006.	prosinac	1,91	0,56	2,98	2,94	4,10	2,69	4,32	4,98	3,11
2007.	prosinac	2,67	0,49	5,42	5,34	4,47	5,48	6,28	5,45	6,45
2008.	prosinac	2,92	0,43	5,65	5,60	5,34	5,64	6,58	5,88	6,85
2009.	svibanj	3,19	0,44	6,01	5,87	5,38	5,94	8,17	6,21	8,53
	lipanj	3,13	0,45	6,05	5,93	5,38	6,01	7,93	6,27	8,22
	srpanj	3,27	0,45	6,83	6,69	5,23	6,86	8,80	6,12	9,13
	kolovoz	3,12	0,46	6,48	6,34	5,12	6,45	8,46	6,18	8,70
	rujan	3,20	0,46	6,32	6,19	5,25	6,28	8,09	6,13	8,32
	listopad	2,95	0,45	5,05	4,96	5,30	4,92	6,26	6,14	6,27
	studen	2,36	0,43	2,69	2,72	5,04	2,34	2,53	6,28	2,10
	prosinac	2,22	0,43	2,52	2,49	4,89	2,04	2,76	6,12	2,07
2010.	siječanj	2,17	0,43	2,70	2,70	4,95	1,95	2,64	6,23	1,99
	veljača	1,91	0,40	2,64	2,95	4,65	1,74	1,79	5,63	1,27
	ožujak	1,80	0,40	2,07	2,10	4,44	1,18	1,95	5,42	1,37
	travanj	1,76	0,36	2,15	2,25	4,35	1,44	1,81	5,52	1,34
Relativna važnost ^a		51,54	36,18	12,42	9,56	2,66	6,90	2,85	0,32	2,53

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Kamatne stope na kredite odobrene u eurima prikazane u stupcima 12, 13 i 14 odnose se do prosinca 2001. godine na kredite puštene u tečaj u njemačkim markama u izvještajnom mjesecu, a od siječnja 2002. godine na kredite puštene u tečaj u eurima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Krediti pušteni u tečaj u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni ovom tablicom.

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule • U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne

klauzule primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite bez valutne klauzule banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite (depozite na žiroračunima i tekućim računima, štedne depozite stanovništva po viđenju i oročene depozite) bez valutne klauzule. U stupcu 4 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na depozite na žiroračunima i tekućim računima trgovačkih društava bez valutne klauzule (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcu 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne oročene depozite bez valutne klauzule.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita bez valutne klauzule su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod žiroračuna i tekućih računa osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite bez valutne klauzule (stupac 3) sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite
mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom			Kamatne stope na devizne depozite					
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite	Na dugoročne depozite	Ukupni prosjek	Na štedne depozite po viđenju				
						Stanovništva		Trgovačkih društava		
1	2	3	4	5	6	7	EUR	USD	EUR	USD
1996.	prosinac	9,46	9,56	8,80	5,09	1,44	1,32	1,95	1,47	1,39
1997.	prosinac	7,63	7,24	11,77	4,77	1,75	1,89	2,43	0,83	1,40
1998.	prosinac	7,47	7,67	5,58	3,98	2,09	2,38	2,40	0,72	0,74
1999.	prosinac	6,62	6,91	1,10	4,23	1,80	1,95	2,04	0,78	1,30
2000.	prosinac	5,54	5,94	2,16	3,47	1,03	0,99	1,23	0,65	1,29
2001.	prosinac	4,58	4,92	2,56	2,60	0,71	0,71	0,81	0,82	0,40
2002.	prosinac	2,92	3,45	1,48	2,55	0,50	0,52	0,41	0,52	0,38
2003.	prosinac	3,48	3,74	5,55	2,22	0,31	0,35	0,23	0,23	0,15
2004.	prosinac	4,17	3,61	5,19	2,65	0,31	0,34	0,22	0,22	0,21
2005.	prosinac	3,99	3,63	4,77	2,61	0,27	0,27	0,17	0,27	0,76
2006.	prosinac	3,67	3,30	4,07	2,94	0,25	0,23	0,17	0,32	0,44
2007.	prosinac	3,98	3,76	4,35	3,44	0,25	0,22	0,15	0,36	0,43
2008.	prosinac	4,09	4,05	4,42	3,97	0,21	0,20	0,15	0,26	0,13
2009.	svibanj	3,70	3,66	4,25	3,88	0,19	0,21	0,16	0,14	0,09
	lipanj	3,99	3,59	4,21	3,96	0,18	0,21	0,16	0,11	0,08
	srpanj	4,24	3,68	4,82	4,03	0,18	0,20	0,16	0,12	0,08
	kolovoz	3,95	3,27	4,01	3,98	0,18	0,20	0,16	0,11	0,07
	rujan	4,06	3,15	4,48	4,01	0,18	0,21	0,15	0,11	0,06
	listopad	3,40	3,08	3,37	3,99	0,18	0,21	0,15	0,10	0,07
	studenj	3,39	3,16	4,08	3,99	0,18	0,21	0,15	0,11	0,08
	prosinac	3,01	3,12	3,31	3,98	0,18	0,22	0,16	0,10	0,07
2010.	siječanj	3,50	3,07	3,33	3,88	0,19	0,22	0,16	0,11	0,07
	veljača	3,40	2,78	4,39	3,71	0,18	0,22	0,16	0,10	0,07
	ožujak	3,52	2,73	2,63	3,57	0,18	0,21	0,16	0,09	0,07
	travanj	3,63 ^b	2,99	5,46	3,51	0,17	0,20	0,16	0,09	0,09
Relativna važnost ^a		0,89	0,61	0,27	47,57	22,37	15,10	1,93	4,78	0,56

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici). ^b Od ukupnog iznosa depozita na koje se odnosi ova kamatna stopa, 36,96 posto odnosi se na trgovačka društva.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici, dok se ograničeni depoziti (sredstva deponirana za plaćanje uvoza i ostali ograničeni depoziti) ne uključuju u izračunavanje vaganih prosjeka.

Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite • U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite banaka dobiveni su na osnovi

redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom i stanovništva (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcima 4 i 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na kratkoročne odnosno dugoročne oročene depozite.

Kamatne stope na devizne depozite odnosile su se do prosinca 2001. godine na depozite primljene u njemačkim markama i američkim dolarima, dok se od siječnja 2002. godine odnose na depozite primljene u eurima i američkim dolarima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Depoziti primljeni u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni podacima iskazanim u ovoj tablici.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita s valutnom klauzulom i oročenih deviznih depozita su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod štednih depozita po viđenju s valutnom klauzulom osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite s valutnom

Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite
mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na devizne depozite										
		Na oročene depozite										Ukupni prosjek
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite				Na dugoročne depozite					
			Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava	
	EUR	USD		EUR	USD	EUR	USD		EUR	USD		
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1996.	prosinac	7,77	6,95	5,65	6,21	9,86	5,47	12,24	7,71	7,97	19,92	1,50
1997.	prosinac	6,36	6,07	6,03	6,42	5,09	7,10	7,32	7,87	8,71	5,09	6,76
1998.	prosinac	4,89	4,49	5,42	6,16	2,84	5,37	7,29	7,68	8,59	4,93	6,92
1999.	prosinac	5,43	5,17	4,93	6,39	3,97	6,00	6,59	6,64	8,09	3,66	6,77
2000.	prosinac	4,57	4,36	3,65	5,15	4,59	6,62	5,56	5,17	6,61	5,97	8,53
2001.	prosinac	3,54	3,35	3,42	3,23	3,60	2,44	4,59	4,72	4,42	4,58	0,23
2002.	prosinac	3,13	2,96	3,27	2,21	2,89	1,43	4,59	4,69	3,84	3,46	2,30
2003.	prosinac	2,64	2,46	2,83	1,65	2,29	1,08	3,69	4,71	3,13	2,85	1,64
2004.	prosinac	2,85	2,65	3,01	1,69	2,46	2,28	4,20	4,85	3,13	3,61	2,65
2005.	prosinac	3,07	2,94	2,99	1,76	2,63	4,34	3,69	4,25	0,48	4,39	-
2006.	prosinac	3,82	3,76	3,16	2,05	4,24	5,84	4,25	4,47	2,26	4,79	4,61
2007.	prosinac	4,32	4,25	3,47	2,60	5,10	5,33	4,80	4,83	3,84	5,13	2,19
2008.	prosinac	4,15	3,95	4,33	2,69	4,13	1,84	5,51	5,57	3,58	5,52	2,38
2009.	svibanj	3,60	3,43	4,10	2,67	2,97	2,07	5,18	5,42	3,85	3,25	-
	lipanj	3,85	3,71	4,25	2,69	3,42	2,59	5,29	5,55	3,99	3,54	2,27
	srpanj	3,95	3,80	4,39	2,72	3,51	2,54	5,54	5,60	3,86	5,57	3,04
	kolovoz	3,95	3,83	4,48	2,77	3,45	2,38	5,37	5,40	3,99	5,71	-
	rujan	3,86	3,76	4,58	2,73	3,34	2,52	5,18	5,25	3,73	5,39	3,50
	listopad	3,61	3,46	4,27	2,79	3,08	1,73	5,36	5,42	3,81	5,41	0,00
	studenj	3,58	3,40	4,25	2,70	2,73	2,15	5,28	5,37	3,86	5,19	1,50
	prosinac	3,58	3,40	4,33	2,73	2,64	1,77	5,13	5,43	3,86	2,85	0,13
2010.	siječanj	3,65	3,47	4,22	2,68	2,78	1,47	5,30	5,39	3,78	4,75	0,79
	veljača	3,31	3,10	4,04	2,75	2,36	1,28	5,14	5,25	3,73	3,90	2,76
	ožujak	3,17	2,91	3,78	2,72	2,42	0,97	5,12	5,20	3,71	4,47	2,00
	travanj	3,17	2,92	3,73	2,75	2,26	1,55	5,01	5,07	3,93	3,48	1,10
Relativna važnost ^a		25,20	22,09	10,26	0,71	9,79	1,34	3,11	2,96	0,13	0,01	0,00

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

klauzulom (stupac 3) od siječnja 2002. godine sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Prosječna kamatna stopa na ukupne devizne depozite prikazana u stupcu 6 odnosi se na vagani prosjek mjesečnih kamatnih stopa na štedne depozite po viđenju i na oročene devizne depozite, pri čemu su sve komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne štedne depozite po viđenju (stupac

7) jesu stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne oročene depozite (stupac 12) jesu iznosi pripadajućih depozita koji su primljeni tijekom izvještajnog mjeseca. Isto se odnosi i na vagane prosjeke mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kratkoročne devizne oročene depozite (stupac 13) i na ukupne dugoročne devizne oročene depozite (stupac 18).

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja
u milijunima eura, tekući tečaj

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.			
							I.	II.	III.	IV.
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja										
1. Pravne osobe	7.465,3	8.443,5	14.442,7	26.365,0	33.058,3	19.939,9	1.707,5	1.377,2	1.571,5	1.483,2
2. Fizičke osobe	3.934,4	4.931,8	6.262,7	6.151,3	4.755,3	4.920,3	263,7	304,4	382,7	389,6
2.1. Domaće fizičke osobe	3.586,1	4.662,6	5.909,4	3.184,0	4.252,9	4.389,6	240,2	278,1	346,6	342,8
2.2. Strane fizičke osobe	348,3	269,2	353,2	326,3	502,4	530,7	23,5	26,3	36,1	46,8
3. Domaće banke	10.799,3	9.069,9	14.380,1	20.141,3	20.017,6	10.964,5	767,9	580,5	807,0	734,3
4. Strane banke	1.426,2	2.602,3	5.056,8	5.194,1	7.342,5	5.681,9	365,7	303,6	389,2	371,6
5. Hrvatska narodna banka	33,0	–	125,5	–	420,6	1.899,4	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	24.110,1	25.106,0	40.439,5	57.851,7	65.594,2	43.405,9	3.104,8	2.565,7	3.150,4	2.978,7
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja										
1. Pravne osobe	11.280,3	13.022,3	17.515,0	28.564,1	35.448,8	21.707,2	1.657,0	1.344,5	1.528,0	1.267,3
2. Fizičke osobe	1.671,1	2.722,5	4.109,1	3.712,5	4.366,4	3.205,5	123,5	110,7	160,1	123,2
2.1. Domaće fizičke osobe	1.654,5	2.693,9	4.056,4	2.071,3	4.335,2	3.186,0	122,8	108,5	159,3	122,0
2.2. Strane fizičke osobe	16,6	28,6	52,6	40,0	31,2	19,5	0,8	2,2	0,8	1,2
3. Domaće banke	10.799,3	9.069,9	14.380,1	20.141,3	20.017,6	10.964,5	767,9	580,5	807,0	734,3
4. Strane banke	1.001,1	1.407,1	3.526,1	4.072,6	6.615,7	5.281,5	393,5	266,3	346,9	606,8
5. Hrvatska narodna banka	543,2	670,8	1.329,5	839,0	409,1	2.224,2	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	25.295,0	26.892,7	40.859,7	57.329,5	66.857,5	43.382,7	2.941,9	2.302,1	2.842,1	2.731,7
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A–B)										
1. Pravne osobe	–3.815,1	–4.578,8	–3.072,3	–2.199,1	–2.390,5	–1.767,3	50,5	32,7	43,5	215,9
2. Fizičke osobe	2.263,3	2.209,3	2.153,6	2.438,9	388,9	1.714,8	140,2	193,6	222,6	266,4
2.1. Domaće fizičke osobe	1.931,6	1.968,7	1.853,0	1.112,7	–82,2	1.203,6	117,5	169,6	187,3	220,9
2.2. Strane fizičke osobe	331,7	240,6	300,6	286,3	471,1	511,2	22,8	24,1	35,3	45,5
3. Strane banke	425,1	1.195,2	1.530,7	1.121,4	726,8	400,4	–27,8	37,2	42,3	–235,3
4. Hrvatska narodna banka	–510,2	–670,8	–1.204,0	–839,0	11,5	–324,8	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4)	–1.636,9	–1.845,2	–592,1	522,2	–1.263,3	23,2	162,9	263,5	308,4	247,0
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke										
Kupnja stranih sredstava plaćanja	145,1	–	3,1	5,1	265,4	664,6	0,1	1,4	2,4	2,8
Prodaja stranih sredstava plaćanja	239,3	167,6	441,3	176,7	83,7	98,3	0,0	66,6	108,0	38,8

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja • Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika

(pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor podataka su izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja i podaci iz statistike platnog prometa s inozemstvom.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju prodaje i kupnje stranih sredstava plaćanja koje Hrvatska narodna banka obavlja za Ministarstvo financija.

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica^{a,b}
u milijunima eura

	2005.	2006.	2007. ^c	2008. ^c	2009. ^c	2009.				2010. 1.tr. ^d
						1.tr. ^e	2.tr. ^e	3.tr. ^e	4.tr. ^e	
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-1.975,6	-2.717,1	-3.236,1	-4.337,8	-2.447,8	-1.844,7	-875,7	1.788,4	-1.515,8	-1.404,6
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-3.159,5	-3.824,5	-4.279,1	-5.408,3	-3.483,4	-2.051,5	-1.170,2	1.547,3	-1.808,9	-1.657,4
1.1. Prihodi	15.990,2	17.883,1	19.600,2	21.256,5	16.927,9	2.916,7	4.224,5	6.581,6	3.205,1	2.892,8
1.2. Rashodi	-19.149,7	-21.707,6	-23.879,3	-26.664,8	-20.411,3	-4.968,2	-5.394,8	-5.034,3	-5.014,0	-4.550,2
2. Roba i usluge (3+4)	-2.200,2	-2.641,6	-3.166,6	-3.835,9	-1.722,4	-1.597,0	-609,7	1.905,2	-1.420,9	-1.164,8
2.1. Prihodi	15.272,9	16.990,4	18.307,2	19.904,6	16.144,4	2.701,9	4.023,0	6.376,5	3.043,0	2.805,0
2.2. Rashodi	-17.473,2	-19.632,0	-21.473,8	-23.740,5	-17.866,8	-4.298,9	-4.632,7	-4.471,3	-4.464,0	-3.969,7
3. Roba	-7.518,0	-8.344,2	-9.434,0	-10.793,8	-7.398,0	-1.731,8	-2.011,7	-1.836,7	-1.817,8	-1.288,6
3.1. Prihodi	7.220,3	8.463,6	9.192,5	9.814,0	7.690,5	1.928,5	1.901,6	1.888,6	1.971,7	2.017,1
3.2. Rashodi	-14.738,3	-16.807,8	-18.626,5	-20.607,8	-15.088,5	-3.660,3	-3.913,4	-3.725,4	-3.789,5	-3.305,7
4. Usluge	5.317,7	5.702,7	6.267,4	6.957,9	5.675,6	134,8	1.402,1	3.741,9	396,9	123,8
4.1. Prihodi	8.052,6	8.526,8	9.114,7	10.090,6	8.453,9	773,4	2.121,4	4.487,8	1.071,3	787,8
4.2. Rashodi	-2.734,9	-2.824,2	-2.847,3	-3.132,7	-2.778,3	-638,6	-719,3	-745,9	-674,5	-664,1
5. Dohodak	-959,2	-1.182,9	-1.112,5	-1.572,4	-1.761,0	-454,5	-560,6	-357,9	-388,0	-492,6
5.1. Prihodi	717,3	892,7	1.293,0	1.351,9	783,5	214,8	201,5	205,1	162,0	87,9
5.2. Rashodi	-1.676,5	-2.075,6	-2.405,5	-2.924,3	-2.544,5	-669,3	-762,1	-563,1	-550,1	-580,4
6. Tekući transferi	1.183,8	1.107,4	1.043,0	1.070,5	1.035,6	206,8	294,6	241,1	293,2	252,7
6.1. Prihodi	1.628,4	1.639,5	1.576,1	1.684,4	1.607,1	348,7	431,0	388,3	439,2	394,6
6.2. Rashodi	-444,6	-532,1	-533,1	-613,9	-571,5	-141,9	-136,4	-147,2	-146,0	-141,9
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	3.008,7	3.695,1	4.084,3	5.909,9	3.173,0	2.312,5	532,0	-606,8	935,2	640,7
B1. Kapitalne transakcije	53,8	-134,0	28,5	14,9	40,5	-3,4	5,3	5,8	32,9	12,6
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	3.776,8	5.241,3	4.777,4	5.564,6	4.028,9	1.905,2	858,1	-639,8	1.905,4	110,5
1. Izravna ulaganja	1.276,1	2.556,6	3.411,7	3.206,6	1.177,3	408,5	472,9	-39,3	335,1	472,7
1.1. U inozemstvo	-191,8	-208,2	-266,9	-988,8	-918,7	-28,7	-34,9	-763,8	-91,4	38,5
1.2. U Hrvatsku	1.467,9	2.764,8	3.678,6	4.195,4	2.096,0	437,2	507,8	724,4	426,6	434,2
2. Portfeljna ulaganja	-1.187,9	-529,6	6,1	-633,9	155,7	-415,7	360,0	-397,4	608,7	-640,2
2.1. Sredstva	-581,3	-459,8	-404,7	-280,0	-797,4	155,9	-74,9	-246,7	-631,8	-102,6
2.2. Obveze	-606,6	-69,8	410,8	-353,9	953,1	-571,6	435,0	-150,7	1.240,4	-537,5
3. Financijski derivati	-88,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-61,1
4. Ostala ulaganja	3.777,0	3.214,3	1.359,7	2.991,9	2.695,9	1.912,4	25,1	-203,1	961,5	339,1
4.1. Sredstva	982,2	-692,3	-1.653,3	-1.620,9	682,6	1.940,7	-947,4	-982,0	671,3	426,0
4.2. Obveze	2.794,7	3.906,6	3.012,9	4.612,8	2.013,3	-28,4	972,5	778,9	290,3	-86,9
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	-821,8	-1.412,2	-721,6	330,4	-896,4	410,7	-331,3	27,2	-1.003,0	517,5
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-1.033,1	-977,9	-848,2	-1.572,1	-725,2	-467,8	343,6	-1.181,6	580,5	763,9

^a Počevši od Biltene HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltene HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR). ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci
Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca • Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom razdoblju. Sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond (Priručnik za sastavljanje platne bilance, 5. izdanje, 1993.). Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje), 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, dužničkim odnosima s inozemstvom, monetarnoj statistici i međunarodnim pričuvama) te 3. procjene i statistička istraživanja koje provodi

Hrvatska narodna banka.

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), u američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U svatru slučajja koriste se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u raznim valutama, pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu upotrebom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije,
- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kad nije poznat datum transakcije,

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge
u milijunima eura

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009. ^a	2009.				2010. 1.tr. ^b
						1.tr.	2.tr.	3.tr. ^a	4.tr. ^a	
Roba	-7.518,0	-8.344,2	-9.434,0	-10.793,8	-7.398,0	-1.731,8	-2.011,7	-1.836,7	-1.817,8	-1.288,6
1. Prihodi	7.220,3	8.463,6	9.192,5	9.814,0	7.690,5	1.928,5	1.901,6	1.888,6	1.971,7	2.017,1
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	7.069,4	8.251,6	9.001,6	9.585,1	7.516,7	1.892,7	1.864,6	1.835,2	1.924,2	1.984,0
1.2. Prilagodbe za obuhvat	150,9	212,0	191,0	228,9	173,8	35,8	37,0	53,4	47,5	33,1
2. Rashodi	-14.738,3	-16.807,8	-18.626,5	-20.607,8	-15.088,5	-3.660,3	-3.913,4	-3.725,4	-3.789,5	-3.305,7
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	-14.949,5	-17.104,7	-18.826,6	-20.817,1	-15.218,5	-3.706,9	-3.951,6	-3.738,0	-3.822,0	-3.326,7
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-346,4	-341,1	-370,4	-421,4	-331,1	-65,7	-81,5	-100,6	-83,3	-79,8
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	557,6	638,0	570,4	630,8	461,1	112,3	119,7	113,3	115,8	100,8
Usluge	5.317,7	5.702,7	6.267,4	6.957,9	5.675,6	134,8	1.402,1	3.741,9	396,9	123,8
1. Prijevoz	376,1	474,2	542,1	508,5	255,0	51,2	72,4	90,8	40,5	37,3
1.1. Prihodi	880,3	1.037,5	1.165,4	1.209,4	752,0	173,9	197,2	220,6	160,3	145,8
1.2. Rashodi	-504,2	-563,2	-623,3	-700,9	-497,1	-122,7	-124,8	-129,8	-119,8	-108,5
2. Putovanja – turizam	5.394,9	5.708,7	6.035,2	6.694,0	5.655,8	171,9	1.399,9	3.660,9	423,1	188,1
2.1. Prihodi	5.998,9	6.293,3	6.752,6	7.459,4	6.379,7	300,7	1.590,1	3.897,0	591,9	324,7
2.1.1. Poslovni razlozi	504,0	388,4	389,2	386,4	255,7	40,0	94,3	65,7	55,8	39,0
2.1.2. Osobni razlozi	5.494,9	5.904,9	6.363,4	7.073,1	6.124,0	260,7	1.495,8	3.831,3	536,1	285,7
2.2. Rashodi	-604,1	-584,6	-717,3	-765,5	-724,0	-128,8	-190,2	-236,1	-168,8	-136,6
2.2.1. Poslovni razlozi	-267,4	-229,5	-266,9	-261,3	-240,8	-40,2	-70,1	-63,9	-66,6	-39,1
2.2.2. Osobni razlozi	-336,7	-355,1	-450,4	-504,2	-483,1	-88,7	-120,0	-172,2	-102,2	-97,6
2.3. Ostale usluge	-453,3	-480,3	-310,0	-244,6	-235,1	-88,4	-70,2	-9,8	-66,7	-101,6
2.3.1. Prihodi	1.173,4	1.196,0	1.196,8	1.421,8	1.322,2	298,8	334,1	370,2	319,1	317,4
2.3.2. Rashodi	-1.626,6	-1.676,3	-1.506,7	-1.666,4	-1.557,3	-387,1	-404,3	-380,0	-385,8	-419,0

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijednosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju preračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slaužu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Ti se podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s tom metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob procjenjuje uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodi na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjuje udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. godine taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku najvećih i velikih uvoznika), dok od 2002. godine on iznosi 3,73%. Hrvatska narodna banka ponovo je provela istovrsnu anketu krajem 2006. godine (za uvoz u prethodnoj godini). Nova je anketa pokazala da se udio troškova prijevoza i osiguranja nastavio smanjivati te iznosi 3,03%. Taj se udio počeo primjenjivati od obračuna za prvo tromjesečje 2007. godine. U razdoblju od 1993. do 1996. vrijednost uvoza dopunjavala se procjenom uvoza u slobodne carinske zone, koji je od 1997. uključen u statistiku robne razmjene. Od 1996. godine izvoz i uvoz robe dopunjuju se podacima o popravcima robe i opskrbi brodova i zrakoplova u pomorskim i zračnim lukama. Osim toga, od 1999. godine, na osnovi rezultata Istraživanja o potrošnji inozemnih putnika

u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. shopping).

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnove usluga prijevoza su u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnove prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Istraživanja o transakcijama povezanim s uslugama međunarodnog prijevoza, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika, prihodi i rashodi s osnove cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz toga istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Kod usluge prijevoza robe rashodi se dopunjuju dijelom troškova prijevoza i osiguranja koji se odnosi na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovine 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompilaciji stavaka na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999.

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi

u milijunima eura

	2005.	2006.	2007. ^a	2008. ^a	2009. ^a	2009.				2010. 1.tr. ^b
						1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	
Dohodak	-959,2	-1.182,9	-1.112,5	-1.572,4	-1.761,0	-454,5	-560,6	-357,9	-388,0	-492,6
1. Naknade zaposlenima	259,7	373,2	494,2	564,1	586,5	146,0	149,3	141,8	149,5	142,7
1.1. Prihodi	289,2	404,3	527,8	599,7	624,2	154,9	159,1	151,1	159,1	151,0
1.2. Rashodi	-29,5	-31,1	-33,6	-35,5	-37,6	-8,9	-9,8	-9,3	-9,7	-8,3
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-739,0	-1.002,0	-921,6	-1.139,4	-1.114,6	-270,7	-395,3	-189,5	-259,0	-369,7
2.1. Prihodi	112,7	80,7	174,5	194,6	-56,3	-6,7	-9,9	8,9	-48,6	-103,1
Od čega: Zadržana dobit	63,8	64,0	123,3	118,6	-95,1	-15,2	-19,1	-5,0	-55,7	-109,8
2.2. Rashodi	-851,8	-1.082,7	-1.096,1	-1.334,0	-1.058,3	-264,0	-385,4	-198,5	-210,5	-266,6
Od čega: Zadržana dobit	-570,5	-717,5	-483,3	-508,5	-286,2	110,3	-108,8	-128,5	-159,1	-73,8
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-217,6	-175,9	-162,9	-145,8	-155,8	-29,7	-33,8	-43,3	-49,0	-68,9
3.1. Prihodi	46,2	57,4	74,5	74,6	64,3	17,8	15,3	12,0	19,3	7,7
3.2. Rashodi	-263,8	-233,3	-237,4	-220,4	-220,1	-47,5	-49,0	-55,3	-68,3	-76,6
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-262,3	-378,2	-522,2	-851,3	-1.077,2	-300,0	-280,7	-266,9	-229,5	-196,6
4.1. Prihodi	269,1	350,3	516,2	483,0	151,3	48,9	37,1	33,1	32,2	32,3
4.2. Rashodi	-531,4	-728,6	-1.038,4	-1.334,3	-1.228,5	-348,9	-317,9	-300,0	-261,7	-228,9
Tekući transferi	1.183,8	1.107,4	1.043,0	1.070,5	1.035,6	206,8	294,6	241,1	293,2	252,7
1. Država	9,7	-8,6	-16,7	-20,0	-30,7	-31,5	20,4	-30,5	10,9	-19,5
1.1. Prihodi	219,6	255,7	260,2	342,6	308,4	52,2	100,7	59,9	95,5	63,0
1.2. Rashodi	-209,9	-264,4	-276,8	-362,7	-339,0	-83,7	-80,3	-90,4	-84,6	-82,5
2. Ostali sektori	1.174,1	1.116,0	1.059,6	1.090,5	1.066,3	238,3	274,1	271,6	282,2	272,3
2.1. Prihodi	1.408,8	1.383,8	1.316,0	1.341,7	1.298,8	296,5	330,2	328,4	343,7	331,6
2.2. Rashodi	-234,6	-267,7	-256,3	-251,2	-232,5	-58,2	-56,1	-56,8	-61,4	-59,4

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

godine rezultati toga istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova o ukupnom broju stranih i domaćih putnika te s podacima o distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance.

pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja i komunikacijske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimaju se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne grupe. Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom. Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja, odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. U okviru dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, taj podatak ne postoji za razdoblje od 1993. do 1996. jer se onda nije posebno iskazivao. Od prvog tromjesečja 2009. godine statističko praćenje zadržane dobiti usklađeno je s međunarodnim standardima, a svodi se na evidentiranje zadržane dobiti na tromjesečnoj osnovi, u razdoblju u kojem je dobit ostvarena. Prije toga zadržana dobit bila je evidentirana u mjesecu u kojem je donesena odluka o raspodjeli dobiti za prethodnu poslovnu godinu te se tako temeljila na dobiti ostvarenoj prethodne godine. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamata za kreditne odnose između

vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. godine na osnovi evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i evidenciju dohotka koja se odnosi na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća obračun kamata prema evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom. Valja spomenuti da je u 2007. došlo do promjene metodologije u dijelu koji se odnosi na evidenciju dohotka od dužničkih ulaganja, i to tako da je uvedeno evidentiranje dohotka na obračunskom načelu. Znači da se dohodak od dužničkih ulaganja odnosno kamate evidentiraju u trenutku njihova obračuna, a ne dospjeća odnosno naplate. U tom smislu došlo je i do revizije povijesnih podataka od 1999. do 2006. godine.

Te kući transferi prikazuju se odvojeno za sektor država i za ostale sektore. Evidencija platnog prometa s inozemstvom koristi se kao glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora. Osim poreza i trošarina, mirovina te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere oba sektora, sektor država obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadržavaju i podatke o radničkim doznakama. U tekuće se transfere kod sektora država također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora stanovništvo. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja^{a,b}
u milijunima eura

	2005.	2006.	2007. ^c	2008. ^c	2009. ^c	2009.				2010. 1.tr. ^d
						1.tr. ^c	2.tr. ^c	3.tr. ^c	4.tr. ^c	
Izravna ulaganja	1.276,1	2.556,6	3.411,7	3.206,6	1.177,3	408,5	472,9	-39,3	335,1	472,7
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	-191,8	-208,2	-266,9	-988,8	-918,7	-28,7	-34,9	-763,8	-91,4	38,5
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	-121,0	-211,9	-321,1	-1.094,6	-912,4	-97,3	-49,4	-736,2	-29,5	45,2
1.1.1. Sredstva	-122,2	-211,9	-324,2	-1.094,6	-1.007,5	-112,5	-68,5	-741,2	-85,2	-64,6
1.1.2. Obveze	1,3	0,0	3,1	0,0	95,1	15,2	19,1	5,0	55,7	109,8
1.2. Ostala ulaganja	-70,9	3,7	54,1	105,7	-6,3	68,6	14,5	-27,6	-61,9	-6,7
1.2.1. Sredstva	-59,8	-13,9	20,3	106,8	-42,6	47,3	-13,9	-42,4	-33,6	-25,4
1.2.2. Obveze	-11,1	17,6	33,9	-1,1	36,3	21,4	28,4	14,8	-28,3	18,7
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	1.467,9	2.764,8	3.678,6	4.195,4	2.096,0	437,2	507,8	724,4	426,6	434,2
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	1.363,5	2.460,9	2.671,0	2.682,9	967,8	28,3	278,7	362,2	298,7	311,0
2.1.1. Sredstva	0,0	-0,1	0,0	-6,9	-110,3	-110,3	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	1.363,5	2.461,0	2.671,0	2.689,8	1.078,1	138,6	278,7	362,2	298,7	311,0
2.2. Ostala ulaganja	104,4	303,8	1.007,6	1.512,5	1.128,2	408,9	229,1	362,3	127,9	123,1
2.2.1. Sredstva	0,0	16,6	20,4	-26,3	-32,1	-13,1	8,4	0,7	-28,1	-16,2
2.2.2. Obveze	104,4	287,3	987,2	1.538,8	1.160,3	422,0	220,7	361,5	156,1	139,3
Portfeljna ulaganja	-1.187,9	-529,6	6,1	-633,9	155,7	-415,7	360,0	-397,4	608,7	-640,2
1. Sredstva	-581,3	-459,8	-404,7	-280,0	-797,4	155,9	-74,9	-246,7	-631,8	-102,6
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	-193,0	-320,5	-844,2	146,8	-111,0	12,8	-56,1	-17,4	-50,4	-248,2
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Banke	0,0	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.3. Ostali sektori	-193,0	-323,1	-844,2	146,8	-111,0	12,8	-56,1	-17,4	-50,4	-248,2
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-388,2	-139,3	439,4	-426,8	-686,4	143,1	-18,8	-229,3	-581,4	145,6
1.2.1. Obveznice	-407,8	118,2	329,7	-326,0	-345,0	141,1	-75,5	-106,2	-304,3	236,8
1.2.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Banke	-371,4	161,9	267,8	-226,5	-52,5	196,6	-0,4	-94,3	-154,4	228,2
1.2.1.3. Ostali sektori	-36,3	-43,7	61,9	-99,5	-292,5	-55,5	-75,1	-11,9	-149,9	8,6
1.2.2. Instrumenti tržišta novca	19,5	-257,4	109,7	-100,8	-341,4	2,0	56,7	-123,1	-277,0	-91,2
1.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Banke	19,5	-257,4	109,7	-100,9	-341,4	2,0	56,7	-123,1	-277,0	-91,2
1.2.2.3. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	-606,6	-69,8	410,8	-353,9	953,1	-571,6	435,0	-150,7	1.240,4	-537,5
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	89,2	325,7	315,7	-87,1	-12,5	-0,3	-22,2	-12,0	22,0	0,2
2.1.1. Banke	-12,8	41,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	102,0	284,0	315,7	-87,1	-12,5	-0,3	-22,2	-12,0	22,0	0,2
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-695,8	-395,6	95,1	-266,8	965,7	-571,3	457,2	-138,7	1.218,4	-537,8
2.2.1. Obveznice	-695,8	-395,6	95,1	-266,8	965,7	-571,3	457,2	-138,7	1.218,4	-537,8
2.2.1.1. Država	-705,9	-463,7	-276,4	-208,0	998,8	-572,4	460,0	58,4	1.052,8	-571,4
2.2.1.2. Banke	3,2	1,2	1,0	-1,6	-446,5	2,8	3,3	-452,6	0,0	0,0
2.2.1.3. Ostali sektori	6,9	66,9	370,5	-57,3	413,3	-1,7	-6,1	255,5	165,7	33,7
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.2. Banke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR). ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja.

Kapitalni račun zasniva se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom, i to na onom njegovu dijelu koji se odnosi na transfere iseljenika. Osim toga, u kapitalni račun uključuju se i transferi koji se ne mogu klasificirati u tekuće transfere, kao što

su alokacija zlata bivše SFRJ ili ulaganja u prava i patente.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja su ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira na to je li riječ o

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja^a
u milijunima eura

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009. ^b	2009.				2010. 1.tr. ^c
						1.tr.	2.tr.	3.tr. ^b	4.tr. ^b	
Ostala ulaganja, neto	3.777,0	3.214,3	1.359,7	2.991,9	2.695,9	1.912,4	25,1	-203,1	961,5	339,1
1. Sredstva	982,2	-692,3	-1.653,3	-1.620,9	682,6	1.940,7	-947,4	-982,0	671,3	426,0
1.1. Trgovinski krediti	-134,8	-33,3	-99,4	-126,5	148,9	12,3	-38,4	129,3	45,7	-71,1
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	-134,8	-33,3	-99,4	-126,5	148,9	12,3	-38,4	129,3	45,7	-71,1
1.1.2.1. Dugoročni krediti	10,4	-4,9	-63,5	26,7	58,0	16,2	11,6	11,1	19,1	7,2
1.1.2.2. Kratkoročni krediti	-145,3	-28,4	-35,9	-153,2	90,9	-3,9	-50,0	118,2	26,6	-78,3
1.2. Krediti	-116,8	-153,1	-4,5	-107,5	41,5	18,6	35,2	1,2	-13,5	-5,2
1.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Banke	-28,5	-80,4	-32,6	-66,7	20,5	-1,7	28,3	-9,7	3,6	0,5
1.2.2.1. Dugoročni krediti	-20,5	-58,9	-25,4	-26,8	-28,7	-0,8	4,8	-23,1	-9,5	4,4
1.2.2.2. Kratkoročni krediti	-8,0	-21,5	-7,3	-39,9	49,2	-0,8	23,5	13,4	13,1	-3,9
1.2.3. Ostali sektori	-88,3	-72,7	28,1	-40,8	21,0	20,3	6,9	10,8	-17,0	-5,6
1.2.3.1. Dugoročni krediti	-89,2	-73,0	28,1	-37,6	20,9	20,3	9,2	8,7	-17,4	-3,2
1.2.3.2. Kratkoročni krediti	1,0	0,3	0,0	-3,2	0,1	0,0	-2,3	2,1	0,3	-2,4
1.3. Gotovina i depoziti	1.233,8	-505,9	-1.549,4	-1.386,8	492,2	1.909,8	-944,2	-1.112,4	639,1	502,4
1.3.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2. Banke	1.313,7	-462,1	-1.317,1	-136,4	426,5	1.755,1	-855,4	-693,2	220,1	521,1
1.3.3. Ostali sektori	-79,8	-43,8	-232,3	-1.250,5	65,7	154,7	-88,8	-419,2	419,0	-18,8
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	2.794,7	3.906,6	3.012,9	4.612,8	2.013,3	-28,4	972,5	778,9	290,3	-86,9
2.1. Trgovinski krediti	15,1	18,5	313,5	32,0	-143,5	-250,5	68,6	51,5	-13,0	-152,7
2.1.1. Država	0,4	-0,7	-0,6	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.1.1. Dugoročni krediti	0,4	-0,7	-0,6	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	14,7	19,2	314,2	32,5	-143,5	-250,5	68,6	51,5	-13,0	-152,7
2.1.2.1. Dugoročni krediti	27,4	-3,7	165,0	34,9	-58,0	-1,9	-33,8	7,9	-30,2	0,2
2.1.2.2. Kratkoročni krediti	-12,7	22,9	149,2	-2,4	-85,5	-248,6	102,4	43,6	17,1	-152,9
2.2. Krediti	2.405,7	3.059,2	2.890,3	3.703,9	969,3	-131,9	506,8	537,6	56,8	387,4
2.2.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1. Krediti i zajmovi MMF-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.2. Otplate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	97,2	165,0	161,0	96,7	-7,4	36,0	17,3	-33,0	-27,8	186,2
2.2.2.1. Dugoročni krediti	97,2	165,0	161,0	65,0	24,3	44,7	26,0	-24,4	-22,0	186,2
2.2.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	342,0	477,8	523,5	330,1	306,0	106,9	106,9	38,0	54,1	220,9
2.2.2.1.2. Otplate	-244,8	-312,8	-362,5	-265,2	-281,7	-62,3	-80,9	-62,4	-76,1	-34,8
2.2.2.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	31,7	-31,7	-8,6	-8,6	-8,6	-5,8	0,0
2.2.3. Banke	826,0	541,2	-1.065,0	115,2	-166,5	-341,1	-111,5	76,3	209,9	214,5
2.2.3.1. Dugoročni krediti	281,1	419,5	-630,8	-276,1	158,1	18,0	-118,3	-27,9	286,3	-63,1
2.2.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	1.236,1	2.833,6	1.216,2	609,4	1.219,2	140,6	511,2	183,8	383,6	69,2
2.2.3.1.2. Otplate	-955,0	-2.414,1	-1.847,0	-885,4	-1.061,1	-122,6	-629,4	-211,7	-97,3	-132,3
2.2.3.2. Kratkoročni krediti	544,9	121,7	-434,2	391,3	-324,6	-359,1	6,7	104,2	-76,4	277,6
2.2.4. Ostali sektori	1.482,6	2.353,0	3.794,4	3.492,0	1.143,2	173,1	601,1	494,3	-125,3	-13,3
2.2.4.1. Dugoročni krediti	1.428,1	2.264,1	3.184,9	3.175,7	866,9	141,3	404,0	425,2	-103,6	-27,6
2.2.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	2.934,5	4.266,4	5.960,8	6.700,9	4.804,5	834,9	1.665,9	1.184,4	1.119,3	811,5
2.2.4.1.2. Otplate	-1.506,4	-2.002,3	-2.775,9	-3.525,2	-3.937,5	-693,6	-1.261,9	-759,1	-1.222,9	-839,1

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009. ^b	2009.				2010. 1.tr. ^c
						1.tr.	2.tr.	3.tr. ^b	4.tr. ^b	
2.2.4.2. Kratkoročni krediti	54,5	88,9	609,5	316,2	276,2	31,9	197,0	69,1	-21,7	14,3
2.3. Gotovina i depoziti	371,1	826,2	-193,6	875,7	1.185,5	353,8	396,6	189,4	245,7	-321,9
2.3.1. Država	0,1	0,1	-0,1	-0,1	-1,2	-0,3	-0,8	0,0	0,0	0,0
2.3.2. Banke	371,1	826,0	-193,6	867,1	1.197,2	359,0	401,4	191,2	245,7	-321,9
2.3.3. Ostali sektori	-0,1	0,1	0,1	8,7	-10,6	-4,9	-3,9	-1,8	0,0	0,0
2.4. Ostale obveze	2,8	2,7	2,7	1,3	2,0	0,3	0,5	0,4	0,8	0,3

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske narodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997. godine kad su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provedenja spomenutog istraživanja. Od 1999. godine podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom. Od 2007. godine Direkcija za statistiku HNB-a pokrenula je istraživanje o kupoprodaji nekretnina na teritoriju Republike Hrvatske od strane nerezidenata. Obveznici izvješćivanja su javni bilježnici koji u okviru svojega redovnog posla saznaju za takve transakcije. Podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih rezidenata u inozemstvu prikupljaju se u okviru sustava platnog prometa s inozemstvom. Te su kupoprodaje također dio izravnih ulaganja.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz istog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugoročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine koriste podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima. Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju

se od 1996., dok se podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150 dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju od 1999. Od 2003. godine to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dospijećem dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Krediti koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti kojima se koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor podataka tih pozicija je evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Pozicija valuta i depozita pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvu nerezidenata. Izvor podataka za sektore država i banke je monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na osnovi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadržava samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, dok se podaci u četvrtom tromjesečju 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose na efekt promjene valuta država članica EMU u euro.

U razdoblju od 1993. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene u originalnim valutama pretvorene u američke dolare primjenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica^a

u milijunima kuna

	2005.	2006.	2007. ^b	2008. ^b	2009. ^b	2009.				2010. 1.tr. ^c
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-14.828,7	-20.064,6	-23.874,5	-31.687,6	-18.077,5	-13.678,7	-6.470,7	13.097,8	-11.025,8	-10.234,4
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-23.586,8	-28.173,7	-31.525,4	-39.163,3	-25.677,6	-15.214,0	-8.638,9	11.334,3	-13.159,0	-12.074,9
1.1. Prihodi	117.994,9	130.756,5	143.640,4	153.418,7	124.162,3	21.610,8	31.070,0	48.174,2	23.307,2	21.066,3
1.2. Rashodi	-141.581,7	-158.930,2	-175.165,8	-192.582,0	-149.839,8	-36.824,8	-39.708,9	-36.839,9	-36.466,2	-33.141,2
2. Roba i usluge (3+4)	-16.508,1	-19.535,2	-23.342,4	-27.771,7	-12.732,8	-11.843,9	-4.510,9	13.954,7	-10.332,7	-8.482,4
2.1. Prihodi	112.693,7	124.216,9	134.156,6	143.655,7	118.408,1	20.018,2	29.586,9	46.673,6	22.129,4	20.427,4
2.2. Rashodi	-129.201,8	-143.752,1	-157.499,0	-171.427,5	-131.140,9	-31.862,1	-34.097,8	-32.718,9	-32.462,1	-28.909,8
3. Roba	-55.568,1	-61.083,9	-69.218,6	-77.984,3	-54.329,4	-12.848,0	-14.811,4	-13.444,2	-13.225,8	-9.390,0
3.1. Prihodi	53.397,7	61.988,6	67.424,8	70.856,8	56.453,8	14.291,5	14.000,4	13.823,2	14.338,7	14.689,2
3.2. Rashodi	-108.965,8	-123.072,5	-136.643,4	-148.841,1	-110.783,2	-27.139,5	-28.811,8	-27.267,4	-27.564,5	-24.079,2
4. Usluge	39.060,0	41.548,7	45.876,2	50.212,6	41.596,6	1.004,2	10.300,4	27.398,9	2.893,1	907,6
4.1. Prihodi	59.296,0	62.228,3	66.731,8	72.798,9	61.954,3	5.726,8	15.586,4	32.850,4	7.790,7	5.738,2
4.2. Rashodi	-20.236,0	-20.679,6	-20.855,6	-22.586,3	-20.357,7	-4.722,6	-5.286,0	-5.451,5	-4.897,5	-4.830,6
5. Dohodak	-7.078,7	-8.638,5	-8.183,0	-11.391,6	-12.944,8	-3.370,1	-4.128,0	-2.620,4	-2.826,3	-3.592,5
5.1. Prihodi	5.301,2	6.539,7	9.483,7	9.762,9	5.754,1	1.592,6	1.483,1	1.500,6	1.177,8	638,9
5.2. Rashodi	-12.379,9	-15.178,1	-17.666,8	-21.154,5	-18.698,9	-4.962,7	-5.611,1	-4.121,0	-4.004,1	-4.231,4
6. Tekući transferi	8.758,1	8.109,0	7.650,9	7.475,7	7.600,1	1.535,3	2.168,2	1.763,5	2.133,1	1.840,5
6.1. Prihodi	12.047,2	12.005,6	11.562,1	12.159,5	11.793,0	2.586,1	3.170,7	2.841,0	3.195,2	2.874,0
6.2. Rashodi	-3.289,1	-3.896,5	-3.911,1	-4.683,7	-4.192,9	-1.050,8	-1.002,5	-1.077,6	-1.062,1	-1.033,4
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	22.085,4	26.918,4	29.686,9	42.512,1	23.275,0	16.986,9	3.885,4	-4.548,4	6.951,2	4.549,8
B1. Kapitalne transakcije	396,8	-981,8	209,1	108,2	333,2	-19,5	39,0	51,2	262,6	92,0
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	27.764,0	38.213,6	34.792,8	40.095,6	29.453,0	13.997,1	6.269,6	-4.798,7	13.985,0	681,9
1. Izravna ulaganja	9.093,0	18.726,0	25.074,4	22.752,8	8.673,1	3.030,8	3.483,9	-286,8	2.445,2	3.447,9
1.1. U inozemstvo	-1.415,4	-1.525,6	-1.961,1	-7.116,9	-6.729,2	-213,6	-258,6	-5.592,6	-664,3	278,8
1.2. U Hrvatsku	10.508,5	20.251,6	27.035,5	29.869,7	15.402,3	3.244,4	3.742,5	5.305,9	3.109,5	3.169,1
2. Portfeljna ulaganja	-8.713,6	-4.008,6	-34,7	-4.425,5	1.087,6	-3.138,2	2.632,6	-2.935,0	4.528,2	-4.730,9
2.1. Sredstva	-4.195,8	-3.483,3	-3.055,9	-1.903,0	-5.774,1	1.108,2	-542,4	-1.831,3	-4.508,6	-804,9
2.2. Obveze	-4.517,8	-525,3	3.021,2	-2.522,4	6.861,7	-4.246,5	3.175,0	-1.103,7	9.036,9	-3.925,9
3. Financijski derivati	-659,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-445,5
4. Ostala ulaganja	28.044,0	23.496,2	9.753,1	21.768,3	19.692,2	14.104,5	153,1	-1.576,9	7.011,6	2.410,4
4.1. Sredstva	7.421,4	-5.121,6	-12.078,3	-11.587,5	5.116,4	14.406,7	-6.979,0	-7.187,7	4.876,3	3.096,2
4.2. Obveze	20.622,6	28.617,9	21.831,4	33.355,8	14.575,9	-302,2	7.132,0	5.610,8	2.135,3	-685,8
B3. Međunarodne pričuve	-6.075,4	-10.313,4	-5.315,0	2.308,3	-6.511,2	3.009,3	-2.423,2	199,1	-7.296,4	3.775,9
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-7.256,7	-6.853,8	-5.812,5	-10.824,5	-5.197,5	-3.308,1	2.585,3	-8.549,3	4.074,7	5.684,6

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci
Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a
na kraju razdoblja, u milijunima eura

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke							Devizne pričuve banaka
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvna pozicija u MMF-u	Zlato	Devize			
						Ukupno	Valuta i de- poziti	Obveznice i zadužnice	
1996.	prosinac	1.867,7	101,3	0,0	–	1.766,3	1.627,6	138,7	1.549,2
1997.	prosinac	2.303,7	133,4	0,1	–	2.170,2	1.825,2	345,0	2.078,9
1998.	prosinac	2.400,2	197,1	0,1	–	2.203,0	1.642,6	560,4	1.607,0
1999.	prosinac	3.012,7	188,7	0,2	–	2.823,7	2.449,8	373,9	1.344,7
2000.	prosinac	3.783,2	158,5	0,2	–	3.624,5	2.763,0	861,5	2.310,7
2001.	prosinac	5.333,6	122,9	0,2	–	5.210,5	3.469,7	1.740,7	4.056,0
2002.	prosinac	5.651,3	2,3	0,2	–	5.648,8	3.787,8	1.861,0	2.581,6
2003.	prosinac	6.554,1	0,7	0,2	–	6.553,2	3.346,0	3.207,2	3.927,1
2004.	prosinac	6.436,2	0,6	0,2	–	6.435,4	3.173,3	3.262,0	4.220,1
2005.	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0
2007.	prosinac	9.307,4	0,8	0,2	–	9.306,5	4.533,9	4.772,5	4.388,9
2008.	prosinac	9.120,9	0,7	0,2	–	9.120,0	2.001,8	7.118,2	4.644,5
2009.	lipanj	9.090,1	0,6	0,2	–	9.089,3	2.179,5	6.909,7	3.802,7
	srpanj	9.030,9	0,7	0,2	–	9.030,1	1.899,5	7.130,5	3.942,3
	kolovoz	9.292,2	296,1	0,2	–	8.995,9	1.915,6	7.080,3	4.279,8
	rujan	9.317,6	330,1	0,2	–	8.987,3	1.657,5	7.329,8	4.463,1
	listopad	9.540,9	327,4	0,2	–	9.213,3	2.265,4	6.947,8	3.963,6
	studen	10.145,5	327,9	0,2	–	9.817,5	2.753,5	7.064,0	3.963,9
	prosinac	10.375,8	331,7	0,2	–	10.043,9	2.641,4	7.402,6	4.293,9
2010.	siječanj	10.394,0	336,8	0,2	–	10.057,0	2.648,0	7.409,0	3.597,4
	veljača	10.081,5	345,2	0,2	–	9.736,1	2.762,1	6.974,0	3.649,9
	ožujak	10.008,1	342,5	0,2	–	9.665,5	2.717,3	6.948,1	3.801,9
	travanj	10.015,0	346,7	0,2	–	9.668,1	2.724,0	6.944,0	3.709,9
	svibanj ^b	10.176,6	365,3	0,2	–	9.811,1	3.016,3	6.794,8	3.807,3

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a. ^b Preliminarni podaci

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka • Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sastoje se od posebnih prava

vučenja, pričuvne pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka, te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.				
		XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.	
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)		-988,6	-899,7	-650,5	-521,1	-1.084,1	-989,3	-974,6	-477,0	-1.181,2	-1.249,0	
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)												
1. Potencijalne devizne obveze		-1.772,9	-2.273,1	-2.734,9	-2.607,4	-1.896,1	-1.351,6	-1.311,8	-1.551,0	-1.467,1	-1.525,1	
a) Izdane garancije s dospeljećem od 1 godine		-370,9	-443,8	-478,9	-662,1	-803,2	-661,5	-615,6	-911,8	-818,2	-873,3	
- Hrvatska narodna banka		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Središnja država (bez republičkih fondova)		-370,9	-443,8	-478,9	-662,1	-803,2	-661,5	-615,6	-911,8	-818,2	-873,3	
Do 1 mjeseca		-62,7	-59,6	-71,9	-54,3	-91,8	-30,3	-2,2	-54,0	-59,0	-31,9	
Preko 1 do 3 mjeseca		-33,9	-53,0	-84,8	-42,4	-58,4	-101,3	-135,3	-122,8	-202,5	-166,2	
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-274,4	-331,2	-322,2	-565,3	-652,9	-529,8	-478,1	-735,0	-556,6	-675,3	
b) Ostale potencijalne obveze		-1.402,0	-1.829,3	-2.256,0	-1.945,3	-1.092,9	-690,1	-696,1	-639,2	-648,9	-651,8	
- Hrvatska narodna banka		-1.402,0	-1.829,3	-2.256,0	-1.945,3	-1.092,9	-690,1	-696,1	-639,2	-648,9	-651,8	
Do 1 mjeseca		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 1 do 3 mjeseca		-1.402,0	-1.829,3	-2.256,0	-1.945,3	-1.092,9	-690,1	-696,1	-639,2	-648,9	-651,8	
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Središnja država (bez republičkih fondova)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- BIS (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- MMF (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)		-1.772,9	-2.273,1	-2.734,9	-2.607,4	-1.896,1	-1.351,6	-1.311,8	-1.551,0	-1.467,1	-1.525,1	
IV. Bilješke												
a) Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
U tome: Središnja država (bez republičkih fondova)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
b) Devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
c) Založena imovina		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
d) Repo poslovi s vrijednosnim papirima		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-6,1	-	-1,8	-2,6	-4,2	-	
- Posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- Primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.		180,7	88,5	559,5	389,7	478,6	766,5	940,1	1.194,9	1.311,6	1.224,5	
e) Financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
f) Valutna struktura službenih međunarodnih pričuva												
- SDR i valute koje čine SDR		6.436,2	7.438,1	8.725,0	9.307,1	9.120,8	10.375,7	10.393,9	10.081,4	10.008,0	10.014,8	
- Valute koje ne čine SDR		0,0	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	
- Po pojedinim valutama:												
USD		1.609,1	1.104,5	1.266,0	1.357,2	2.064,6	2.461,8	2.426,6	2.140,3	1.963,1	1.964,7	
EUR		4.826,3	6.332,5	7.458,0	7.944,2	7.054,9	7.581,5	7.629,7	7.595,1	7.702,1	7.703,0	
Ostale		0,8	1,3	1,3	6,0	1,5	332,5	337,7	346,1	342,9	347,2	

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost • Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predloškom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predložka nalazi se u materijalu MMF-a *International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template, 2001*.

Prvi dio Predložka prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A.) prikazuju one oblike imovine kojima se HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju: kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po

viđenju, devizne oročene depozite koji se mogu razročiti prije dospeljeca, devizne oročene depozite s preostalim dospeljećem od godine dana, pričuvnu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predložka prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (isključujući republičke fondove), koje dospeljavaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospeljeca izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduću otplate glavnice i plaćanja

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1996.		6,805527	0,513812	1,062870	0,352204	4,407070	8,476847	5,433979	3,614716
1997.		6,960719	0,505335	1,056368	0,362049	4,248502	10,089408	6,161849	3,556098
1998.		7,139159	0,514631	1,080018	0,366853	4,396452	10,537622	6,362284	3,620795
1999.		7,581823	0,550993	1,155840	0,391568	4,739965	11,514804	7,122027	3,876528
2000.		7,633852	0,554774	1,163773	0,394256	4,903244	12,530514	8,287369	3,903127
2001.		7,471006	0,542939	1,138947	0,385845	4,946810	12,010936	8,339153	3,819865
2002.		7,406976				5,049125	11,793108	7,872490	
2003.		7,564248				4,978864	10,943126	6,704449	
2004.		7,495680				4,854986	11,048755	6,031216	
2005.		7,400047				4,780586	10,821781	5,949959	
2006.		7,322849				4,656710	10,740292	5,839170	
2007.		7,336019				4,468302	10,731537	5,365993	
2008.		7,223178				4,553618	9,101622	4,934417	
2009.		7,339554				4,861337	8,233112	5,280370	
2009.	lipanj	7,303089				4,825087	8,502475	5,208034	
	srpanj	7,319051				4,815732	8,499728	5,197322	
	kolovoz	7,322721				4,802812	8,497132	5,140614	
	rujan	7,314846				4,828248	8,215257	5,030900	
	listopad	7,244857				4,786519	7,906241	4,890609	
	studeni	7,283676				4,822430	8,110227	4,885203	
	prosinač	7,292240				4,850202	8,096641	4,979623	
2010.	siječanj	7,290819				4,936781	8,253859	5,098490	
	veljača	7,304744				4,978585	8,346769	5,327413	
	ožujak	7,260644				5,009436	8,050570	5,346701	
	travanj	7,258114				5,063618	8,280297	5,405008	
	svibanj	7,257505				5,112983	8,456556	5,752744	

kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na devizne dugove središnje države (isključujući republičke fondove). Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminkih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (predznak -) koje rezultiraju iz međ valutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predložka prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (bez republičkih fondova), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država, te stanje devizne obvezne pričuve banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuve zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuve, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke, te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak -) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predložka prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. a)) prikazuje obveze na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug

Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. (c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospeljem dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B., koji također čine zalog. Repo poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obratnih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predložku.

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke • Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesečnim prosjecima srednjih deviznih tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kad je hrvatski dinar bio zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesečni prosjeci iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1996.		6,863600	0,506253	1,055662	0,362600	4,098835	9,359000	5,539600	3,562200
1997.		6,947200	0,499445	1,050510	0,357700	4,332003	10,475600	6,303100	3,514000
1998.		7,329100	0,531546	1,114954	0,377700	4,567584	10,451000	6,247500	3,739700
1999.		7,679009	0,558055	1,170657	0,396588	4,784268	12,340257	7,647654	3,926215
2000.		7,598334	0,552192	1,158359	0,392421	4,989712	12,176817	8,155344	3,884966
2001.		7,370030	0,535601	1,123554	0,380630	4,977396	12,101856	8,356043	3,768237
2002.		7,442292				5,120256	11,451442	7,145744	
2003.		7,646909				4,901551	10,860544	6,118506	
2004.		7,671234				4,971314	10,824374	5,636883	
2005.		7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2006.		7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2007.		7,325131				4,412464	9,963453	4,985456	
2008.		7,324425				4,911107	7,484595	5,155504	
2009.		7,306199				4,909420	8,074040	5,089300	
2009.	lipanj	7,292035				4,774461	8,596057	5,204507	
	srpanj	7,333135				4,792272	8,592846	5,209672	
	kolovoz	7,326773				4,827550	8,326825	5,107545	
	rujan	7,288341				4,824479	7,922110	4,999548	
	listopad	7,225837				4,788811	8,049278	4,867522	
	studeni	7,317610				4,855747	8,055493	4,905880	
	prosinac	7,306199				4,909420	8,074040	5,089300	
2010.	siječanj	7,313102				4,985753	8,453476	5,236361	
	veljača	7,270536				4,968249	8,151739	5,342054	
	ožujak	7,259334				5,071847	8,126423	5,392463	
	travanj	7,246875				5,052200	8,339327	5,473884	
	svibanj	7,263120				5,090496	8,526790	5,852635	

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja • Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine

do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunsjoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjeg dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi, 2005. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator	
			Indeks potrošačkih cijena	Indeks cijena pri proizvođačima
1996.	prosinac	92,67	104,56	99,92
1997.	prosinac	96,27	106,16	102,55
1998.	prosinac	100,26	105,40	106,31
1999.	prosinac	108,18	111,59	111,29
2000.	prosinac	109,87	110,36	106,71
2001.	prosinac	107,12	107,17	105,38
2002.	prosinac	104,68	105,19	102,47
2003.	prosinac	104,01	104,83	102,55
2004.	prosinac	100,45	101,04	98,72
2005.	prosinac	100,86	100,37	101,96
2006.	prosinac	98,14	97,62	100,58
2007.	prosinac	95,59	92,77	97,41
2008.	prosinac	95,57	91,37	93,42
2009.	lipanj	96,10	90,14	91,31
	srpanj	96,22	90,38	90,27
	kolovoz	96,04	90,57	90,04
	rujan	95,51	90,25	89,82
	listopad	94,21	89,13	89,08
	studen	94,60	89,22	89,67
	prosinac	95,07	90,39	90,20
2010.	siječanj	95,55	89,90	90,40
	veljača	96,58	90,93	91,40
	ožujak	96,17	90,87 ^a	90,86 ^a
	travanj	96,39	91,08 ^a	91,28 ^a
	svibanj	97,66		

^a Preliminarni podaci

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune • Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema euru, američkom dolaru, švicarskom franku i funti sterlinga. Osnovna metodologija HNB-a za izračunavanje indeksa nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune opisana je u Okviru 2. Biltena HNB-a broj 64 (listopad 2001.), a prvi je put modificirana 2004. godine (vidi Bilten HNB-a broj 94 iz lipnja 2004.). Počevši od Biltena HNB-a broj 157 (ožujak 2010.) prikazane serije indeksa efektivnih tečajeva kune izračunavaju se na temelju pondera koji odražavaju strukturu tekućeg dijela devizne bilance platnog prometa s inozemstvom u razdoblju od siječnja 2006. do prosinca 2009. godine. Ponder pripisan euru iznosi 77,6%, američkom dolaru 20,6%, funti sterlinga 0,9% te švicarskom franku 0,8%. Serije baznih indeksa preračunate su na bazi 2005. godine.

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja agregatni je pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih

valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena (odnos indeksa cijena u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se primjenjuju indeksi cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima i indeksi potrošačkih cijena, odnosno ukupni harmonizirani indeks potrošačkih cijena za zemlje članice eurozone. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine primjenjuju indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci za posljednja dva mjeseca preliminarni su. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka koje objavljuju statistički uredi zemalja čije cijene ulaze u izračun indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008. ^c		2009.	2010.		
	XII.	XII.	XII.	XII. ^b	XII. ^a	XII. ^d	XII. [*]	I. [*]	II. [*]	III.
Dugoročni	6.071,1	7.469,7	9.799,3	13.264,9	18.910,5	19.149,0	19.972,0	19.734,3	19.856,1	19.979,8
Obveznice	749,0	763,9	837,8	1.208,3	1.186,4	1.195,1	1.612,7	1.628,8	1.622,1	1.647,1
Kredit	5.192,3	6.542,1	8.816,1	11.766,9	17.391,3	17.603,9	18.071,2	17.836,4	17.950,8	18.041,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	10,6	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	129,8	163,7	145,4	289,8	322,2	339,4	288,1	269,1	283,2	291,5
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	2.046,1	2.450,7	2.878,4	3.932,8	5.835,9	5.949,8	7.390,0	7.489,1	7.535,8	7.481,1
Kratkoročni	124,1	177,5	233,9	540,4	1.415,7	1.318,2	436,3	455,4	500,1	495,1
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	33,0	36,3	51,2	216,8	1.314,0	1.227,4	337,9	352,3	381,0	371,5
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	91,2	141,2	182,7	323,6	101,6	90,9	98,4	103,1	119,0	123,6
Kašnjenja otplate glavnice	78,1	121,8	158,2	293,9	85,8	69,0	74,9	79,8	95,2	100,0
Kašnjenja otplate kamata	13,1	19,4	24,5	29,7	15,8	21,9	23,5	23,3	23,9	23,6
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	1.921,9	2.273,2	2.644,5	3.392,5	4.420,2	4.631,6	6.953,7	7.033,8	7.035,7	6.986,1
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.892,2	2.239,3	2.618,1	3.374,5	4.414,7	4.630,1	6.952,6	7.032,8	7.034,7	6.985,3
Trgovinski kredit	29,8	33,9	26,4	18,0	5,5	1,5	1,0	1,0	1,0	0,7
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	22.933,4	25.761,1	29.273,9	32.929,2	39.950,2	40.316,3	44.580,3	44.047,1	43.992,9	44.564,2

^a Podaci uključuju povećanje inozemnog duga u okviru izravnih ulaganja koje se odnosi na kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*) kombiniranoga dužničko-vlasničkoga karaktera, zbog čega se inozemni dug Republike Hrvatske povećao. Spomenuta ulaganja u Republiku Hrvatsku realizirana su zaključenjem kreditnih poslova, i to u prosincu 2008. godine u iznosu od 825,7 mil. EUR te u kolovozu 2009. godine u iznosu od 666,5 mil. EUR. ^b Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2008. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2007. koji su objavljeni u Biltenu HNB-a br. 146. ^c Od siječnja 2008. podaci nefinancijskih trgovačkih društava procjenjuju se na osnovi prikupljenih podataka iz uzorka. ^d Od siječnja 2009. podaci nebankarskih financijskih institucija i nefinancijskih trgovačkih društava obrađuju se pomoću novoga izvještajnog sustava INOK, koji za izračune stanja i planova otplate kamata osigurava primjenu tržišnih kamatnih stopa. Po istoj metodologiji izračunato je usporedno stanje 31. prosinca 2008.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima • Inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući repo ugovore) neovisno o ugovorenom dospeljeću, depozita primljenih od stranih osoba te trgovinskih kredita primljenih od stranih osoba s ugovorenim dospeljećem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana).

Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima identično kao u financijskom računu platne bilance. Sektor država prikazuje inozemne dugove opće države, koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatske ceste i do 31. prosinca 2007. Hrvatske autoceste, koje se nakon tog datuma prikazuju u sklopu ostalih domaćih sektora u podsektoru javnih poduzeća) te lokalnu državu. Sektor središnja banka prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor banke prikazuje dugove banaka. Ostali domaći sektori prikazuju dugove ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), trgovačkih društava, neprofitnih institucija i stanovništva, uključujući obrtnike. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno vlasnički povezani (minimalni vlasnički ulog je 10%).

Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospeljeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pri tome je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor banke raspoloživa od početka 2004. godine te se za ranija razdoblja ova pozicija u cijelosti

iskazuje kao dugoročna.

Stanje bruto inozemnog duga uključuje nepodmirene dospjele obveze s osnove glavnice i kamata, obračunate nedospjele kamate te buduće otplate glavnice.

Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja.

Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor • Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora.

Javni sektor pritom obuhvaća opću državu (koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove i lokalnu državu), središnju banku, javna i mješovita poduzeća te HBOR. Javna poduzeća su poduzeća u 100%-tnom vlasništvu poslovnih subjekata iz javnog sektora. Mješovita poduzeća su poduzeća u kojima poslovni subjekt iz javnog sektora sudjeluje u vlasništvu mješovitog poduzeća s više od 50%.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdalo bilo koji poslovni subjekt iz javnog sektora.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora.

Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor^a

u milijunima eura

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII. ^b	2008. ^c		2009. XII. [*]	2010.		
					XII. ^a	XII. ^d		I. [*]	II. [*]	III.
1. Bruto inozemni dug javnog sektora	8.580,3	8.501,6	8.256,8	9.259,5	10.247,8	10.425,2	12.197,3	12.158,1	12.009,1	12.107,0
Kratkoročni	29,5	23,2	41,7	72,5	184,6	237,0	259,6	235,5	248,4	108,4
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,7	2,3	15,2	35,4	164,1	215,8	215,6	186,6	199,1	62,1
Gotovina i depoziti	2,4	2,6	2,6	2,3	2,3	2,3	1,1	1,1	1,2	1,2
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	26,4	18,3	23,9	34,7	18,2	19,0	42,9	47,7	48,2	45,2
Kašnjenja otplate glavnice	25,4	17,1	20,6	29,9	17,1	14,8	39,4	43,9	44,4	41,3
Kašnjenja otplate kamata	1,0	1,2	3,3	4,8	1,1	4,1	3,6	3,8	3,8	3,9
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	8.549,6	8.477,3	8.213,6	9.185,2	10.061,5	10.186,5	11.763,9	11.746,0	11.581,3	11.794,1
Obveznice	4.662,3	4.052,0	3.640,5	3.859,7	3.714,5	3.656,3	4.893,1	4.894,0	4.404,4	4.392,7
Kredit	3.833,2	4.314,5	4.485,2	5.120,3	6.068,5	6.232,2	6.603,1	6.602,9	6.913,6	7.129,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	10,6	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	54,1	110,8	87,9	205,2	267,9	287,4	267,8	249,1	263,3	272,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1,2	1,0	1,5	1,8	1,7	1,7	173,7	176,6	179,4	204,5
2. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	334,1	289,7	204,2	139,9	80,3	64,1	9,2	8,4	8,4	7,2
Kratkoročni	23,5	21,8	17,2	11,3	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	23,5	21,8	17,2	11,3	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	15,6	14,2	14,4	9,4	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	7,9	7,6	2,8	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	310,6	267,9	187,0	128,6	73,2	64,1	9,2	8,4	8,4	7,2
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	309,1	267,3	187,0	128,6	73,2	64,1	9,2	8,4	8,4	7,2
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	1,5	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	14.019,0	16.969,7	20.812,9	23.529,9	29.622,2	29.827,0	32.373,9	31.880,7	31.975,3	32.449,9
Kratkoročni	2.456,9	3.171,4	4.008,7	3.763,3	4.564,9	4.574,5	4.215,6	4.022,0	4.090,6	4.345,3
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	617,7	1.195,5	1.290,2	1.356,4	1.641,6	1.661,3	1.295,0	1.163,3	1.197,6	1.701,9
Gotovina i depoziti	1.448,4	1.438,6	2.211,1	1.648,8	2.670,3	2.670,3	2.283,9	2.151,8	2.158,6	1.823,3
Trgovinski kredit	23,7	27,8	35,9	31,1	39,5	37,0	28,2	29,7	31,9	37,1
Ostale obveze	367,1	509,5	471,5	727,0	213,5	205,9	608,5	677,1	702,6	783,1
Kašnjenja otplate glavnice	338,5	472,5	425,6	645,4	150,2	157,7	488,1	557,7	579,2	653,2
Kašnjenja otplate kamata	28,6	37,0	45,8	81,7	63,3	48,2	120,4	119,4	123,4	129,9
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	9.517,3	11.348,7	13.927,4	15.835,5	19.223,1	19.304,4	20.942,0	20.546,2	20.528,3	20.828,0
Obveznice	831,1	831,8	764,3	564,4	550,6	542,0	292,2	300,5	312,4	330,7
Kredit	6.817,9	8.267,8	10.919,0	12.691,4	16.162,4	16.254,6	16.586,8	16.416,8	16.375,2	16.243,7
Gotovina i depoziti	1.791,9	2.194,3	2.184,7	2.493,9	2.455,0	2.455,0	4.042,7	3.808,9	3.820,8	4.234,1

	Bruto inozemni dug 31.3.2010.	Trenutačno dospjeće	Projekcija otplate glavnice												
			2.tr.10.	3.tr.10.	4.tr.10.	1.tr.11.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	Ostalo ^b
Kredit	3.504,1	0,0	42,8	428,5	259,9	61,5	731,2	875,0	486,2	497,4	488,6	47,7	294,3	42,8	41,1
Gotovina i depoziti	4.234,1	0,0	243,9	410,8	410,8	409,6	1.065,5	1.631,1	789,1	221,5	167,0	143,7	70,2	118,4	27,5
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	21.512,7	826,8	2.011,4	1.019,3	1.191,6	963,1	4.222,3	3.525,6	2.214,4	2.398,3	1.046,6	918,5	1.271,1	1.346,8	3.742,1
Kratkoročni	1.532,9	826,8	370,9	136,9	111,1	87,1	618,9	87,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	669,0	0,0	370,9	136,9	74,0	87,1	581,8	87,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	37,1	0,0	0,0	0,0	37,1	0,0	37,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	826,8	826,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	694,4	694,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	132,4	132,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	19.979,8	0,0	1.640,5	882,4	1.080,5	876,0	3.603,4	3.438,4	2.214,4	2.398,3	1.046,6	918,5	1.271,1	1.346,8	3.742,1
Obveznice	1.647,1	0,0	49,4	0,0	16,7	299,1	66,1	315,8	288,5	29,6	29,6	29,6	349,6	538,2	0,0
Kredit	18.041,1	0,0	1.544,5	798,4	990,8	499,6	3.333,6	3.040,3	1.924,5	2.364,6	1.016,9	888,9	921,6	808,6	3.742,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	291,5	0,0	46,6	84,0	73,0	77,3	203,6	82,4	1,4	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	7.481,1	123,6	677,9	306,8	1.653,3	589,2	2.638,0	1.386,9	625,5	314,7	262,4	135,1	231,2	119,9	1.643,9
Kratkoročni	495,1	123,6	184,4	66,0	88,0	33,1	338,4	33,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	371,5	0,0	184,4	66,0	88,0	33,1	338,4	33,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	123,6	123,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	23,6	23,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.986,1	0,0	493,6	240,8	1.565,3	556,1	2.299,6	1.353,8	625,5	314,7	262,4	135,1	231,2	119,9	1.643,9
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	6.985,3	0,0	493,6	240,8	1.565,1	556,1	2.299,4	1.353,6	625,3	314,5	262,4	135,1	231,2	119,9	1.643,9
Trgovinski kredit	0,7	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	44.564,2	951,8	5.200,3	2.495,9	3.801,2	3.152,8	11.497,5	8.720,9	4.270,4	3.573,3	2.580,2	2.180,3	1.968,4	1.699,4	7.122,0
Dodatak: Procjena plaćanja kamata			178,6	200,8	308,4	276,9	687,9	966,8	718,6	631,9	509,7	398,2	321,2	248,3	1.933,5

^a Podaci o stanju inozemnog duga koji se odnosi na izravna ulaganja uključuju kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*) kombiniranoga dužničko-vlasničkoga karaktera, zbog čega je iskazani inozemni dug Republike Hrvatske s osnove izravnih ulaganja na kraju ožujka veći za 1.560,1 mil. EUR. ^b Revidirani podaci

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima • Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate glavnice te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Projekcija otplate glavnice i procijenjena plaćanja kamata kod stavke Gotovina i depoziti nerezidenata za sektor banke izrađena su na osnovi dostupnih podataka monetarne statistike o izvornom i preostalom dospjeću.

Procijenjena plaćanja kamata ne uključuju kamate na repo poslove te hibridne i podređene instrumente ni zatezne kamate s tih osnova (do ožujka 2010. procijenjena plaćanja kamata nisu

uključivala ni kamate na gotovinu i depozite). Buduća plaćanja kamata za sektor banke procijenjena su na osnovi kamatne stope koja vrijedi u trenutku zaključenja ugovora i ne obuhvaćaju varijacije kamatnih stopa koje su moguće kod kredita ugovorenih uz varijabilnu kamatnu stopu. Za ostale sektore buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi referentne kamatne stope koja vrijedi na izvještajni datum. Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora
u milijunima eura

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII. ^a	2008. ^b		2009. XII.*	2010.		
					XII.	XII. ^c		I.*	II.*	III.
1. Ostali domaći sektori	6.606,7	8.176,4	10.500,1	14.743,1	19.835,7	20.133,0	21.344,1	21.162,2	21.345,9	21.512,7
Kratkoročni	535,6	706,7	700,9	1.478,2	925,3	984,0	1.372,1	1.427,9	1.489,8	1.532,9
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	98,5	133,0	155,0	681,0	652,9	724,3	693,8	674,3	708,3	669,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	23,7	27,8	35,9	31,1	39,5	37,0	28,2	29,7	31,9	37,1
Ostale obveze	413,5	545,9	510,0	766,0	232,9	222,7	650,1	723,8	749,6	826,8
Kašnjenja otplate glavnice	377,1	502,1	460,6	683,4	170,4	172,5	527,4	601,5	623,5	694,4
Kašnjenja otplate kamata	36,3	43,8	49,4	82,6	62,5	50,2	122,7	122,4	126,1	132,4
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.071,1	7.469,7	9.799,3	13.264,9	18.910,5	19.149,0	19.972,0	19.734,3	19.856,1	19.979,8
Obveznice	749,0	763,9	837,8	1.208,3	1.186,4	1.195,1	1.612,7	1.628,8	1.622,1	1.647,1
Kredit	5.192,3	6.542,1	8.816,1	11.766,9	17.391,3	17.603,9	18.071,2	17.836,4	17.950,8	18.041,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	10,6	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	129,8	163,7	145,4	289,8	322,2	339,4	288,1	269,1	283,2	291,5
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1. Ostale bankarske institucije	25,4	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	25,4	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	25,4	25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Nebankarske financijske institucije	1.691,8	2.132,1	2.871,4	3.922,0	4.949,7	5.222,4	5.393,3	5.251,3	5.256,7	5.128,7
Kratkoročni	9,5	19,6	60,1	201,6	155,4	176,7	436,4	406,3	407,2	336,9
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	5,4	14,3	46,5	184,5	144,5	171,4	431,8	400,8	402,1	332,2
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	4,0	5,3	13,6	17,1	10,9	5,3	4,6	5,5	5,1	4,7
Kašnjenja otplate glavnice	1,5	2,9	6,4	2,9	4,2	1,4	1,3	1,5	1,5	1,4
Kašnjenja otplate kamata	2,5	2,4	7,2	14,2	6,7	3,9	3,3	4,0	3,5	3,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	1.682,4	2.112,5	2.811,3	3.720,4	4.794,3	5.045,8	4.956,9	4.845,0	4.849,5	4.791,8
Obveznice	371,1	388,6	531,4	806,7	791,5	796,3	1.016,4	1.022,7	1.004,5	1.009,0
Kredit	1.311,3	1.723,8	2.279,9	2.913,7	3.992,3	4.238,9	3.940,5	3.822,3	3.845,0	3.782,8
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	10,6	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3. Javna trgovačka društva	972,4	1.121,9	1.168,5	1.997,4	3.945,4	4.870,6	5.177,8	5.131,1	5.229,1	5.454,2
Kratkoročni	20,6	13,3	31,6	48,3	145,1	202,6	77,7	83,4	95,9	107,2
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	15,2	35,4	132,4	184,1	34,8	35,8	47,8	62,1
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	20,6	13,3	16,4	12,9	12,7	18,6	42,8	47,6	48,1	45,1

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII. ^a	2008. ^b		2009. XII. ^c	2010.		
					XII.	XII. ^c		I.*	II.*	III.
Kašnjenja otplate glavnice	20,0	12,5	14,5	12,5	11,8	14,8	39,3	43,8	44,3	41,2
Kašnjenja otplate kamata	0,6	0,8	1,9	0,5	0,9	3,7	3,6	3,8	3,8	3,9
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	951,9	1.108,6	1.136,9	1.949,0	3.800,4	4.667,9	5.100,1	5.047,8	5.133,2	5.347,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	296,2	301,2	297,6	304,2	305,7	305,1	307,4
Kredit	919,4	1.026,8	1.066,8	1.470,2	3.254,7	4.083,8	4.528,2	4.493,0	4.564,8	4.767,7
Trgovinski kredit	32,5	81,8	70,1	182,7	244,5	286,6	267,8	249,1	263,3	272,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4. Mješovita trgovačka društva	347,1	328,8	416,5	594,9	741,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	3,9	5,3	6,3	16,5	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,7	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	3,2	3,0	6,3	16,5	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	3,0	2,9	6,1	16,4	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	343,2	323,5	410,2	578,4	740,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	323,6	297,1	394,3	557,1	717,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	19,6	26,4	15,9	21,3	22,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.5. Ostala trgovačka društva	3.473,6	4.454,5	5.929,1	8.062,2	9.933,4	9.774,4	10.493,4	10.505,1	10.586,3	10.661,7
Kratkoročni	483,4	653,7	578,8	1.174,3	619,2	600,3	825,8	905,4	953,5	1.054,3
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	81,7	114,8	86,9	451,2	373,8	366,7	194,9	204,9	225,2	240,1
Trgovinski kredit	23,7	27,8	35,9	31,1	39,5	37,0	28,2	29,7	31,9	37,1
Ostale obveze	378,1	511,1	456,0	692,0	205,9	196,7	602,6	670,8	696,4	777,0
Kašnjenja otplate glavnice	346,8	473,4	420,3	630,2	151,2	154,1	486,8	556,1	577,7	651,8
Kašnjenja otplate kamata	31,3	37,7	35,7	61,8	54,7	42,5	115,9	114,6	118,7	125,2
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	2.990,2	3.800,9	5.350,3	6.887,9	9.314,2	9.174,1	9.667,7	9.599,8	9.632,8	9.607,4
Obveznice	377,9	375,3	306,4	105,4	93,8	101,2	292,2	300,5	312,4	330,7
Kredit	2.545,3	3.377,5	4.989,1	6.701,7	9.168,7	9.023,3	9.355,5	9.279,5	9.300,7	9.257,4
Trgovinski kredit	67,1	48,1	54,8	80,8	51,7	49,5	20,0	19,8	19,7	19,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.6. Nefitne institucije	4,0	4,9	5,3	5,4	3,8	2,8	3,5	3,5	3,5	3,0
1.7. Obrtnici i trgovci	42,7	35,2	26,8	24,1	17,1	17,1	11,5	11,1	10,6	10,2
1.8. Kućanstva	49,7	73,3	82,7	137,2	244,7	245,8	264,7	260,0	259,7	254,9

^a Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2008. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2007. koji su objavljeni u Biltenu HNB-a br. 146. ^b Od siječnja 2008. podaci nefinancijskih trgovačkih društava procjenjuju se na osnovi prikupljenih podataka iz uzorka. ^c Od siječnja 2009. podaci nebankarskih financijskih institucija i nefinancijskih trgovačkih društava obrađuju se pomoću novoga izvještajnog sustava INOK, koji za izračune stanja i planova otplate kamata osigurava primjenu tržišnih kamatnih stopa. Po istoj metodologiji izračunato je usporedno stanje 31. prosinca 2008.

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica^{a,b}

u milijunima eura

	2005.	2006.	2007. ^c	2008. ^c	2009. ^c	2009.				2010. 1.tr. ^d
						1.tr. ^c	2.tr. ^c	3.tr. ^c	4.tr. ^c	
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-20.227,6	-30.060,0	-39.693,9	-35.293,5	-39.243,2	-36.938,8	-38.497,8	-39.052,2	-39.243,2	-40.004,5
2. Sredstva	16.061,4	18.154,2	21.438,8	22.265,6	24.127,2	19.790,5	21.043,2	23.120,2	24.127,2	23.453,6
2.1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.729,8	1.833,3	2.365,1	3.513,8	4.060,8	3.518,8	3.474,8	4.100,8	4.060,8	4.139,9
2.2. Portfeljna ulaganja	2.155,7	2.487,0	3.262,0	2.645,4	3.410,0	2.261,7	2.554,2	2.755,3	3.410,0	3.412,4
2.2.1. Vlasnička ulaganja	379,6	559,4	1.756,7	660,8	794,0	502,6	626,5	733,0	794,0	953,5
2.2.2. Dužnička ulaganja	1.776,1	1.927,6	1.505,4	1.984,6	2.616,1	1.759,2	1.927,7	2.022,3	2.616,1	2.458,9
Obveznice	1.628,9	1.536,2	1.225,0	1.602,2	1.907,5	1.394,0	1.619,2	1.590,8	1.907,5	1.659,1
Instrumenti tržišta novca	147,1	391,4	280,4	382,4	708,6	365,1	308,5	431,6	708,6	799,8
2.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	24,1	0,0	0,0	0,0	24,1	20,7
2.4. Ostala ulaganja	4.737,6	5.108,5	6.504,2	6.985,5	6.256,4	5.140,6	5.924,2	6.946,5	6.256,4	5.872,6
2.4.1. Trgovinski krediti	262,9	230,5	248,9	224,7	125,9	156,6	154,0	143,9	125,9	116,7
2.4.2. Krediti	146,2	239,5	296,4	435,9	377,3	404,9	362,8	359,8	377,3	387,2
2.4.3. Gotovina i depoziti	4.328,5	4.638,3	5.958,9	6.324,9	5.753,2	4.579,1	5.407,4	6.442,9	5.753,2	5.368,8
2.4.4. Ostala aktiva	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.5. Međunarodne pričuve HNB-a	7.438,4	8.725,3	9.307,4	9.120,9	10.375,8	8.869,5	9.090,1	9.317,7	10.375,8	10.008,1
3. Obveze	36.289,0	48.214,2	61.132,7	57.559,1	63.370,4	56.729,3	59.541,1	62.172,4	63.370,4	63.458,2
3.1. Izravna ulaganja u Hrvatsku	12.332,0	20.782,0	30.611,5	22.827,3	25.462,5	22.062,1	23.624,9	25.682,3	25.462,5	25.594,4
3.2. Portfeljna ulaganja	5.530,4	5.441,6	5.949,1	4.882,6	5.850,6	4.204,6	4.672,5	4.609,4	5.850,6	5.431,8
3.2.1. Vlasnička ulaganja	646,5	1.036,8	1.524,9	617,4	665,4	567,3	594,9	664,2	665,4	708,4
3.2.2. Dužnička ulaganja	4.883,8	4.404,8	4.424,2	4.265,2	5.185,3	3.637,2	4.077,6	3.945,2	5.185,3	4.723,4
Obveznice	4.883,8	4.404,8	4.424,2	4.265,2	5.185,3	3.637,2	4.077,6	3.945,2	5.185,3	4.723,4
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52,1	72,3
3.4. Ostala ulaganja	18.426,6	21.990,6	24.572,1	29.849,2	32.005,1	30.462,7	31.243,7	31.880,7	32.005,1	32.359,7
3.4.1. Trgovinski krediti	249,5	244,9	337,8	367,5	339,9	388,5	372,9	371,8	339,9	353,9
3.4.2. Krediti	14.541,4	17.347,4	20.088,8	24.343,4	25.337,1	24.616,2	24.989,6	25.437,2	25.337,1	25.946,9
3.4.3. Gotovina i depoziti	3.635,6	4.398,4	4.145,5	5.138,3	6.328,1	5.457,9	5.881,1	6.071,8	6.328,1	6.058,9
3.4.4. Ostala pasiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od prosinca 1998.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), pa u skladu s time postoji učinak i na stanje izravnih ulaganja u Republiku Hrvatsku odnosno inozemstvo počevši s tim mjesecima. ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica • Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu (*Balance of Payments Manual*, 5. izdanje, 1993.).

Izvori podataka su izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Ovisno o izvoru podataka, preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se:

- primjenom tekućeg tečaja ili prosječnoga mjesečnoga srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke za transakcije,
- primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke na izvještajni datum za stanja.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima preuzimaju se iz statističkog istraživanja Hrvatske narodne banke. Stanja vlasničkih ulaganja prate se od početka 2001. godine i korigiraju se za promjene službenog indeksa Zagrebačke burze (CROBEX).

Portfeljna dužnička ulaganja i ostala ulaganja klasificirana su prema sektorima: Hrvatska narodna banka, država, banke i ostali sektori. Sektor država obuhvaća središnju državu i organe lokalne države. Sektor banke uključuje banke.

Pozicije Portfeljna dužnička ulaganja kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti (sredstva) i ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke, u kojem se nalaze i potraživanja i obveze za obveznice i instrumente tržišta novca.

Pozicije Ostala ulaganja – Trgovinski krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju potraživanja spomenutih sektora inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicije Ostala ulaganja – Krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Sredstava pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava banaka ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za dio deviznih sredstava koja banke deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja banaka od inozemstva, prikazana su i potraživanja sektora država od inozemstva. Izvor podataka su izvješća

države i banaka.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Obveza pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu na osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te

depozitnog novca. Izvor podataka su izvješća banaka.

Pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadržava podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja^a
u milijunima eura

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009. ^b	2009.				2010. 1.tr. ^c
						1.tr.	2.tr.	3.tr. ^b	4.tr. ^b	
Izravna ulaganja, neto	-10.602,2	-18.948,7	-28.246,4	-19.313,6	-21.401,7	-18.543,3	-20.150,1	-21.581,5	-21.401,7	-21.454,5
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.729,8	1.833,3	2.365,1	3.513,8	4.060,8	3.518,8	3.474,8	4.100,8	4.060,8	4.139,9
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	1.610,5	1.725,2	2.264,1	3.324,0	3.964,7	3.405,4	3.386,9	4.028,9	3.964,7	4.040,4
1.1.1. Sredstva	1.610,5	1.725,2	2.264,1	3.324,0	3.964,7	3.405,4	3.386,9	4.028,9	3.964,7	4.040,4
1.1.2. Obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	119,3	108,2	101,0	189,7	96,1	113,4	87,9	71,9	96,1	99,5
1.2.1. Sredstva	138,0	144,8	175,4	220,2	218,0	218,9	221,4	221,0	218,0	240,6
1.2.2. Obveze	18,7	36,6	74,4	30,5	122,0	105,6	133,4	149,1	122,0	141,1
1.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	12.332,0	20.782,0	30.611,5	22.827,3	25.462,5	22.062,1	23.624,9	25.682,3	25.462,5	25.594,4
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	9.920,2	17.961,2	26.777,2	17.046,2	18.249,1	15.991,3	17.277,5	18.822,6	18.249,1	18.323,6
2.1.1. Sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	9.920,2	17.961,2	26.777,2	17.046,2	18.249,1	15.991,3	17.277,5	18.822,6	18.249,1	18.323,6
2.2. Ostala ulaganja	2.411,8	2.820,7	3.834,3	5.781,1	7.213,4	6.070,8	6.347,4	6.859,7	7.213,4	7.270,7
2.2.1. Sredstva	20,1	21,1	24,2	24,3	54,7	32,0	20,7	17,3	54,7	69,3
2.2.2. Obveze	2.431,9	2.841,8	3.858,5	5.805,4	7.268,0	6.102,8	6.368,1	6.876,9	7.268,0	7.340,0
2.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), pa u skladu s time postoji učinak i na stanje izravnih ulaganja u Republiku Hrvatsku odnosno inozemstvo počevši s tim mjesecima. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja^a
u milijunima eura

	2005.	2006.	2007. ^b	2008. ^b	2009. ^b	2009.				2010. 1.tr. ^c
						1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	
Portfeljna ulaganja, neto	-3.374,7	-2.954,6	-2.687,0	-2.237,2	-2.440,6	-1.942,8	-2.118,3	-1.854,1	-2.440,6	-2.019,5
1. Sredstva	2.155,7	2.487,0	3.262,0	2.645,4	3.410,0	2.261,7	2.554,2	2.755,3	3.410,0	3.412,4
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	379,6	559,4	1.756,7	660,8	794,0	502,6	626,5	733,0	794,0	953,5
1.1.1. Banke	5,9	6,7	8,3	11,6	12,8	12,9	10,2	11,9	12,8	8,1
1.1.2. Ostali sektori	373,7	552,7	1.748,4	649,2	781,1	489,6	616,4	721,1	781,1	945,4
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	1.776,1	1.927,6	1.505,4	1.984,6	2.616,1	1.759,2	1.927,7	2.022,3	2.616,1	2.458,9
2. Obveze	5.530,4	5.441,6	5.949,1	4.882,6	5.850,6	4.204,6	4.672,5	4.609,4	5.850,6	5.431,8
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	646,5	1.036,8	1.524,9	617,4	665,4	567,3	594,9	664,2	665,4	708,4
2.1.1. Banke	84,0	145,0	164,6	70,5	66,3	64,5	63,7	74,6	66,3	64,1
2.1.2. Ostali sektori	562,6	891,8	1.360,3	547,0	599,1	502,8	531,2	589,6	599,1	644,3
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	4.883,8	4.404,8	4.424,2	4.265,2	5.185,3	3.637,2	4.077,6	3.945,2	5.185,3	4.723,4
2.2.1. Obveznice	4.883,8	4.404,8	4.424,2	4.265,2	5.185,3	3.637,2	4.077,6	3.945,2	5.185,3	4.723,4
2.2.1.1. Država	3.663,4	3.109,1	2.756,9	2.621,9	3.572,5	2.000,4	2.444,4	2.501,1	3.572,5	3.076,3
2.2.1.2. Banke	456,6	457,9	459,0	456,8	0,0	442,7	445,5	0,0	0,0	0,0
2.2.1.3. Ostali sektori	763,9	837,8	1.208,3	1.186,4	1.612,7	1.194,1	1.187,7	1.444,0	1.612,7	1.647,1
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.1. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od prosinca 1998.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja^a

u milijunima eura

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009. ^b	2009.				2010. 1.tr. ^c
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b	
Ostala ulaganja, neto	-13.689,0	-16.882,1	-18.067,8	-22.863,7	-25.748,6	-25.322,1	-25.319,5	-24.934,2	-25.748,6	-26.487,1
1. Sredstva	4.737,6	5.108,5	6.504,2	6.985,5	6.256,4	5.140,6	5.924,2	6.946,5	6.256,4	5.872,6
1.1. Trgovinski krediti	262,9	230,5	248,9	224,7	125,9	156,6	154,0	143,9	125,9	116,7
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	262,9	230,5	248,9	224,7	125,9	156,6	154,0	143,9	125,9	116,7
Dugoročni krediti	190,9	177,5	228,8	202,6	98,9	142,0	130,7	118,3	98,9	93,2
Kratkoročni krediti	72,0	53,0	20,1	22,1	27,0	14,6	23,3	25,6	27,0	23,4
1.2. Krediti	146,2	239,5	296,4	435,9	377,3	404,9	362,8	359,8	377,3	387,2
1.2.1. Hrvatska narodna banka	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Dugoročni krediti	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
1.2.2. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
1.2.3. Banke	113,2	188,5	214,8	285,3	267,0	292,8	262,0	270,8	267,0	269,4
Dugoročni krediti	85,3	140,0	160,0	193,6	230,5	206,0	199,2	221,4	230,5	228,4
Kratkoročni krediti	27,9	48,5	54,8	91,7	36,5	86,8	62,9	49,4	36,5	41,0
1.2.4. Ostali sektori	32,3	50,4	81,1	150,0	109,4	111,1	99,9	88,0	109,4	116,8
Dugoročni krediti	32,0	50,2	81,0	146,8	109,3	110,1	97,0	87,2	109,3	114,3
Kratkoročni krediti	0,3	0,2	0,1	3,3	0,1	1,0	2,9	0,7	0,1	2,5
1.3. Gotovina i depoziti	4.328,5	4.638,3	5.958,9	6.324,9	5.753,2	4.579,1	5.407,4	6.442,9	5.753,2	5.368,8
1.3.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2. Banke	3.112,2	3.499,9	4.715,1	4.863,6	4.442,9	3.156,8	3.984,1	4.655,0	4.442,9	3.952,7
1.3.3. Ostali sektori	1.216,3	1.138,3	1.243,8	1.461,3	1.310,3	1.422,3	1.423,3	1.787,8	1.310,3	1.416,0
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	18.426,6	21.990,6	24.572,1	29.849,2	32.005,1	30.462,7	31.243,7	31.880,7	32.005,1	32.359,7
2.1. Trgovinski krediti	249,5	244,9	337,8	367,5	339,9	388,5	372,9	371,8	339,9	353,9
2.1.1. Država	2,6	1,9	1,2	0,7	0,0	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0
Dugoročni krediti	2,6	1,9	1,2	0,7	0,0	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	246,9	243,0	336,6	366,7	339,9	387,8	372,2	371,0	339,9	353,9
Dugoročni krediti	219,1	207,0	305,5	327,2	311,7	348,6	330,1	334,2	311,7	316,8
Kratkoročni krediti	27,8	35,9	31,1	39,5	28,2	39,2	42,1	36,8	28,2	37,1
2.2. Krediti	14.541,4	17.347,4	20.088,8	24.343,4	25.337,1	24.616,2	24.989,6	25.437,2	25.337,1	25.946,9
2.2.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit i zajmovi MMF-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	2.486,7	2.559,0	2.613,7	1.574,6	1.592,7	1.665,5	1.663,6	1.620,1	1.592,7	1.835,1
Dugoročni krediti	2.486,7	2.559,0	2.613,7	1.542,9	1.592,7	1.642,4	1.649,2	1.614,3	1.592,7	1.835,1
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	31,7	0,0	23,1	14,4	5,8	0,0	0,0
2.2.3. Banke	4.889,2	5.368,9	4.276,8	4.496,7	4.352,9	4.160,1	4.053,1	4.134,8	4.352,9	4.600,1
Dugoročni krediti	3.822,9	4.217,4	3.565,2	3.374,7	3.535,3	3.381,4	3.266,2	3.243,5	3.535,3	3.504,2
Kratkoročni krediti	1.066,3	1.151,6	711,7	1.122,0	817,6	778,7	786,9	891,3	817,6	1.095,9
2.2.4. Ostali sektori	7.165,5	9.419,4	13.198,2	18.272,0	19.391,5	18.790,7	19.272,9	19.682,3	19.391,5	19.511,7
Dugoročni krediti	6.964,8	9.187,2	12.371,2	17.589,5	18.636,7	18.048,2	18.383,7	18.882,8	18.636,7	18.777,0
Kratkoročni krediti	200,8	232,2	827,1	682,5	754,8	742,5	889,3	799,4	754,8	734,6
2.3. Gotovina i depoziti	3.635,6	4.398,4	4.145,5	5.138,3	6.328,1	5.457,9	5.881,1	6.071,8	6.328,1	6.058,9
2.3.1. Hrvatska narodna banka	2,6	2,6	2,3	2,3	1,1	2,0	1,1	1,1	1,1	1,2
2.3.2. Banke	3.633,0	4.395,8	4.143,2	5.125,5	6.327,0	5.450,2	5.878,2	6.070,7	6.327,0	6.057,7
2.3.3. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	10,6	0,0	5,7	1,8	0,0	0,0	0,0
2.4. Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od prosinca 1998.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

I. Državne financije – izabrani podaci

Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti^a
u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.		
							I.	II.	III.
1. PRIHODI (A + B)	87.019,3	92.642,5	100.392,6	113.386,2	120.036,7	114.086,9	7.884,4	8.697,7	9.476,6
A) Državni proračun	80.463,5	85.653,0	95.234,1	108.297,0	115.766,5	110.251,2	7.726,9	8.347,1	9.216,1
B) Izvanproračunski korisnici	6.555,8	6.989,5	5.158,5	5.089,2	4.270,2	3.835,7	157,5	350,7	260,5
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	129,9	38,0	293,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	663,1	863,9	848,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	15,5	18,9	18,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	1.224,4	1.227,8	1.526,9	2.041,2	2.105,0	1.954,3	95,6	110,7	157,9
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	170,7	214,7	659,8	1.102,9	1.221,2	1.168,6	55,6	107,5	69,8
6. Hrvatske autoceste	2.295,4	2.547,0	1.271,1	1.375,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	1.417,8	1.474,7	64,7	119,9	81,0	112,8	2,6	26,8	12,2
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	575,9	367,4	409,6	391,4	808,3	566,5	3,4	96,8	19,9
9. Hrvatski fond za privatizaciju	62,9	237,0	65,9	58,3	54,7	33,5	0,2	8,9	0,7
2. RASHODI (A + B)	86.941,4	92.332,1	98.751,4	109.075,0	118.686,0	120.553,9	9.628,8	10.009,4	11.130,9
A) Državni proračun	81.861,2	86.715,6	91.979,7	103.004,9	113.309,5	116.255,2	9.451,4	9.792,8	10.822,8
B) Izvanproračunski korisnici	5.080,3	5.616,5	6.771,7	6.070,1	5.376,5	4.298,7	177,5	216,6	308,1
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	587,4	382,2	565,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	831,3	914,3	931,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	141,3	145,9	155,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	1.426,3	1.489,5	1.779,1	2.099,0	2.335,4	1.742,1	21,3	21,0	59,5
5. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	32,4	172,0	734,8	1.083,3	1.106,7	1.159,1	88,8	78,1	59,4
6. Hrvatske autoceste	752,3	1.085,1	1.272,7	1.509,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	934,6	1.062,4	1.226,9	1.241,9	1.592,6	1.048,5	60,8	111,1	181,0
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	314,5	183,0	27,4	47,8	254,7	267,2	0,9	0,9	1,2
9. Hrvatski fond za privatizaciju	60,1	182,1	78,4	88,2	87,0	81,8	5,6	5,5	7,0
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	77,8	310,3	1.641,2	4.311,2	1.350,7	-6.467,0	-1.744,4	-1.311,7	-1.654,3
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	77,8	310,3	1.641,2	4.311,2	1.350,7	-6.467,0	-1.744,4	-1.311,7	-1.654,3
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	8.373,5	6.699,4	6.108,6	7.811,0	4.228,2	3.601,1	119,7	211,7	174,1
Nabava	8.648,4	7.024,2	6.836,4	8.378,6	4.713,2	3.926,8	140,1	239,3	195,6
A) Državni proračun	1.663,9	1.828,8	1.908,5	3.043,9	3.291,5	2.267,4	109,3	150,1	80,5
B) Izvanproračunski korisnici	6.984,5	5.195,4	4.927,9	5.334,7	1.421,7	1.659,4	30,8	89,1	115,0
Prodaja	274,9	324,8	727,7	567,7	485,0	325,7	20,4	27,6	21,4
A) Državni proračun	244,4	275,1	352,7	498,7	303,4	304,0	20,4	27,1	21,3
B) Izvanproračunski korisnici	30,5	49,6	375,1	69,0	181,6	21,7	0,1	0,4	0,1
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-8.295,6	-6.389,1	-4.467,4	-3.499,8	-2.877,5	-10.068,2	-1.864,1	-1.523,4	-1.828,4
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA (FINANCIRANJE) (3.3. – 3.2.)	8.295,6	6.389,1	4.467,4	3.499,8	2.877,5	10.068,2	1.864,1	1.523,4	1.828,4
3.2. PROMJENA NETO FINANCIJSKE IMOVINE	28,4	1.609,8	-2.576,7	-2.939,2	2.776,6	7.363,9	-2.034,2	-2.194,7	684,0
3.2.1. Tuzemna imovina	18,6	1.614,6	-2.593,4	-2.957,2	2.764,1	7.361,5	-2.034,2	-2.194,7	684,0
A) Državni proračun	138,6	1.747,7	-3.063,9	-3.752,8	1.690,5	6.823,2	-2.020,7	-2.421,6	523,3
B) Izvanproračunski korisnici	-120,0	-133,1	470,5	795,6	1.073,6	538,3	-13,5	226,8	160,7
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	16,7	18,0	12,4	0,0	0,0	0,0	0,0
A) Državni proračun	9,8	-4,9	16,7	18,0	12,4	2,3	0,0	0,0	0,0
B) Izvanproračunski korisnici	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. PROMJENA NETO OBVEZA	8.324,0	7.998,8	1.890,7	560,6	5.654,1	17.432,0	-170,2	-671,3	2.512,4
3.3.1. Tuzemne obveze	4.107,7	12.041,7	5.282,8	2.017,1	6.795,7	10.130,2	52,2	1.516,8	2.465,6
A) Državni proračun	4.038,7	10.591,6	3.166,3	1.477,6	5.656,6	9.576,6	68,7	1.526,8	2.376,3
B) Izvanproračunski korisnici	69,0	1.450,1	2.116,5	539,5	1.139,1	553,6	-16,5	-10,0	89,3

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.		
							I.	II.	III.
3.3.2. Inozemne obveze	4.216,3	-4.042,8	-3.392,1	-1.456,5	-1.141,7	7.301,8	-222,3	-2.188,1	46,9
A) Državni proračun	270,3	-5.080,6	-3.943,2	-2.980,2	-1.445,8	6.878,4	-217,2	-2.204,6	52,5
B) Izvanproračunski korisnici	3.946,0	1.037,8	551,2	1.523,7	304,1	423,4	-5,1	16,5	-5,7

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija

Tablica I2: Operacije državnog proračuna^a
u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2009.		
							I.	II.	III.
1. PRIHODI	80.463,5	85.653,0	95.235,6	108.320,6	115.772,7	110.257,9	7.726,9	8.348,3	9.216,1
1.1. Porezi	47.149,9	50.687,6	58.469,1	64.234,5	69.572,7	63.678,9	4.305,8	4.784,3	5.551,9
1.2. Socijalni doprinosi	29.477,6	31.301,3	33.877,1	37.203,5	40.703,5	39.994,7	3.065,5	3.101,7	3.185,5
1.3. Pomoći	10,1	27,5	196,0	428,0	468,6	616,3	28,4	18,8	54,1
1.4. Ostali prihodi	3.825,9	3.636,6	2.693,3	6.454,5	5.027,8	5.968,0	327,3	443,4	424,5
2. RASHODI	83.131,1	87.857,5	95.950,0	108.007,6	115.292,4	117.924,0	9.510,2	9.964,3	11.043,2
2.1. Naknade zaposlenima	22.268,3	23.182,6	24.313,9	27.545,1	29.948,5	31.289,3	2.552,0	2.552,2	2.613,4
2.2. Korištenje dobara i usluga	4.358,7	4.951,9	6.069,1	7.162,4	8.113,7	7.363,8	543,2	667,0	675,2
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	3.972,5	4.387,0	4.713,6	4.535,0	4.683,2	5.225,2	430,4	517,3	967,9
2.5. Subvencije	4.968,1	5.248,7	5.670,8	6.492,0	6.859,5	6.710,0	413,6	585,0	881,7
2.6. Pomoći	3.420,3	3.796,8	6.653,0	8.363,2	5.783,1	5.559,6	583,3	541,5	494,9
2.7. Socijalne naknade	39.730,9	41.358,5	43.444,6	48.176,0	52.593,2	56.148,5	4.473,3	4.610,6	4.843,2
2.8. Ostali rashodi	4.412,4	4.931,9	5.085,0	5.733,9	7.311,2	5.627,6	514,3	490,7	567,0
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-2.667,6	-2.204,5	-714,4	313,0	480,2	-7.666,0	-1.783,2	-1.616,0	-1.827,1
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	1.419,5	1.553,7	1.555,8	2.545,2	2.988,1	1.963,4	89,0	123,0	59,2
3.1.1. Dugotrajna imovina	1.384,6	1.517,0	1.595,1	2.625,7	2.719,5	1.839,7	88,0	112,8	56,6
3.1.2. Zalihe	0,0	0,0	-80,2	-161,4	79,4	35,4	0,0	0,0	-0,1
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	7,5	7,2	7,8	9,6	10,1	8,9	0,0	0,8	0,9
3.1.4. Neizvedena imovina	27,3	29,5	33,1	71,3	179,1	79,3	1,0	9,4	1,7
3.2. Promjena neto financijske imovine	222,0	1.752,8	-3.047,2	-3.734,8	1.702,9	6.825,5	-2.020,7	-2.416,8	542,6
3.2.1. Tuzemna imovina	212,2	1.757,7	-3.063,9	-3.752,8	1.690,5	6.823,2	-2.020,7	-2.416,8	542,6
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	16,7	18,0	12,4	2,3	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	4.309,0	5.510,9	-777,0	-1.502,6	4.210,8	16.455,0	-148,5	-677,8	2.428,8
3.3.1. Tuzemne obveze	4.038,7	10.591,6	3.166,3	1.477,6	5.656,6	9.576,6	68,7	1.526,8	2.376,3
3.3.2. Inozemne obveze	270,3	-5.080,6	-3.943,2	-2.980,2	-1.445,8	6.878,4	-217,2	-2.204,6	52,5

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija

Tablica I3: Dug središnje države^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2004. XII.	2005. XII.	2006. XII.	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.*	2010.		
							I.*	II.*	III.
1. Unutarnji dug središnje države	41.295,1	54.794,2	59.688,4	63.240,9	67.996,8	78.268,1	78.419,6	79.657,4	82.680,9
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	37.364,0	50.840,7	54.490,4	56.883,1	64.961,8	74.473,7	74.666,5	75.937,9	78.871,9
Trezorski zapisi	8.811,7	12.278,0	12.412,9	11.740,6	14.440,7	18.802,5	18.577,9	20.477,9	20.745,5
Instrumenti tržišta novca	–	0,9	–	–	10,7	19,3	19,3	19,3	20,3
Obveznice	23.371,7	31.151,8	35.249,6	39.273,5	39.306,7	39.369,3	39.400,5	39.057,8	42.104,6
Krediti Hrvatske narodne banke	3,3	1,4	0,9	1,0	2,2	2,9	2,5	–	–
Krediti banaka	5.177,2	7.408,6	6.827,0	5.867,9	11.201,5	16.279,8	16.666,2	16.383,0	16.001,6
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.931,2	3.953,5	5.198,0	6.357,8	3.035,0	3.794,4	3.753,1	3.719,4	3.809,1
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	1.731,2	–	–	–	–	–	–	–	–
Krediti banaka	2.200,0	3.953,5	5.198,0	6.357,8	3.035,0	3.794,4	3.753,1	3.719,4	3.809,1
2. Inozemni dug središnje države	49.978,2	45.164,3	41.494,8	39.610,7	30.259,7	37.501,1	37.774,6	35.656,6	35.458,2
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	42.231,2	36.414,5	32.556,6	29.424,0	28.459,4	35.786,0	36.054,1	33.925,0	33.732,7
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	32.919,3	27.020,1	22.836,9	20.397,3	18.768,2	26.101,8	26.075,9	22.500,6	22.331,6
Krediti	9.311,9	9.394,5	9.719,7	9.026,7	9.691,2	9.684,2	9.978,2	11.424,3	11.401,1
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	7.747,0	8.749,8	8.938,2	10.186,7	1.800,3	1.715,1	1.720,5	1.731,7	1.725,5
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Krediti	7.747,0	8.749,8	8.938,2	10.186,7	1.800,3	1.715,1	1.720,5	1.731,7	1.725,5
3. Ukupno (1+2)	91.273,3	99.958,5	101.183,1	102.851,6	98.256,5	115.769,2	116.194,2	115.314,0	118.139,2
Dodatak: Izdana jamstva Republike Hrvatske									
– domaća	5.024,2	5.880,2	7.660,3	8.110,6	13.299,2	15.692,5	15.716,4	16.556,3	18.563,9
– inozemna	13.247,0	13.853,9	14.303,7	19.024,2	31.406,6	34.885,5	34.653,3	34.984,6	35.457,6

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije, a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. U ovoj tablici dug HBOR-a u dijelu 2. Inozemni dug središnje države reklasificiran je od, uključujući, prosinca 1998., u dijelu 1. Unutarnji dug središnje države reklasificiran je od, uključujući, lipnja 1999., a dug HAC-a reklasificiran je od, uključujući, siječnja 2008.

Tablica I3: Dug središnje države • Počevši od Biltena broj 154 izvršena je revizija podataka u tablici.

Dug središnje države sastoji se od unutarnjeg i inozemnog duga.

Izvori su podataka za unutarnji dug središnje države Ministarstva financija, u dijelu koji se odnosi na trezorske zapise i obveznice, te Hrvatska narodna banka, u dijelu koji se odnosi na instrumente tržišta novca, kredite banaka i na kredite Hrvatske narodne banke.

Stanje trezorskih zapisa uključuje trezorske zapise Ministarstva financija izražene u kunama, eurozapise Ministarstva financija i trezorske zapise Ministarstva financija indeksirane uz euro, sve s rokom dospijea do godine dana. Stanja eurozapisa uključuju obračunate nedospjele kamate. Kod trezorskih zapisa u kunama i trezorskih zapisa indeksiranih uz euro razlika između nominalne vrijednosti i vrijednosti izdanja čini obračunate nedospjele kamate, koje su raspoređene duž životnog vijeka instrumenta pomoću metode jednostavnoga kamatnog računa (tj. linearno) i metode brojenja dana prema kojoj je stvarni broj dana podijeljen s 360.

Stanje obveznica uključuje obveznice središnje države izdane na domaćem tržištu, trezorske zapise Ministarstva financija s rokom dospijea duljim od jedne godine i dio ukupnih obveznica središnje države izdanih u inozemstvu koji je na kraju

izvještajnog razdoblja u vlasništvu rezidentnih institucionalnih jedinica. Kod trezorskih zapisa s rokom dospijea duljim od jedne godine razlika između nominalne vrijednosti i vrijednosti izdanja čini obračunate nedospjele kamate, koje su raspoređene duž životnog vijeka instrumenta metodom složenoga kamatnog računa. Stanja obveznica središnje države uključuju obračunate nedospjele kamate.

Stanje kredita banaka od siječnja 2004. sadrži, uz nedospjelu glavnica, i obračunate nedospjele kamate.

Izvor podataka za inozemni dug središnje države jest statistika inozemnog duga koju sastavlja Hrvatska narodna banka.

U dodatku je naveden podatak o izdanim jamstvima Republike Hrvatske. Izvor su podataka o domaćim jamstvima statistička izvješća banaka, a o inozemnim jamstvima statistika inozemnog duga koju sastavlja Hrvatska narodna banka.

Iznimno od navedenog u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama" u ovoj je tablici dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u dijelu 2. Inozemni dug središnje države, reklasificiran iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi od, uključujući, prosinca 1998., a u dijelu 1. Unutarnji dug središnje države reklasificiran je od, uključujući, prosinca 2002.

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100			Lančani indeksi				Godišnji mjesečni indeksi			
		Indeksi potrošačkih cijena			Indeksi potrošačkih cijena ^a			Cijene pri proizvođačima ^b	Indeksi potrošačkih cijena ^c			Cijene pri proizvođačima ^b
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge	
1996.	prosinac	100,0	100,2	99,5	100,3	103,4	102,3	108,7	101,5
1997.	prosinac	100,7	100,3	102,3	99,9	103,8	102,7	108,2	101,6
1998.	prosinac	82,1	84,6	73,7	100,3	100,4	100,0	100,0	105,4	104,3	109,2	97,9
1999.	prosinac	85,3	87,2	78,5	100,6	100,8	100,0	100,3	103,9	103,1	106,5	105,9
2000.	prosinac	90,0	92,0	82,8	100,4	100,4	100,1	100,2	105,5	105,5	105,5	111,2
2001.	prosinac	92,1	93,2	88,5	100,4	100,4	100,5	99,0	102,4	101,3	106,8	96,9
2002.	prosinac	93,8	94,2	92,6	100,4	100,6	99,6	99,9	101,8	101,1	104,6	102,3
2003.	prosinac	95,4	95,7	94,6	100,3	100,2	100,5	100,0	101,7	101,6	102,2	101,0
2004.	prosinac	98,0	98,0	98,0	100,7	100,9	100,2	99,3	102,7	102,5	103,6	104,8
2005.	prosinac	101,6	101,4	102,0	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7
2006.	prosinac	103,7	102,8	106,4	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0	101,4	104,2	101,9
2007.	prosinac	109,7	109,5	110,0	101,2	101,2	101,3	100,4	105,8	106,6	103,4	105,9
2008.	prosinac	112,8	112,2	114,7	99,4	99,1	100,5	98,7	102,9	102,4	104,3	104,3
2009.	lipanj	116,1	116,1	116,9	100,1	99,8	101,0	100,9	102,1	101,6	103,8	99,0
	srpanj	115,3	114,7	118,4	99,3	98,7	101,3	100,6	101,2	100,5	104,0	97,2
	kolovoz	115,2	114,5	118,9	99,9	99,8	100,4	100,8	101,5	100,8	103,9	98,2
	rujan	115,0	114,5	117,3	99,8	100,1	98,7	99,3	101,0	100,3	103,8	97,7
	listopad	115,1	114,8	116,9	100,1	100,2	99,6	99,8	101,3	100,5	104,0	98,6
	studen	115,6	115,4	117,1	100,4	100,5	100,2	100,1	101,8	101,3	104,0	100,2
	prosinac	114,9	114,5	117,3	99,4	99,3	100,2	100,0	101,9	101,3	103,9	101,6
2010.	siječanj	115,5	115,1	117,7	100,5	100,5	100,4	101,3	101,1	100,9	102,1	103,0
	veljača	115,7	115,4	117,9	100,2	100,2	100,2	99,9	100,7	100,4	101,9	102,7
	ožujak	116,2	116,0	117,7	100,4	100,6	99,8	101,0	100,9	100,7	101,9	105,0
	travanj	116,7	116,8	117,2	100,4	100,7	99,5	100,6	100,6	100,3	101,6	105,1
	svibanj	117,0	117,0	117,8	100,2	100,2	100,5	100,5	100,8	100,6	101,8	104,9

^a Od siječnja 1992. do prosinca 1997. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo. ^b Od siječnja 2005. revidirani podaci zbog izmjene metodologije Državnog zavoda za statistiku. ^c Od siječnja 1992. do prosinca 1998. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo.
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima • Početkom 2004. godine Državni zavod za statistiku uveo je indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od siječnja 2001. DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju indeksa potrošačkih cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004.).

Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena • Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih derivata). Ukupno je isključeno 111 dobara i usluga, čiji udio u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2005. godini iznosi 30,06% (od toga 6,93 postotnih bodova otpada na poljoprivredne proizvode, a 23,13 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100 ^a			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
1998.	prosinac	87,3	88,6	80,0	99,9	99,9	100,0
1999.	prosinac	89,8	91,1	82,3	100,1	100,1	100,1	102,9	102,9	103,0
2000.	prosinac	92,8	93,9	86,5	100,4	100,4	100,2	103,3	103,0	105,0
2001.	prosinac	93,9	94,6	89,8	99,8	99,7	100,3	101,2	100,8	103,8
2002.	prosinac	95,0	95,6	91,9	100,0	100,1	99,4	101,2	101,0	102,4
2003.	prosinac	96,2	96,4	94,7	100,2	100,1	101,0	101,2	100,9	103,0
2004.	prosinac	98,4	98,5	97,4	100,1	100,1	100,4	102,3	102,2	102,9
2005.	prosinac	101,3	101,4	101,0	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	prosinac	103,6	103,6	103,6	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	prosinac	108,8	109,1	107,2	100,8	100,8	100,4	105,0	105,3	103,5
2008.	prosinac	113,3	113,5	112,5	99,4	99,3	100,2	104,2	104,0	105,0
2009.	lipanj	116,2	116,3	115,4	100,3	100,0	101,8	103,4	103,6	102,3
	srpanj	115,4	114,9	117,9	99,3	98,8	102,2	102,9	103,0	102,4
	kolovoz	115,1	114,4	118,6	99,7	99,5	100,6	102,3	102,3	102,3
	rujan	114,8	114,6	115,7	99,7	100,1	97,5	101,5	101,4	102,2
	listopad	115,1	115,1	114,7	100,3	100,5	99,1	101,4	101,2	102,3
	studen	115,0	115,0	114,9	99,9	99,8	100,3	100,9	100,6	102,4
	prosinac	113,6	113,3	115,2	98,8	98,6	100,2	100,2	99,8	102,4
2010.	siječanj	112,9	112,4	115,4	99,4	99,2	100,2	99,7	99,2	102,2
	veljača	112,9	112,3	115,9	100,0	99,9	100,4	99,5	99,0	102,1
	ožujak	113,1	112,7	115,5	100,2	100,3	99,6	99,3	98,7	102,1
	travanj	113,7	113,5	114,7	100,5	100,8	99,3	98,6	98,0	101,8
	svibanj	114,2	113,9	115,7	100,4	100,3	100,9	98,6	97,9	102,1

^a Od siječnja 2007. DZS objavljuje indeks potrošačkih cijena na novoj bazi: 2005. = 100.
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće
u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
1996.	prosinac	2.217,0	104,4	117,7	111,8
1997.	prosinac	2.544,0	100,8	114,8	116,9
1998.	prosinac	2.935,0	104,6	115,4	112,8
1999.	prosinac	3.262,0	100,9	111,2	114,0
2000.	prosinac	3.499,0	99,9	107,3	108,9
2001.	prosinac	3.582,0	96,6	102,4	106,5
2002.	prosinac	3.839,0	98,0	107,2	105,0
2003.	prosinac	4.045,0	99,8	105,4	105,9
2004.	prosinac	4.312,0	99,1	106,6	105,9
2005.	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2
2007.	prosinac	4.958,0	96,6	104,7	105,2
2008.	prosinac	5.410,0	100,3	109,1	107,0
2009.	lipanj	5.370,0	100,8	103,9	104,8
	srpanj	5.308,0	98,8	101,4	104,3
	kolovoz	5.267,0	99,2	101,6	103,9
	rujan	5.236,0	99,4	100,6	103,6
	listopad	5.279,0	100,8	100,3	103,2
	studen	5.385,0	102,0	99,8	102,9
	prosinac	5.362,0	99,6	99,1	102,6
2010.	siječanj	5.258,0	98,1	99,1	99,1
	veljača	5.157,0	98,1	98,6	98,8
	ožujak	5.359,0	103,9	99,8	99,2

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača
indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
1999.	listopad	-33,7	-14,9	-46,3	-38,4	-12,1	-49,9	-17,6	35,5	-50,7	-69,7
2000.	listopad	-20,9	3,5	-32,2	-26,2	1,2	-22,0	5,7	26,9	-48,3	-63,6
2001.	listopad	-27,0	-11,4	-35,6	-29,6	-10,0	-35,9	-12,7	22,9	-41,3	-62,3
2002.	listopad	-25,2	-8,3	-29,3	-22,6	-5,1	-31,2	-11,5	20,1	-34,1	-64,0
2003.	listopad	-22,2	-4,5	-25,0	-21,5	-2,6	-26,5	-6,4	14,7	-27,1	-65,2
2004.	listopad	-23,9	-7,9	-22,0	-19,1	-4,1	-30,5	-11,6	22,5	-16,5	-57,3
2005.	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4
2007.	prosinac	-24,7	-15,5	-24,5	-16,8	-9,8	-31,8	-21,2	12,8	-25,0	-54,8
2008.	prosinac	-42,0	-33,3	-40,9	-30,7	-25,9	-51,8	-40,6	43,4	-40,3	-57,9
2009.	srpanj	-47,7	-39,2	-46,0	-38,0	-30,2	-62,2	-48,2	56,4	-37,7	-56,0
	kolovoz	-52,3	-44,5	-50,0	-39,9	-34,8	-65,5	-54,2	61,5	-44,7	-58,5
	rujan	-40,8	-27,6	-44,7	-36,3	-20,4	-59,7	-34,7	48,0	-38,2	-60,1
	listopad	-41,0	-25,1	-46,8	-35,8	-18,2	-62,3	-31,9	57,1	-42,2	-56,9
	studeni	-40,2	-24,6	-42,3	-35,2	-18,0	-52,7	-31,2	53,8	-39,1	-57,8
	prosinac	-46,8	-32,7	-47,6	-35,7	-22,6	-64,5	-42,8	63,9	-42,5	-58,0
2010.	siječanj	-48,5	-35,2	-47,9	-39,5	-26,4	-64,8	-43,9	66,4	-39,5	-57,1
	veljača	-45,5	-30,6	-48,1	-39,3	-23,4	-63,0	-37,7	63,4	-42,0	-57,6
	ožujak	-49,4	-36,2	-50,9	-43,3	-26,2	-67,5	-46,2	67,5	-41,8	-57,7
	travanj	-44,3	-30,0	-48,0	-39,1	-21,2	-64,1	-38,8	59,5	-40,9	-57,6
	svibanj	-40,8	-30,3	-48,4	-39,3	-22,7	-63,4	-37,8	43,9	-42,6	-58,9
	lipanj	-40,8	-31,3	-46,7	-39,3	-24,5	-62,5	-38,1	45,4	-38,4	-55,2

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača • HNB-ova anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. godine prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. Ovo se HNB-ovo anketno istraživanje do travnja 2005. godine provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. godine Hrvatska narodna banka anketno istraživanje provodi svakoga mjeseca, u suradnji s Europskom komisijom, koristeći se njezinom tehnikom i financijskom pomoći. Za izradu i provedbu Ankete odgovorna je jedino Hrvatska narodna banka.

Upitnik sadržava ukupno 23 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponudeni/odabrani odgovor, k broj ponudjenih odgovora na

pojedino pitanje.

Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu $-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) u pogledu specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za kućanstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjati išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa su:

IPP: I2, I4, I7×(-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8.

Popis banaka i štedionica

1. lipnja 2010.

Banke koje imaju odobrenje za rad

1. Banco Popolare Croatia d.d., Zagreb
2. Banka Brod d.d., Slavonski Brod
3. Banka Kovanica d.d., Varaždin
4. Banka splitsko-dalmatinska d.d., Split
5. BKS Bank d.d., Rijeka
6. Centar banka d.d., Zagreb
7. Credo banka d.d., Split
8. Croatia banka d.d., Zagreb
9. Erste & Steiermärkische Bank d.d., Rijeka
10. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb
11. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb
12. Imex banka d.d., Split
13. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag
14. Jadranska banka d.d., Šibenik
15. Karlovačka banka d.d., Karlovac
16. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb
17. Međimurska banka d.d., Čakovec
18. Nava banka d.d., Zagreb
19. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar
20. Partner banka d.d., Zagreb
21. Podravska banka d.d., Koprivnica
22. Primorska banka d.d., Rijeka
23. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb
24. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb
25. Samoborska banka d.d., Samobor
26. Slatinska banka d.d., Slatina
27. Société Générale – Splitska banka d.d., Split
28. Štedbanka d.d., Zagreb
29. Vaba d.d. banka Varaždin, Varaždin
30. Veneto banka d.d., Zagreb
31. Volksbank d.d., Zagreb
32. Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Štedne banke koje imaju odobrenje za rad

1. Obrtnička štedna banka d.d., Zagreb
2. A štedna banka malog poduzetništva d.d., Zagreb

Stambene štedionice koje imaju odobrenje za rad

1. HPB – Stambena štedionica d.d., Zagreb
2. PBZ stambena štedionica d.d., Zagreb
3. Prva stambena štedionica d.d., Zagreb
4. Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb
5. Wüstenrot stambena štedionica d.d., Zagreb

Ostale institucije

1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb, posluje u skladu sa Zakonom o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN, br. 138/2006.)

Predstavništva inozemnih banaka

1. BKS Bank AG, Zagreb
2. Commerzbank Aktiengesellschaft, Zagreb
3. Deutsche Bank AG, Zagreb
4. LHB Internationale Handelsbank AG, Zagreb
5. Union de Banques Arabes et Françaises – UBAF, Zagreb

Banke i štedionice u stečaju

Naziv banke/štedionice	Datum otvaranja stečaja
1. Agroobrtička banka d.d., Zagreb	14.6.2000.
2. Alpe Jadran banka d.d., Split	15.5.2002.
3. Cibalae banka d.d., Vinkovci	20.10.2000.
4. Glumina banka d.d., Zagreb	30.4.1999.
5. Gradska banka d.d., Osijek	3.5.1999.
6. Hrvatska gospodarska banka d.d., Zagreb	19.4.2000.
7. Ilirija banka d.d., Zagreb	6.4.1999.
8. Komercijalna banka d.d., Zagreb	30.4.1999.
9. Međimurska štedionica d.d., Čakovec	17.3.2004.
10. Trgovačko-turistička banka d.d., Split	8.9.2000.
11. Županijska banka d.d., Županja	3.5.1999.

Banke i štedionice u likvidaciji

Naziv banke/štedionice	Datum pokretanja likvidacije
1. Investicijsko-komercijalna štedionica d.d., Zagreb	31.5.2000.
2. Križevačka banka d.d., Križevci	3.1.2005.
3. Primus banka d.d., Zagreb	23.12.2004.
4. Štedionica Dora d.d., Zagreb	1.1.2002.
5. Štedionica Zlatni vrutak d.d., Zagreb	28.12.2001.

Banke i štedionice koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije

Naziv banke/štedionice	Datum oduzimanja odobrenja za rad
1. Hibis štedionica d.d., Zagreb	7.3.2001.
2. Marvil štedionica d.d., Zagreb	8.6.2001.
3. Zagrebačka štedionica d.d., Zagreb	22.3.2000.

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke

1. lipnja 2010.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	dr. sc. Željko Rohatinski
Članovi Savjeta	prof. dr. Boris Cota Davor Holjevac prof. dr. Vlado Leko dr. sc. Branimir Lokin dr. sc. Željko Lovrinčević Relja Martić mr. sc. Adolf Matejka prof. dr. Silvije Orsag mr. sc. Tomislav Presečan prof. dr. Jure Šimović dr. sc. Sandra Švaljek prof. dr. Mladen Vedriš prof. dr. Boris Vujčić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	dr. sc. Željko Rohatinski
Zamjenik guvernera	prof. dr. Boris Vujčić
Viceguverner	Davor Holjevac
Viceguverner	Relja Martić
Viceguverner	mr. sc. Adolf Matejka
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan

Izvršni direktori

Sektor za istraživanja i statistiku	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor za centralnobankarske operacije	mr. sc. Irena Kovačec
Sektor za devizne poslove	
Sektor bonitetne regulative i nadzora banaka	Željko Jakuš
Sektor za planiranje, kontroling i računovodstvo	mr. sc. Diana Jakelić
Sektor platnog prometa	Neven Barbaroša
Sektor za informatičke tehnologije	mr. sc. Mario Žgela
Sektor podrške poslovanju	Boris Ninić
Sektor za međunarodnu suradnju	mr. sc. Michael Faulend

Kratice i znakovi

Kratice

BDP	– bruto domaći proizvod
BDV	– bruto dodana vrijednost
BZ	– blagajnički zapisi
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
dep.	– depoziti
DZS	– Državni zavod za statistiku
EK	– Europska komisija
EMU	– Ekonomska i monetarna unija
engl.	– engleski
ESB	– Europska središnja banka
EU	– Europska unija
Fed	– američka središnja banka (engl. <i>Federal Reserve System</i>)
fik.	– fiksni
FZO	– Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAC	– Hrvatske autoceste
Hanfa	– Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HC	– Hrvatske ceste
HFP	– Hrvatski fond za privatizaciju
HNB	– Hrvatska narodna banka
HPB	– Hrvatska poštanska banka
HWWI	– Institut za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (njem. <i>Hamburgisches Weltwirtschaftsinstitut</i>)
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO	– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
IEA	– Međunarodna agencija za energiju (engl. <i>International Energy Agency</i>)
ILO	– Međunarodna organizacija rada (engl. <i>International Labour Organization</i>)
Ina	– Industrija nafte d.d.
ind.	– industrijski
MF	– Ministarstvo financija
mil.	– milijun
mlrd.	– milijarda
MMF	– Međunarodni monetarni fond
NIA	– neto inozemna aktiva
NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti

OECD	– Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (engl. <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)
OP	– obvezna pričuva
PDV	– porez na dodanu vrijednost
potr.	– potrošnja
PPI	– indeks cijena pri proizvođačima (engl. <i>Producer Price Index</i>)
pr.	– proizvodi
RH	– Republika Hrvatska
SDR	– posebna prava vučenja
SKDD	– Središnje klirinško depozitarno društvo d.d.
SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
tis.	– tisuća
T-HT	– T – Hrvatski Telekom d.d.
TNZ	– Tržište novca Zagreb
tr.	– tromjesečje
TZ	– trezorski zapisi
val.	– valutni

Troslovne oznake za valute

ATS	– austrijski šiling
CHF	– švicarski franak
DEM	– njemačka marka
EUR	– euro
FRF	– francuski franak
GBP	– funta sterlinga
HRK	– kuna
ITL	– talijanska lira
JPY	– jen
USD	– američki dolar
XDR	– posebna prava vučenja

Znakovi

–	– nema pojave
....	– ne raspolaže se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
∅	– prosjek
a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
*	– ispravljen podatak
()	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak

ISSN 1331-6036

